TÜRKİYE
MÜHENDİSLİK
HABERLERİ

YIL : 71 / 2026 - 4 SAYI : 527

Prof. Dr. Uğur Ersoy
1932–2026

TMMOB İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

imosem

imosem.imo.org.tr

SEM
Sürekli Eğitim Merkezi

İçindekiler

2 Başyazı

3 Uğur Ersoy Anısına
Anma yazıları ve anılar

29 Havza Kuraklık Yönetim Planlarında Hidrolojik Model Seçimi
Hafzullah Aksoy, Okan Çağrı Bozkurt

35 Yaşadıklarımın İçinden Düşünmek
Hayati Karatokuş

38 Çukurova'nın Hayatını Değiştiren Yapı Seyhan Barajı
Nadir Avşaroğlu

41 Bilim, Matematik Tarihi ve Felsefesi Sohbetleri-6
Yapay Zekâ Üzerine Birkaç Çözümleme
Beno Kuryel

45 Kitap-Yorum - İlerlemeye Karşı
Mustafa Atmaca

48 Basın Açıklamaları

66 11. Ulusal Kıyı ve Deniz Mühendisliği Sempozyumu

68 Odadan Haberler

75 İMO SEM

79 Kayıplarımız

TMMOB
İnşaat Mühendisleri Odası

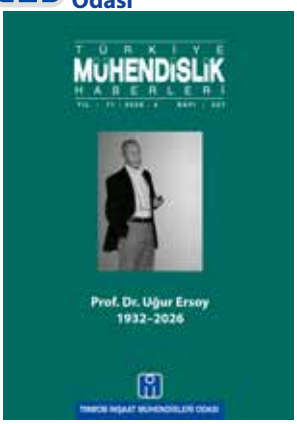

Yıl: 71 / 2026 - 4 Sayı: 527
İki ayda bir yayınlanır, yerel süreli yayın.
ISSN: 1300-3445

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
tarafından iki ayda bir yayınlanır.
Kurucusu
Orhan Yavuz
Sahibi
Selçuk Uluata
Genel Yayın Yönetmeni
Eylem Ulutaş Ayatar
Yazı İşleri Müdürü
Eylem Ulutaş Ayatar
Yayın Kurulu
Taner Yüzgeç, Mustafa Atmaca, Mustafa Tokyay, Jale Alel, Işıkhan Güler, Mustafa Çobanoğlu, Hayati Karatokuş, Niyazi Parlar, Selim Tulumtaş, Ayşegül Bildirici Suna, Buket Çelik, Levent Mazılıgüney, Özer Or

Yayın Görevlileri
Mehmet Bilber, Serpil Sönmez Akkuş

Yönetim Yeri
TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
Necatibey Cad. No:57 06640 Kızılay-Ankara
Tel: 0 (312) 294 30 00 - Faks: 294 30 88
www.imo.org.tr - E-posta: tmh@imo.org.tr
Yazışmalar için yukarıdaki adres kullanılacaktır.

Yayın Koşulları
Yazılar hem elektronik ortamda hem de kağıt çıktı olarak gönderilmelidir. Görsel malzeme, teknik işlere uygun fotoğraf, dia ya da elektronik ortamda yüksek çözünürlüklü olmalıdır. Yayın kurulu gönderilen yazılarda dil, anlatma ve yazım tekniği yönünden gerekli düzeltme ve kısaltmaları yapabilir. Yazılardaki görüşler yazarlarına ait olup hiç bir şekilde İMO'nun aynı konudaki görüşlerini yansıtmaz. Gönderilen yazılar geri verilmez. Ancak yazıların basılıp basılmayacağı yazı sahiplerine mutlaka bildirilir. TMH'da yayınlanan yazılar kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

Baskı
Ankamat Matbaacılık San. Ltd. Şti.
1333. Cadde 1344. Sokak No: 60
İvedik Organize Sanayi - Ankara
Tel: 0 (312) 394 54 94 - 95

Baskı Tarihi
23 Kasım 2026

Merhaba,

Bazı insanlar vardır; yalnızca kendi alanlarında ortaya koydukları çalışmalarla değil, yetiştirdikleri öğrencilerle, paylaştıkları bilgiyle ve ardında bıraktıkları değerlerle de iz bırakırlar. İnşaat mühendisliğinin ülkemizdeki gelişimine önemli katkılar sunan, bilimsel çalışmaları ve yetiştirdiği kuşaklarla mesleğimizin hafızasında özel bir yere sahip olan Prof. Dr. Uğur Ersoy, bu isimlerin başında gelmektedir.

Yakın zamanda kaybettiğimiz Uğur Ersoy hocamızı bu sayımızda saygı ve özlemle anıyoruz. Onu yakından tanıyan öğrencilerinin, çalışma arkadaşlarının ve dostlarının kaleme aldığı yazılarla, yalnızca bir bilim insanını değil; bilgisiyle yol gösteren, öğrencileriyle birlikte büyüyen, mesleki ve insani değerleriyle örnek olan bir hocayı hatırlıyoruz. Uğur Ersoy'un mesleğimize bıraktığı birikim ve yetiştirdiği öğrenciler, onun adını ve emeğini geleceğe taşımayı sürdürecektir.

Geçmişten bugüne mesleğimizin gelişimine emek veren bilim insanlarımızın, hocalarımızın ve meslek büyüklerimizin birikimi bize önemli bir sorumluluk yüklüyor. Uğur Ersoy gibi değerli isimlerin bıraktığı mirası yaşatmak, yalnızca onları anmakla değil, onların emek verdiği mesleği geliştirmek, bilimsel düşünceyi güçlendirmek ve gelecek kuşaklara daha iyi koşullar bırakmakla mümkün olacaktır.

İnşaat mühendisliği, toplumun yaşamını doğrudan etkileyen, kamusal sorumluluğu yüksek bir meslek olmasına karşın, meslektaşlarımız bugün çalışma yaşamının farklı alanlarında ciddi sorunlarla karşı karşıyadır. Kamuda ve özel sektörde çalışan, emekli olan, proje hizmeti üreten ya da yapı denetim alanında görev yapan meslektaşlarımızın sorunları farklılaşsa da ortak bir noktada buluşmaktadır: Mesleğimizin hak ettiği değeri görmesi ve mühendislerin insanca yaşayabilecekleri, güvenceli koşullarda çalışabilecekleri bir geleceğin kurulması.

Bu anlayışla başlattığımız Talebimiz Geleceğimiz kampanyası, mesleğimizin ve meslektaşlarımızın sorunlarını birlikte ele aldığımız, ortak taleplerimizi görünür kıldığımız önemli bir dayanışma sürecine dönüştü. Kampanya kapsamında 12 Kasım 2026 tarihinde Türkiye'nin 81 ilinde eş zamanlı olarak alanlardaydık. Kamu çalışanı meslektaşlarımızın özlük haklarından özel sektörde çalışan mühendislerin ücret ve çalışma koşullarına, emekli meslektaşlarımızın yaşam koşullarından proje ve yapı denetim hizmetlerinin bedellerine kadar pek çok başlıkta taleplerimizi dile getirdik.

Bu buluşmalar, yalnızca sorunlarımızı kamuoyuyla paylaşmak için değil, aynı zamanda birbirimizin sesini duymak, ortak sorunlarımızı birlikte sahiplenmek ve çözüm irademizi ortaya koymak açısından da değerliydi. Türkiye'nin dört bir yanında aynı talepler etrafında bir araya gelen meslektaşlarımızın katılımı, örgütlü dayanışmanın ve birlikte hareket etmenin önemini bir kez daha gösterdi. Çünkü biliyoruz ki mesleğimizin geleceğine ilişkin sorunlar, tek tek bireylerin çabalarıyla değil, ortak bir irade ve kararlılıkla çözülebilir.

Bir yanda geçmişimizin değerlerini ve birikimini yaşatırken diğer yanda geleceğimizi birlikte kurmak için çalışıyoruz. Mesleğimizin sorunlarının çözülebileceğine, mühendislik emeğinin hak ettiği değeri göreceğine ve dayanışmamızın bu yönde önemli bir güç oluşturacağına inanıyoruz.

Bu inançla, başta Uğur Ersoy hocamız olmak üzere mesleğimize emek veren, bilgi ve birikimlerini bizlerle paylaşan tüm değerli hocalarımızı saygıyla anıyor; 12 Kasım'da alanlarda bizimle olan, kampanyamıza güç veren ve mesleğimizin geleceği için sorumluluk üstlenen tüm meslektaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

Prof. Dr. Uğur Ersoy Hocamızı Son Yolculuğuna Uğurladık

Prof. Dr. Uğur Ersoy Hocamızı 19 Eylül 2026 tarihinde, Levent Barbaros Hayrettin Paşa Camii'nde düzenlenen cenaze töreniyle son yolculuğuna uğurladık.

Hocamızın son yolculuğunda ailesi, yakınları, öğrencileri, dostları, sevenleri ve meslektaşlarımız hazır bulundu.

Cenaze törenine TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Yönetim Kurulu 2. Başkanı H. Ülkü Özer, Yönetim Kurulu Üyeleri Temel Pirli ve Elif Ersoy, Genel Sekreter Bülent Tatlı, Genel Sekreter Yardımcısı Rezan Bulut, TMMOB Denetleme Kurulu Üyesi Evren Korkmazer, Önceki Dönem İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şube yöneticileri ile çok sayıda meslektaşımız katıldı.

Hocamızın cenazesi 20 Eylül Pazar günü Mersin'de, Akbelen Mezarlığı'nda toprağa verildi. Mersin Müftü Cami'nde yapılan törene Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı ve Mersin Büyükşehir Belediyesi Başkanı Vahap Seçer, TMMOB Yüksek Onur Kurulu Üyesi Abdullah Bakır, İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi Tansel Önal, İMO Mersin Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Erkan ve şube yöneticileri, ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölüm Başkanı Erdem Canbay ile sevenleri katıldı....

1932 yılında Mersin'de doğan Prof. Dr. Uğur Ersoy, 1955 yılında Robert Koleji (Boğaziçi Üniversitesi) İnşaat Mühendisliği Bölümünden mezun oldu. 1959 yılından 2006 yılına kadar Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi İnşaat Mühendisliği Bölümünde Yardımcı Doçent, Doçent ve Profesör olarak görev yaptı. Ersoy, bu süreçte 1963-1965 yılları arasında Austin Texas Üniversitesinde araştırmacı, 1980-1981 yılları arasında Toronto Üniversitesinde konuk profesör, 1992-1994 yılları arasında Boğaziçi Üniversitesinde konuk profesör olarak görev aldı. 2006 yılında Boğaziçi Üniversitesi akademik kadrosuna geçti. ODTÜ'de Bölüm Başkanlığı yapan Prof. Dr. Uğur Ersoy, üniversitede rektör yardımcılığı, ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü Dekanlığı görevlerini de üstlendi.

Bir Yaşam Hikayesi Uğur Ersoy

Güney Özcebe*

Mersin yerel siyasetçilerinden Yakup Ersoy ve **Nadiye Hanım'ın** oğlu olarak 28 Mart 1932 yılında Mersin'de dünyaya geldi. İlkokulu Mersin İleri İlkokulu'nda, ortaokul ve liseyi Tarsus Amerikan Kolejinde (TAC'51) eğitimini **tamamladı. 1955** yılında o zamanki adıyla Robert Kolej Yüksek Okulu olan Boğaziçi Üniversitesi'nde İnşaat Mühendisliği eğitimi aldı. Daha sonra Amerika'ya giderek Austin'deki Texas Üniversitesinde yüksek lisans (1956) ve doktora çalışmalarını (1963-1965) yürüttü. Gerek yüksek lisans gerekse doktora çalışmalarında, betonarme yapıların tasarım yöntemlerine ilişkin taşıma gücü teorisinin (*ultimate strength theory*) *geliştirilmesinde* bir öncü olan Phil M. Ferguson danışmanlık ve rehberlik etmiştir.

Yüksek Lisans çalışmalarını bitirdikten sonra Raymond C. Reese and Associates Proje Ofisinde (Toledo-Ohio) proje mühendisi olarak iki yıla yakın bir süre çalıştıktan sonra Türkiye'ye döndü ve yedek subay olarak vatani görevini yaptı.

1959 yılı Uğur Hocamın ODTÜ yaşam serüveninin başladığı yıldır diyebiliriz. **Genelkurmay Başkanlığında** askerliğinin tamamlanmasına birkaç ay kaldığı günlerde, Milli Müdafaa Caddesinden Kızılay'a yürürken, Austin Texas Üniversitesi'nde uzun yıllar mühendislik fakültesi dekanı olarak görev yapan Prof. Woolrich ile karşılaşırlar. Woolrich hocaya bir bina ve dört barakadan oluşan yeni üniversite olacak olan ODTÜ'den bahseder ve hocayı öğretim görevlisi olarak ODTÜ'ye (o zamanki adıyla Ortadoğu Yüksek Teknoloji Enstitüsüne) davet eder. Woolrich'in aktardığı yapılmak istenilenler, ODTÜ kuruluş ilkeleri Uğur Hocayı heyecanlandırır ve teklifi kabul eder. Daha sonra detaylı aktaracağım ODTÜ serüvenine 1959 yılının başlarında henüz yirmi yedi yaşındayken ODTÜ'de öğretim görevlisi ve rektör yardımcısı olarak başlar. 1959-1961 yılları arasında kesintisiz olarak bir Amerikalı Danışman Rektör ve iki Türk Rektör ile çalışır.

* Prof. Dr., ODTÜ Emekli Öğretim Üyesi

Hocanın Birinci Ağızdan Dinlediği ve Bizlere Aktardığı ODTÜ Kuruluş Adımları[1]

1954 yılında Bayındırlık Bakanlığına Birleşmiş Milletler'den bir aylığına Charles Abrams adında bir şehircilik uzmanı danışman gelir. Abrams'ın ilk izlenimi Türkiye'de yeterli şehircilik uzamanı ve mimar olmadığı yönünde olur. Bakanlık yetkilileri ile temaslara geçen Abrams, bir mimarlık ve şehircilik okulu kurarak işe başlanmasının doğru olacağını, gereken fonu Birleşmiş Milletler'den temin edebileceğini söyler. Dönemin Bayındırlık Bakanlığı Müşaviri, Karayolları Genel Müdürlüğü kurucusu Vecdi Diker yalnız mimarlık ve şehircilik bölümlerini değil, tüm mühendislik bölümlerini kapsayan büyük bir üniversite kuralım fikrini ileri sürer. Diker, Abrams'ı dönemin Dış İşleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ile tanıştırır. Zorlu projeyi beğenir ve destekler. Abrams'ı dönemin başbakanı Adnan Menderes ile görüştürür ve Menderes'in de olumlu onayını alırlar.

Diker ve Abrams Amerikan Hükümeti ve Birleşmiş Milletler onaylarını almak için Amerika'ya giderler ve kısa zamanda bu onayları alırlar. Amerikan hükümeti Pensilvanya Üniversitesini Türkiye'de kurulmak istenilen üniversitenin mentor üniversitesi olarak belirler ve Diker Pensilvanya Üniversitesine (PÜ) yönlendirilir.

Pensilvanya Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi Dekanı G. Holmes Perkins'i Türkiye'de kurulmak üzere görevlendirdi. Türkiye'ye gelen Perkins temasları sonrasında ODTÜ'nün kuruluş ilkelerinin de yer aldığı iki rapor hazırlar. Vecdi Diker üniversite hemen kurulsun istemektedir ama, 4936 sayılı yasaya göre o zamanlarda üniversiteler ancak kanun ile kurulabilmektedir ve bu zaman alıcı bir süreçtir. Sonuçta Ortadoğu Yüksek Teknoloji Enstitüsünün kuruluş sürecindeki ilk yasal dayanağı olan 6887 sayılı yasa çıkıyor ve bu yasaya dayanarak **15 Kasım 1956 tarihinde** Ortadoğu Yüksek Teknoloji Enstitüsü olarak kurulur. Thomas Godfrey, 1956-1959 yılları arasında Orta Doğu Yüksek Teknoloji Enstitüsü'ne direktör ve Mimarlık Fakültesi'nin kurucu dekanı olarak atanır ve akademik yapılanma böylece başlar. İlk öğrenciler 1956 yılında Mi-

[1] *Bu bölümde yazılanlar kısmen Uğur Ersoy ile yapılan yüz yüze sohbetlerden kısmen de Bodrum ODTÜ Mezunlar Derneğinin "ODTÜ'nün kuruluş Öyküsü – Uğur Ersoy" başlıklı YouTube paylaşımlarından alınmıştır.*

marlık Bölümüne alınır. Gene Perkins'in önerisi ile Senatör Stesson enstitünün özel statülü bir tüzel kişilik olarak kurulmasını sağlayacak olan kanunu hazırlamakla görevlendirilir. Senatör Stesson, Prof. Woolrich'in de yardımıyla 7307 sayılı Kanunu hazırlar ve bu kanun küçük değişikliklerle 27 Mayıs 1959 tarihinde TBMM'de kabul edilerek ODTÜ resmen kurulmuş oluyor.

ODTÜ yasasına göre 17 Ağustos 1960 tarihinde atanan ilk Türk Rektör Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu olur ve Uğur Hoca da Rektör Yardımcılığı görevini sürdürür. Uğur Hoca, *ODTÜ'nün Kuruluş Öyküsü* başlıklı kayıtta Feyzioğlu'yla ilgili şunları anlatır. "1960 askeri müdahalesinden sonra atanan Feyzioğlu, o dönemin ünlü ve saygın politikacılarından biriydi. Atanmasından kısa bir süre sonra ona verilen görevin, fazla sorun çıkmadan ODTÜ'nün kapatılması olduğunu öğrendik. Son derece kültürlü ve zeki kişi olan Feyzioğlu, kısa sürede ODTÜ'yü tanıdı ve ülke için önemini kavradı. ODTÜ'nün kapatılmasını önlemekle kalmadı, Anayasanın üniversitelerle ilgili maddesine bir ek koydurarak ODTÜ yasasının kaldırılmasını önleyip, ODTÜ'ye Bir Türk Üniversitesi niteliği kazandıran kişi oldu."

1961 Şubat'ında Prof. Dr. Seha Meray ODTÜ'nün ikinci rektörü olur. Altı ay sonra görevden ayrılınca, **rektör vekâleti** bir süreliğine **Uğur Hoca'ya** geçer. Yirmi yedi yaşında rektör yardımcısı olan hoca, 1959-1961 yıllarında kesintisiz rektör yardımcılığını yürüttü. 20.11.1961 tarihinde Prof. Dr. Kemal Kurdaş ODTÜ'nün üçüncü rektörü olur ve 1969 yılı sonuna kadar görevini yürütmüştür. **Uğur Hoca Kurdaş'tan** sevgi ve saygı ile bahsederdi. Bir anlatımında şunları **söylemişti:** "...o günlerde ODTÜ'nün gereksinimi akademisyen bir rektör değildi. Akademik düzen kurulmuş, akademik kadrolar oluşturulmuştu. Arazi istimlak işlemleri de büyük oranda tamamlanmıştı. ODTÜ'nün gereksinme duyduğu rektör, ODTÜ yasasında sağlanan kolaylıkları cesaretle kullanabilecek, gereken kaynakları temin edebilecek ve bir an önce ODTÜ'yü yeni yerleşkesine taşıyabilecek bir icra adamıydı ve bu adam Kurdaş'tı." Kurdaş ile daha önce başlamış olan ağaçlandırma Ankara'nın ciğerleri olan ODTÜ Ormanına dönüşür, hoca bu serüveni de **heyecanla anlatırdı**. İlerleyen yıllarda bölüme kendi elleriyle diktiği Erguvan Ağacının takibini heyecanla yapmasına da tanıklığım var.

İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ
AKADEMİK PERSONELİ BİLGİ FORMU

Fotoğraf

ÖZLÜK BİLGİLERİ

Soyadı, Adı	ERSOY, UĞUR		
Doğum Yeri ve Tarihi	Mersin 1932		
Univers. sicil No	50	Sigorta Sicil No.	
O.D.T.Ü. de İşe Başladığı Tarih ve İlk Ünvanı	1959, Instructor		
Laboratuvar	Yapı Mekaniği	Kan Grubu	0 Rh(-)

EĞİTİM

Lisansı Aldığı Tarih	1955
Y. Lisansı Aldığı Tarih	1956
Doktorasını Aldığı Tarih	1965
Başka derece ve Tarihi	

ÜNVAN TERFİLERİ

Asistan	
Öğretim Görevlisi	1959
Yardımcı Profesör	1961
Doçent (Asosye Profesör)	1969
Profesör	1975

YURT DIŞINDA UZUN SÜRELİ İZİNLER

Süre	Yeri	GEREKÇE
1963-1965	U.S.A.	Doktora

O.D.T.Ü. İDARİ GÖREVLERİ

Görev	Başlangıç	Bitiş
Rektör Yardımcısı	1959	1961
Bölüm Başkanı	1966	1967
Bölüm Başkanı	1971	1971
Rektör Yardımcısı	1971	1972

DİĞER HUSUSLAR

Çalıştığı ve Üyesi Olduğu Komiteler	American Concrete Institute, USA, Comm. 442 European Concrete Com., Tipston Com.
Özel Notlar	

Akademisyen Uğur Ersoy:

Uğur Hoca 1959 ve 2006 yılları arasında Ankara'da Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde öğretim üyesi (1959), yardımcı profesör (1961), asistan profesör (1969), profesör (1975) olarak görev yaptı. Bu süreç içerisinde başka üniversitelerde de görev aldı; 1963-1965 yılları arasında Austin Teksas Üniversitesi'nde araştırmacı olarak, 1980-1981 yılları arasında Toronto Üniversitesi'nde misafir profesör, **1992-1994** yılları arasında Boğaziçi Üniversitesi'nde misafir profesör olarak görev aldı. Betonarme ve prefabrike beton yapıların davranışı üzerine deneysel araştırmalarda yer aldı, Boğaziçi Yapı Laboratuvarının da kurulması için çalışmıştır. **Uğur Hoca ODTÜ'de** Hasan Tan döneminde krizin başlangıç tarihinde üniversitenin en yüksek akademik kurulu olan Üniversite Konseyi'ni temsil etmek ve yönetmek amacıyla kurulan dört kişilik İcra Komitesi'nin bir üyesi olarak olayların içinde yaşadığı ve olanlara tanıklık ettiğini, Toronto Üniversitesinde misafir öğretim üyesi olarak görev yaparken katıldığı bir eğitim sempozyumunda ODTÜ'de Hasan Tan döneminde yaşananlar ve verilen mücadelenin benzerinin dünyada yaşanmadığının dile getirildiğini ODTÜ'de Hasan Tan Dönemi adlı mini kitabında anlatmaktadır. 12 Eylül darbesinin ardından Prof. Dr. Mehmet Gönlübol'un rektörlüğe atandığı geçiş döneminde Uğur Hoca, rektör yardımcılığını üstlenen üç kişiden biri oldu. **Uğur Hoca'nın** mücadele ve kriz yönetme becerileri ODTÜ yaşam serüveninin bir parçası olmuştur. Uğur Hoca sevgili eşini kaybettikten

sonra 2006 yılında İstanbul'a taşındı ve Boğaziçi Üniversitesi kadrosuna katıldı. ODTÜ'de Mühendislik Fakültesi İnşaat Mühendisliği Bölümü'nün yapılaşmasında öncülük eden Uğur Hoca, üç dönem Bölüm Başkanlığı görevini de heyecanla yerine getirdi. Uğur Ersoy ODTÜ için bizlere "ODTÜ TÜRK YÜKSEK ÖĞRETİMİNDE BİR DEVRİMDİR" derdi.

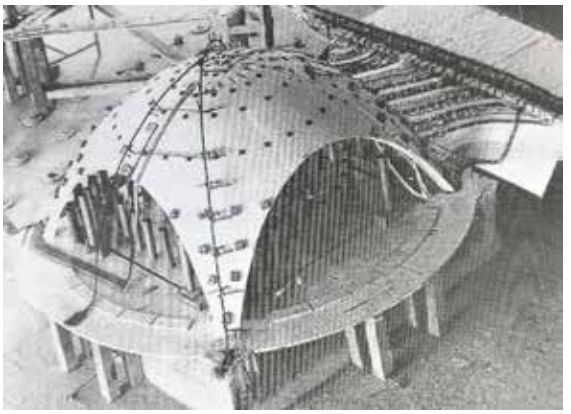

ODTÜ İnşaat Mühendisliği eğitiminin farkı – elit mühendis ve akademisyen şantiye mühendisleri

1962 yılında Uğur Hoca bir grup öğretim üyesi arkadaşı ile (Murat Dikmen, Şenol Utku ve Cenap Oran), ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümü'nün hedeflerini belirlemek üzere çalışmalara başlar. Bu arada şunu da belirtmeliyim ki, Uğur Hoca ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümünün akademik kadrosunun gelişmesinde ve binaların oluşturulmasında Murat Dikmen'in büyük rol oynadığını, Dikmen'in ismini andığı her fırsatta söylerdi. Hedef **oy birliğiyle** belirlenir. ODTÜ, Türkiye'nin gereksinme duyduğu elit mühendisi yetiştirecekti. Elit mühendisi yetiştirecek eğitimde, temel ilkelere ağırlık verilecek, öğrenci düşünmeye, okumaya, irdelemeye, tartışmaya ve araştırmaya yönlendirilecekti. Daha sonra bu karar, Dekan Dr. Mustafa Parlar'a da aktarılarak, Parlar'dan bu fikre tam desteği alınır. Hatta aynı yıl Mühendislik Fakültesi İnşaat Mühendisliği Bölümünde oluşturulan bu ilkeleri Fakülte ilkeleri olarak da benimsediği bilinmektedir. Bugünkü kampüste binalar hızla yükselmeye başladığında Uğur Hoca, Murat Dikmen ve Günther Garbrecht'in hemen her gün inşaata giderek, gelişmeleri izledikleri bilinmektedir. İnşaat Mühendisliğine ait binalarla ilgili verileri Mimar Behruz Çinici'nin, bu ekipten aldığı bilinmektedir.

Gençlere Olan İnancı

ODTÜ'de 1960'ların ortalarındaki öğretim üyelerinin büyük çoğunluğu, 28-35 yaşları arasındaydı. Uğur Hoca, ODTÜ'nün on yıl gibi bir sürede "Gecekondu Üniversitesi" niteliğinden sıyrılıp, yurtiçinde ve yurtdışında tanınan, saygın bir kurum durumuna gelmesinde, kadronun bu denli genç olmasının büyük etkisi olduğuna inanmış birisidir. Uğur hocaya göre, ODTÜ bu genç kadro ile büyük atılımlar yapmış ve birçok ilke imza atmıştır. Örneğin, **"Nümerik Metotlar" ve "Bilgisayar Programlaması" dersleri** Türkiye'de ilk kez ODTÜ'de, 1962 yılında Cenap Oran ve Şenol Utku tarafından verilmiştir. Hoca o yıllarda bu tür derslerin ABD'de bile ancak birkaç üniversitede verildiğinden bahsederdi. Cenap Oran ve Şenol Utku, mezun oldukları İTÜ'de kurslar düzenleyerek bilgisayar eğitimini başlattıklarını da **Uğur Hoca'dan** öğrenmiş bulunuyorum. Hidrolik Laboratuvarı Garbecht'in çabalarıyla kuruldu. ODTÜ'deki Yapı Mekaniği Laboratuvarının oluşturulması da Uğur Hocanın önderliğinde olmuştur. Bu laboratuvarda deneysel araştırma, davranışa dayanan eğitim de ülkemizde ilk kez **ODTÜ'de** yapıldı. **Uğur Hoca laboratuvarımızda** sadece akademik çalışmalar yapmakla kalmamış, akademisyenleri bir araya getirip onlar arasındaki samimi ilişkileri kuvvetlendirmeye yönelik sosyal girişimlerde de bulunmuştur. Bu anlamda başlatılmasına ön ayak olduğu en önemli etkinliklerden birisi günlük çay saati toplantılarıdır. Bu etkinlik zaman içerisinde, laboratuvarda her mesai günü 10:30-11:00 ve 15:30-16:00 saatleri arasında yapılan buluşmalara dönüşecek ve her nedense betonarme haricinde her konunun konuşulmaya açık olduğu, günlük olaylar hakkında fikir alışverişinin yapıldığı, kültür, sanat, müzik ve spor konularında derinlemesine tartışma ve yorumların yapıldığı bir kültür odasına dönüşecekti. Bu sohbetlerde Uğur Hoca, Tanvir Hoca, Erhan Hoca, Tuğrul Hoca ve **Polat Hoca'nın** konuşmalarını hayranlıkla izlerdim.

Kuruluşundan on yıl sonra ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümü ülkenin en seçkin bölümlerinden biri olmuştu. Uğur Hoca der ki, "*ODTÜ'nün tarihi, olmazı olur yapanların öyküleri ile doludur.*" Zira Ankara'nın ağaç büyümez bozkırını yeşerten ODTÜ, yetiştirdiği gençlerle ülkenin kaderini de değiştirmiştir. ODTÜ'lü, zoru başarmış, çok kısa zamanda ülkemize uluslararası düzeyde bir üniversite kazandırmıştır. Hocaya göre tüm bunlar, "*inanan, heyecan duyan idealist bir avuç genç sayesinde olmuştur.*" ODTÜ'yü daha ileri götürecek olanların da gençlerle olacağına inanırdı ve "*yeter ki inansınlar, yeter ki o özveriyi göstersinler, yeter ki o heyecanı duysunlar*" derdi. Ona göre ODTÜ'lü olmak bir ayrıcalıktı ve bu ayrıcalığa sahip olanlar bu sorumlulukları da yüklenmek zorundaydılar. Uğur Hoca gençlere söz hakkı verir ve onların fikirlerini hayata geçirmekten imtina etmezdi. Doksanlı yılların başında henüz üç beş senelik öğretim üyesiydim. Tüpraş Kırıkkale Rafinerisi'nde bir kaza yaşanmıştı. Boş bir tanker alt geçide hızla girmiş ve üç tane prefabrik köprü kirişini açıklıklarının tam ortasından kırmıştı. Rafineri Müdürlüğü güvenlik sorunu oluşacağı için acil teknik görüş almak üzere ODTÜ'ye başvurunca Uğur Hoca ve Tuğrul Hoca tecrübe edinebilmem amacıyla beni de yanlarına alarak hasarlı **alt geçidi** incelemeye gittiler. Uğur Hoca, Tuğrul Hoca ve ben olay yerine ulaştığımızda karşılaştığımız sorun büyüktü; donatılar parçalanmış ve kirişin çekme bölgesindeki beton tamamıyla hasar görmüştü.

Hızlı tamirat alternatifleri tartışılırken benim aklıma bir fikir geldi. Hocalarımla paylaştım, bu fikrimi olumladılar ve tamirat için kullandılar. Genç bir mühendis olarak hocalarımın bu davranışından elbette çok mutlu olmuş, gururlanmıştım. Uğur Hoca bu olayı daha sonra çeşitli ortamlarda, genç bir akademisyenin önerisinin nasıl çözüme dönüştüğünü anlatmak için örnek verirdi. Benim için bundan büyük ödül olamazdı.

Uğur Hoca böylesine yoğun bir öğretme ve mücadele etme süreci yaşarken bilgilerini de kitaplaştırmayı başardı. Haklı ödüller aldı. Teknik yayınlarının yanı sıra anı, anlatı, öykü kitapları da yazmayı severdi.

Teknik Kitapları

1. An Introduction to Limit Design (Published by the METU Civil Engineering Society), 1962.
2. Betonarme Kesitlerin Taşıma Gücüne Göre Hesabı, (Published by METU), 1971. (Co-author)
3. Betonarme- Temel İlkeler ve Hesap Yöntemleri, 1975. (Co-author)
4. Betonarmede Burulma, 1975.
5. Taşıma Gücü El Kitabı, (Published by Ministry of Environment and Urban Planning (Turkey))
6. Introductory Mechanics of Deformable Bodies, (Published by METU), **1983. (Co-author)**
7. Betonarme- Temel İlkeler ve Taşıma Gücü Hesabı, 1985.
8. Reinforced Concrete, METU, 1986 (Reviewed in Concrete International, American Concrete Institute).
9. Yüksek yapıların Tasarım ve Yapımında İzlenecek Temel İlkeler, (Published by the Chamber of Civil Engineers, İzmir Branch) 1988. (Co-author)
10. Betonarme 2- Döşeme ve Temeller, 1995.
11. Betonarme,200**1. (Co-author)**

Diğer kitapları: Anı, anlatı, günlük, seyahatname, öykü

1. Bir Efsane Bir Demet İnsan", (1995)
2. "Bir Zamanlar Mersin'de", (1997).
3. "Ustalarımdan **Öğrendiklerim**", (1999)
4. "Sislerin Ardından Kaybolmayanlar", (1999)
5. "Bozkırı Yeşertenler I – II (2002, 2015)
6. "Erguvan Renkli Yıllar, (2004)
7. "Gördüklerim, Duyduklarım ve Düşündüklerim (2008)
8. Biraz Yemek Biraz Sohbet (2021)

Ödül ve Ünvanları

1. Amerikan Beton Enstitüsü, Wason Araştırma Madalyası, 1969
2. ODTÜ Parlar Vakfı Bilim Ödülü, 1985
3. Türkiye Prefabrik Birliği Ödülü, 1992
4. Türk Eğitim Derneği Rüştü Yüce Meslekte Başarı Ödülü, 2001
5. Austin Texas Üniversitesi Seçkin Mezunlar Akademisi Üyeliği, 2005
6. TBMMOB-İMO Yetkin/Seçkin Mühendis Ödülü, 2006
7. Adı bugün ABD'de basılan **"Seçkin Mühendisler Onur Kitabı"nda** yer almaktadır.

Prof. Dr. Uğur Ersoy'Un Öncülük Ettiği Çalışmaların Başlıca Etkileri:

- **Yönetmelik Geliştirme Çalışmaları:**

  Uğur Ersoy'un 1960'lı yıllardaki yoğun çaba ve liderliği, taşıma gücü teorisi ve temel varsayımlarının ülkemizde betonarme tasarım standartlarına **resmî olarak** ilk defa 1969 yılında yayımlanan TS 500 yönetmeliği ile **alternatif bir hesap yöntemi olarak dâhil edilmesiyle sonuçlanmıştır.**

  Ersoy, Taşıma Gücü Teorisinin Türkiye standartlarına girmesinde ve nihayetinde emniyet gerilmeleri yönteminin yerini alarak TS 500'de tek geçerli hesap yöntemi haline gelmesinde standart hazırlama komitelerine uzun yıllar liderlik edilmiştir. Bu çalışmalar nihayetinde, **1984 yılı itibarıyla** Taşıma Gücü Teorisi **tek geçerli hesap yöntemi haline gelmiştir.**
- **Eğitimde Deneysel Temellendirmeye Dayalı Davranış Bilgisi Yaklaşımı:** Davranışa dayanan eğitim de ülkemizde ilk kez **ODTÜ'de** yapıldı. Betonarme elemanların taşıma güçlerinin ve göçme mekanizmalarının, laboratuvar ortamında yerel malzemelerle test edilerek betonarme davranışını deneysel olarak algılamak ve bu gözlemlerden hareketle betonarme kesitlerin moment-eğrilik ilişkileri, süneklik düzeyleri ve mafsal oluşumları incelenerek, Taşıma Gücü Teorisinin kritik kavramları olan dengealtı (*underreinforced*) kesitlerin sünek göçme biçimleri ile **dengeüstü (overreinforced)** kesitlerin gevrek göçme mekanizmaları, mühendislik eğitimine ve mesleki pratiğine sistematik olarak entegre edilmesi **Uğur Hoca'nın** yaratmış olduğu bir ekoldür.
- **Akademik Literatür:** İlk basımı kendi adıyla tek yazarlı olarak basılan "Betonarme" başlıklı temel ders kitabı, taşıma gücü teorisini mühendislik fakültesi öğrencilerine ve piyasada çalışan mühendislere öğreten **en temel kaynak olmuştur.**

Taşıma Gücü Serüveni

Uğur Ersoy Türk Mühendislik teknik literatüründe yer alan TAŞIMA GÜCÜ tanımının isim babasıdır. Türkiye'de taşıma gücü teorisinin betonarme tasarımına uyarlanması, deneysel olarak doğrulanması ve yönetmeliklere entegre edilmesi süreçlerinde en yoğun çabayı gösteren ve bu alanda en önde gelen akademisyen **Prof. Dr. Uğur Ersoy**'dur.

Amerika Birleşik Devletleri'nde taşıma gücü teorisinin geliştirildiği dönemlerde eğitim alan ve araştırmalar yapan Prof. Dr. Uğur Ersoy, yurda dönüşünün ardından Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) bünyesinde **Türkiye'nin ilk kapsamlı yapı mekaniği laboratuvarını** kurmuştur. Bu laboratuvarda yapılan testler, teorinin Türkiye'deki yerel malzeme koşullarına (özellikle o dönem yaygın olan düşük dayanımlı beton ve düz yüzeyli donatı kullanımına) uyarlanması açısından temel veri kaynağı oluşturmuştur.

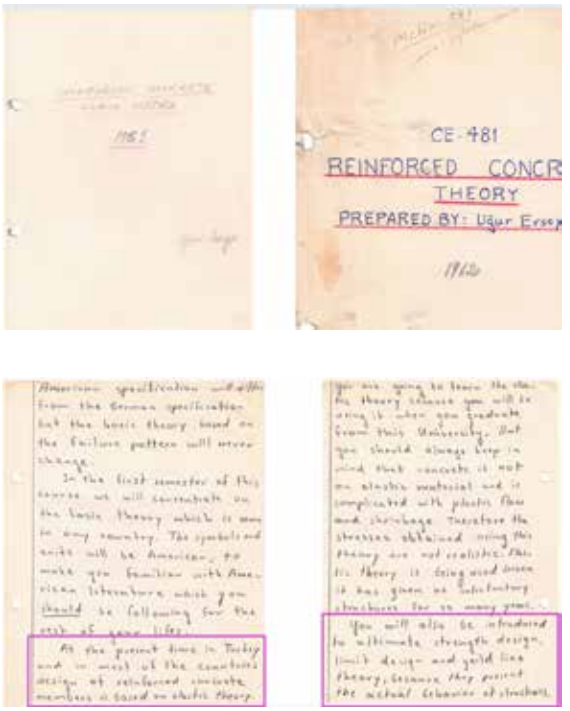

ODTÜ'de Yardımcı Profesörken verdiği betonarme dersinde Emniyet Gerilmelerinin yanı sıra Taşıma Gücü teorisini de anlatmakta ve daha o günlerden itibaren bu yaklaşımın ülkemizde Mühendislik pratiğine girmesi için yoğun çaba göstermekteydi.

Prof. Dr. Uğur Ersoy'un taşıma gücü teorisi (limit design) prensipleri ve betonarme kesit hesapları üzerine literatüre kazandırdığı **ilk eserler** ve yayımlanma yılları şu şekildedir:

- **İlk Makale ve Araştırma Raporları:** ODTÜ Yapı Mekaniği Laboratuvarı'nda gerçekleştirilen testlere dayanan ve yerel malzemelerin taşıma gücü prensiplerine uyarlanmasını inceleyen ilk araştırma raporları 1960'lı yılların ilk yarısında hazırlanmıştır. Uluslararası alanda yayımlanan ilk ve en önemli makalelerinden biri ise, 1969 yılında American Concrete Institute (ACI) tarafından yılın en iyi betonarme araştırmasına verilen "Wason Medal for Research" ödülünü kazanmıştır.
- **İlk Kitap:** Taşıma gücü teorisinin temel kavramlarını anlatan ilk kitabı, 1962 yılında yayımlanan *"An Introduction to Limit Design"* isimli eserdir.

Yazar: Uğur Ersoy

Eser Adı: An Introduction to Limit Design

Yayım Yılı: 1962

Yayımcı: METU Civil Engineering Society (ODTÜ İnşaat Mühendisliği Topluluğu)

Yayım Yeri: Ankara, Türkiye

Dil: İngilizce

Eser, Türkiye'de taşıma gücü teorisi ve betonarme yapıların nihai kapasitelerine göre tasarımı konularında yayımlanan ilk akademik çalışmadır.

Uğur Ersoy'un konu üzerine Türkçe kaleme alınan ilk kapsamlı ve ortak yazarlı kitabı ise 1971 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) tarafından basılan *"Betonarme Kesitlerin Taşıma Gücüne Göre Hesabı"* adlı eserdir.

İlerleyen yıllarda doğrudan mühendislere rehber olması amacıyla dönemin Bayındırlık Bakanlığı tarafından *"Taşıma Gücü El Kitabı"* da yayımlanmıştır. Bu eser **ODTÜ öğretim üyeleri** Prof. Dr. Uğur Ersoy, Doç. Dr. Tuğrul Tankut, Doç. Dr. Mete Erdal Güler/Aktan ve Prof. Dr. Fuat Erbatur tarafından kaleme alınmış olup, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı (77-D4-D3-55 sayılı uygulama araştırma projesi kapsamında) **tarafından yayımlanmış** önemli bir mühendislik başvuru kitabıdır.

1969 yılında gerçekleşen yasal standart değişikliği ile eş zamanlı olarak, İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) bünyesinde taşıma gücü teorisini ve varsayımlarını konu alan akademik yayınlar 1960'ların sonu ile 1970'lerin başında basılmaya başlanmıştır. İTÜ yayınları arasında bu konuyu ayrıntılı biçimde ele alan ilk kapsamlı eserlerden biri, Prof. Dr. Kemal Özden'in 1971'de yayımlanan *Betonarmenin Malzemesi ve Kesit Hesapları* adlı kitabıdır. Bu döneme ait İTÜ kitap ve yayınlarda da geleneksel emniyet gerilmeleri yönteminin yanı sıra taşıma gücü teorisi literatüre tanıtılmaya başlanmıştır. Taşıma gücü metodolojisi 1970'li yıllar boyunca İTÜ bünyesinde daha spesifik araştırma konularına genişletilmiştir. Prof. Dr. Adnan Çakıroğlu ve Prof. Dr. Erkan Özer tarafından eksenel basınç ve eğik eğilme etkisindeki betonarme kesitler için taşıma gücü formüllerini geliştiren raporlar ve yayınlar hazırlanmıştır.

Özetle Taşıma Gücü Yönteminin Türkiye'de betonarme eğitimine, tasarım uygulamasına ve standartlara girmesine Uğur Ersoy öncülük etti. Ersoy, 1960'ların başında bu yöntemi ODTÜ'de betonarme derslerinde anlattı, 1962'de *An Introduction to Limit Design* adlı kitabını yayımladı ve yöntemin TS 500'e alınması için yürütülen çalışmalara liderlik etti. İTÜ'de yapılan araştırmalar ve yayımlanan eserler de yöntemin ülkemizde yaygınlaşmasına katkı sağladı. Uğur Hoca bu alandaki tüm donanımını her fırsatta İMO'nun çeşitli seminer ve konferanslarında meslektaşlarıyla da paylaştı. İMO'nun Yetkin/Seçkin Mühendis haklı ödülünü aldı.

Uğur Hoca'nın benim yaşamımdaki önemi öğrencisi olmam ayrıcalığı dışında, betonarme alanına girmemi sağlamasıdır. Hocamın konuk profesör olarak Toronto Üniversitesine gittiği yıl yüksek lisansımı tamamlamış, doktora yapmak için arayış içerisindeydim. Bu arayış sırasında Fulbright bursunu kazandım; Rice Üniversitesine Mustafa Erdik hocanın öğrencisi olarak kabul edildim. **Uğur Hoca'nın** Türkiye'ye döndüğü günlerde ben de Houston'a gitmek için hazırlık yapıyordum. Bölümün merdivenlerinde karşılaştık. Benim Rice Üniversitesine gideceğimi öğrenince beni Toronto Üniversitesinden Muvaffak Üzümeri Hoca ile görüştürebileceğini söyledi ve akabinde görüşmemi sağladı. Bir ay içerisinde her iki hocamın çabası ve şevkiyle burslu olarak Toronto Üniversitesi'nden kabul aldım ve 1982 yılının Eylül ayı başında Toronto'ya gittim. Merdivendeki o karşılaşma anı benim de betonarme alanını tercih etmeme neden oldu ve mesleki kariyerimin başlangıcını oluşturdu. Uğur Hoca ile tam kırk yıl yakın mesleki iş birliği ve dayanışmayı yaşama onuruna sahip oldum. **Uğur Hoca'nın ilk baskısı** 1985 yılında tek yazarlı olarak **yayımlanan Betonarme** adlı kitabına 2000 yılında beni eş yazar olarak dahil etti. Günümüze Betonarme 1 ve Betonarme 2 adları ile ulaşan kitaplar **Uğur Hoca'mın** bu **alçakgönüllülüğü** sayesinde hayata geçti. İyi ki kitabını benimle paylaşmışsın Uğur Hocam. Bu kitapları yaşatmak ve gelecek kuşaklara taşıyabilmek için gerekeni yapacağıma bu yazı aracılığı ile söz veriyorum. Benden sonra gelen kuşakların da ilk adımda Erdem Canbay Hoca olmak üzere, aynı çabayı göstereceklerine eminim.

Kırk yıllık betonarme paylaşımımızın yanı sıra, Uğur Hoca ile dost olduk, sırdaş olduk. Gün geldi hararetli bilimsel tartışmalarımızda bana "oğlum" diye hitap etti. Bu hitapları her zaman içimde bir şeylerin titremesine neden olmuştur. Öyle ki bugün rahatlıkla Uğur Hoca benim ikinci babamdır demekten onur duymaktayım. Böylesine renkli ve çok boyutlu bir insan ile birlikte yaşanmışlıklarımız benim için büyük şans. **İyi ki Uğur Hoca'nın öğrencisi, mesai arkadaşı ve dostu olmuşum. Ülkesi için çok çalıştı, çok didindi çok yoruldu Uğur Hoca. Huzur içinde uyu Uğur Hocam. Tüm yaptıkların daima takdir edilecek ve sen her zaman minnetle anılacaksın…**

Saygıyla, sevgiyle, özlemle…

mühendislere "Onursal Yetkin Mühendislik" unvanı verilmesini öngörmektedir.

Bu çerçevede, Yetkin Mühendislik Kurulu tarafından Onursal Yetkin Mühendis unvanı verilmesi uygun bulunan seçkin üyelerimiz İsmet Aka, İrfan Balıoğlu, Uğur Ersoy, Rüştü Özal ve Ali Terzibaşoğlu'na Onursal Yetkin Mühendis belge ve mühürlerinin verilmesi amacıyla 4 şubat 2006 tarihinde Ankara Hilton Otel'de bir tören düzenlenmiştir. Törene Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Kemal Nehrozoğlu, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Mahmut Küçük, İMO Yönetim Kurulu Başkanı Taner Yüzgeç ve Yönetim Kurulu üyeleri, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, İMO Şube başkanlarıyla beraber çok sayıda inşaat mühendisi katılmıştır.

Uğur Hocanın Ardından

Tuğrul Tankut*

Giriş

Türkiye Mühendislik Haberleri dergisinin bir sayısını Uğur Hocaya ayıracaklarını bildirerek, sevgili dostum Taner Yüzgeç benden de bir yazı istedi. Bunu bekliyordum. Yarım yüzyılı aşkın bir süre Uğur Hocayla birlikte çalışmış, pek çok konuda Hocaya yakın olmuş benim gibi birinin en doğal görevi, saygısının gereği, hatta borcuydu elbette bu. Tereddütsüz kabul ettim.

Uğur Hoca hakkında söyleyebileceğim pek çok şey olduğunu biliyordum. Hatta birkaç yıl önce, bambaşka bir amaçla düzenlediğim çok kapsamlı bir sunum planım bile hazırdı. Ne var ki, Hocayı anlatmak çok zor geliyor şimdi bana. Neden mi? Basit; Hocayla ilgili pek çok şey sunabileceğim doğrudur, ama o zaten anlattı bunların hepsini, hem de benim anlatabileceğimden daha doğru, daha güzel ve daha keyifli biçimde. Anılarını yazdı, Mersin'i yazdı, Tarsus Koleji'ni, Robert Kolej'i yazdı, ODTÜ'yü değişik açılardan defalarca yazdı, Texas'ı yazdı, ustalarını yazdı; betonarmeyi, taşıma gücünü, deprem konularını saymıyorum bile. Ben ne yapabilirim şimdi, bütün bunların ikinci el benzerlerini üretmekten gayrı?

Uzun olmayan, iddialı olmayan bir yazı tasarlıyorum bu düşüncelerle. Çok konuya değinmek yerine, olabildiğince seçici davranmaya, fazla anlatılmış olmadığını sandığım olayları, okurun hâlâ ilgisini çekebileceğini umduğum konuları ele almaya, bunlardan bazılarını kendi görüşlerim çerçevesinde analiz edip yorumlamaya çalışacağım. Belki yadırganabilir, bunun bir matem yazısı olmasını istemiyorum, Hocayla ilgili bazı anılarımı, bazı düşüncelerimi, onun anı kitaplarında tercih ettiği hafif bir üslup ve keyifli bir dille yazacağım. Sürç-ü lisan eder isem affola!

Evi, Evini, Ev Yapmayı Çok Severdi

Köşk'e Komşu Bahçeli Ev (Eski)

Kendisini tanıdığım yıllarda Hoca Çankaya'da Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nün karşı köşesinde bulunan bahçeli bir evde yaşıyordu, tek katlı olan bu evi çok seviyor, oldukça zahmetli olan yaşam koşullarına büyük bir keyifle katlanıyordu. Örneğin, bodrum kattaki kalorifer dairesinde çok zaman geçirdiğini, epeyce eski olan ısıtma sisteminin çalışmasını sağlamak için uğraştığını anımsıyorum. Öte yandan, bahçesi ile çok uğraşır, çeşitli bitkiler yetiştirir, çeşitli ağaçları özenle dikip bakımını yapardı, kim bilir kaç çeşit ağaç vardı o bahçede. Zaten, Hoca bahçe işlerine çok meraklıydı ve de bilgili, çocukluğunda Mersin'de, sonraları da yaylada çok uğraşmıştı bu işlerle, her fırsatta yine uğraşırdı. Bahçesindeki ağaçlardan birini çok iyi hatırlıyorum, bir yapı inceleme işi için Moskova'da olduğumuz sırada, gece vakti parkta dolaşırken Hoca birden durdu, önünde bulunduğumuz ağacın çok özel bir palmiye olduğunu, bu ağacın Türkiye'de bulunmadığını söyledi, ben şaşkınlıkla dinlerken o ağacın minik bir fidanını görmüştü bile. Ve inanması zor, gece yarısı yaklaşık 20 cm boyundaki o fidanı toprağıyla birlikte söküp aldık. Operasyonu Hoca yürüttü, ben de gözcülük yaptım Sovyet polisinin eline düşmeyelim diye. O fidan Çankaya'daki evinin bahçesine dikildi, büyüyüp ağaç oldu.

Uğur Hocanın çocukları o evde büyüdüler, yalnızca kendi çocukları değil, ağabeyinin çocukları da Ankara'da üniversitede okurken o evde yaşadılar. Uğur Hoca'nın aile bağları çok güçlüydü, özellikle ağabeyini çok sever, onun çocuklarını kendi çocuklarından ayırmazdı.

Mihrican Yaylası'ndaki Ev

Toroslarda çok bilinen Fındıkpınar yaylasından birkaç kilometre ilerdeki Mihrican Yaylası'nın Uğur Hoca'nın dünyasında çok önemli, hatta vazgeçilemez bir yeri vardı. Çocukluğunun, gençliğinin, hatta belki tüm yaşamının en güzel anılarının pek çoğunu orada yaşamıştı. Oranın havasıyla, suyuyla, toprağıyla ve en önemlisi kültürüyle yoğurulmuştu adeta. Türkiye'de bulunduğu yıllar boyunca yıllık iznini ille ağustos ayında alır, 1-31 Ağustos dönemini ille yaylada geçirirdi; emekli olduktan sonra dönüş tarihi yavaş yavaş biraz ötelendi eylülün on beşine-yirmisine doğru.

* Prof. Dr.

Önceleri sanırım baba evinde kalırdı. Sonunda kendi evini yapmaya karar verdi ve havasını, suyunu, toprağını, ormanını, klimasını, florasını, faunasını çok iyi bildiği yaylada kendi özlemlerine en uygun olan yeri seçip orada kendi evini inşa etme kararı aldı. Önce projesini yaptı, mimari proje için bir profesyonel yardımı aldı mı bilmiyorum, ama taşıyıcı yapı projesini elbette kendisi yaptı yılların betonarme hocası olarak. Birinci kat döşemesini giriş kapısının üzerinde konsol olarak dışarı doğru uzattı sundurma olarak görev yapsın diye, âlâ. Yayladaki çocukluk arkadaşları arasında çok sevdiği çok özel biri vardı, adı galiba Hasan Hüseyin'di, mektep okumamış ama kendine özgü bir kişilik, bir felsefe geliştirmiş biri. Samimiyeti, dürüstlüğü, pervasızlığı nedeniyle Uğur Hoca bu kişiyi sever, onun zaman zaman yaptığı ağır şakaları hoşgörüyle karşılardı. O aralar her fırsatta yaylaya giden Hoca inşaatın ilerlemesini izliyor, bir yanlış yapılmasını önlemeye çalışıyordu. Betonarme yapının epeyce ilerlediği, sundurmanın ortaya çıktığı bir aşamada yapılan bu ziyaretlerden birinde karşılaştığı arkadaşı Hasan Hüseyin, Hocaya "La Uğur, bu sundurma göçecek, sen bilmezsin kışın burada öyle kar olur ki, senin sundurma taşıyamaz, arap bacağı (payanda demekmiş) yapman lâzım" demişti. Yayla dönüşünde bu konuşmayı anlatarak, hesapta kar yükünü de elbette göz önüne aldığını, gereken donatıyı yerleştirdiğini söylemişti gülümseyerek. Ertesi bahar yaptığı yayla ziyareti dönüşünde "Hasan Hüseyin haklı çıktı yahu, bizim sundurma göçmüş" dedi yine gülümseyerek. Yıllarca başkalarının evini güçlendiren Hoca bu kez kendi evini güçlendirmek zorunda kaldı. Bize de yıllar boyu Hocaya takılmak için malzeme çıkmış oldu.

Bu evde çoluk çocuk bizi de birkaç gün konuk etmişlerdi. Hocanın ve özellikle Feri Hanımın bizi rahat ettirmek için gösterdikleri çabayı hâlâ anımsıyorum. Onun gibi nostalji yaşamadıysak da yaylanın keyfini birkaç gün biz de tatmıştık.

Bebek Ehram Yokuşu'ndaki Ev

Boğaz'da öngörünüm alanının yapılaşmaya yasaklanmasından önceki dönemde, galiba altmışlı yıllar, inşaat işleriyle uğraşan bir arkadaşının önerisiyle, Bebek sırtlarında, Ehram Yokuşu'nun tepesine yakın bir yerde, bugünkü Etiler eteklerinde bir arsa satın almıştı Hoca bir gün bir ev yaptırabilmek umuduyla. Yıllar sonra, galiba yine aynı arkadaşı buraya arsa karşılığı bir apartman yaptırdı, adına "Uğur Apartmanı" dedi, en güzel manzaralı en üst kat daireyi de Uğur Hocaya verdi. Hoca'nın son yıllarını geçirdiği bu dairenin muhteşem bir Boğaz manzarası vardır, karşı sahilde Kuzguncuk'tan başlayıp Kanlıcaya kadar uzanan. Ankara'da yaşadıkları sırada bu evi Boğaz keyfi yapmak amacıyla belirli sürelerle zaman zaman kullandılar, daha sonra kızları İstanbul'a yerleşip orada iş kurunca, o yaşadı bu evde, annesiyle babasını zaman zaman konuk ederek. Emekli olduktan bir süre sonra, yalnız kalınca Hoca da İstanbul'a yerleşti, bu evde uzunca bir süre baba-kız düzeni içinde yaşadılar.

Köşk'e Komşu Yeni Ev

Yukarıda değindiğim köşke komşu bahçeli evin arsası geniş ve çok değerliydi, Çankaya'da yapılaşmanın hızla ilerlediği seksenli yıllarda pek çok yapımcı Hoca'nın peşine düştü eski evin yerine bir apartman yapma önerisiyle. Yıllarca emek verdiği bahçesi elden gidecekti ama mutlu ve huzurlu bir yaşam için uygun olan yeni bir eve kavuşacaktı. Talipler arasından birini seçti ve inşaat süresi boyunca, galiba iki yıl başka bir evde yaşamayı göze aldı. Proje aşamasından başlayarak yürütülen tüm işlerle yakından ilgilendi ve sonunda gönlünün istediği, Feri Hanımın da onayladığı geniş bir dubleks daireye kavuştu. Burada mutlu ve huzurlu yaşadılar bir süre, kızları bir iş kurmak üzere İstanbul'a, oğulları da doktora yapmak üzere Amerika'ya bu evden ayrılarak gittiler. Ne var ki, bir süre sonra mutluluklarına gölge düştü ve bu gölge giderek ağırlaştı. Uğur Hoca Ankara'dan ve bu evden giderek soğudu ve sonunda yaşamına İstanbul'da devam etmeye karar verdi.

Eşini, Çocuklarını Çok Sever, Onlarla İftihar Ederdi

Nasıl tanıştıklarını bilmiyorum ama, Uğur Hoca'nın eşini çok sevdiğini, ona şiirler yazacak kadar çok sevdiğini biliyorum, özel hayatını elbette bana anlatmadı ama gözlemlerime dayanarak yorum yapabilirim tabii. Uğur Hoca bütün kitaplarını yayımlanmadan önce bana okutup görüşümü sormak nezaketini gösterirdi her zaman. Bir tane şiir kitabı yayımladı, başka hiçbir kitabına itiraz etmedim ama yayımlandıktan sonra bana verdiği o şiir kitabını eleştirdim haddim olmayarak. Çiçekler, böcekler, güzel kadınlar filân iyiydi ama şiirlerin büyük bir bölümü eşinden söz ediyordu açık seçik. "Keşke bu özel duygularınızı herkesin bilgisine açmasaydınız" dedim.

Şimdi anlatacaklarım külliyen uydurmadır, tarafımdan üretilmiş olup sağlıklı bir bilgiye dayanmaz. Anne ve babaları farklı bir kültürden gelmiş olmasına rağmen, Feri Hanım ve ağabeyi Hocanın arkadaşı Sedat Bey Türk toplumuna, özellikle Mersin kültürüne iyi uyum sağlamışlardır. Mersin'in en yerleşik, en kabul görmüş ailelerinden birine gelin gelen Feri Hanım pek çok konuyu iyi idare etmekte, ağırlıklı bir kayınpeder ve otoriter bir kayınvalide düzeninde kendine oldukça uygun bir konum edinmektedir. Bununla birlikte, büyüklerin önerilerine karşı çık-

mak da mümkün görünmemektedir. Meselâ, bir çocuk doğduğunda, büyükler derhal merhum büyüklerden birinin adını vermektedir, genç kuşak ise daha modern ve güne uygun bir ad üzerinde anlaşmaktadır. Ne var ki, büyükler kendi verdikleri adı kullanmakta ısrarcıdırlar. Bu durumda genç gelin eski moda isimleri hafifçe çarpıtarak modernize etmekte, sevimli hale getirmektedir. Örneğin, ağabeyinin kızı Jale'nin adı Nedoş'tur (Nadire veya Nedime olmalı) Uğur Hocaların kızı Jülide'nin adı Ruki'dir (Rukiye olabilir), oğulları Ahmet'in adı Abduş'tur (Abdullah olmalı), yeğeni Yakup'a biz bir isim vermiştik ODTÜ Makine'de okuduğu yıllarda "Yeğen Yahya", Demirel'in yeğenine atıfta bulunarak. Çocukluklarından beri tanıdığımız bu çocukların gerçek adlarını uzun süre bilmedik, kısaltmaları gerçek adları sandık.

Uğur Hoca çocuklarını da çok sever, onlarla iftihar ederdi. Kızının İstanbul'da kendi başına iş kurmasını ve tamamen yabancı olduğu lokantacılık alanında başarılı olmasını takdirle anlatırdı. Uzunca bir süre başarıyla götürülen bu iş ne yazık ki, pandemi döneminin yarattığı sorunlardan etkilendi ve bir süre sonra işin tasfiye edilmesi gerekti. Oğlunun ODTÜ Mimarlık'taki öğrenciliği ve Amerika'daki doktora çalışması sırasındaki başarılarını iftiharla anlatırdı ama onu daha fazla etkileyen oğlunun kendi çabasıyla geliştirdiği ney çalma yeteneğiydi; Konya'ya gidip bu işin üstadından icazet, bağımsız olarak ney üfleme yetkisi almasını hayranlıkla anlattığını anımsıyorum. Amerika dönüşü hocalığa başladığı Sabancı Üniversitesi'ndeki ve daha sonra geçtiği Boğaziçi Üniversitesi'ndeki başarılarından duyduğu kıvancı saymıyorum bile.

Sabancı'dan söz etmişken yeri geldi, bir üniversite kurmaya niyetlendiği dönemde, Adanalı Sakıp Sabancı'nın hemşeri değilse de komşu saydığı Mersinli Uğur Hoca'ya başvurması üzerine, Hocanın kapsamlı bir çalışma yapıp bir üniversite sistemi tanımladığını anımsıyorum. Raporu alıp teşekkür eden Sabancı daha sonra ne hikmetse o sistemden vazgeçip, sanırım Tosun Terzioğlu'nun önerdiği sistemi tercih etmişti.

Feri Hanım Olmadan Ankara'ya, Sevdiği Evine Tahammül Edemedi

Önceki bölümde, köşke komşu yeni evlerinde mutluluklarına günün birinde gölge düştüğünü, gölgenin giderek ağırlaştığını söylerken Feri Hanım'ın sağlık sorunlarından söz ediyordum. Bu sorunların ortaya çıkması ve ilerlemesi dönemini soğukkanlılıkla karşılayıp olabilen en uygun koşulları sağlamaya uğraştıkları galiba beş-altı yıllık bir sürenin sonunda Hoca sevgili eşini kaybetti. Olayın duygusal boyutu, acısı, özlemi bir yana, yalnız yaşamayı hiç sevmedi Hoca. Birkaç yıl durumu soğukkanlılıkla karşılamaya, yıllarca eşiyle birlikte huzur içinde yaşadığı evinde yaşamını sürdürmeye, yeni duruma uyum sağlamaya uğraştıysa da sanırım bu konuda başarılı olamadı.

Hocanın yaşadıklarının çok benzerini ondan birkaç yıl önce ben de yaşamıştım. Ayla'mı kaybettikten kısa bir süre sonra benim çocuklarım da evden ayrılıp kendi yollarına gitmişler, beni kendimle baş başa bırakmışlardı. Hocanın aksine birkaç yıl içinde yeni koşullara epeyce alışabilmiş, yalnızlığımla barışabilmiştim. Sohbetlerimizde kendi deneyimimi anlatarak Hoca'yı teselli etmeye uğraştıysam da bunun nafile bir çaba olduğunu kısa sürede anladım. Bu konu bir kişilik meselesiydi, Hoca yalnız olmayı sevmiyor, buna tahammül edemiyordu. Nitekim, yaşamını baba-kız rejiminde sürdürmeyi seçti sonunda. Gördüğüm kadarıyla çok da başarılı oldular bu düzende. Doğrusu, Ruki'yi kutlamak, ona teşekkür etmek isterim son yıllarında babasına gösterdiği sevgi ve şefkat nedeniyle.

İroniye bakın ki, uzun süre yalnız yaşamını hiç yakınmadan sürdürmüş olan bense, hep kaçındığım baba-kız düzeninde yaşıyorum bugün sağlık sorunlarım nedeniyle. Aslına bakarsanız, kızımın hayatına girmiş, onun düzenini değiştirmesine yol açmış olmaktan pek de mutlu değilim onun gösterdiği özene, hassasiyete rağmen.

ODTÜ'yü, Bölümü, Laboratuvarı Çok Severdi

Texas'taki yüksek lisans eğitimi ve Mr. Reese'in bürosundaki mühendislik deneyiminin ardından yurda döndüğünde, hoca olmak istemiyle doğal yeri saydığı Robert Kolej'e başvurdu Hoca. Umduğu kadar ilgi ve heyecanla karşılanmadı bu başvuru; ilgi duymadığı bir alanda bir ders vermesini önerdiler, hayâl kırıklığına uğradı Hoca. ODTÜ'nün oluşturulması aşamasında çalışmalara katılmış Amerikalı bir uzmanla karşılaşmıştı Amerika'da iken, şimdi adını

anımsayamadığım o uzman Türkiye'ye döndüğünde ODTÜ'de çalışma seçeneğini değerlendirmesini önermişti kendisine. Bu seçeneği anımsayarak Ankara'ya yönelen Hoca, Robert Kolej'dekinin aksine çok olumlu karşılandı bu kez, sanırım yıl 1960. Doğal tabii, Türkiye'deki diğer üniversitelerden çok farklı, Amerikan eğitim sistemi ilkeleri temelinde kurulmuş olan ODTÜ için biçilmiş kaftandı Uğur Hoca, Amerikan sistemini iyi tanıyan, orada eğitim görmüş, deneyim kazanmış potansiyeli yüksek bir genç.

ODTÜ henüz çok yeni kurulmuş, her şey derme çatma, derslerin çoğu Meclis bahçesindeki barakalarda yapılıyor, hocaların çoğu ek görevli mühendisler; durum pek parlak değildi ama herkeste inanılmaz bir heyecan vardı; riskleri değerlendiren ve sanırım burada çok parlayabileceğini sezinleyen Hoca da katıldı bu heyecana, yaşamını Ankara'da kurup geleceğini ODTÜ'de oluşturmak yolunda hızlı bir karar verdi.

Seçimlerinde ve kararlarında duygularıyla hareket eden biri değil, çok gerçekçi, çok rasyonel ve soğukkanlı davranabilen biriydi Hoca. Çok sevdiği İstanbul'da, temel mühendislik eğitimini aldığı, pek çok güzel anısıyla dolu, gelişmiş Robert Kolej'de bir hoca olmak yerine, bozkırın ortasında kurulmasına uğraşılan, gelecekte ne olacağı da açık-seçik belli olmayan Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde el üstünde tutulan, parlayan bir hoca olmayı tercih etti.

Resmi ve Gayrı Resmi Görevleri

Bir sözleşme imzalayıp göreve başlamasının ardından, Rektör Yardımcısı olarak görevlendirdiler kendisini. Yanılmıyorsam önce Amerikalı bir Rektörle, sonra da Turhan Feyzioğlu ile çalıştı bu ilk rektör yardımcılığı döneminde ve başarılı oldu.

Şefik Erensü Paşa'nın rektörlüğü döneminde ve onun hemen öncesindeki kriz döneminde bir kez daha rektör yardımcılığı yaptı. ODTÜ'deki görev dönemlerini anlatmaya hiç girmeyeceğim; zira, kendi kitaplarında bu dönemleri çok ayrıntılı biçimde Hoca kendisi anlattı.

Ayrıca, iki kez de İnşaat Mühendisliği Bölüm Başkanlığı yaptı. Bunlar resmi görevleri, bence daha ilginç olanları ise ODTÜ'deki gayrı resmi görevleridir; Hasan Tan kriz dönemindeki cunta üyeliği ve diğer kriz dönemlerindeki etkinlikleri gibi; kendisi bunları da anlattı ayrıntıyla.

1980 Öncesi Ve Sonrası Dönüşüm Çabaları, Yasa Taslakları

Altmışlı yılların ikinci yarısında ve yetmişli yıllarda ODTÜ çok başarılı oldu ve bu başarının çok kısa ve esnek bir yasa olan 1750 sayılı ODTÜ yasasının sağladığı olanaklarla gerçekleştirildiği düşünüldü. Bu başarıdan rahatsız olan çevreler ODTÜ'nün bu ayrıcalıklı durumdan çıkarılması, ülkedeki bütün üniversitelerin aynı yasa kapsamına alınması gerektiğini ileri sürerek yasa çalışmaları yapıp politik baskılar oluşturdular, YÖK kavramı da bu dönemde ortaya atıldı. Bu gürültü patırtı arasında ODTÜ sisteminin gürültüye gitmesini önlemeyi, hiç olmazsa ODTÜ'nün olabildiğince az hasar görmesini kendine görev sayan Hoca sayısı belli olmayan yasa taslağı hazırlayıp tartışmaya açtı; geceleri çalışır, ertesi sabah laboratuvarın çay salonunda önerisini ilk olarak bize anlatırdı heyecanla. Bu tartışmalar bir sonuca ulaşamadan 1980 darbesi gerçekleşti; darbe yönetimi üniversite yasası hazırlama görevini Uğur Hoca'nın antitezi olan İhsan Doğramacı'ya verdi; ODTÜ açısından ehven-i şer sayılabilecek olan bugünkü sistemin temelleri o zaman atıldı.

Taşıma Gücünü Benimsedi, Benimsetti, Yerleştirdi

Sene 1962, Mevsim Sonbahar

Dördüncü sınıfta ilk dönemim, betonarme alıyorum, Uğur Hocayla ilk karşılaşmam, genç ve özgüveni yüksek bir hoca izlenimi veriyor, âlâ. Bense, fena olmayan bir öğrenciyim; her şeyi çok iyi öğrenmesem de olur ama her şeyi anlayıp içime sindirmeliyim iddiasındayım, durmadan soru soruyorum. Gazi Lisesinde öğrenebildiğim İngilizceyle iyi-kötü idare ediyorum. Günün birinde, Hocanın soruma verdiği yanıt beni pek mutlu etmemiş olmalı ki, "But Sir, this is ridiculous! – Ama Hocam, bu saçmalık" deyiverdim. Hoca önce irkildi, sonra "Sen kullandığın kelimenin anlamını bilmiyorsun." dedi ve dönüp ders anlatmaya devam etti. Beni sınıftan atmasını beklerken karşılaştığım bu tepki, çok genç yaştaki Hocanın gösterdiği bu olgunluk beni çok etkilemiştir.

Bizden önceki iki sınıfa yaptığı gibi, bizim sınıfa da Texas'taki hocası Prof. Ferguson'un, o sıralar Amerika'da betonarmenin temeli sayılan kitabını birinci sayfadan başlayıp 612 numaralı son sayfaya kadar okuttu, yani betonarmeye dair neredeyse her şeyi; ne kadarını öğrendik tanrı bilir. Sevgili öğrencilerimin kulakları çınlasın, çok ağır olduğunu düşündükleri bugünkü betonarme dersinin kapsamı Hocanın bize okuttuğu dersin yarısı bile değil! Ders kitabımız doğal olarak davranışa dayalı taşıma gücü yaklaşımını içeriyordu, o sırada Türkiye'de yaygın olan emniyet gerilmeleri yöntemini ise sadece bir kavram olarak öğrendik.

O dönemin sonunda Hoca doktora yapmak üzere Hoca Texas'a gitti, bense izleyen dönemin sonunda mezun olup yüksek lisans çalışması yapmaya başladım. Uğur Hocanın planladığı Yapı Mekaniği Laboratuvarının yapımı tamamlanmış, kocaman bomboş bir alan laboratuvar olarak kullanıma açılmıştı. burada gerçekleştirilen ilk tez çalışması olan amatörce çalışmamı daha önce çeşitli vesilelerle anlatmıştım. Bu maceradan sonra doktora yapmak üzere gittiğim Londra'dan 1969 sonunda dönerek 1970 Bahar döneminde hocalığa başladım. Doktoradan dönen ilk genç betonarme hocası olarak bu dersi paralel şubelerde Uğur Hocayla birlikte vermeye başladım; betonarmeyi doğru dürüst ilk kez bu dönemde öğrendim.

Ders kapsamını biraz daraltmıştık, zira emniyet gerilmeleri yöntemini de öğretmek zorundaydık bu dönemde.

Sene 1972 Mevsim İlkbahar

1972'de Ergin Atımtay ve Emin Aktan'ın da dönmeleriyle betonarme grubumuz genişledi ve çok keyifli grup çalışmaları yapmaya başladık Uğur Hocanın liderliğinde.

1972 yılının güz aylarında Hoca bir haber verdi hepimizi heyecanlandıran; Bayındırlık Bakanlığı için bir Taşıma Gücü Şartnamesi hazırlayacaktık. O yıllarda ve öncesinde Bayındırlık Bakanlığı (önceki adıyla, Nafia Vekâleti) çok güçlü ve ileri görüşlü bir mühendis kadrosuna sahipti, taşıma gücü yaklaşımının önemini onlar da fark etmişler ve ilk adımı atmak gereğini duymuşlardı. İlk taslağı altı ay filan gibi kısa bir süre içinde Bakanlığa sunduk. Ardından, yaklaşımı özetleyen iki minik kitap hazırladık ve de İnşaat Mühendisleri Odası ile iş birliği içinde başladık, cer hocası misali, şehir şehir dolaşıp yeni yaklaşımın ilkelerini ve uygulama yöntemini anlatmaya.

Sıra İzmir'e gelmişti, yaptığımız çalışmayı pek önemseyen İnşaat Mühendisleri Odası bizi Büyük Efes Otelinde konuk ediyordu, birkaç günlük kurs çalışmaları akşam saatlerinde gerçekleştirildiğinden sabahları serbest kalıyor, kahvaltıdan sonra İzmir sosyetesinin pek rağbet ettiği havuz başında vakit geçiriyorduk. Görüş alanımıza çekici bir hatun girerken ilk gören diğerlerini uyarıyordu "Ya lâtif!" parolasıyla. İddia olunur ki, bu keyifli ortama rağmen ben havuz başına koltuğumun altında dosyalarla iner, akşamki kurs konularını tartıştırırmışım arkadaşlarıma, yıllarca benim dosyaları anlatıp benimle dalga geçtiler…

Bu çalışmalar semeresini verdi, sanırım ertesi yıl Türk Standartları Enstitüsü TS 500 Betonarme Yapılar Standardını, taşıma gücü ilkeleri çerçevesinde yeniden düzenleme görevini bize verdi.

Uğur Hocanın planlaması ve koordinasyonu altında TSE'nin kuralları ve kalıpları çerçevesinde hazırladığımız taslağı Uğur Hoca TSE'nin ilgili kurulunda tartışıp geliştirdi, bir dizi toplantı sonunda TSE'nin kabul edebileceği niteliğe kavuşan doküman yayımlandı. Bu standart taşıma gücü ilkelerine dayalıydı ama birkaç yıllık bir geçiş süresi tanımlıyor, bu süre boyunca emniyet gerilmeleri yönteminin kullanılmasına da olanak tanıyordu. Dolayısıyla, emniyet gerilmeleri yöntemiyle ilgili bir bölüm de içeriyordu.

İnsan İlişkilerinde Çok Başarılıydı

Uğur Hoca insan ilişkilerinde çok başarılıydı; bunun kanımca en önemli kanıtı Türkiye'deki inşaat mühendisliği camiasının neredeyse tamamının Hoca'yı sevmesidir; bu sevginin içinde büyük oranda hayranlık vardır ama yine de onu sevmeyen neredeyse yoktur. Bu alanda Hoca'ya hiç benzemeyen ben bu konuya epeyce kafa yordum doğrusu. Gözlem ve yorumlarımdan çıkardığım dersleri hayata geçiremedim, o da benim sorunum.

Kanımca bu başarının temel nedeni Hoca'nın insan ilişkilerini duygularıyla değil, aklıyla yönetebilmesidir. Bu yeteneğini futbol oynarken kazandığını söylerdi, hakeme fark ettirmeden yaptığı faullerle, hakem uzaktayken rakibinin kulağına fısıldadığı küfürlerle onu sinirlendiren, faul yapmasını, hatta oyundan çıkarılmasını sağlamayı iş edinen oyuncular olurmuş söylediğine göre, Hoca da bunu bilerek soğukkanlı davranmayı, bu yöntemi geçersiz kılmayı öğrenmiş yıllar boyunca, sonra da kendi ilişkilerinde kullanmış. Olabilir, kendine telkinle belki bu yetenek bir dereceye kadar kazanılabilir ama ben bunun her şeyden önce bir kişilik meselesi olduğunu düşünüyorum doğrusu. Hoca insanları eleştirirken bile kızdırmamayı başarabilirdi. Olmayacak duaya "âmin" demezdi, sonuç alamayacağını bile bile insanları zorlamaz, ikna etmeye, eğitmeye çalışmazdı.

Başarısının Ardındaki Faktörler

Uğur Hoca'nın el attığı her alanda çok başarılı olduğu cümlenin malûmudur. Bu başarılara kendi zekâsı, çalışkanlığı, sebatkârlığı ile ulaştığı da ortadadır. Hepsi bundan mı ibaret acaba? Zaman zaman bu soruyu düşündüğümde, başka faktörler de olmalı sonucuna ulaştığımı söylemeliyim. Bana kalırsa birçok yönden şanslı bir insandı Hoca. Çok akıllı biriydi, kendisinin şanslı biri olduğunu söylediğini hiç duymadım ama kuşkusuz o da bunun farkındaydı. Şimdi aklıma takılan bu faktörlere değinmek istiyorum kısa kısa.

Doğuştan Yetenekler (Zihinsel Ve Fiziksel)

Öncelikle zeki bir insandı Hoca, iyi gözlem yapabilir, iyi analiz ve sentez yapabilirdi ilgilendiği her konuda. Bunlarda eğitiminin de kuşkusuz önemli katkısı vardı ama, temelde doğuştan gelen o zekâ olmasa, eğitim ancak bir yere kadar etkili olabilirdi. Bunun ötesinde akıllı bir insandı, zekâsını iyi ve doğru kullanabilir, ne istediğine, nasıl ulaşabileceğine hep doğru karar verirdi. Yaşadıklarını iyi değerlendirebilir, bunlardan yararlı dersler çıkarabilir, sonraki olaylarda bu derslerden yararlanabilirdi. Yine eğitimin etkisinden söz edilebilir, sağduyu olmadan eğitimin sınırlı kalacağı yine ortadadır. Sabırlı ve sebatkârdı. Yaptığı her planı tavizsiz uygular, sonuna kadar götürürdü, vazgeçtiğini neredeyse hiç görmedim altmış küsur yıl boyunca.

Atletik bir beden yapısına sahipti, girdiği her spor dalında başarılı olmasının temel nedeni buydu kanımca, elbette zekâ faktörü de inkâr edilemez ama atletik yapı olmadan başarı olamaz sporda. Bu sağlıklı bedeni çok iyi kullandığı belki söylenemez ama pek de kötü kullanmamış olmalı ki, yetmiş yıl içtiği, bypass ameliyatı sonrasında bırakmak zorunda kaldığı sigaradan gördüğü zarar oldukça sınırlı kaldı.

Bu niteliklere sahip olmak şanslı bir insan olmak demektir kanımca.

Aile Kaynaklı Olanaklar

Lise mezununun bile neredeyse parmakla sayıldığı, Cumhuriyetin ilk yıllarında Mekteb-i Mülkiyeden mezun olmuş Yakup Bey'in oğluydu her şeyden önce. Annesi ise çok aydın kişiliğiyle öne çıkan Mersin Müftüsünün kızıydı. O yıllarda Mersin'de önde gelen, önemli bir ağırlığı olan, sözü dinlenen ve sanırım epeyce varlıklı olan bir aileye doğmuştu. Dolayısıyla, böylesine görgülü, eğitimli, aydın ve açık fikirli bir aile içinde yetişmiş, en temel eğitimini böyle bir aileden almıştı.

Böyle bir aileye doğmuş olmak şanslı bir insan olmak demektir kanımca.

Eğitim Kaynaklı Yetenekler

İlk ve orta öğretim düzeyinde başarılı olan oğullarını Tarsus Koleji'ne göndermek, olanakları olan Mersinli her ailenin amacıydı o yıllarda, nitekim Uğur Hoca da liseyi orada okudu. Tarsus Koleji yatılıydı ama eve de çok yakındı, hafta sonlarını evde geçirebiliyordu kolayca. Sağlam temel formasyonunu sanırım bu okulda almıştı Uğur Hoca.

Amerikan kültürü ile tanıştığı bu okulda, olağan dersleri yanında, Amerikan edebiyatına ilgi duymuş, birincil ilgi alanı olmasa da bu alanda ciddi bir kültür kazanmıştı. Ayrıca, hiçbir zaman vazgeçmediği spor etkinliklerini sürdürme olanağı bulmuş, başarılı olmuştu.

Tarsus'un ardından Robert Kolej'e gidip orada mühendislik okuması doğal sayılabilirdi bir bakıma. Burada aldığı mühendislik eğitimi belki mükemmel değildi ama kendi yetenekleri ve çalışkanlığıyla bunu telâfi edebilmişti. Sanırım Hoca'nın eğitim hayatının en parlak dönemiydi Robert Kolej yılları, hem derslerdeki hem spordaki başarılarıyla okulun gözdesi olmuştu, anlattıklarına bakılırsa bu durumdan çok da mutluydu.

Çok iyi bir eğitim alabilmiş olmak şanslı bir insan olmak demektir kanımca.

Ferguson Eğitimi Kaynaklı Yetenekler

Lisansüstü eğitimi için Texas'a gidişi bilinçli bir seçim miydi bilmiyorum ama oraya giderek Prof. Ferguson'un öğrencisi olması kanımca hayatının en önemli rastlantısıdır. Dersteki başarısı ile hocasının dikkatini çekmiş, sempatisini kazanmıştır, hocasının yürütmekte olduğu bir projeye katılarak çok başarılı bir tez çalışması yapmıştır. Eğitimini tamamladığında hocasının önerisi ve referansıyla gittiği Mr. Reese'in bürosunda başarılı bir mühendislik deneyimi kazanmıştır.

Daha da önemlisi Hoca'nın doktora çalışması için Prof. Ferguson tarafından Texas'a davet edilmesidir. Doktorada da başarılı olmuş, titiz ve çok seçici biri olan hocasının takdirini ve hatta dostluğunu kazanmış, hocası hayatta olduğu sürece onunla ilişkisini sürdürmüştür.

Böyle bir hocayla çalışma olanağı bulmak şanslı bir insan olmak demektir kanımca.

Doğrusu, ben de şanslı bir adam sayıyorum bu alanda kendimi; onun bir Ferguson Hocası varsa, benim de önce öğrencisi olduğum sonra da uzun yıllar birlikte çalışma olanağı bulduğum bir Uğur Hocam vardı…

Ankara, Ekim 2026

Uğur Hocamın Ardından

Erdem Canbay*

Uğur Hocamı ben daha kendisini görmeden tanımıştım. İTÜ'de öğrenciyken, 1989 yılında Türkiye'de ulaşabileceğiniz ciddi betonarme kitaplarının başında onun kitabı geliyordu. Ben dersleri kitaplardan çalışarak takip etmeyi seven bir öğrenciydim. Beşiktaş'taki kitapçıları dolaşıp sadece formülleri değil, konuyu da anlatan bir betonarme kitabı aradığımda, bana hep aynı kitabı göstermişlerdi: Uğur Ersoy'un beyaz kaplı Betonarme kitabını. Yani ben Uğur Hocamı daha yüzünü görmeden, daha sesini duymadan, kitabından tanımış ve sevmiştim. 1992 yılında lisans eğitimimi tamamladıktan sonra hayat beni Ankara'ya, ODTÜ'ye yönlendirdi. Eylül 1992'de ODTÜ'ye geldiğimde ise garip bir tesadüf sonucu Uğur Hocam Boğaziçi Üniversitesi'ne yedinci yıl izniyle gitmişti. Kendisiyle tanışmak yine nasip olmamıştı. Fakat "Her işte bir hayır vardır." derler ya, bu gecikme sayesinde Güney Özcebe Hocamla tanıştım ve yüksek lisans çalışmalarımı onunla yürüttüm. Uğur Hocamın Boğaziçi'ndeki görevini 1994 Eylül ayına kadar uzatması nedeniyle kendisiyle yüz yüze tanışmam ancak 1994 yılının sonlarına doğru mümkün olabildi. 1990'lı yılların ilk yarısı benim akademik gelişimimde belirleyici bir dönem oldu. Güney Özcebe Hocamdan yoğun ve disiplinli çalışmanın ne anlama geldiğini öğrendim. Polat Gülkan Hocamdan bilginin ağırlığını ve akademik düzeyin ne olması gerektiğini; Muvaffak Üzümeri Hocamdan hem akademik hem de insani nezaketi ve büyüklüğü; Tanvir Wasti Hocamdan çok yönlü bir insan olmayı; Tuğrul Tankut Hocamdan ise deneysel çalışmayı öğrendim. Uğur Ersoy Hocamdan ise her şeyi öğrendim. Betonarmeyi, mekaniği, deney yapmayı, hocalığı, kitap yazmayı… Ama yalnız bunları değil; futbolu, voleybolu, şiiri, heykeli, yemeyi, içmeyi, sevmeyi, yaşamdan zevk almayı, iyi ahlaklı olmayı, dik durmayı ve doğru bildiğin şeyler uğruna gerektiğinde mücadele etmeyi de ondan öğrendim. Bugün dönüp baktığımda kendimi çok şanslı hissediyorum. Çünkü o da bende bir ışık gördü. Bana güvendi, beni sevdi ve hayatım boyunca bana destek olduğunu hissettirdi. Otuz iki yılı bulan bir hoca-öğrenci, daha sonra da meslektaşlık ilişkimiz oldu. Ama benim için o ilişki hiçbir zaman yalnızca akademik bir beraberlik değildi. Onunla doktora yapma ayrıcalığına eriştim. Laboratuvar sevgim aslında yüksek lisans yıllarımda Güney Özcebe ve Muvaffak Üzümeri Hocalarımla başlamıştı. Ancak doktoram sırasında Uğur Hocamla laboratuvarda çok uzun saatler geçirdik. Yerde yatay olarak denenen çerçeveleri ilk kez onunla ayağa kaldırdık; düşey konumda denedik. Tuğrul Tankut Hocamın da katkılarıyla ilk çok eksenli yük hücremizi ürettik. Güçlendirme perdeleri üzerine çok güzel ve öğretici deneyler yaptık. Laboratuvar benim için yalnızca deney yapılan bir yer olmaktan çıktı; mühendisliği gerçekten öğrendiğim bir okul hâline geldi. Beni Mete Sözen Hoca'yla tanıştıran ve Purdue Üniversitesine gitmemin yolunu açan da Uğur Hocamdı. Hayatımın yönünü değiştiren pek çok önemli adımın arkasında onun desteği ve güveni vardı. Daha yüksek lisans öğrencisiyken, birbirimizi henüz yeni tanımışken bana güvenmişti. İlk işlerimden biri İngilizce Betonarme kitabının dijital hâle getirilmesiydi. Daktiloyla yazılmış metni bilgisayar ortamına aktardım; bütün denklemleri yeniden yazdım, aydıngere elle çizilmiş tüm şekilleri büyük bir sabırla yeniden çizerek dijitalleştirdim. Çok yoğun, zaman zaman yorucu ama benim için olağanüstü öğretici yıllardı. O çalışma sırasında farkında olmadan betonarmeyi yalnızca okumuyor, adeta yeniden yazıyor ve yeniden öğreniyordum. Her denklem, her şekil ve her ayrıntı betonarme davranışını biraz daha iyi anlamamı sağlıyordu. Ardından İngilizce Mukavemet kitabını birlikte ele aldık; dijitalleştirdik, geliştirdik ve ilk kez benim de adım bir kitabın üzerinde yer aldı. Daha sonra deprem mühendisliği üzerine hazırlanan bir kitabın editörleri arasında Uğur Hocamla birlikte yer almanın mutluluğunu yaşadım. İngilizce Mukavemet kitabını Türkçeye kazandırdık ve kapsamını daha da genişlettik. Sonra sıra, yıllar önce İTÜ öğrencisiyken beni Uğur Hocamla daha kendisini tanımadan buluşturan o Türkçe Betonarme kitabına geldi. Hayatıma giren ilk Uğur Ersoy kitabını bu kez Uğur Hocam ve Güney Hocamla birlikte yeniden

* Prof. Dr.

ele aldık; artık benim de adım, öğrencilik yıllarımda hayranlıkla okuduğum o kitabın kapağında yer alıyordu. Bu benim için tarif edilmesi güç bir mutluluk ve gururdu. Sonraki yıllarda kitabı daha da geliştirerek iki cilt hâline getirdik. Son yıllarda ise bu genişletilmiş betonarme kitabının İngilizce baskısı üzerinde birlikte çalışıyorduk. Ne yazık ki onu Uğur Hocamla birlikte tamamlamak nasip olmadı. Ama yarım kalan bu son ortak çalışmamızı tamamlamak artık benim için yalnızca akademik bir görev değil, Hocama karşı bir vefa borcudur. Onun adını, bilgisini ve hatırasını yeni iki ciltlik İngilizce Betonarme kitabıyla yaşatmaya devam edeceğiz. Uğur Hocam bana mühendisliğin yalnızca sayılardan ibaret olmadığını öğretti. Elastik analiz sonuçlarını takip etmenin tek başına yeterli olmadığını, asıl önemli olanın betonarmenin davranışını anlayabilmek olduğunu ondan öğrendim. Betonarmenin bir dili olduğunu söylerdi. O dil çatlaklardı. Betonarme, derdini çatlaklarıyla anlatırdı. İyi bir mühendis olmak için de onu dinlemeyi bilmek gerekirdi. Analizlerin gerekli olduğunu, ancak hiçbir zaman tek başına yeterli olmadığını; hesapların bize yalnızca yol gösterdiğini öğretti. Mühendislik önsezisi, davranış bilgisi ve deneyim olmadan sadece rakamlara bakarak doğru sonuca ulaşılamayacağını ondan öğrendim. Bugün hâlâ bir betonarme elemanda çatlaklara baktığımda, zihnimin bir yerinde Uğur Hocamın sesi vardır: "Beton sana bir şey anlatıyor; dinle." ODTÜ'nün kuruluş yıllarını da ondan dinledim. O kuşağın hangi güçlüklerden geçtiğini, üniversiteyi ve bölümü hangi şartlarda var ettiklerini, nelere göğüs germek zorunda kaldıklarını ve doğru bildikleri şeylerden vazgeçmemek uğruna hangi bedelleri ödediklerini onun anlattıklarından öğrendim. Belki bugün İnşaat Mühendisleri Odasında elimden geldiğince sorumluluk almaya çalışmamın, kurullarda görev yapmamın, gördüğümüz yanlışları raporlara dökmemizin, seminerlerde eksikleri ve hataları açıkça dile getirmemizin temelinde de aynı öğreti vardır. Doğru bildiğin şeyi söylemekten çekinmemek… Yanlışın karşısında susmamak… Mesleğine, bilime ve topluma karşı sorumluluk duymak… Bütün bunlar Uğur Hocamın bize bıraktığı mirasın parçalarıdır. İnsanın hayatında bazı hocalar vardır; size yalnızca ders anlatmazlar. Mesleğinizi, dünyaya bakışınızı, hatta kim olduğunuzu biçimlendirirler. Yıllar geçtikçe söyledikleri cümlelerin, yaptıkları küçük bir hareketin, gösterdikleri bir tavrın içinizde ne kadar derin izler bıraktığını daha iyi anlarsınız. Uğur Hocam benim için böyle bir insandı. Ben ona hep "akademik babam" dedim. Şimdi akademik babamı kaybettim. Üzüntüm büyük, acım çok derin. Fakat bir taraftan da onun öğrencisi olabilmiş olmanın, onunla çalışmanın, aynı laboratuvarda emek vermenin, onun güvenini ve sevgisini kazanmış olmanın büyük mutluluğunu ve gururunu taşıyorum. Bir insanı gerçekten yaşatan, ardında bıraktığı eserler kadar yetiştirdiği insanlar ve onlara aktardığı değerlerdir. Uğur Hocamın yetiştirdiği öğrenciler bugün Türkiye'nin ve dünyanın dört bir yanında onun bilgisini, mühendislik anlayışını ve ilkelerini yaşatmaya devam ediyorlar. Ben de gücüm yettiğince onun yaktığı meşaleyi taşımaya, ondan öğrendiklerimi öğrencilerime aktarmaya, mesleğime ve doğru bildiğim değerlere sahip çıkmaya devam edeceğim. Çünkü bazı hocalar giderler ama öğrettikleri hiçbir zaman gitmez. Uğur Hocam da bizimle, öğrencileriyle, kitaplarıyla, laboratuvarlarımızda, derslerimizde ve yetiştireceğimiz her yeni mühendiste yaşamaya devam edecek. İyi ki hocam oldunuz, Uğur Hocam.

İyi ki hayatıma dokundunuz.

Sizi çok özleyeceğim.

Hocaların Hocasını Uğurladık

Mustafa Tokyay*

Yazlıktan Ankara'ya dönüşümün ertesi günü (18 Eylül), bir meslektaşımdan telefonuma gelen mesaj Uğur Hoca'nın kaybını haber veriyordu. Daha birkaç yıl önce 90. doğum gününü ODTÜ'de yapılan bir etkinlikle kutladığımız o (hep bildiğimiz) enerjik, dimdik duruşlu, pırıl pırıl bir beyine sahip adamın ölebileceğine insan ihtimal vermek istemiyor. Hemen İstanbul'da ve ODTÜ'deki birkaç arkadaşımı aradım. Maalesef doğruydu. Bu kez, ölümünü kabullenebilecek ve kendimi avutacak bir şeyler düşünmeye başladım kendi kendime. Kolayca da buldum: Uğur Hoca çok sevildiğini ve saygı gördüğünü bilerek ve bundan mutluluk duyarak uzun yıllar yaşadı.

Uğur Hoca 1932 yılında Mersin'de doğdu. 1951 yılında Tarsus Amerikan Koleji'nden mezun olduktan sonra İstanbul'da Robert Kolej'de inşaat mühendisliği okudu. 1955 yılında mezun oldu, ardından The University of Texas at Austin'de yüksek lisans derecesini aldı. Toledo, Ohio'da bir mühendislik şirketinde iki yıl çalıştıktan sonra 1959'da Türkiye'ye döndü. O tarihten 2006 yılına kadar ODTÜ'de çalıştı. 1965 yılında yine Texas Üniversitesi'nden (Austin) doktora derecesini aldı. Henüz 27 yaşındayken ODTÜ'de Rektör Yardımcısı oldu. Yapı Mekaniği Laboratuvarı'nın kuruculuğunu yaptı, farklı zamanlarda iki kez İnşaat Mühendisliği Bölüm Başkanı ve ODTÜ-Erdemli Deniz Bilimleri Enstitüsü kurucu yöneticisi oldu.

Uğur Hoca 1963-1965 arasında University of Texas, 1980-1981 yıllarında University of Toronto, 1992-1994'te de Boğaziçi Üniversitesi'nde konuk öğretim üyesi olarak çalıştı. 1999 yılında emekli olduktan sonra 2006'ya kadar ODTÜ'de araştırma ve eğitim faaliyetlerini sürdürdü. 2006 yılından itibaren Boğaziçi Üniversitesinde görev yapmaya başladı.

Akademik çalışmaları uzun bir makalenin hatta bir kitabın konusu olabilecek niteliktedir. Burada kısaca, betonarmenin taşıyıcı davranışı, tasarımı, sismik güvenliği, onarımı ve güçlendirmesi şeklinde özetleyebilirim. Bence, inşaat mühendisliği açısından en önemli başarısı ülkemizde betonarme yapı tasarımında, 1970'lere kadar kullanılan Emniyet Gerilmesi yönteminden daha gerçekçi, daha güvenli ve daha ekonomik olan Taşıma Gücü Yöntemi'nin (Ultimate Strength Design) öğretilmesi, anlaşılması ve ilgili standarda (TS 500) konulması yönündeki öncü ve önder rolüdür.

Uğur Ersoy, bir akademisyenin görev tanımında belirtilen eğitim, araştırma ve toplumsal hizmet görevlerini hakkıyla yerine getirmiş bir insandır. Üniversitedeki çalışmalarının yanı sıra, İnşaat Mühendisleri Odası'nın (İMO) düzenlediği çok sayıda bilimsel etkinlikte görev aldı, birçok kongre ve sempozyumun düzenleme kurullarında çalıştı, raporlar, görüşler ve öneriler yazdı.

Akademik özgürlüğe olan inancı nedeniyle, Boğaziçi Üniversitesi'ndeki rektör ataması krizi sırasında, ilerlemiş yaşına karşın, protesto gösterilerine katıldı.

Hoca, meslek hayatı boyunca aşağıda bazılarını saydığım birçok prestijli ödüle layık görüldü:

Amerikan Beton Enstitüsü (ACI) Wason Medal (1969);

ODTÜ Mustafa Parlar Vakfı Bilim Ödülü (1985);

Türk Prefabrik Birliği Ödülü (1992);

TED Rüştü Yüce Başarı Ödülü (2001);

University of Texas Seçkin Mezun Ödülü (2005);

TMMOB-İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) Onursal Yetkin Mühendislik Ünvanı (2006);

ACI Onursal Üyeliği (2018).

Bana kalırsa, onun esas büyük ödülü ona yürekten verilmiş olan "mesleğimizin duayeni" ve "hocaların hocası" ünvanlarıdır. Öğrencileri Türkiye'de ve dünyanın birçok ülkesinde başarılı mühendisler ve akademisyenler olarak çalışmaktadırlar.

Uğur Ersoy efsanevi bir hocaydı ama bu özelliği akademik ve eğitsel çalışmalarıyla sınırlı değildi. Karizmatik kişiliği onun birçok ünlünün de adının geçtiği, Grace Kelly'yle dansı gibi, anekdotların nesiller boyu anlatılmasına yol açmıştır. Bir gün 'Hocam, bunların hepsi gerçek mi?' diye

* Prof. Dr.

sorduğumda, o kendisine çok yakışan bıyık altından gülüşüyle "teessüf ederim Mustafa, yoksa inanmıyor musun" dediğini çok iyi hatırlıyorum. Bizzat kendisinden dinlediğim bir tanesini aktarayım: Uğur Hoca'nın ofisinin kapısı çalınır. Güzel bir kadın içeri girer ve kendisini tanıtır: Sheena Easton. Elia Kazan'ın (evet, Uğur Hoca ünlü yönetmen Elia Kazan'ın da arkadaşıydı) selamını getirdiğini, Türkiye'de magazin gazetecilerinden uzak, sakin bir tatil geçirmek istediğini, Kazan'ın da Uğur Hoca'nın kendisine yardımcı olabileceğini söylediğini belirtir. Ancak, Uğur Hoca huylanmıştır. Easton'ı tanımamaktadır. Arkadaşlarının kendisine bir şaka yaptığını, ardından da günlerce bunu konuşacaklarını düşünerek çok yoğun işlerinin olduğunu, kendisine ne yazık ki yardımcı olamayacağını belirterek, zor da olsa, kibarca Sheena Easton'ı yolcu eder. Akşam eve dönünce, olayı çocuklarına anlatır. Çocuklar o zamanın gençlik dergilerini getirip ünlü şarkıcı Sheena Easton'ın fotoğraflarını gösterirler. Evet! Gelen kadın odur. Hoca bu olayı anlattıktan sonra, yine bıyık altından gülerek, "Tüh, kaçırmışım!" demişti.

Uğur Hoca öylesine çok yönlü bir adamdı ki futbol ve voleybol da onun ilgi alanları arasındaydı. Robert Kolej'de okurken hem okul takımında hem de Galatasaray'da futbol ve voleybol oynamıştı. ODTÜ'de yıllarca iddialı voleybol maçlarını izleme şansım oldu. Benim bildiğim, bunların yanı sıra, bir de ahşap oymacılığı hobisi vardı.

Uğur Ersoy çok kitap yazdı. Bunlardan Betonarme ve Mekanik kitapları İnşaat Mühendisliği camiasında yakından bilinir ve çok okunur. Hocanın çok yönlü kişiliğini, insan sevgisini ve duygusallığını yansıtan birçok başka anı, öykü, şiir vb. kitapları da vardır. Bunlardan bende olanları sıralayayım:

Bozkırı Yeşertenler; Gördüklerim, Duyduklarım ve Düşündüklerim; Erguvan Renkli Yıllar; Bir Zamanlar Mersin'de; Bir Efsane Bir Demet İnsan, Sislerin Ardında Kaybolmayanlar; Ustalarımdan Öğrendiklerim; Biraz Yemek Biraz Sohbet; Şiirimsi Şeyler.

Bu kitapların hemen hemen hepsi – sahibi, arkadaşım Veli Karaöz'ün vefatından sonra- birkaç yıl önce tasfiye edilmiş olan Evrim Yayınları'ndan çıkmıştı. Bence Uğur Hoca'nın bu kitaplarının yeniden basılması için bir çaba içine girilmesi özellikle genç kuşaklar için çok yararlı olacaktır.

Uğur Hoca 20 Eylül 2026'da Mersin'de toprağa verildi. Kendisine rahmet, başta çocukları olmak üzere, geride bıraktığı tüm sevenlerine, meslektaşlarımıza başsağlığı dilerim. O daima aklımızın ve yüreğimizin bir köşesinde olacaktır.

Uğur Hocamın Anısına

Eyad Nayef*

Profesör Uğur Ersoy, bana göre İnşaat Mühendisliği alanında gerçek bir dahiydi. Lisans eğitimim sürecinde kendisinden CE 481 Reinforced Concrete dersini aldım. Resmi ders kitabımız olan bu eseri, konusunda dünyada yayımlanmış diğer kaynaklardan üstündür diye düşünüyorum. Lisans eğitimimden sonra yapı mekaniği laboratuvarında araştırma asistanı olarak birlikte çalışma şerefine nail oldum. Bu deneyim hem teknik temelimi hem de mesleki standartlarımı şekillendirdi.

Derslik ve laboratuvarın ötesinde, laboratuvarın önündeki açık alanda kendisiyle futbol oynadığımız o sade neşeyi asla unutmayacağım; hala fotoğrafımızı değerli bir anı olarak koruyorum.

Üstün bir bilim insanı, ilham verici bir mentor ve yetenekli bir futbolcu olan Profesör Ersoy, onu tanıma bahtiyarlığına erişen herkesin yaşamında silinmez iz bırakmıştır.

Tokyo'dan saygılarımla, teşekkürler Uğur hocam.

Sevgili Uğur Bey,

Hilmi Luş*

Yazdıklarınız için, yaptıklarınız için, anlattıklarınız için,
dürüstlüğünüz için, samimiyetiniz için, tevazunuz için,
sakinliğiniz için, sabrınız için, bıkmadan dinlediğiniz için,
bitip tükenmek bilmeyen çalışkanlığınız ve üretkenliğinizle örnek olduğunuz için,
hiç karşılık beklemeden verdikleriniz ve öğrettikleriniz için,
ıhlamurlar için, sevginiz için, dostluğunuz için
size minnettarım.
Sizi hep özleyeceğim.
Saygı ve sevgilerimle,

* Prof. Dr.

Saygı ve Sevgi Oluşumu

Engin Karaesmen*

Son zamanlarda, sık sık değer verdiğim, saygı duyduğum, sevdiğim kişilerle dostluğumun oluşması ve süregelmesini yıllar üzerinden de değerlendirir oldum. Bu uzun yıllarda değişik dönemlerde yaşananlar, yeni izlenimlerle dostlukları daha da güçlendirebiliyor veya farklılaştırabiliyor. Evet, Uğur Hoca'mız ile tanışmamız 60 yılı geçmiş, dostluğumuz hep devam etmiş; bundan sonra da hep canlı kalmaya devam edecek.

1965 yılı sonbaharında Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) İnşaat Mühendisliği Bölümü'nde yüksek lisans programına başlamıştım. Bu kurumun ilk kuruluş yıllarında üstlendiği akademik ve idari görevlerin ardından izinli olarak gittiği Texas Üniversitesi'nde doktora çalışmalarını tamamlayıp dönen Uğur Ersoy Bey'den (ODTÜ'de henüz "hocam" hitap şekli kullanılmaya başlamamıştı) "Betonarme Elemanların ve Yapıların Davranışı" dersini alıyordum. Öğrencisi olmanın yanı sıra Uğur Bey'in öğrenci asistanı olma şansım da olmuştu. Uğur Bey dersimizde betonarme yapıların taşıma gücü hesabı, tasarım özellikleri ve bu özelliklerin bilimsel araştırma, gözlemler ve özellikle deneysel çalışmalarla sorgulanması, irdelenmesi ve geliştirilmesinin önemini örneklerle vurgulardı; hep. Bir gün, ders dışında bana "Engin, nasıl bir ödev istersiniz, arkadaşların ne düşünür?" diye sormuştu. Ben de "Acaba tasarım veya analiz için görsel olarak da ulaşabildiğimiz bir yapı üzerinde çalışabilir miyiz?" diye cevaplamıştım. Ödevimiz, o zaman inşaatı henüz tamamlanmamış olan ODTÜ Kapalı Spor Salonu'nun, "Katlanmış Plaka Çatı" sisteminin analizi olmuştu. Bu olay bana sadece öğretimle beslenmediğimizi, desteklendiğimizi ve değer verildiğimizi de hissettiren bir anı, bir gerçek olmuştu…

Öğrenci asistanlığım sırasında, Uğur Bey bir yandan mühendislik eğitiminde bilgisayar kullanımının başlamasıyla (IBM 1620, o yıllarda ODTÜ'ye yeni gelmişti) yeni teknolojiye uyum çalışmalarında gecikmememiz gerektiğini vurguluyor; diğer yandan da toplumsal sorunların çözümünde etkileyici bir sosyal ağ kurmanın, düş ve hayallerin önemini, içinde bulunduğumuz akademik çalışma ortamının sağlıklı çevre, aile ilişkileri, kültür ve sporun da yer almasıyla zenginleşeceğinden söz ederdi. Nitekim, beni kısa sürede eşi sevgili Feri Hanım'la tanıştırdı. Bu tanışmanın kendimi tanıma, dünyaya bakış açımın daha olumlu olmasına yardımcı olduğunu düşünürüm, hep.

Daha ileriki yıllarda ODTÜ'nün zorlu ve tartışmalı dönemlerini yaşarken Uğur Hoca'nın (1968'ler sonrası artık hemen hemen hepimiz birbirimize "hoca" diye hitap ediyorduk) sorgulayıcı tavır ve görüşleriyle, yönetim anlayışıyla gerçek bir akademisyen olmaktan uzaklaşmayarak toplumsal hizmeti de hedefleyerek yürüdüğünü takdirle izleyebilmiştim.

Eğitim ve bilimsel çalışmalarıyla Uğur Hoca'mız pek çok ödülü hak ediyordu ve pek çoğuna layık görüldü. İnşaat Mühendisleri Odamızın toplumsal eğitim, bilinçlenme ve dayanışma etkinliklerine katkılarıyla inşaat mühendisliği sektörünün gelişiminde; mesleki kitap ve makaleleriyle bilimsel katkılarının yanında öykü ve anı kitaplarıyla da tarihe notlar düşüren değerlerimizden oldu. Doğaya ve çevreye saygılı Uğur Hocam, Ankara'dan ayrıldıktan sonra dahi, dikilişinde öncülük ettiği ODTÜ Yapı Mekaniği Laboratuvarı önündeki, erguvan ağacının durumuyla, baharda çiçek açıp açmadığıyla ilgilenmeyi unutmadı hiç. Son yıllarda Mersin yaylalarında dinlenme günlerinde bile üretmeden uzak kalmayıp ürettiklerini paylaşarak da mutlu oluyordu, sevdiklerini mutlu kılıyordu, Hocam. Bana kendi elleriyle ürettiği ahşap spatulayı gönderdiği için teşekkür etmek üzere aradığım zaman "Bu teşekkür benim için bir ödül. Bu ilk ve son değil; başlangıç. Arkası gelecek…" diyerek beni duygulandırmıştı.

Uğur Hoca'mızın ailesi, yetiştirdiği öğrencileri ve tüm sevenleri, onun sunduğu ve örnek gösterdiği sorgulayıcı, bilimsel ve toplumsal katkıyı hedef alan çalışma yollarında hep yürümeye devam edecek…

* Öğr. Gör.

Sevgili Uğur Hocamız…

Bir kuşun kanadında…

Ayşen Ergin*

25 Eylül 2026, saat 06.19…

Uğur Hocamın kızı Sevgili Ruki'den bir mesaj geldi: "Maalesef babamı kaybettik…" Zamanın durduğu bir an…

Sevgili Uğur Hocamız artık anılarımızda, başarılarıyla ve sonsuz sevgimizle yıldızlarda yaşayacak.

Hiç yaşlanmayan Uğur Hocamızı düşünüyorum. Yıllar önce, ODTÜ yerleşkesinin ağaçlandırılmasıyla ilgili bana söylediği bir cümle birden aklıma geldi:

"Bir ağaçlığa orman denilebilmesi için, ağaçların kendi fidanlarını yetiştirmesi gerekir."

Her sabah ODTÜ'ye girerken, yerleşkemizin çorak tepelerine 1960'lı yıllarda biz ilk öğrencilerin diktiği ağaçların altında büyüyen ODTÜ ormanını ve onun yeni fidanlarını, hocamın bu sözünü hatırlayarak selamlıyor ve mutlu oluyorum.

Sevgili Uğur Hocamızı; ulusal ve uluslararası akademik başarılarıyla ülkemizin gurur kaynağı olan saygın bir bilim insanı, çok sevilen ve sayılan bir akademisyen, durmak bilmeyen bir araştırmacı, başarılı bir idareci; ODTÜ'nün ve İnşaat Mühendisliği Bölümü'nün unutulmaz kilometre taşlarından biri; yılmadan ve yorulmadan doğruların ışığında yürüyen, demokratik ilkelerden ödün vermeyen, üniversitesinin ve ülkesinin aşığı "Uğur Hocamız" olarak biliriz.

Hocamız, ülkemizi ulusal ve uluslararası alanda aldığı ödüllerle bilimsel platformlarda yüceltti. Öğrenmeyi ve öğretmeyi bir yaşam tutkusu hâline getiren eğitim aşkını ve akademik birikimini; yazdığı kitaplar, verdiği konferans ve seminerler, yayımladığı makaleler ve yürüttüğü araştırmalarla bizlerle paylaştı.

Uğur Hocamız yalnızca geleceğe ışık tutan bir bilim insanı değildi; bilimsel özgürlüğün ve sorgulayıcı eğitimin de simgesiydi. Özellikle ODTÜ'nün kriz dönemlerinde gösterdiği, hiçbir zaman ödün vermeyen duruşuyla hepimiz için güçlü bir örnek oldu.

Uğur Hocamız yalnızca mühendislik bilimlerini değil; sanatı, edebiyatı ve sporu da paylaşarak eğittiği binlerce öğrencinin "Hocaların Hocası" oldu.

Sevgili Uğur Hocamızın yaşamı koca bir sevdaydı.

Kolay değildi Uğur Hoca olmak… Bilgisini ve sevgisini karşılık beklemeden sunmak…

Ve… bütün bunların ötesinde; Mersin ve şehrin temel taşı olan ailesi üzerine yazdığı kitapları, başı dumanlı Mersin yaylalarında ağaçlara yansıyan doğa aşkı, özellikle erguvan renkli kitapları, küçük bir tahta parçasını oyarak bir kuşun kanadına takılmış mutluluğa hayat veren sanatçı ve sevgi dolu kişiliği, insanî yönleriyle Uğur Hocamızı çok sevdik ve seveceğiz; onu her zaman örnek almaya çalışacağız.

Işığı; yetiştirdiği öğrencilerde, dokunduğu hayatlarda, ODTÜ'nün ağaçlarında ve bıraktığı eserlerde yaşamaya devam edecek.

Güle güle Uğur Hocamız…

Sizi saygı ve sonsuz sevgiyle yıldızlara uğurluyoruz.

* Prof. Dr.

“Hocaların Hocası” Uğur Ersoy’un Aziz Hatırasına Saygı, Sevgi ve Vefa İle…

Zekai Akbay*

Türk inşaat mühendisliği eğitiminin simge ismi, modern mühendislik öğretiminin mimarı, binlerce mühendisin yetişmesinde, ODTÜ’nün kuruluşunda ve ODTÜ ruhunun bugünlere gelmesinde muazzam rol oynayan “Hocaların Hocası” Prof. Dr. Uğur Ersoy’u 18 Eylül 2026 tarihinde kaybetmenin derin üzüntüsü içindeyiz.

ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümü’nde lisans eğitimimi 1983 yılında tamamlarken ve sonrasında 1986 yılında Uğur Hoca’mın danışmanlığında yüksek lisans tezimi bitirdikten sonra, 1987’de ABD’ye gidene kadar Hocamın yakınında öğrencisi ve asistanı olarak bulunmak hayatımın en büyük ayrıcalıklarından biri oldu. Bizler onun derslerinde ve yanında sadece teknik bilgiler öğrenmedik; olayları sorgulamayı, araştırmayı, mühendisliği yalnızca formüllerden ibaret görmemeyi ve en önemlisi “öğrenmeyi” ondan öğrendik. Cumhuriyet değerlerine bağlı birer mühendis ve birey olarak yaşamayı ondan miras aldık.

Uğur Hocamın danışmanlığında yürüttüğüm yüksek lisans tez çalışmam; Türk Betonarme Yapılar Şartnamesi TS 500’ün, Amerikan (ACI 318), Alman (DIN 1045) ve Avrupa Beton Birliği (CEB) şartnameleriyle karşılaştırılması üzerineydi. Sürecin başında Uğur Hoca bu çalışmanın ne kadar öğretici ve bir o kadar da zor tez konusu olacağını bana açıkça söylemişti. Uluslararası standartları derinlemesine kıyaslayan bu zorlu akademik çalışma, benim için mühendislik mantığını kavrama yolunda olağanüstü öğretici bir temel oluşturdu. Uğur Hoca ayrıca zaman içinde giderek kalınlaşan ve karmaşıklaşan şartnamelerin sahada pratik olarak uygulanmasının zorlaşacağını sürekli olarak belirtir; şartnamelerin mühendise yol gösterici, sade ve uygulanabilir kalması gerektiğine sık sık vurgu yapardı.

Uğur Hocam betonarme derslerinde bizlere şartnamelerin ve formüllerdeki katsayıların arkasındaki mantığı, bilimsel gerçekleri ve bunların tarihsel süreçte nasıl geliştirildiğini o kadar derinlemesine öğretmişti ki bu temel ABD’deki eğitimimde unutulmaz bir ana kılavuz oldu: ABD’de aldığım ileri betonarme dersinin profesörü ACI 318 şartnamesindeki bazı maddeleri anlatırken zorluk yaşayınca, ders çıkışı odasına gidip olayın arkasındaki fiziksel ve teorik arka planı kendisine detaylıca izah etmiştim. Profesör hayretler içinde kalarak bu mantığı ve kökeni nasıl bu kadar iyi bildiğimi sordu. Ardından, “Eğer başka yapacak işlerin, araştırmaların varsa bu derslere devam etmene hiç gerek yok” diyerek durumu doktora danışmanımla da paylaştı. Uğur Hocamın bizlere kazandırdığı bu vizyon ve ezberden uzak öğretim anlayışı, ODTÜ’de aldığım eğitimin kalitesini ve uluslararası düzeydeki üstünlüğünü bir kez daha kanıtlamış; Uğur Hoca’nın betonarme konusunda dünyada en fazla iki elin parmaklarıyla sayılabilecek üstatlardan biri olduğunu açıkça göstermişti.

1983 yılında, Yükseköğretim Kurulu’nun (YÖK) ilk yıllarında Uğur Hoca’nın bir dersin başlarında YÖK’ün hocalara ve öğrencilere getirdiği kılık-kıyafet yönetmeliğine yönelik derste yaptığı 20 dakikalık konuşmayı hâlâ hatırlıyorum. Hocanın söyledikleri ve gelecekte neler olacağına yönelik tahminleri aynen çıktı. Hoca, Boğaziçi Üniversitesi’ndeki protesto gösterileri dahil, ilkelerinden ve duruşundan hiç taviz vermedi. Uğur Hocamızın ODTÜ’nün çalkantılı yıllarındaki ve yükseköğretimin geleceğine dair bu yol göstericiliği, birçok makalede ve söyleşide kaleme alındığı ve anlatıldığı gibi tarihteki müstesna yerini almıştır.

Uğur Hoca ayrıca, özellikle ilerleyen süreçte hızla açılan üniversitelerin akademik nitelik ve gerçek anlamda bilimsel katkı değerini sorgulayarak, niceliğin niteliğin önüne geçmesinin yükseköğretime büyük zarar vereceğine dair dile getirdiği önsezi ve düşüncelerinin bugün ne kadar haklı ve gerçekçi olduğu ne yazık ki çok daha net görülmektedir.

Uğur Hocamın çalışma disiplini, akademik titizliği ve öğrenciye yaklaşımı benzersizdi. Bu disiplinin unutulmaz anılarından biri 4. sınıfın ilk dönemindeki hafta sonu CE 481 Betonarme dersi sınavında yaşanmıştı:

Sınav günü ODTÜ’nün Sıhhiye’den kalkan otobüsünü kaçırıp yürüyerek Güvenpark’a oradan dolmuşla okula gitmiş, kafeteryadan İnşaat Bölümü’ne yürüyerek sınav salonuna 30 dakikadan fazla geç kalmıştım. Sınav süresinin üçte birinden fazlası geride kalmıştı. Uğur Hoca, “Sınavı alırsın ama herkesle aynı zamanda bitirirsin” diyerek beni sınava kabul etti. Birkaç hafta sonra sınıfta

* Dr.

sonuçları açıklarken ismimi söyleyerek tam not aldığımı belirtti. Daha sonra bana "Zekai, sınava geç kalan çocuk sen değil misin, odama gel konuşalım" dedi. Sekreteri rahmetli Hediye Boran ablamızdan randevu alıp odasına gittiğimde beni sadece tebrik etmekle kalmadı; akademik hayatıma ve öğrenme yolculuğuma yön verecek kapıları da aralamış oldu. O sınavdan tam not almıştım ama en büyük kazancım Hocamla başlayan o eşsiz öğrenme yolculuğumdu.

Yüksek lisans dönemimde Hocamın asistanlığını yaparken tanık olduğum bir başka ilkesi ise onun işine duyduğu derin saygının özetiydi:

Sınav zamanı geldiğinde Uğur Hocam hazırladığı soruları bana da verir; kendisini bir odaya, beni başka bir odaya adeta bir öğrenci gibi kapatırdı. "Öğrencilere 90 dakika vereceğimiz sınavı, bizim tam not alacak şekilde en fazla 30 dakikada (üçte bir vakitte) eksiksiz çözebilmemiz ve kağıda tam olarak yazabilmemiz lazım" derdi. Yılların profesörü olmasına, binlerce sınav yapmasına rağmen, her sınava aynı disiplin ve ciddiyetle hazırlanır, biz asistanlarına da hem öğretici hem de yönetici sorumluluğunu bu titizlikle aşılardı.

Uğur Hocamın mesleki etiğe, meslek onuruna ve bilirkişiliğin ciddiyetine verdiği değer unutulmaz bir diğer ilkesiydi. 1983 yılında Diyarbakır'da çöken Hicret Apartmanı için kendisinden istenen bilirkişilik görevini, 'Hiçbir mühendislik hizmeti görmemiş, kurallardan ve temel bilimsel esaslardan tamamen uzak bir yapılaşma felaketine bilimsel bilirkişilik yapılamaz' diyerek net bir şekilde reddetmişti. Bu duruşuyla, mühendislik biliminin ve bilirkişilik kurumunun kötüye kullanılmasına karşı mesleki onurun nasıl savunulması gerektiğini hepimize bizzat ders vererek göstermişti.

Hocam asistanlarını gerçek mühendislik problemleriyle buluşturmaktan ve onlara sorumluluk vermekten hiç çekinmezdi. Ankara Ziya Gökalp ve Mithat Paşa caddelerinin kesişiminde yer alan ve el konulan DİSK binasının yıkım çalışmaları gündeme geldiğinde, Uğur Hocam beni de projeye dahil etmişti. Binanın en güvenli şekilde nasıl yıkılacağını; kat, kolon ve eleman bazında yıkım sıralamasının nasıl olması gerektiğini çalışma görevini bana vermişti. Bir yapının güvenli ve kademeli yıkım sıralamasını analiz etmek, benim için olağanüstü öğretici mühendislik deneyimi ve Hocamın genç bir asistanına duyduğu güvenin paha biçilemez bir göstergesiydi.

Uğur Hocam, eşsiz akademisyenliği ve disiplininin ötesinde; nezaketi, centilmenliği ve gönlünün bolluğuyla da çevresindeki herkesin kalbinde taht kurmuş bir insandı. Paylaşmayı sever, laboratuvarda emek veren her çalışanı gözetirdi. Bayramlar yaklaştığında laboratuvar çalışanlarına zarf içinde harçlık hediye ederdi. Ben asistanıyken parayı bana teslim ederek "Zekai, sen bunu çalışanların ihtiyaçlarına göre adil bir şekilde dağıtırsın" derdi. Hem çalışanların emeğine gösterdiği bu kadirşinaslık hem de bu hassas görevi bana emanet ederek gösterdiği güven, onun ne kadar yüce gönüllü ve düşünceli bir insan olduğunun en somut göstergesiydi.

Hocam asistanlarına sadece bir akademisyen gibi değil, aynı zamanda babacan bir yol gösterici gibi yaklaşırdı. Zaman zaman biz asistanlarını Ankara Kızılay'daki meşhur Piknik'e davet eder, yoğun çalışma temposunun arasında birlikte çok keyifli akşam sohbetleri yapardık. O buluşmalarda paylaştığı tecrübeler, samimiyet ve neşe, bizler için unutulmaz birer hayat dersine dönüşürdü.

Uğur Hocamın hayatımdaki yeri yalnızca üniversite ve laboratuvar duvarlarıyla sınırlı kalmadı; ailesinin ve evinin kapılarını da bana her zaman içtenlikle açtı. Ankara Çankaya Köşkü'nün karşısındaki evinin o güzel çalışma odasında geçirdiğimiz vakitleri ve 1987 yılında ABD'ye gitmeden önce çok sevdiği Mersin Mihrican Yaylası'ndaki evine yaptığım ziyareti hâlâ dün gibi hatırlıyorum. Ziyaretlerimde bizi her zaman zarafeti, nezaketi ve güler yüzüyle ağırlayan sevgili eşi rahmetli Feri Hanım'ın gösterdiği misafirperverlik ve incelik hafızamda çok özel bir yere sahiptir.

Yıllar geçip yollarımız ayrılsa da Hocamla olan bağımız hiç kopmadı. Türkiye'ye her geldiğimde ben ve sonrasında eşim Anne ile beraber Ankara'da ODTÜ'deki ve İstanbul'da Boğaziçi Üniversitesi'ndeki odasında ziyaretine giderdik. Bizi her zaman o kendine has sıcaklığıyla karşılar, birlikte son derece keyifli sohbetler ederdik.

Mühendislik ve akademideki bu büyük disiplininin yanı sıra, Uğur Hocamın hayatında çok özel bir yeri olan bir başka tutkusu da futboldu. Gençlik yıllarında şimdiki Boğaziçi Üniversitesi'nin (o zamanki adıyla Robert Kolej) futbol ve voleybol takımlarında kaptanlık yapmış, İstanbul Ligi'nde sahaya çıkmış gerçek bir sporcuydu. Futbola ve spora olan bu derin sevgisi, mühendislik sohbetlerimizin ötesinde aramızda yıllarca sürecek çok özel bir ortak bağ oluşturdu.

Türkiye'deki asistanlık yıllarımın unutulmaz jestlerinden biri de spora ve başarıya verdiği değeri gösteren anıydı. Ankara Amatör Ligi'nde 'Haftanın Hakemi' seçildiğimde, Milliyet gazetesinin Ankara ekinde çıkan bu haberi görmüş ve küpürü kesip ODTÜ Yapı Mekaniği Laboratuvarı'ndaki Öğretim Üyeleri Çay Salonu'ndaki panoya asmıştı. Benim için büyük bir gurur vesilesi olan bu incelik, Hocamın öğrencilerinin hayatındaki her güzel adımı nasıl yakından takip edip yüreklendirdiğinin unutulmaz kanıtıydı.

Türkiye'den sonra ABD'de uzun yıllar üst düzey kolej maçlarında ve profesyonel liglerde sürdürdüğüm futbol hakemliğim ile 1994 ABD ve 2006 Almanya Dünya Kupaları'ndaki görevlerimde maçları sahadan izleme ve maç sonrası doping kontrolünde soyunma odalarındaki deneyimlerim ile anılarım Hocamla yaptığımız sohbetlerin en tatlı konularından biriydi. 2006 Dünya Kupası'nda Hollanda - Fildişi Sahili maçı sonrasında, o dönem Hollanda Milli Takımı ve Manchester United'ın efsane kalecisi Edwin van der Sar ile soyunma odasında yaptığım sohbeti kendisine anlattığımda, öyle derin bir ilgi ve heyecanla dinlemişti ki eşim Anne şaşkınlığını gizleyemeyip 'Uğur Hoca sanki bir çocuk gibi ne kadar mutlu oldu ve ne kadar sevinerek dinledi' demekten kendini alamamıştı.

Futbola duyduğu bu tutku ve vefa duygusu yaşamı boyunca hiç eksilmedi. Kendisine Beykoz Çayırı ve orada oynamış efsane futbolcularla ilgili gönderdiğim bir makaleye verdiği cevap, onun geçmişine ve gençlik anılarına duyduğu derin sevgiyi en samimi haliyle özetliyordu:

"Zekai, sana nasıl teşekkür edeceğim bilemiyorum.. Bunlar beni 50-60 yıl geriye götürdü. Çok güzel yıllardı, çok duygulandım. Bunların bazıları arkadaşımdı, bazıları ile aynı takımda, bazıları ile karşı takımlarda oynadık. Tüm o günler gözümde canlandı. Sağ ol, var ol.

Selam ve sevgiler

Uğur Ersoy"

Her fırsatta bir araya geldiğimizde veya haberleştiğimizde, sadece mühendislik ya da akademik konuları değil; futbolun inceliklerini, taktikleri, hakem kararlarını ve sporun disiplinini konuşurduk. Onun sahadaki sporculuk geçmişinden gelen bakış açısı ve kendisinin o zamanki Üç Büyükler'in oynadığı İstanbul Ligi'ndeki anıları doyumsuz sohbetlerimize yön verirdi. Hocamın spora duyduğu heyecan ve sporcu ruhu, ilerleyen yaşlarında da hiç eksilmedi.

Hocamın bizlere aşıladığı "Hayatta her şeyi bilemezsiniz ama bazı temel şeyleri çok iyi bilmeniz ve öğrenmeyi öğrenmeniz gerekir" ilkesi, hayatım boyunca rehberim oldu. Uğur Hoca lisans derslerinde bile olayları ve davranışları irdelemeyi, değişik malzemelerin ve yapı sistemlerinin statik ve dinamik yükler altındaki davranışlarını anlamayı ve tasarımda gerçekçi ve pratik olmayı bizlere anlattı, öğretti. Bu yaklaşım benim ABD'deki doktora yıllarımda ve daha sonra uluslararası otomotiv sektöründeki kariyerim dahil tüm hayatım boyunca bana yol gösterdi, ışık tuttu. Örneğin betonarme binaların deprem altındaki davranışını öğrenmiş olmam; otomobillerin çarpışma sırasındaki davranışını anlamada, modellemede ve deneylerde bana büyük kolaylık sağladı.

Uğur Hocamız sadece akademik dünyada değil, edebiyat alanında da iz bırakmış bir kaleme sahipti. Yazdığı teknik eserlerin ve ders kitaplarının yanı sıra kaleme aldığı öykü ve anı kitapları geniş kitlelere ulaşmış, bazı kitapları çok satanlar listelerine girmiştir. Edebi eserlerindeki o yalın, samimi ve sürükleyici dil, teknik konulardaki ustalığını sanatsal derinliğiyle nasıl harmanladığının en güzel kanıtıydı.

Uğur Hocama ve ODTÜ'ye unutulmaz katkıları ve bende büyük emekleri olan iki hocamıza karşı duyduğum vefa borcunun bir nişanesi olarak; 2018 yılında İstanbul ODTÜ Mezunları Derneği-ODTÜMİST bünyesinde duayen hocalarımız Uğur Ersoy, Engin Karaesmen ve Erhan Karaesmen adlarına burs programını başlattım. Uğur Hoca ve Engin Hoca ilk başta bursun kendi adlarına değil benim adımla verilmesini isteseler de, bunun bir vefa ve sonraki nesillere örnek olma simgesi olduğunu konuşarak kendilerini ikna etmiştim. Nitekim Uğur Hocamız da 2020 yılındaki o güzel söyleşimizde, bu jestten duyduğu gururu ve onuru şu içten sözlerle dile getirmişti:

"Zekai'nin verdiği bu bursla gurur duydum, onur duydum. Gurur duydum Zekai gibi birisini yetiştirdiğimiz için; onur duydum çünkü bunu bana verilmiş bir şeref olarak gördüm."

(Burs programı için hocalarımızla gerçekleştirdiğimiz söyleşiyi izlemek için: Saat 19.40 - Bir Burs Hikayesi Söyleşisi - https://www.youtube.com/watch?v=QxLQQXbVC8o)

Uğur Hocamız; yetiştirdiği 20 bini aşkın öğrencisiyle, kaleme aldığı bilimsel eserler, makaleler ve çok satanlar listelerine giren öykü kitaplarıyla, ACI Onursal Üyeliği gibi uluslararası başarılarıyla, bizlere ve ODTÜ'ye bıraktığı silinmez izlerle ve adını yaşatan burs projeleriyle her daim bizimle olmaya devam edecek.

2020 yılındaki söyleşimizin tatlı anısı ve 2022 yılında Hocamızın 90. yaş günü kutlamasında çektirdiğimiz hatıra fotoğrafı ile, aziz hocamı saygı, minnet, rahmet ve özlemle anıyorum. Yolumuzu aydınlatan rehberliğiniz, üzerimdeki emeğiniz ve ömrümüze kattığınız eşsiz değerler için minnettarız, Uğur Hocam. Ruhunuz şad olsun.

(Fotoğraf: Prof. Dr. Uğur Ersoy Hocamızın 90. yaş günü kutlamasında çektirdiğimiz hatıra fotoğrafı)

Babam Uğur Ersoy'un Ardından

Rukiye Jülide Ersoy

Babamı kaybetmenin derin üzüntüsünü henüz çok yeni yaşarken bu yazıyı kaleme almak benim için hiç kolay değil. Bir insanın ardından yazmak, hele ki o insan babanızsa, hangi kelimeleri seçerseniz seçin eksik kalıyor.

Babamın akademik kariyerini, bilim dünyasına yaptığı değerli katkıları ve yetiştirdiği öğrencileri sizler benden çok daha iyi biliyorsunuz. O nedenle ben bu yazıda Uğur Ersoy'u bilim insanı kimliğiyle anlatmak yerine, onu benim tanıdığım ve yaşadığım haliyle, yani babam olarak anlatmak istiyorum.

Babam mesleğine âşık bir insandı. Ancak mesleğine duyduğu bu büyük tutkuyu hiçbir zaman ailesine olan sevgisinin önüne koymadı. Bizi asla ihmal etmedi; hep yanımızda oldu. Üstelik yalnızca bir baba değil, hayatı merak eden, öğrenmekten ve paylaşmaktan büyük keyif alan, son derece renkli bir insandı. Onunla vakit geçirmek hem çok eğlenceli hem de öğreticiydi.

Kendi mesleğinin dışında sanatla, edebiyatla, tarihle, toprakla, doğayla kısacası hayatın kendisiyle yakından ilgilenirdi. Merakı hiç bitmezdi. Belki de onu genç tutan en önemli özelliklerinden biri buydu: Hayata duyduğu bitmeyen ilgi.

Babam tam bir Mersin ve çocukluğundan beri gittiği Mihrican Yaylası aşığıydı. Ağustos ayı yaklaşırken yaylaya gitmek için gün sayardı. Orada bir evimiz var. Yıllar boyunca evin çevresine pek çok ağaç dikti. Zaman içinde o ağaçlar büyüdü ve bugün adeta bir ormana dönüştü. Ağaçlara bakıp büyük bir gururla, "Bunların hepsini ben diktim" derdi.

Babam gitse de ormana dönüşen ağaçları hep yaşayacak ve "ben buradayım çocuklar" diyecek.

Mihrican Yaylası'nda ahşapla uğraşmayı da çok severdi. Kendi elleriyle öyle güzel şeyler yapardı ki… Koltuk, ayna çerçeveleri, kaşıklar, kolye uçları ve daha neler neler… Yaptıkları yalnızca birer eşya değildi; onun elinin, emeğinin ve yaratıcılığının izlerini taşıyan hatıralardı. Şimdi evimizde kullandığımız her birinde onu yeniden görüyoruz. Aslında bize kendisini hatırlatacak o kadar çok şey bıraktı ki…

Babam çok iyi yemek de yapardı. Yaptığı en basit salata bile ayrı bir lezzet taşırdı. Elbette daha zahmetli yemekleri de büyük bir keyifle yapardı. Özellikle sini köftesini, yani içli köftenin tepside yapılan halini çok güzel yapardı.

Yemeğe olan ilgisi çocukluğundan geliyordu. Babaannem yemek yaparken onu izlediğini anlatırdı. Babaannem de çok iyi bir aşçıymış. Babam, çocukluğunda ondan öğrendiklerini yıllar sonra kendi mutfağında yaşatmış. Eli de çok lezzetliydi; yaptığı yemekler yalnızca karın doyurmaz, sofrayı bir şölene dönüştürürdü.

Babam bütün bu yönleriyle hayatın pek çok rengini kendinde birleştirmiş, gerçekten rengârenk bir insandı. Ve sahip olduğu bu renkleri çevresindeki insanlarla paylaşmaktan büyük mutluluk duyardı.

Annemin vefatı babam için hayatındaki en büyük kırılmalardan biriydi. Annem ve babam birbirleriyle çok uyumlu, birbirlerini tamamlayan harika bir çiftti. Bu nedenle annemin kaybı babamı derinden sarstı. Ancak bunu çoğu zaman bize belli etmemeye çalıştı. Annemin ardından 21 yıl boyunca dimdik ayakta durdu ve hayatına devam etti.

Babam benimle birlikte yaşadı. İyi ki de öyle oldu. Babam bir anlamda benim ev arkadaşım oldu. Birlikte geçirdiğimiz o yıllar, bugün geriye dönüp baktığımda tatlı acı hatıralarla hep belleğimde

Meslek hayatından ise hiçbir zaman kopmadı. 91 yaşına kadar ders verdi. Öğrencileriyle ilişkisi her zaman çok özeldi. "Gençler beni zinde tutuyor" derdi. Gerçekten de gençlerle bir arada olmak ona çok iyi gelirdi. Yaşına rağmen ruhu hep genç kaldı. Eski öğrencileriyle son ana kadar iletişim halinde oldu.

Babamın vefatının ardından eski öğrencilerinin ve meslektaşlarının bizi hiç yalnız bırakmaması, onun insanlara nasıl dokunduğunu bir kez daha gösterdi.

Babam bir gün bize şöyle demişti:

"Size Bırakacağım En Güzel Miras, Hayatımdaki Güzel İnsanlar."

Bugün bu sözün anlamını çok daha iyi anlıyorum.

Gerçekten de bundan daha güzel bir miras olabilir mi?

Babam hayatı boyunca pek çok insanın hayatına dokundu. Öğrenciler yetiştirdi, dostluklar kurdu, insanlarda güzel hatıralar bıraktı. Ardından bıraktığı en değerli şeylerden birinin, hayatına kattığı ve hayatlarına dokunduğu insanlar olduğunu şimdi çok daha iyi görüyorum.

Bu yazıya başlarken çok zorlanacağımı düşünmüştüm. Fakat yazmaya başladığımda kelimeler birbiri ardına geldi. Sanki babam bir yerlerden yardım etti bana. Belki de onun hayatına dair anlatacak o kadar çok güzel şey vardı ki, sadece biraz kapıyı aralamam yeterliydi.

Babamı çok özleyeceğim. Her zaman.

Ama biliyorum ki diktiği ağaçlarda, yaptığı ahşap eşyalarda, soframızda, anlattığı hikâyelerde, öğrencilerinin ve dostlarının anılarında ve en önemlisi bizim kalbimizde yaşamaya devam edecek.

Kalbimizde ve hatıralarımızda hep yaşayacaksın babacığım.

Seni çok seviyorum.

Umarım annemin ve tüm sevdiklerinin yanında huzurlu ve mutlusundur.

Uğur Ersoy'a, Babama; Saygı, Sevgi, Minnet ve Özlemle.

Boğaziçi'ne kayyum atanması ile başlayan direniş 880 gündür sürüyor.

Boğaziçi'nde akademisyenlerin nöbeti 880. günü geride bıraktı

BOĞAZİÇİ Üniversitesi akademisyenleri ve öğrencileri, kayyum yönetimin yasağına karşı direnişin 880'inci gününde de eylemlerini Güney Meydan'da gerçekleştirdiler. Boğaziçi'lileşenleri, "Kayyumları gönderene dek, özerk ve demokratik bir üniversiteyi kurana dek mücadeleye devam edeceğiz" vurgusu yaptı. 1 Haziran'da Rektör Vekili Faruk Önder Sönmez, eylemle katılan akademisyenler hakkında 'adli ve idari işlem' başlatacağını duyurmuştu. Ancak 126 haftadır Güney Kampüs'teki rektörlük binasına sıkıştırılmış dönen Boğaziçi akademisyenleri, kampüse çok sayıda sivil ve çevik kuvvet polisi gelmesine rağmen protestolarını sürdürdü. Akademisyenler adına açıklama yapan Doç. Dr. Ahmet Ersoy, "Seçimden hemen sonra el kaldırdılar. Ama yasak kararının hiçbir hukuki dayanağı yok. Bundan sonra nöbetimiz nasıl devam edecek bilmiyoruz. Gerekirse başka yollar da bulabiliriz" dedi. (SÖZCÜ)

Uğur Hoca'nın Ardından

Serdar Soyöz*

Uğur Hoca'yı ilk tanımam, 1998 yılında ODTÜ'de öğrenciyken kendisinin Betonarme dersini verdiği döneme rastlar. Derslerine gösterilen ilgi o kadar büyüktü ki öğrenciler sınıfa sığmaz, dersler sınıfın dışından da takip edilirdi.

Yıllar sonra, 2010 yılında Boğaziçi Üniversitesine akademisyen olarak katıldığımda, Uğur Hoca da İnşaat Mühendisliği Bölümünde ders vermekteydi. Böylece kendisini bir daha yakından tanıma fırsatı buldum. Bölümdeki arkadaşlarımızla birlikte çıktığımız öğle yemeklerine çoğu zaman Uğur Hoca da katılırdı. Bu sohbetlerde onun farklı konulardaki görüşlerini ve yaşamından anılarını dinlemek her zaman büyük bir keyifti.

Özellikle hafta sonları oynanan futbol maçları üzerine uzun uzun konuşurduk. Kendisi koyu bir Beşiktaş taraftarıydı. Ancak benim gibi bir Galatasaraylı için, gençliğinde Galatasaray'da profesyonel futbolcu olmanın eşiğine geldiğini kendisinden duymak hem şaşırtıcı hem de sevindirici olmuştu.

Uğur Hoca, yalnızca akademik birikimi ve mesleki başarılarıyla değil, insani yönleriyle de her zaman yol gösterici olmuştur. İlerleyen yaşına rağmen üretmeye, yazmaya ve yeni çalışmalar planlamaya devam etmesi benim için daima ilham kaynağıydı. Son yıllarında kaleme aldığı anı kitaplarını ve ardından gerçekleştirmeyi düşündüğü yeni projeleri görmek, onun bitmeyen merakının ve üretme arzusunun en güzel göstergesiydi.

Robert Koleji yıllarına, Amerika'daki yaşamına ve daha sonra ODTÜ'nün kuruluş dönemindeki deneyimlerine ilişkin anlattıkları benim için son derece değerliydi. Bu anıların çoğunda dikkatimi çeken ortak bir özellik vardı: Olaylara alışılmışın dışında bakabilmek, farklı düşüncelere açık olmak ve her deneyimden yeni bir bakış açısı kazanabilmek. Uğur Hoca'nın yaşamı boyunca benimsediği bu yaklaşımın, onun hem akademik hem de kişisel yaşamındaki en belirgin özelliklerinden biri olduğunu düşünüyorum.

Uğur Hoca'nın mesleğine, bağlı olduğu kurumlara ve ülkesine duyduğu derin sevgi ve sorumluluk bilinci benim için her zaman örnek ve yol gösterici olacaktır.

Kendisini saygı, sevgi ve özlemle anıyorum.

* Prof. Dr.

Babamdan Notlar

Ahmet Ersoy

Yavaş yavaş babamın geride kalan eşyalarını, evrakını topluyoruz. Bu emek yoğun, duygusal yükü de ağır işi vakit buldukça ablamla beraber yapmaya çalışıyoruz. Evdeki odası, Boğaziçi'ndeki ofisi, çok sevdiği Mihrican yaylasındaki dağ evi… Her yerdeki kitaplar, not defterleri, fotoğraflar, sakladığı nesneler, kıyafetler; daha yapacak işimiz çok ve henüz yeni başlıyoruz.

Babam hızlı ve verimli çalışan biriydi. Uzun yatılı öğrencilik hayatının verdiği alışkanlıkla, yalnız başına değil kalabalık içinde çalışmayı severdi. Yoğun bir çalışma temposu vardı ve üretkendi, ama bu yoğunluğu etrafındakilere hissettirmezdi. Gariptir, ben çocukluğumdaki babamı, benimle bahçede futbol oynayan, akşam tarçınlı ekmek tatlısı yapan, televizyon karşısında bize portakal soyan bir baba olarak hatırlıyorum; üniversitede çok zor günlerin yaşandığı o dönemlerde bunu nasıl yaptı bilmiyorum, ama ben onu vakti dar, karamsar veya uzak, işine gömülmüş bir halde hatırlamıyorum hiç. Babam o günlerde ölüm tehditleri alıyordu, ama benim gözümde biz, beraber akşam yemeklerini kaçırmayan, huzurlu bir aileydik. Babamın çalışma ile ilgili tek şikayeti kendi dağınıklığıydı; hızıyla doğru orantılı olarak çok dağınık çalışırdı. Çalışma masası ve etrafı yığınla makale, üst üste kitaplar, ödüller, kalemler, anı nesneleri, tepegöz için hazırlanmış asetat çizimler, gazete kupürleri ve el yazısı (bir kısmı defterlere, bir kısmı onlardan yırtılmış kağıt parçalarına alınmış) notlarla dolu olurdu. Küçükken bu sürprizli yığınları karıştırmayı çok severdim.

Babamın yatak odasındaki dolapları ayıklarken iki tane konferans çantası bulduk. Bunlar 90. yaşı onuruna ODTÜ'de düzenlenen toplantı için hazırlanan çantalardandı. Birini ben aldım. Ön cebi, babamın çok düşkün olduğu 0.9 uçlu kurşun kalemlerle doluydu; bir düzine kalem – babam bir 2. Dünya Savaşı çocuğuydu ve bazı eşya ve yiyeceklerden (öncelikli olarak bitter çikolata) yığınak yapıp saklamayı severdi. Kalemlerin arasında babamın yaylada gündelik notlarını aldığı bir defter, içinde buruşmuş bir gazete kupürü dikkatimi çekti. Bu Sözcü gazetesinden kesilmiş, 2024 yazından kalma ve Boğaziçi Üniversitesinde kayyım yönetimine karşı düzenlenen protestoları konu alan bir haber kupürüydü. Haber, üniversiteye yapılan müdahalenin ilk günlerinden beri her iş günü düzenlenen sessiz akademik nöbetlerin sekiz yüz seksenincisini konu ediyordu; eşlik eden fotoğrafta ise aynı karede ben ve babam, diğer akademisyenlerle birlikte rektörlüğe sırtımızı dönmüş, ayakta durur halde görülüyoruz. Boğaziçi kayyım yönetimi 2023 yılında bu nöbetlere katıldığı için, o zaman 91 yaşında olan babamın ders vermesini ve kampüse girişini yasaklamaya çalışmış, akademiden ve meslek camiasından gelen tepkiler sonrasında geri adım atmıştı; demek ki bu gözdağından bir yıl sonra babam nöbetlere katılmaya devam ediyormuş.

Ben babamdan ODTÜ'nün kuruluş günleriyle, 1977 yılında üniversiteye yapılan siyasi müdahalenin yarattığı buhranla, Hasan Tan dönemindeki topyekûn akademisyen ve öğrenci direnişiyle ilgili hikayeleri dinleyerek büyüdüm. Gazetedeki resim bende yoktu, ama babamın nöbette birçok fotoğrafını çekmiştim. Kendine bu kadar açık söylemedim belki, ama yapılan haksızlığa karşı çıkarak Boğaziçi direnişine destek vermesi, bizimle nöbete katılması benim için çok değerli ve gurur vericiydi. Sakladığı kupüre baktım ve benimle aynı (ve onun için hayat boyu bitmeyen, yeniden yaşanan) mücadelenin parçası olmak demek ki babam için de değerliymiş diye düşündüm. Keşke nöbetlere katılmak zorunda kalmasaymış diye de geçirdim aklımdan; keşke ben üniversiteyi sadece araştırma yapılan, ders verilen bir yer olarak bilseymişim, babamın mücadelesini uzak bir hatıra olarak dinleseymişim. Kupürün hemen yanındaki sayfada babamın acele el yazısıyla alınmış notlarına bakıyorum:

2022 - 1 Ağustos, yaylaya geldik (UE, AE)

Hava Sıcak ve kuru; telefon bozuk, TV ayarsız

Ahmet yaban eriğinden marmelat ve şurup yaptı

Yaban eriği (Yakup'un tarafı) ve yörük eriği karması harika bir marmelat

Üniversite mücadelesi devam ediyor; yine de biz beraber akşam yemeklerini kaçırmayan, marmelat yapan huzurlu bir aile olarak yaşamaya devam etmişiz.

Babam açık açık öğüt veren, didaktik bir insan değildi. Doğru bildiğini, olması gerekeni, hayatla insanca nasıl bir ilişki kurulması gerektiğini gündelik, gösterişsiz eylem ve davranışlarıyla gösterirdi. İnsanın yaşadığı yer için kayda değer bir şeyler yapması gerektiğini ondan öğrendim – isterse emeğinin değeri bilinmesin, yaptıkları ayaklar altında çiğnensin, yine de bu borcu ödemek, işini yapmaya gayret etmek gerektiğini. İnsanın onurunu kaybetmeden ilkelerinin arkasında durması gerektiğini, kamu yararı diye bir şey olduğunu yine ondan, nutuklarından veya tembihlerinden değil, davranışlarından ve bir hayatlık duruşundan öğrendim.

Babam hayattayken bazı kıyafetlerimizi paylaşırdık; şu an kullandığım kışlık montum ve botlarım ondan bana geldi. Onu kaybettikten sonra ise giysilerinden hiç almamaya kararlıydım. Sonra eşyaları toplamaya başladığımız gün çantaları bulduğumuz dolaptan iki kravat ve iki balıksırtı ceketini aldım; balıksırtını özellikle severdi. Aldığım bir cekette Robert Kolej, diğerinde ODTÜ iğnesi var, tesadüf; kalben bağlı olduğu, hayatını adadığı iki kurum. Ceketlerin birinde o kaçınılmaz 0.9 kalemlerinden vardı, öbürünün cebinde de yine küçük bir kağıt parçasına alınmış bir not; yayla evinin telefon numarası. Küçükken bazen babamın dolabını açıp içerisini koklamayı severdim. Kokuyu tam ayrıştıramıyorum, içinde sigarayı çağrıştıran bir şeyler olduğuna eminim, ama benim hatırladığım onun ötesinde, daha derin, tatlı bir bileşim. Babam sigarayı 9 yıl önce bırakmıştı, ama aldığım ceketler yine çocukluğumun dolabı gibi kokuyor. Bir de ODTÜ'de babamın çalıştığı (ve şimdi adını taşıyan) Yapı Mekaniği Laboratuvarının olduğu binanın kokusunu hatırlıyorum, giriş holünden itibaren burnunuza çarpardı, en küçüklük yıllarımdan ODTÜ'deki öğrencilik günlerime kadar değişmeyen, benim büyüleyici bulduğum, çok kuvvetli ve başka yerde de karşılaşmadığım bir koku. Bu kokunun bileşiminde ise tebeşir tozu olduğuna eminim; ama babamın ceketleriyle, hatta nedense Boğaziçi'ndeki odasıyla da ortak bir yanı vardı sanki. Ben küçükken bazen hafta sonları babamla üniversiteye giderdik. Boykotların, çatışmaların eksik olmadığı zor yıllar olmalı. O odasında çalışırken ben dışarıda çimlerde yuvarlanırdım; ODTÜ o zaman bana oyun parkı gibi gelirdi. Sonra çimlerde top oynardık.

Babamın son aylarında Boğaziçi'ndeki odasına gidip kitaplıklarını temizliyor, evrak ve kitap ayıklıyorduk. Bir gün bana, benim çimlerde yuvarlandığım günlerde ODTÜ'de olup bitenlerle ilgili kalın bir dosya verdi. Üzerinde T.C. Hükumeti, DMO İzmit İmalat Atölyeleri Müessesesi yazan kalın, sarı bir dosya. İçinde birçok evrak (karbon kağıdıyla alınmış veya mavi ispirtolu yazılarla dolu kopyalar), saman kağıdına daktiloyla yazılmış raporlar, gazete kupürleri ve babamın farklı boyutlarda kağıtlara aldığı notlar var. Henüz onlara bakamadım.

Babamın dağınık çalışma eğilimi benim için bir nimet belki. Küçük kağıtlara aldığı notlar, kesip sakladığı kupürler, yazı taslakları, hesaplar ve çizdiği şematik kolon kesitleri eminim uzun süre karşıma çıkmaya devam edecek, en ummadığım zamanlarda dolap kenarlarından, giysi ceplerinden, kitap aralarından belirecek; babam benimle yaşamaya devam edecek.

Uğur Ersoy Hocamın Anısına

Tolga Çandar*

Bizim oralarda derler ki, 'bir çocuğu baba değil, çevre yetiştirir.'

Her şeyin kontrol altında ve göz önünde olduğu küçük bir taşra kasabasında, bunun ne anlama geldiğini tam olarak anlayamayabiliyor insan ama, ODTÜ'ye geldikten sonra bunu o kadar güzel anladık ki…

Uğur hocamla "Strength of Materials 1" dersinde tanıştık. Daha derse girer girmez müthiş bir güven duygusu kaplamıştı içimi. Hocaların Hocası, Efsane Hoca gibi tanımlamaların ona ne kadar yakıştığını düşünmüştüm.

Uğur Ersoy hocamızdan son olarak "Reinforced Concrete" dersini almıştım.

O yıl sevgili Eftal Küçük, Bahadır Suda ve Erkan Oban'dan oluşan Çağdaş Türkü Topluluğu'nu kurduk ve ilk albümümüz olan Bekle Beni'yi yayınladık. Şirketin bize verdiği albümlerden birisini Uğur hocama hediye ettim.

Şaşırdı, inceledi, "Peki, teşekkür ederim, dinleyeceğim" dedi.

Birkaç gün sonra beni kantinde buldu, çay ısmarladı ve ders çıkışı odasına davet etti, gittim.

Sanattan, klasik Türk müziğinden, çok sesli müzikten konuştuk, konuştuk…

Ondaki entelektüel derinliğe ve açlığa şaşırmış, hayran olmuştum. Onunla konuşurken, beni ODTÜ'ye yönlendiren Mehmet Mete'yi rahmetle andım.

Aradan yıllar geçti.

2011 yılında Muğla Milletvekili olarak parlamentoya girdim. Yoğun bir günün akşamüzeri Uğur hocamdan bir telefon aldım. Muğla Akyaka'dan arıyordu. Bıraktım işimi gücümü, koştum hocamın yanına.

ODTÜ İnşaat'ın küçük akademisyen odasında doyamadığım sohbet, Akyaka'da, çay kenarında, Nail Çakırhan mimarisi gölgesinde, tadına doyulmaz bir hal aldı.

Bu kez sohbetimizin ağırlıklı konusu, siyasetti.

Uğur hocam bu kez eski öğrencisine siyaset dersi veriyordu. İçimden gülümsedim ve dedim ki, bazı insanlar hoca olmak için yaratılmışlar. Uğur Ersoy da bunlardan birisiydi ve bu ona çok yakışıyordu. Akyaka'daki o sohbette, yöremizde söylenen "bir çocuğu baba değil, çevre yetiştirir" sözünün ne anlama geldiğini daha da iyi anladım.

İyi ki ODTÜ İnşaat'ı seçmişim, iyi ki sizi tanımışım ve öğrenciniz olmuşum. Uğur Ersoy hocama, Karaesmenler'e, Tokyaylar'a, kısacası tüm hocalarıma saygılarımı sunuyorum. Her şey için çok teşekkür ederim.

Gökteki her yıldız size benden bir selam olsun! Prof. Dr. Uğur Ersoy hocamın anısına saygılarımla…

* İnşaat Mühendisi

Havza Kuraklık Yönetim Planlarında Hidrolojik Model Seçimi

Hafzullah Aksoy*
Okan Çağrı Bozkurt**

27 Mart 2026

1. Giriş

Kuraklık, dünya genelinde üzerinde önemle durulan bir konudur. Kuraklığın etkisi, ortaya çıktıktan sonra yapılan çalışmaları içine alan kriz yönetimi (reaktif yaklaşım) ya da ortaya çıkmadan uygulanan önlemleri içeren risk yönetimi (proaktif yaklaşım) ile azaltılmaya çalışılır (Mengü vd., 2011). Bu amaçla hazırlanan kuraklık yönetim planları, kriz yönetimi yerine kuraklığın etkisini azaltmak amacıyla su kaynaklarının nasıl ve hangi önceliklerle kullanılacağını önceden belirleyen risk yönetimini esas alır. Kuraklık ortaya çıkmadan alınacak önlemleri belirleyerek su kaynaklarının korunmasını ve toplumun kuraklığa karşı daha hazırlıklı olmasını sağlayan bu planlar; içme suyu temini, tarımsal üretim, sanayi, ekosistem ihtiyacı ve ekonomik faaliyetler arasında denge kurmayı amaçlar. Kuraklık riskinin önceden belirlenmesi, erken uyarı sistemlerinin kurulması ve kurumlar arası koordinasyonun sağlanması sayesinde, ani ve plansız müdahaleler yerine sürdürülebilir ve etkin çözümler uygulanarak olası su krizlerinin önüne geçmeyi hedefler. Kuraklık yönetim planlarına ayrıca iklim değişikliğine uyumun sağlanmasında temel bir araç olarak bakılabilir. Bu planlar, aynı zamanda su kaynaklarının korunması ile ilgili sürdürülebilir bir gelecek için de büyük önem taşır.

Kuraklık tehlikesine karşı alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla dünya ülkeleri ulusal kurumları vasıtası ile kuraklık yönetim planları hazırlamaktadır. Örnek olmak üzere; Avrupa Birliği ülkeleri, ABD, Çin, Avustralya, Hindistan ve İsrail'de yapılmış çalışmalar için Estrela ve Vargas (2012), Stakhiv vd. (2016) ve Saini vd. (2021)'e bakılabilir. Kurak ve yarı-kurak bölgelerde kuraklık ile ilgili çalışmaların bir derlemesine de Schwabe vd. (2015)'ten ulaşılabilir.

Türkiye'de kuraklık yönetim planlarının hazırlanması görevini Su Yönetimi Genel Müdürlüğü (SYGM), yerine getirmektedir. Bu planlar, havza özelinde hazırlanmakta ve rapor halinde paylaşılmaktadır (SYGM, 2026). Raporlar, ihale şartnamelerine göre her havza için ayrı ayrı (veya birkaç havza aynı anda birlikte) yaptırılmaktadır. Raporlarda genel olarak ortak bir kapsam bulunmakla birlikte, içerik havzadan havzaya değişmektedir.

2. Kuraklık Yönetim Planlarında Kullanılan Hidrolojik Modeller

Burada, kuraklık yönetim planlarında kullanılan hidrolojik modellerin seçimi ile ilgili bir değerlendirme yapılmıştır. Hidrolojik model, kabaca havza üzerine düşen yağışı akışa dönüştüren bir fonksiyon olarak tanımlanabilir. Bu fonksiyon ile havza üzerine düşen yağış sonrasında havza çıkışında meydana gelen akış hesaplanır. Ancak yağış-akış ilişkisi karmaşık bir süreç olduğundan hidrolojik modellerin basit bir fonksiyondan ibaret olmaları beklenemez. Dolayısıyla hidrolojik modeller detaylı bileşenler içeren matematik formülasyonlardan oluşmakta ve günümüzde yazılımlar şeklinde sunulmaktadır. Hidroloji literatüründe geliştirilen çok sayıda model vardır. Bu modellerin kapsamlı bir incelemesi, Singh ve Woolhiser

* Prof. Dr. Hafzullah Aksoy — 49. Dönem Hidrolik ve Su Yapıları Uzmanlık Kurulu Üyesi
** Dr. Okan Çağrı Bozkurt — 49. Dönem Hidrolik ve Su Yapıları Uzmanlık Kurulu Üyesi

Tablo 1 - *Kuraklık Yönetim Planlarında kullanılan hidrolojik modeller (Alt havza: Havzayı oluşturan yüzeysel su toplama alanlarının her biri, AGİ: Akım gözlem istasyonu drenaj alanı, Baraj: Baraj aksı drenaj alanı)*

Havza	Proje / Revize Proje Yılı	Model / Yaklaşım	Mekansal Ölçek	Modellenen Alan Sayısı	Zaman Adımı
Akarçay	2023	HEC-HMS	Alt Havza	5	Günlük
		HBV	Alt Havza	5	Günlük
Antalya	2018	HEC-HMS	Alt Havza	10	Günlük
		HBV	Alt Havza	10	Günlük
		Regresyon	Alt Havza	10	Aylık
Aras	2023	MIKE-11 NAM	Alt Havza	3	Aylık
Asi	2019	HEC-HMS	Alt Havza	4	Günlük
Batı Akdeniz	2018	HEC-HMS	AGİ	17	Günlük
Batı Karadeniz	2023	GR2M	AGİ+Baraj	13	Aylık
Burdur	2018	HEC-HMS	Alt Havza	6	Günlük
		HBV	Alt Havza	6	Günlük
		Regresyon	Alt Havza	6	Aylık
B Menderes	2019	HEC-HMS	Alt Havza	6	Günlük
Ceyhan	2019	HEC-HMS	Alt Havza	3	Günlük
Çoruh	2023	MIKE-11 NAM	AGİ+Alt Havza	14	Aylık
Dicle	2019	HBV	Alt Havza	8	Günlük
Doğu Akdeniz	2018	HBV	Alt Havza	10	Günlük
Doğu Karadeniz	2023	HEC-HMS	AGİ	28	Günlük
		HBV	AGİ	28	Günlük
Fırat	2019	HBV	AGİ+Baraj	15	Günlük
Gediz	2019	HEC-HMS	Alt Havza	5	Günlük
Kızılırmak	2023	GR4J	Alt Havza	4	Günlük
		ALPINE2	Alt Havza	4	Günlük
		HBV	Alt Havza	4	Günlük
Konya Kapalı	2023	GR2M	AGİ	30	Aylık
		HEC-HMS	AGİ	30	Günlük
Kuzey Ege	2018	HBV	Alt Havza	8	Günlük
K Menderes	2018	HBV	Alt Havza	6	Günlük
Marmara	2023	HBV	AGİ	7	Günlük
		SWAT	AGİ	7	Günlük
Meriç-Ergene	2023	HBV	AGİ	5	Günlük
		SWAT	AGİ	5	Günlük
Sakarya	2023	GR2M	AGİ	7	Aylık
Seyhan	2019	HEC-HMS	Alt Havza	4	Günlük
Susurluk	2023	GR2M	AGİ	6	Aylık
Van Kapalı	2018	MIKE-11 NAM	Alt Havza	7	Aylık
Yeşilırmak	2023	GR2M	Alt Havza	5	Aylık

(2002) tarafından verilmiş, bunlardan bazıları derleme bir kitapta toplanmıştır (Singh, 1995).

Türkiye'de SYGM tarafından hazırlanan Kuraklık Yönetim Planlarında hidrolojik modeller, hidrolojik çevrimi (su döngüsünü) ve havza su bütçesini matematiksel olarak simüle eden, mevcut ve gelecekteki yağış-akış tahminleri yapan araçlar olarak kullanılır. Bu modeller, olası kuraklık riskini değerlendirmede ve su kaynaklarını kuraklık

etkisi altında planlamada önemli rol oynar.

SYGM Kuraklık Yönetim Planlarında belli bir hidrolojik model kullanılmamış, model seçiminde havzadan havzaya değişen tercihlerde bulunulmuştur. Tablo 1'de, her bir havzaya ait tamamlanma yılları verilen kuraklık yönetim planı ya da revize kuraklık yönetim planında tercih edilen hidrolojik modellerin listesi sunulmuş; her bir modelin hangi mekansal ölçekte kaç kez kullanıldığı ve modelin zaman ölçeği gösterilmiştir. Tablo 1' e göre, Kuraklık Yönetim Planlarında genellikle bilinen modellerin tercih edildiği görülmektedir.

3. Hidrolojik Model Seçimi

Model seçimi için kullanılan kriterler Tablo 2'de verilmiştir. Model seçim kriterleri, modelleri değerlendirmek için sistematik bir temel sağlamak üzere geliştirilmiştir. Kriterlerin kendileri, ağırlıkları ve her birine atanan puanlar keyfi olsa da temel model özelliklerinin listelenmesini sağlamakta ve modellerin, her bir kriteri ne derece karşıladıkları hakkında bilgi vermektedir. Her bir kriter için 1-5 arasında puan verilmektedir. Puanlar, büyük ölçüde kullanıcılarla yapılan tartışmalara ve literatür taramasına dayandığından özneldir. Buna karşın, puana dayalı model seçimi yapmak değerlendirmenin sistematik bir şekilde yapılmasını sağladığından önemlidir.

Tablo 2 - *Hidrolojik model seçim kriterleri ve ağırlıkları (WMC, 2011)*

Model özelliği / Kriter	Ağırlık
Kar erimesi modülü	4
Parametre sayısı (Parsimoni)	3
Arazi kullanımı	3
Yeraltı suyu modülü	4
Teknik destek	2
Kullanım yaygınlığı	2
Kullanım kolaylığı ve değiştirme imkanı	4
Dokümantasyon	3
Transfer edilebilirlik / Öğrenebilme	1
Yazılım maliyeti	0
Su Bütçesi için kullanılabilirlik	5
Diğer amaçlar için kullanılabilirlik	4

Projenin amacı ve uygulama havzasına bağlı olarak Tablo 2'deki kriterlerin bazılarının çıkarılması veya yenilerinin eklenmesi de mümkündür. Benzer şekilde model kriterlerine ağırlık atanması veya bu kriterlerin her biri için modele puan verilmesi de projenin amacına ve uygulama havzasına göre değişebilir. Nitekim WMC (2008) tarafından verilen model seçim kriterleri ve ağırlıkları, WMC (2011) tarafından Tablo 2'deki gibi revize edilmiştir. Bu kriterler esas alınarak, bu raporda örnek olmak üzere, HEC-HMS ve HBV modelleri karşılaştırılmıştır.

3.1. HEC-HMS

HEC-HMS (Hydrologic Engineering Center – Hydrologic Modeling System) fiziksel tabanlı bir model olup ABD'de özel sektör tarafından drenaj sistemlerinin tasarımı ve arazi kullanımındaki değişimlerin taşkın üzerindeki etkisinin belirlenmesi başta olmak üzere çok sayıda hidrolojik çalışmada standart model olarak değerlendirilmektedir (Singh ve Woolhiser, 2002). Bu model, HEC-1 modelinin ardılı olup bilgisayar teknolojisi ve Hidroloji mühendisliğindeki gelişmeleri kullanarak akarsu havzalarında yağış-akış sürecini benzeştirmektedir. Model, farklı havzalar için kullanılabilir genel niteliktedir. Bir havza modelinde hidrolojik çevrim elemanlarının her biri havza sınırları içinde ayrı ayrı ele alınmaktadır. Her bir eleman için farklı opsiyonlar bulunduğundan, hidrolojik çevrim elemanlarının her biri için hangi modelin seçileceğine havza koşullarına ve hidrolojik çalışmanın amacına bağlı olarak mühendislik tecrübesi ile karar verilmektedir.

Modelin yazılımı (program); veritabanı, veri girişi yardımcı programları, hesaplama motoru ve sonuç raporlama araçlarını içeren tamamen entegre bir çalışma ortamına sahiptir. Grafiksel bir kullanıcı arayüzü, programın farklı bölümleri arasındaki kesintisiz harekete izin verir. Programın işlevselliği ve görünümü, desteklenen tüm platformlarda aynıdır.

HEC-HMS, yağış-akış süreçlerini simüle etmek için çeşitli seçenekler sunar. HEC-1'dekine benzer birim hidrograf ve hidrolojik öteleme seçeneklerine ek olarak, yayılı yağış verileri ile uygulanabilen yayılı bir akış dönüşümü ve çok yönlü bir parametre optimizasyon yeteneği mevcuttur. Ayrıca sürekli toprak nem hesabı ve hazne ötelemesi de yapılabilmektedir. Modelde hesaplama, akış yönünde membadan mansaba doğru yapılmaktadır.

Modelde sızma için farklı yöntemler mevcuttur. Sabit veya havza içinde yayılı SCS eğri numarası kullanılabileceği gibi, eksponansiyel sızma eğrisi veya Green-Ampt modeli de kullanılabilir. Zemin tek tabakalı olarak alınabilir veya gerektiğinde karmaşık süreçler için zemin 5 farklı tabakaya bölünebilir.

Modelde artık yağışın yüzeysel akışa dönüştürülmesi için Clark, Snyder ve SCS birim hidrograf yöntemleri mevcuttur. Kullanıcı bunlar arasında tercih yapabilir. Açık kanallarda akışı simüle etmek için çeşitli hidrolojik öteleme yöntemleri dahil edilmiştir. Programda öteleme için geleneksel Muskingum yönteminin yanında başka yöntemler de mevcuttur. Trapez, dikdörtgen, üçgen veya dairesel kesitli kanallar kinematik dalga ya da Muskingum-Cunge yöntemleri ile modellenebilir.

HEC-HMS'ye, yakın zamanda kar erimesi fonksiyonu eklenmiştir. Yöntem, yayılı bir kar sürecini (DSPM) içermektedir. DSPM, kar modelini kullanarak, havzadaki herhangi bir alt alanda kar erimesini tahmin etmektedir. Kar modeli, karın soğuk ve sıvı su muhtevasını hesaba katan bir sıcaklık endeksi modelidir. Kar erime faktörü, sabit veya önceki sıcaklık veya yılın zamanının bir fonksiyonu olabilir.

HEC-GeoHMS adlı uzantı, ArcView Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) ile kullanılan bir yazılım paketidir. GeoHMS, bir dizi hidrolojik modelleme girdisi geliştirmek için ArcView ve Spatial Analyst kullanmaktadır. Dijital arazi bilgisini analiz eden HEC-GeoHMS, drenaj yollarını ve su havzası sınırlarını hidrolojik bir veri yapısına dönüştürür. HEC-GeoHMS, hidrolojik veri yapısına ek olarak doğrusal yarı dağılımlı akış dönüşümü, havza modeli, fiziksel havza ve akış özellikleri ile arka plan harita dosyası için ağ tabanlı veri hazırlama yeteneklerine de sahiptir.

HEC-GeoHMS, menü ve düğmelerle birlikte bir grafik kullanıcı ara birimi içeren entegre bir çalışma ortamı sağlar. HEC-GeoHMS'nin hidrolojik sonuçları daha sonra simülasyonun yapıldığı Hidrolojik Modelleme Sistemi, HEC-HMS tarafından ithal edilmektedir.

3.2. HBV

HBV modeli, İskandinavya ülkelerinde akım tahmininde kullanılan standart bir modeldir (Singh ve Woolhiser, 2002). Model, dağlık bölgelerde kullanılmak üzere tasarlanmış kavramsal bir yapıya sahiptir. Orijinal HBV modeli İsveç Meteoroloji ve Hidroloji Enstitüsü'nde (SMHI) 1970 yılında geliştirilmiştir. Her ne kadar model zaman içinde önemli ölçüde değişmiş ise de temel modelleme felsefesi aynı kalmıştır. Bu felsefe, modelin karmaşıklığı ve veri gereksinimini modelin pratikte kullanımını engelleyemeyecek düzeyde olmasını esas almıştır.

HBV modelinin birçok versiyonu mevcuttur ve yeni kodlar sürekli olarak farklı gruplar tarafından geliştirilmektedir. Bu nedenle bir anlamda aslında HBV modeli yerine HBV modelleme felsefesinden bahsedilebilir. Modelin açık kaynak kodu, bu gelişmeye imkan sağlamaktadır. HBV modelinin Kanada'da geliştirilmiş versiyonu HBV-EC modeli olarak bilinir. Bu şekliyle modele bir ön işlemci entegre edilerek CBS verileri ve Sayısal Yükseklik Modelleri (DEM) kullanma imkanı yaratılmıştır.

HBV modelinde havza içinde yer alan yağış ölçeklerinin her biri için ayrı parametre kullanılmaktadır. Her bir yağış ölçeğinin temsil ettiği bölgede meydana gelen akış toplu olarak ele alınmaktadır. Geleneksel HBV modelinde, kar erime faktörü arazi eğimine veya bakısına göre değişmez. HBV-EC modelinde ise kar erime faktörü, eğim ve bakının bir fonksiyonu olarak değişir. Kar erimesi bir sıcaklık indeksi yöntemi kullanılarak hesaplanmaktadır.

3.3. Karşılaştırma

HEC-HMS ve HBV modelleri Tablo 3'te, genel özellikleri bakımından karşılaştırmalı olarak sunulmuş; modeller, Tablo 2'deki puanlama esas alınarak Tablo 4'teki gibi puanlandırılmıştır. Bu puanlamaya göre HEC-HMS modeli, HBV modeline göre ön plana çıkmaktadır. Bu sonuç, aralarında HBV ve HEC-HMS'nin de bulunduğu çok sayıda hidrolojik model ile ilgili çalışan Cunderlik (2003) tarafından yapılan karşılaştırma ile de uyumludur.

Tablo 3 - *HEC-HMS ve HBV modellerinin karşılaştırmalı genel özellikleri (WMC, 2008)*

Model Özelliği	HBV-EC	HEC-HMS
Orijin (Ülke / Kurum)	İsveç (daha sonra Kanada) / İsveç Meteoroloji ve Hidroloji Enstitüsü (SMHI) ve Environment Canada (EC)	ABD / USACE - HEC
Tipi	Yarı-yayılı	Yayılı veya toplu
Fiziksel tabanlı olma	Orta düzeyde	Orta düzeyde
Veri ihtiyacı	Az veri ile çalışabilir	Esnek
Kar modülü	Sıcaklık indeksi yöntemi	Yayılı modele uyumlu sıcaklık indeksi yöntemi
Parametre sayısı	Orta	Orta
İklim girdileri kalibrasyonu	Modelde mevcut	Sınırlı yetenek
Yeraltı suyu modülü	İki doğrusal hazne	Doğrusal hazneler serisi
Arazi kullanımı	Dört örtü tipi (Ormanlık, açık, göl, kar/buzul)	Geçirgen olan veya geçirgen olmayan
Teknik Destek	Üreticiden	Üreticiden
––Kullanım / Yaygınlık	Yaygın	Yaygın
Kurulum ve Çalıştırma	Nispeten kolay	Kolay
Maliyet	Ücretsiz	Ücretsiz

Tablo 4 - *HBV ve HEC-HMS modellerinin seçim kriterlerine göre puanlanması (WMC, 2011)*

Model özelliği	Ağırlık	HBV-EC	HEC-HMS
Kar erimesi modülü	4	5	3
Parametre sayısı (Parsimoni)	3	5	5
Arazi kullanımı	3	5	5
Yeraltı suyu modülü	4	2	3
Teknik destek	2	2	3
Kullanım yaygınlığı	2	2	4
Kullanım kolaylığı ve değiştirme imkanı	4	5	4
Dokümantasyon	3	2	4
Transfer edilebilirlik / Öğrenebilme	1	2	4
Yazılım maliyeti	0	5	5
Su Bütçesi için kullanılabilirlik	5	1	3
Diğer amaçlar için kullanılabilirlik	4	1	5
Toplam Puan		103	135

Tablo 2'de verilen model seçim kriterleri, her bir kriter için öngörülen ağırlıklar ve puanlar hesaba katıldığında HEC-HMS modelinin HBV modeline göre tercih edilebileceği görülmektedir. Bu tercih yapılırken HEC-HMS modelinin yaygın kullanımı ve kullanıcı dostu arayüzleri özellikle göz önünde bulundurulmuştur. Ayrıca, her ne kadar havza özellikleri ile ilgili bir sınırlama getirmese de HBV modelinin çıkış noktasının kar yükü fazla dağlık havzalara yönelik olduğu, buna karşın HEC-HMS modelinde böyle bir kısıtın olmadığı bilinmektedir. Bilgisayar yazılım teknolojisindeki hızlı değişim dikkate alınarak modellerin güncel sürümlerinin incelenmesi, veri ihtiyaçlarının belirlenmesi, gerekli verilerin hazır hale getirilmesi öncelikli öneme sahiptir.

4. Değerlendirme ve Öneriler

Türkiye'nin alansal büyüklüğü, topoğrafik çeşitliliği ve iklimsel değişkenliği başta olmak üzere yağış-akış ilişkisinde ortaya çıkan ve akışa etki eden çok sayıda faktör hesaba katıldığında, ülke genelinde homojen bir hidrolojik yapının varlığından bahsedilemez. Bu olgu, burada iki örnek model için yapılan karşılaştırmalı uygulama sonuçları ile harmanlanmış ve SYGM Kuraklık Yönetim Planlarında hidrolojik modellerin seçimine dair bir değerlendirme yapılmıştır.

Buna göre; ülkemiz akarsu ve kapalı göl havzaları için hazırlanan Kuraklık Yönetim Planlarında;

(1) Havzalar arası karşılaştırılabilirlik için hidrolojik model seçiminde homojenlik sağlanması

(2) Bunun mümkün olmadığı durumlarda havzaya uygun model seçilmesi

(3) Model tercihinin olabildiğince nesnel kriterlere bağlanması

(4) Bunun mümkün olmadığı durumlarda tercihin öznel kriterlere bağlanarak gerekçelendirilmesi

(5) Seçilen modelin kullanılmadan önce havza için uygunluğunun ortaya konması

(6) Planların güncellenmesi halinde model tercihinin bu esaslar çerçevesinde yenilenmesi

önerilmektedir.

Kaynaklar

Cunderlik J (2003) Hydrologic model selection for the CFCAS project: Assessment of Water Resources Risk and Vulnerability to Changing Climatic Condition, The University of Western Ontario, Department of Civil and Environmental Engineering, Report no. 46.

Estrela T, Vargas E (2012) Drought management plans in the European Union. The case of Spain. Water resources management, 26(6), 1537-1553.

Mengü GP, Anaç S, Özçakal E (2011) Kuraklık yönetim stratejileri. Journal of Agriculture Faculty of Ege University, 48(2), 175-181.

Saini M, Dutta V, Joshi PK (2021) Reassessment of drought management policies for India: learning from Israel, Australia, and China. Environmental Sustainability, 4(4), 671-689.

Schwabe K, Albiac J, Connor JD, Hassan RM, Gonzalez LM (2015) Drought in arid and semi-arid regions (Vol. 10). Springer.

Singh VP (ed.). (1995). Computer models of watershed hydrology (pp. xiv+-1130), Water Resources Publications.

Singh VP, Woolhiser DA (2002). Mathematical modeling of watershed hydrology, ASCE Journal of Hydrologic Engineering, 7(4), 270-292.

Stakhiv EZ, Werick W, Brumbaugh RW (2016) Evolution of drought management policies and practices in the United States. Water Policy, 18(S2), 122-152.

SYGM (2026) Kuraklık Yönetim Planları, Tarım ve Orman Bakanlığı, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü, https://www.tarimorman.gov.tr/SYGM/Sayfalar/Detay.aspx?Sayfald=61 (Son ziyaret tarihi: 9 Şubat 2026)

WMC (2008). Hydrological model selection for Okanagan Phase 2 Water Supply and Demand Project, Water Management Consultant, prepared for Okanagan Basin Water Board, BC, Canada.

WMC (2011). Hydrological model selection Upper Thames River Tier 2 Water Quantity Stress Assessment, Water Management Consultant, prepared for Okanagan Basin Water Board, BC, Canada.

Yaşadıklarımın İçinden Düşünmek

Hayati Karatokuş*

İnsan, Savunduğu Değerlerin Karşılığında Mutlaka Kişisel Bir Kazanç Elde Etmeyi Mi Ummalıdır?

Bu sorudan hareketle kendi meslek yaşamıma, 1983 yılında genç bir inşaat mühendisi olarak yaptığım mezuniyet konuşmasına, İnşaat Mühendisleri Odası'na attığım ilk adıma ve kırk yılı aşan meslek hayatım boyunca savunduğum değerlere yeniden baktım.

Benim anlatım biçimim biraz da buradan kaynaklanıyor.

Yaşanmış Olandan Düşünceye, Kişisel Deneyimden Toplumsal Sorgulamaya Geçmek…

Kendi hayatımı anlatırken kendimden çok büyük bir meseleyi konuşmaya çalışıyorum.

Çünkü insanın hayatında yaşadığı küçük bir olay, bazen toplumun büyük meselelerine açılan bir kapı olabilir. Bir sohbet, bir cümle, bir karşılaşma; adalet, özgürlük, emek, liyakat, dayanışma veya kamu yararı üzerine uzun uzun düşünmemize vesile olabilir.

Bu yüzden yazılarımda yaşadıklarımı saklamadan, fakat onları yalnızca kişisel bir anı olarak da bırakmadan anlatmaya çalışıyorum.

Benim için yazmak biraz da budur:

Yaşadıklarımı Düşünmek, Düşündüklerimi Sorgulamak Ve Sorguladıklarımı Başkalarıyla Paylaşmak.

Belki de bu nedenle yazılarımın merkezinde çoğu zaman tek bir insanın hikâyesi varmış gibi görünürken, aslında toplumun ortak meseleleri yer alıyor.

Çünkü sonunda hep aynı yere varıyorum:

İnsan Yalnızca Kendi Hayatından Sorumlu Değildir.

Mesleğimizden, emeğimizden, bilgimizden ve sahip olduğumuz değerlerden topluma karşı da bir sorumluluk doğduğuna inanıyorum.

Kırk yılı aşan meslek hayatım bana şunu öğretti:

İnsanın Ne Kazandığından Daha Fazla Ne İçin Yaşadığı Ve Neyi Savunduğu Önemlidir.

Bu nedenle yaşadıklarımı yazmaya devam ediyorum.

Belki bir meslek anısından toplumsal bir soruya, bir sohbetten ortak bir soruna, kişisel bir deneyimden ortak bir değere ulaşabiliriz.

Ve belki birbirimizin yaşadıklarından yola çıkarak, hepimizin hayatını ilgilendiren daha büyük doğruları yeniden hatırlayabiliriz.

Emeği, Bilgiyi Ve Mesleği Toplumsal Yarara Adamak…

1983 yılı sonbaharında Karadeniz Teknik Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi İnşaat Mühendisliği Bölümünden mezun olduğumda, sınıf arkadaşlarımızın meyve suyu ve kuru pasta ikramıyla düzenlediği mezuniyet kokteylinde öğrenciler adına bir konuşma yapmam istenmişti.

Cübbelerin, keplerin arkasına sığınılmayan o mütevazı ortamda, mealen şunları söylemiştim:

"Çok zor koşullardan geçtik ve artık mezunuz… Meslek sahibi, idealist inşaat mühendisleri olarak ülkemize, mesleğimize, ailemize ve insanlığa faydalı hizmetler yapmaya gayret edeceğiz.

* İnşaat Mühendisi

> Toplumun yaşamını doğrudan etkileyen yapıları inşa eden bir mesleğin mensubu olduğumun bilinciyle, meslek yaşamım boyunca aldığım her kararın yalnızca teknik değil; aynı zamanda ekonomik, çevresel ve toplumsal sonuçları olacağını hiç unutmadım.

Gelecekte de bu üniversiteden gelip geçecek, bu havayı teneffüs edecek kardeşlerimiz olacak. Onların ve onlarla bilgiyi paylaşacak hocalarımızın; özerk ve demokratik bir yapıya kavuşmuş KTÜ'de daha mutlu, daha verimli süreçlerden geçeceklerine olan inancımı ifade ediyor, bu yolda herkese kolaylıklar diliyorum."

Konuşmamı bitirdiğimde kısa bir sessizliğin ardından alkışlar yükseldi. Arkadaşlarımın ve hocalarımın şaşkınlığını yüzlerindeki ifadeden okuyabiliyordum. 12 Eylül döneminin üzerinden henüz çok zaman geçmemişti…

Değerli Akın Önalp Hocamın konuşmamdan sonra beni tebrik ederken söylediği
"Sende neler varmış be Çocuk!" sözünü hâlâ dün gibi hatırlarım.

Ankara'ya döndüğümde Selanik Caddesi'nde bulunan İnşaat Mühendisleri Odası'na giderek üye kaydımı yaptırmak, bir inşaat mühendisi adayı olarak yaptığım ilk iş oldu.

Çok gururluydum.

İnşaat mühendisliğinin yalnızca tasarım ve hesap yapmaktan ya da şantiyede çalışmaktan ibaret olmadığına inanmışımdır hep.

Konutlar, hastaneler, okullar, karayolları, köprüler, barajlar ve altyapı tesisleri…

Toplumun yaşamını doğrudan etkileyen yapıları inşa eden bir mesleğin mensubu olduğumun bilinciyle, meslek yaşamım boyunca aldığım her kararın yalnızca teknik değil; aynı zamanda ekonomik, çevresel ve toplumsal sonuçları olacağını hiç unutmadım.

Binbir meşakkatle sahip olduğum diplomamla mesleğimi yürütürken elbette ekonomik kazanç sağladım. Ancak mesleğimi hiçbir zaman yalnızca bana gelir ve statü sağlayan bireysel bir uğraş olarak görmedim.

Çünkü okulda, şantiyede ve büroda edindiğim mesleki bilginin önemli bir bölümünün kamusal ortamlarda, toplumun ortak kaynaklarıyla şekillendiğinin bilincindeydim.

Bu nedenle bilgiyi yalnızca kişisel bir sermaye değil, aynı zamanda **topluma karşı sorumluluk doğuran ortak bir birikim** olarak gördüm.

İnşaat Mühendisleri Odası'nın aktif bir üyesi olarak; Oda çatısı altında ülkemizin kaynaklarının doğru kullanılmasını, kamu yararının korunmasını, emeğin değerinin bilinmesini, meslektaşlarımın haklarının gözetilmesini ve insan yaşamının her türlü çıkarın üzerinde tutulmasını savundum.

Bunu yalnızca bir örgütlenme tercihi değil, **mesleki sorumluluğumun ayrılmaz bir parçası** saydım.

Geçenlerde Odaya mesafeli duran bir meslektaşımla sohbet ediyorduk.

Odayla olan bağımı biliyordu. Konuşma esnasında bana şunları da söyledi:

Yıllardır Odayla İlgilisin, Bu Örgütlülüğü Savunuyorsun.

Eline Ne Geçti?

Oda Vasıtasıyla Kamu Kaynaklarından Yararlanıp Zengin Mi Oldun?

Ne Kazandın, Duruşun Yüzünden Kayıpların Olduğuna Tanığım?

Hâlâ Niye Israr Ediyorsun, Anlayamıyorum?"

Sustum…

Çünkü bu sorunun yalnızca bana yöneltilmiş olmadığını düşündüm.

Bence bu soru, üzerinde uzun uzun düşünülmesi gereken güncel bir toplumsal anlayışı özetliyordu.

Bazı insanların yıllarca savundukları ilkeler doğrultusunda duruş sergilemeleri, düşüncelerinin gereklerini yerine getirmeleri ve bu tavırlarından kaynaklanan kişisel bir çıkar elde etmemiş olmaları; o düşüncelerin, duruşun ve tavrın değersiz veya yanlış olduğunun mu göstergesiydi?

Düşüncelerini ve mesleki duruşlarını makam elde etmek, ayrıcalık kazanmak ya da zenginleşmek için kullanmamış olmaları onlar için nasıl bir kişisel eksiklik olabilirdi?

İnsanların hakkı, emeği, adaleti, liyakati ve kamu yararını savunmaları gerçekten yalnızca kendilerine sağlayacağı çıkar ölçüsünde mi anlam kazanırdı?

Ne yazık ki bu anlayışın toplumda azımsanmayacak ölçüde karşılığı olduğunu biliyoruz.

Asıl düşündürücü olan da örgütlü mücadeleye ve toplumsal sorumluluğa bakışın zamanla **"bundan bana ne çıkacak?"** sorusuna indirgenebilmiş olmasıdır…

Bu anlayış yaygınlaştıkça adalet, liyakat ve kamu yararı geri plana atılmaz mı?

Nitekim atılmadı mı?

Herkes yalnızca kendi çıkarını düşünürse ortak çıkarlarımızı kim savunacak?

Bir meslek örgütünün, bir sendikanın, bir demokratik kitle örgütünün ya da herhangi bir toplumsal hareketin değerini yalnızca üyelerine sağlayacağı kişisel kazançla ölçmeye başladığımızda, örgütlü toplum anlayışının kendisini zayıflatmış olmaz mıyız?

Sorulması gereken soru:

"Eline Ne Geçti?"

değil;

"Bunca Yıl Hiçbir Kişisel Çıkar Beklemeden Bunları Neden Savundun?"

olmalıdır.

Benim cevabım son derece sade:

Çünkü İnsan Yalnızca Kişisel Çıkarları Ve Kendi Geleceği İçin Yaşamaz.

Adalet, yalnızca başımız sıkıştığında değil, başkasının hakkı çiğnendiğinde de savunulması gereken ortak bir değerdir.

Liyakat, yalnızca bizim önümüzü açtığında değil, hak edenin hakkını teslim ettiğinde anlamlıdır.

Kamu yararı, kişisel çıkarımızla çatıştığında da savunabiliyorsak gerçekten kamu yararıdır.

Çocuklarımızın ve gelecek kuşakların nasıl bir ülkede yaşayacağı ise bizim bugün kendimiz için ne elde ettiğimizden çok daha önemlidir.

İyi, adil ve insanca bir düzen; herkesin üretilen pastadan kendi payını artırmaya çalışmasıyla değil, insanların **ortak geleceklerini kişisel çıkarlarının önüne koyabilmesiyle** kurulabilir.

Kırk yılı aşkın meslek hayatım boyunca savunduğum ilkelerin özü işte budur:

Emeğe saygı duymak, bilgiyi paylaşmak, mesleğin onurunu korumak, liyakati savunmak, kamu yararını gözetmek ve insan yaşamını her türlü çıkarın üzerinde tutmak…

1983 yılında, genç bir inşaat mühendisi adayı olarak mezuniyet töreninde söylediklerime bugün, kırk yılı aşkın bir meslek hayatının ardından baktığımda, temel düşüncemin değişmediğini görüyorum.

Liyakat, yalnızca bizim önümüzü açtığında değil, hak edenin hakkını teslim ettiğinde anlamlıdır. Kamu yararı, kişisel çıkarımızla çatıştığında da savunabiliyorsak gerçekten kamu yararıdır. Çocuklarımızın ve gelecek kuşakların nasıl bir ülkede yaşayacağı ise bizim bugün kendimiz için ne elde ettiğimizden çok daha önemlidir.

O gün ülkemize, mesleğimize ve insanlığa faydalı olma azmiyle yola çıkmıştım.

Bugün de aynı yerde duruyorum.

Belki zaman çok şey değiştirdi.

Mesleğimiz değişti, ülkemiz değişti, dünya değişti.

Ama Emeğin Değerini, Bilginin Önemini, Mesleğin Onurunu Ve Toplumsal Yararı Gözetmenin Gerekliliğini Savunma İdeali Değişmedi.

Kendimiz için değil, hepimiz için daha iyi, daha adil ve daha insanca bir yaşamı sürdürebileceğimiz bir ülke istemek…

Kırk yılı aşan meslek yaşamımın en önemli kazanımı budur.

Ve hâlâ inanıyorum:

İnsanın Kendi Çıkarını Aşarak Başkaları İçin De İyi Olanı Savunabilmesi, Taşıyabileceği En Büyük Onurlardan Biridir.

Çukurova'nın Hayatını Değiştiren Yapı

Seyhan Barajı

Nadir Avşaroğlu*

Bir ülkenin kalkınma tarihini yalnızca siyasetçilerin konuşmalarıyla, alınan kararlarla, imzalanan anlaşmalarla ya da hükümet programlarıyla anlatmak mümkün değildir. Çünkü bazı kararlar kâğıt üzerinde alınır, fakat gerçek hayata betonun, çeliğin, toprağın ve suyun içinden geçerek ulaşır. Bir ülkenin kaderini bazen bir tünel değiştirir, bazen bir otoyol, bazen bir köprü, bazen de bir baraj. Bazı yapılar vardır ki yapıldıkları gün tamamlanmaz; asıl hikâyeleri yıllar boyunca insanların hayatlarına dokundukça yazılır. Seyhan Barajı da böylesi bir yapıdır.

Çocukluğumun, delikanlılığımın, gençliğimin kentidir, Adana. Ancak ben sokakları turunç kokan kentimden ayrılalı 40 yıl oldu. Ailemin hala Adana'da yaşaması nedeniyle fırsat buldukça gider, çocukluğumun ve gençliğimin geçtiği sokaklarda gezerim. Bugün Adana denildiğinde gözümüzün önüne geniş bir ovanın görüntüsü gelir. Yaz sıcağında ağırlaşan hava, Seyhan'ın kıyısında yürüyen insanlar, pamuk tarlalarının beyazlığı, portakal çiçeklerinin kokusu, fabrikaların bacaları, işçilerin kalabalığı, eski mahallelerin sesleri ve Çukurova'nın kendine özgü bereketi...

Fakat bütün bu görüntülerin arkasında yalnızca doğanın cömertliği yoktur. Bir zamanlar Seyhan Nehri'nin taşkınlarından korkan, kuraklıkta suyunu bekleyen ve verimli toprağının tamamını gerektiği gibi değerlendiremeyen başka bir Çukurova vardı. Nehir, bir yandan hayat veriyor, bir yandan da hayatı tehdit ediyordu. Yağışların arttığı dönemlerde taşkınlar tarlaların kaderini belirliyor, suyun yetersiz kaldığı zamanlarda ise aynı bereketli topraklar üretim gücünün tamamını kullanamıyordu. Çukurova'nın kaderinde su vardı ama o su henüz insanın hizmetine bütünüyle girmiş değildi.

Seyhan Barajı biraz da bu nedenle yalnızca bir baraj olarak değil, su ile insan arasındaki ilişkinin yeniden kurulması olarak görülmelidir. 1950'li yıllar Türkiye'si büyük dönüşümlerin yaşandığı bir dönemdi. Cumhuriyet'in ilk yıllarında atılan sanayileşme ve altyapı adımları yeni bir evreye giriyor, ülke daha büyük yatırımlara yöneliyordu. Artık mesele yalnızca köprü yapmak, bir kamu binası yapmak ya da bir otoyol inşa etmek değildi. Büyük akarsuların kontrol altına alınması, enerji üretimi, tarım alanlarının sulanması ve sanayinin ihtiyaç duyduğu elektriğin sağlanması gibi birbirine bağlı sorunların birlikte çözülmesi gerekiyordu. Seyhan Barajı'nın inşası işte böyle bir düşüncenin ürünüydü. Barajın temelinde yalnızca beton değil, bir kalkınma fikri de vardı.

1950'li yılların başında başlayan çalışmalar, dönemin Türkiye'si açısından büyük bir mühendislik iddiası taşıyordu. Türkiye'de büyük ölçekli su yapılarının deneyimi henüz yeni yeni birikiyordu. Her yeni şantiye, yalnızca bir yapı üretmiyor, aynı zamanda mühendis yetiştiriyor, teknik bilgi biriktiriyor, kurumların deneyimini artırıyor

* Maden Mühendisi

ve yeni bir meslek kültürü oluşturuyordu, okulun devamıydı. Hatta bazen okulun kendisiydi.

Bir inşaat mühendisi için projenin kâğıt üzerindeki hâli ile arazideki uygulaması hiçbir zaman aynı değildir. Kâğıt üzerindeki çizgiler ölçülüdür, düzenlidir ve nettir. Şantiye ise canlıdır. Toprak değişir, hava değişir, su değişir, makine arıza yapar, insan yorulur, beklenmedik bir sorun ortaya çıkar. Bir hesap yeniden yapılır, bir karar sahada alınır ve bütün bunların içinde mühendis yalnızca okulda öğrendiği bilgilerle değil, deneyimiyle de mesleğini sürdürür.

İşte böylesine bir ortamda Seyhan Barajı'nın inşaatında çalışan inşaat mühendisleri için her gün yeni bir sınavdı. Barajın boyutları, o dönemin Türkiye'si açısından başlı başına etkileyicidir. Temelden yüksekliği 77 metreye, zeminden yüksekliği yaklaşık 57 metreye ulaşan barajın tepe uzunluğu 1.955 metre, tepe genişliği ise 9 metredir. Arkasında biriktirdiği suyun hacmi yaklaşık 1,6 milyar metreküpe ulaşır. Ancak bütün bu rakamların her biri, aslında daha büyük bir hikâyenin yalnızca küçük bir parçasıdır. Mühendis için 77 metre bir yükseklik, 1.955 metre bir uzunluk, 1,6 milyar metreküp bir su hacmidir. Fakat Çukurova'da yaşayan insanlar için bunların anlamı çok daha başkaydı. O su tarlaya gidecekti. Tarlaya ulaşan su pamuğa dönüşecekti. Pamuk fabrikaya girecekti. Fabrikada işçi çalışacaktı. İşçi ailesini getirecekti. Aile şehre yerleşecekti. Şehir büyüyecekti. Bir barajın gerçek matematiği buydu ve rakamların arkasında gerçek bir hayat vardı.

Seyhan Barajı'nın finansmanı da dönemin kalkınma anlayışının büyüklüğünü gösteriyordu. Türkiye, Dünya Bankası'ndan yaklaşık 25 milyon dolarlık bir kredi sağladı. Bu kaynak, barajın ve onunla bağlantılı altyapının gerçekleştirilmesinde önemli bir rol oynadı. Fakat dışarıdan gelen para tek başına bir baraj inşa etmez. Kredi bir kaynaktır, onu gerçek bir yapıya dönüştüren ise mühendislik bilgisi, organizasyon, emek, disiplin ve şantiyedeki insanlardır. Büyük eserlerin arkasında görünmeyen bir kalabalık vardır. Mühendisler, teknisyenler, ustalar, kalıpçılar, demirciler, operatörler, topoğraflar, kontrol elemanları, şoförler, işçiler ve daha nice insan... Bir baraj birkaç kişinin imzasıyla değil, binlerce insanın emeğiyle yükselir. Betonun içine yalnızca çimento ve agrega değil, insanların alın teri de karışır.

1956 yılının 8 Nisan günü geldiğinde Adana için büyük bir dönemin kapısı açıldı ve Seyhan Barajı hizmete girdi. Artık nehir eskisi gibi akmayacaktı. Su yalnızca akıp giden doğal bir güç olmaktan çıkıyor, depolanıyor, yönetiliyor, yönlendiriliyor ve tarlalara ulaştırılıyordu. Baraj gölünde biriken su, kanallardan geçerek Çukurova'nın bereketli topraklarına yayılmaya başladı. O anda mühendislik, kendi sınırlarını aşıp toprağın içine girdi.

Seyhan Barajı'nın gerçek anlamı burada ortaya çıkıyordu. Baraj, Çukurova'ya yalnızca su vermedi, Çukurova'nın ekonomik ritmini değiştirdi. Sulamayla birlikte tarımsal üretim arttı. Başta pamuk olmak üzere birçok ürünün üretimi genişledi. Tarımın büyümesi, onun etrafında şekillenen sanayi kollarını da besledi. Çırçır ve tekstil işletmeleri, gıda sanayisi, yağ fabrikaları, kimya sektörü ve pek çok başka üretim faaliyeti bu hareketliliğin içinde gelişti. Tarladan çıkan ürün fabrikaya girdi, fabrikadan çıkan ürün pazara ulaştı, para dolaşıma girdi ve yeni işler ortaya çıktı. Adana büyümeye başladı.

Adana'nın hikâyesi böylece yalnızca bir tarım kentinin hikâyesi olmaktan çıkıyordu. Çukurova'nın bereketi, sanayinin yakıtına dönüşüyordu. Elektrik de bu dönü-

şümün diğer ayağıydı. Seyhan Barajı'nın hidroelektrik üretimi, tarımın yanı sıra sanayinin gelişmesine de enerji sağladı.

Adana'nın büyümesi beraberinde başka bir dönüşümü de getirdi. Çukurova, yalnızca ürünün değil, emeğin de çekim merkezi haline geldi. Türkiye'nin farklı bölgelerinden insanlar iş bulmak için Adana'ya ve çevresine gelmeye başladı. Kimi pamuk tarlalarında çalıştı, kimi fabrikalarda, kimi inşaatlarda, kimi taşımacılıkta, kimi küçük atölyelerde. Göç, şehrin yalnızca nüfusunu değil, kültürünü de değiştirdi. Farklı coğrafyalardan gelen insanlar kendi hikâyelerini de beraberlerinde getirdiler. Yeni mahalleler oluştu, yeni dostluklar kuruldu, yeni çatışmalar yaşandı ve yeni hayatlar başladı. Şehir büyüdükçe Çukurova'nın sesi de değişti.

İşte tam burada, bir mühendislik yapısının başka bir alana uzanan etkisi görülmeye başlandı. Ekonomik dönüşüm sosyal hayata, sosyal hayat ise kültüre ve sanata yansıdı. Çukurova yalnızca bir tarım ve sanayi coğrafyası değildi artık, aynı zamanda güçlü bir edebiyat ve sanat coğrafyasına dönüşüyordu. Yaşar Kemal'in romanlarında Çukurova'nın toprağı, köylüsü, ırgatı, üretimi ve değişen hayatı vardı. Orhan Kemal, Adana'nın işçisini, fabrikasını, yoksulluğunu, göçünü ve emekçi insanlarını anlattı. Yılmaz Güney'in sinemasında da Anadolu'nun, Çukurova'nın, yoksulluğun, emeğin ve toplumsal dönüşümün sert yüzleri görüldü. Muzaffer İzgü çocukları yazdı, Ali Özgentürk belgeledi ve Abidin Dino tüm bunları resmetti.

Elbette bütün bunları yalnızca Seyhan Barajı'na bağlamak mümkün değildir. Bir sanatçının eserini tek bir yapının ortaya çıkardığını söylemek doğru olmaz. Çukurova'nın edebiyatı ve sanatı çok daha karmaşık tarihsel, sosyal ve kültürel süreçlerin ürünüdür. Ancak bir gerçek vardır: Çukurova değişirken, sanatın konusu da değişiyordu. Toprağın üretim biçimi değiştikçe insanın hikâyesi değişiyor, insanın hikâyesi değiştikçe edebiyatın ve sinemanın dünyası da genişliyordu. İnşaat mühendisi yaptığı barajla suyu tarlaya taşıyor, çiftçi toprağı işliyor, işçi fabrikada çalışıyor, sanatçılar da bütün bunları kelimelere, eserlere dönüştürüyordu.

Bir köprünün ayağı bir köyün yakınına düşebilir. Bir yol bir tarlanın içinden geçebilir. Bir baraj bir vadinin biçimini değiştirebilir. Dolayısıyla büyük projelerin tarihini yalnızca başarılarla anlatmak yeterli değildir. O projelerin oluşturduğu yeni hayatı ve geride bıraktığı eski hayatı birlikte görmek gerekir. Seyhan Barajı da bu açıdan yalnızca bir başarı öyküsü değil, büyük bir dönüşüm öyküsüdür.

İnşaat mühendisliği açısından Seyhan Barajı'nın belki en önemli taraflarından biri de burada ortaya çıkar. Bir mühendis geleceği çoğu zaman görmeden inşa eder. Önünde yalnızca bir proje vardır. O proje tamamlandığında hangi çocukların o bölgede büyüyeceğini, hangi insanların oraya taşınacağını, hangi fabrikaların kurulacağını, hangi romanların yazılacağını, hangi hayatların değişeceğini çoğu zaman bilmez. O sadece işini doğru yapmaya çalışır. Fakat yaptığı yapı, zaman içinde kendi sınırlarını aşar ve hayatın farklı alanlarına yayılır.

Bu yüzden Seyhan Barajı, yalnızca bir mühendislik yapısı değil, aynı zamanda bir hafıza mekânıdır.

Bir ülkenin kalkınma tarihine bakarken çoğu zaman rakamlara odaklanıyoruz. Kaç megavat elektrik üretildi, kaç hektar alan sulandı, kaç kilometre kanal yapıldı, ne kadar yatırım harcandı, kaç ton ürün elde edildi... Bütün bunlar kuşkusuz önemlidir. Fakat bir yapının gerçek etkisini anlamak için rakamların arkasındaki insanı da görmek gerekir. Sulanan tarladaki çiftçiyi, pamuk tarlasında çalışan işçiyi, fabrikada vardiyaya giren emekçiyi, Adana'ya göç eden aileyi, okula giden çocuğu, yeni bir ev kuran genci ve bütün bunları yazan sanatçıyı...

Bir barajın başarısı yalnızca tuttuğu suyun miktarıyla ölçülmez.

Bazen başarısı, var ettiği hayatların sayısında saklıdır.

Belki yıllar sonra barajı yapan mühendislerin adları tek tek hatırlanmayacak. Şantiyede çalışan ustaların, işçilerin, teknisyenlerin isimleri tarihin içinde kaybolacak. Eski çizimler sararıp gidecek, kullanılan makineler çoktan hurdaya ayrılacak. Fakat baraj orada kalacak. Su orada duracak. Kanallar akmaya devam edecek. Çukurova yeniden ve yeniden üretecek. Adana yaşamaya devam edecek.

Ve belki bir gün, barajın kıyısında duran bir çocuk suyun üzerine düşen güneş ışığına bakacak. Karşı kıyıya, uzaktaki şehre, ağaçlara ve suyun sessizliğine bakacak. O çocuk, belki farkında olmadan bir mühendislik hikâyesinin ortasında durduğunu bilmeyecek. Bir zamanlar burada inşaat mühendislerinin gece gündüz çalıştığını, toprağı ölçtüğünü, suyu hesapladığını, beton döktüğünü, makinelerle mücadele ettiğini, ailesinden uzakta aylar geçirdiğini ve hayatlarının bir bölümünü bu şantiyeye bıraktığını bilmeyecek. Ama o baraj orada olacak.

Belki de Seyhan Barajı'nın asıl hikâyesi budur.

Bir inşaat eserinin gerçek değeri yalnızca ne kadar beton kullandığıyla, ne kadar yüksek olduğu ya da kaç megavat elektrik ürettiğiyle ölçülmez. Gerçek değer, insan hayatına ne değer kattığıyla ölçülür. Ve belki bugün hâlâ Seyhan kıyısında suya bakarken bunu hatırlamak gerekir. Bazı mühendislik eserleri yalnızca bir coğrafyayı değiştirmez, bir ülkenin insanlarının yaşama biçimlerini de değiştirir.

Seyhan Barajı da Çukurova'nın suyunu tuttuğu kadar,

Bir dönemin umudunu, emeğini ve değişimini de içinde tutmaktadır.

Çünkü suyun hafızası vardır.

Bilim, Matematik Tarihi ve Felsefesi Sohbetleri-6

Yapay Zekâ Üzerine Birkaç Çözümleme

Beno Kuryel*

Bir Adım

Yapay zekâ (YZ) olarak ifade edilen olgu hakkında yazılmış ve yazılmakta olan çok yoğun bir literatür var. İzlenmesi pek de kolay görünmüyor. Çünkü yaşamın toplumsal, teknik, öğretim, araştırma, ekonomik, politik, kültürel, ideolojik boyutlarında durmak bilmeyen bir devinim içinde. Bugün bu süreci betimleyen ve tanımlayan "yapay zekâ" terimi yerleşik bir özellik taşımaktadır. Tüm dünyada, gerek gündelik dile gerekse teknik ortamlarda YZ terimi kullanılmaktadır. Bu makalede de tüm eleştirel yaklaşımları saklı tutarak moda deyimiyle yapay zekâ (YZ) terimi kullanılacaktır.

Söz konusu yaklaşımların büyük ölçüde indirgemeci olduğu söylenebilir. İndirgenmiş olmasının anlaşılır nedenleri vardır. YZ oldukça kapsamlı bir konu çünkü. Boyutları dallı budaklı olan bu olgunun bir veya birkaç boyutuyla ele alınması değerlidir ancak yeterli değildir. O açıdan indirgemeci olması kaçınılmaz olmaktadır. Özellikle teknik yönleriyle ele alındığı zaman önemli bir paradigma dönüşümü olmasa da böyle bir dönüşüm varmış gibi gösterilmektedir. Elbette, otomasyonun tarihsel evrimi içinde bıçkın bir adım. Çok genel özelliği ile bir bilgisayar programı olan YZ, yazılım alanında çok değerli bir gelişmedir. Bu önem, yazılım olgusunun tümüyle disiplinler arası bir mecra ile karmaşık ve kaçınılmaz biçimde birleşmiş olmasında yatmaktadır. Bu makalede teknik ayrıntıya girilmeyecektir. Teknik olarak bir uzmanlık alanı olan YZ ile ilgili çok sayıda çalışma vardır. Bunlara ilgi duyanların farklı teknik açılardan ulaşabilmesi mümkündür. Burada YZ, *birkaç boyutuyla* kısaca ele alınacak ve YZ'nin farklı boyutlarıyla düşünülmesinde yarar olduğunun altı çizilecektir. Bu durum yeni bir şey de değilse de aslında çok yönlü yaklaşılabilen YZ süreçlerini birkaç yönüyle analiz etmeye ve farklı çözümlemelerle eleştirel bir ortam oluşturulmaya çalışılacaktır.

Bugün YZ, kendisini bir dahi "YZ" ve entelektüel bir oluşum (veya varlık) olarak kişiselleştirmiştir. Gerçekliğin sayılar aracılığıyla ortaya çıkarılabileceği fikrine dayanan kendine has bir felsefe geliştirmiştir. Yapay zekâ kendi bünyesinde bir hissiyat barındıramadığından, dijital verilerinden doğan bu felsefesi, nicel bilgilerin doğrusal olmayan birikiminden ziyade, sayılabilen ve ölçülebilen bir bilgiyi andıran, yani süreksiz, geri döndürülemez eşiklerde ortaya çıkan ve eleştirel olmayan nicel bir bilgi temeli üzerine inşa edilmiştir; bu bilgi bütünü, insanlar tarafından dijital olarak onun sabit diskine yüklenmiştir.

* Kimya Mühendisi

Günümüzde, entelektüel "YZ", metin içindeki bir sonraki öğeyi (token) öngörmek üzere eğitilmiş, devasa bir transformer tabanlı sinir ağı olan ve bu sayede tutarlı, bağlama uygun bir dil üretme yeteneği kazanan Büyük Dil Modelleri (Large, Language Models) ile donatılmıştır. İnsan dilini "zekice" anlama, üretme veya taklit etme amacıyla sayısal olarak tasarlanmıştır.

Ancak yapay zekânın nicel bilgi sisteminin ve felsefesinin sayısal kökeni, evrenin gerçekliğinin ne olduğuna dair temel soruya "sayılar" yanıtını veren Antik Yunan filozofu Pisagor'un (MÖ 571-496 civarı) hipotezine kadar gider. Kendi döneminde matematikte belirleyici adımlar atılmasına önayak olan Pisagor'un felsefesi, mistisizmin sıra dışı bir biçimiyle özdeşleştirilmiştir. Sayı mistisizmi ve matematiğin felsefe üzerindeki etkisi, kısmen, gerçekliğin nihai doğasının sayılardan ibaret olduğuna ve dolayısıyla bilginin matematiksel olduğuna inanan Pisagor'dan kaynaklanır. Burada ayrıntılı tarihsel evrimine girmeden Pisagor'dan yaklaşık on üç asır sonra, 832 yılında, Abbasi Halifesi el-Me'mun'un teşvikiyle, Horasanlı Fars astronom ve matematikçi Muhammed el-Harezmi (780-850), Bağdat'taki Beytü'l-Hikme'de (Bilgelik Evi) Hint matematiğini incelerken nokta biçimindeki bir sembolün önemini fark etti. Arapçada "sifr" (hiçlik anlamına gelen bir terim) olarak adlandırılan bu sembol, daha sonraları "sıfır" adını alacaktı. El-Harezmi, sıfırı Arap rakamlarına dâhil ederek bu sayı sistemini tamamladı. Batı'da bugün kullanılan modern rakamlar, doğrudan bu Orta Çağ Arap-Hint sayı sisteminden türetilmiştir. Ancak el-Harezmi'nin asıl devrim niteliğindeki başarısı, sistematik bir biçimde uygulandığında istenen sonuca ulaştıran bir dizi sayısal hesaplama yöntemi geliştirmesiydi. Onun adından türetilen bu hesaplama yöntemlerine "el-harezmi" denildi; bu terim daha sonra Avrupa'da Latinceleştirilerek "algoritma" (algorithm) hâlini aldı. El-Harezmi'nin ölümünden yedi yüz yıl sonra, yaklaşık on altıncı yüzyıla kadar Avrupalılar, matematiksel olarak ortaya koydukları her çalışmayı "dixit algoritmi", yani "el-Harezmi böyle diyor", ifadesiyle taçlandırdılar. Bu durum, Avrupalıların kendi hesaplamalarını, Fars matematikçi el-Harezmi'nin öğretilerine duydukları güven üzerine inşa ettiklerini gösteriyordu. Günümüzde algoritmalar; yazılım tasarımının yanı sıra modern bilim ve mühendisliğin büyük bir kısmı için kritik öneme sahiptir. Bilgisayarların ve "akıllı-smart" elektronik cihazların, devasa miktardaki dijital(sayısal) veriyi ve metni ayıklamasına, uzamsal ilişkileri hesaplamasına, bilgiyi kodlamasına ve çözmesine olanak tanırlar. Bu bağlamda, yapay zekânın kökeninin Pisagor felsefesine dayandığını ve bu temel üzerinde, 9. yüzyılda "Bilgelik Evi"nde (Beytü'l-Hikme) Harezmî tarafından mükemmelleştirildiğini söyleyebiliriz.

Teknolojizm ve YZ

YZ'yı yalnızca bir teknolojik başarı olarak gören bakış açısı, lineer, indirgemeci ve araçsalcı bir paradigmaya tekabül eder. Bu genel yaklaşımı teknolojizm olarak ifade edebiliriz. Sadece olumlu etkilerini ve uygulamalara getirdiği etkin ve verimli katkıları göze alan bu faydacı görüşler YZ'yi yücelterek fetişleştirmişlerdir. YZ teknolojisinin bilimsel, teknik ve uygulamalı başarılarını yadsımak ne mümkün. İnsanlık tarihinin önemli başarılarından birisi olmasına rağmen dünya ekonomik ve politik sistemlerinin içinde farklı boyutlarıyla beliren çıkar dinamikleri kapsamındaki etkileşimleri de göz önüne almak gerekir. Sanayi devrimi ile belirginleşen insan-makina ilişkilerinde, üretim süreçleri, sermaye birikimleri, artı değer bileşenleri, kültürel oluşumlar, öğretim sistemlerindeki değişimler içinde yapay zekânın da önemli bir yeri vardır. Tüm bunları konu alan bir çalışma bir makaleye sığmaz. Konu ile ilgili literatür oldukça fazladır. Birkaç tanesi kaynaklarda belirtilecektir. Bu adımda, YZ'nın teknolojizm anlayışına nasıl indirgendiğinin altını kısaca çizmek yararlı olacaktır. Öncelikle teknolojik determinizm yaklaşımlarına bakarak YZ'nin bunlarla nasıl ilişkilendirilebileceğine kafa yoralım:

Teknolojik Determinizme Farklı Yaklaşımlar

Teknolojik determinizm konusuna oldukça farklı boyutlarda yaklaşımlar vardır. Teknolojinin bağımsız bir güç olarak toplumu etkilediğini öne sürenlerden, insan iradesinin belirleyici olduğunu savunanlara kadar çeşitli görüşlere rastlamak olasıdır. Birbirleriyle ara yüzeyleri olan bu yaklaşımların tutarlı bir teorik çerçeveye oturmuş olduklarını söylemek pek kolay değildir. Bu farklı yaklaşımların kavramsal bir özeti üç temel yaklaşımla ayrıntılandırılabilir. YZ'yi, "teknolojik" bir olgu olarak değerlendirerek aşağıdaki yaklaşımlarda nasıl tezahür ettiğini görebiliriz:

Teknoloji, toplumsal değişim içinde 'bağımsız bir güç' müdür? Bu görüş, bilimin nesnel olduğunu savunan bakış açısına koşuttur. *Toward a Rational Society* adlı eserinde buna eleştirel yaklaşan Habermas, toplumun yaşamın teknik koşulları üzerindeki egemenliğine bakmak gerektiğini savunur. Habermas'a göre toplum bunu yapar. Teknolojik determinizmi belirleyen şeyin, toplumların teknolojik gelişiminde içerilen pratik normların üzerinde bilinçli ve iradeli bir şekilde etik anlayışları nasıl uygulayabilecekleri olduğunu öne sürer. Bu görüş, teknolojik girişimi özünde, birlikte eylemde bulunan bireylerce güdülen bir insan etkinliği olarak görür. Endüstriyel toplum teknolojik yatırımları yönlendirirken verimlilik, akıl ve üretkenlik normları üzerinde aşırı güven geliştirmiştir. Eylemler, politik olarak meşrulaştırılmış yollardan gelen yaptırımlarla kısıtlanmıştır. Habermas'ın teknolojik determinizm tanımına katkısı, pratik normlara olan odaklanmadır. Teknoloji, bu normlara göre özerk ya da deterministik addedilebilir. Teknolojik gelişimi sağlayan normlar, politik ve etik söylemlerden arındırılırsa teknolojinin otonom olduğu söylenebilir. Ancak, verimlilik

Tarih, insanlarca art arda keşfedilen bilimsel yasalarla önceden belirlenmiştir ve bu yasaların engellenemez uygulamalarında teknoloji üretilir.

veya üretkenlik hedefleri değer temelli mücadelede yöntemler, seçenekler, araçlar ve sonuçların yerine geçerse teknolojiyi deterministik açıdan değerlendirebiliriz. Bu yaklaşıma teknolojik determinizmin, *norm temelli* anlayışı ya da *normatif* bakış açısı diyebiliriz. Bu bakış açısına göre, teknik yalnızca teknoloji değildir. Aynı zamanda, benimsenmiş mantık ve verimlilik hedeflerinin toplumsal, politik ve ekonomik yaşama olan egemenliğidir. Değer yüklü norm ve yargıların yerine geçen etmeler olarak verimlilik ve teknik, teknolojik bir topluma yol açar. Mega tekniklerin bir tehlike olarak ifade edilmesi, teknolojik akılcılığın tek boyutlu yaşama denk geldiği uyarıları ve denetim dışına çıkmış teknolojinin sakıncalarına ait söylemler bu yaklaşımı ifade eden haklı tepkilerdir.

Bir başka teknolojik determinizm yaklaşımı ise *mantıksal ardıllık* başlığı altında toplanabilecek bakış açıdır. Buradaki iddia, teknolojinin toplumsal pratik üzerinde nedensel etkisi olduğudur. Bunun anlamı, *normatif* yaklaşımdan ayrı olarak, belirli teknolojik proseslerin, yaşama geçtikleri andan itibaren, onlara olan toplumsal isteklere ve önceki pratiklere bakmaksızın düzenleme biçimlerine ve politik kaynakların taahhütlerine gereksinme duymasıdır. Örneğin, demiryollarının yapımı gibi teknolojik yatırımlar, hiyerarşik olarak yapılanan çelik üretim altyapısına ihtiyaç duyar. Kültürel ve toplumsal değişimler teknolojiyi izler. Teknolojik determinizm, toplumsal yapıların teknolojik değişimi benimsemeleriyle evirilmesi şeklinde algılanır. Başka bir deyişle, verili herhangi bir teknolojiye göre onu izleyen toplumsal gelişim, insanların düşünceleri ve arzularına rağmen aynı olacaktır. Teknolojik gelişimler, doğal olarak verili bir mantık çerçevesinde meydana gelir. Bu mantık, kültürel ve toplumsal olarak belirlenmemiştir. Bu gelişmeler de toplumsal uyum ve değişimi zorlar. Neredeyse şunu demeye getirir bu yaklaşım: Belirlenmiş bir dizi teknolojik gelişme, toplumun üzerinde yol alacağı evrimsel yörüngeyi çizer. Örneğin buharlı değirmen, el değirmenini bir tesadüf olarak izlemez, çünkü bu durum, gelişmenin biricik geniş yolunu izleyen doğal teknik kazanımların bir sonraki safhasıdır. Tarih, insanlarca art arda keşfedilen bilimsel yasalarla önceden belirlenmiştir ve bu yasaların engellenemez uygulamalarında teknoloji üretilir. İnsanlar ancak bu mantıkça zorlanan sınırlar içinde kendi topluca veya bireysel iradelerini eyleyebilirler. Kültürel ve toplumsal pratikten bir bağımsızlık söz konusudur. Teknoloji her yerde aynıdır. Örneğin, bilgisayar gibi bir teknolojinin toplumsal etkileri dünyanın her yerinde aynı olmaktadır düşüncesi vardır bu yaklaşımda. Böylece, bilgisayarın gelişim tarihi aynı teknik başarılara bağlı olmaktadır.

Teknolojik determinizme üçüncü yaklaşım ise teknolojik gelişmelerin istemsiz etkilerine odaklanmaktadır. Bu yaklaşım, eylemlerin çıktılarına ait belirsizlik ve denetlenemeyen özelliklerinden türemiştir. Örneğin, yirminci yüzyılın başlarında kentsel bölgelerde otomobili destekleyenler kentin sokaklarının at pisliğinden kurtulacağını iddia etmişlerdi. Eski ulaşım biçimine göre otomobiller çevresel olarak daha temiz olacaklardı. Ancak, bu insanlar içten yanmalı motorlardan çıkan egzoz gazının getirdiği çevresel yıkımı öngörememişlerdi. Bu istemsiz bir dramatik sonuçtu. Bu yaklaşım, teknolojinin toplumsal değişimdeki rolünü açıklarken teknolojiye genel olarak, işin içinde görüşlerinden emin olanların bile tahmin ve kontrol edemedikleri istemsiz sonuçların eşlik ettiğini öne sürmektedir. Bu yaklaşım, *istemsiz sonuçlar* bakış açısı olarak adlandırılmaktadır. Buna göre, teknoloji en azından kısmen özerktir ve belirli toplumsal çıktıları belirlemede sorumludur. Bu üç yaklaşım çoğunlukla teknolojik determinizm biçiminde yorumlanır. Fakat felsefi dayanakları ve politik bileşenleri farklıdır. Teknoloji ile toplum arasındaki karşılıklı etkileşimleri belirli ölçüde açıklayabilseler de *indirgemeci* bir içeriğe sahiptir bu yaklaşımlar.

Teknolojik determinizmin bütünsel düşüncesi bir çizgisel modele tekabül eder. Bu model bilim, teknoloji ve toplum ilişkilerini betimlemeye çalışan çizgisel bir yaklaşımı içerir. Bu modele göre, etkileyen etmenler, bilimden teknolojiye ve buradan da topluma giden tek yönlü bir çizgi izler:

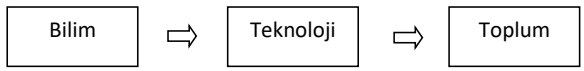

Buna göre, temel araştırmayı uygulamalı araştırma izler, bu da teknolojik buluşlara yol açar ve yeni ürünlerin kapısını aralar. İzlenen bir sonraki durak ise üretim evreleri ve böylesi bir ürün yenilenmesinin toplumla buluşmasıdır. Bu modelde teknoloji toplumu belirlemekte ancak teknoloji özerk bir gelişme göstermemektedir. Çünkü bilimin bir *grosso modo* uygulaması biçiminde görülmektedir. Bilim de toplumsal etmenlerden bağımsız olarak "*fildişi kulelerinde*" gelişim göstermekte ve bu modele koşut olan "bilimsel determinizm" modeliyle birleşmektedir.

Yukarıda özetlenen teknolojizm ya da teknolojik determinizm paradigmasında yapay zekânın yeri açıkça görünmektedir. Makaleyi okuyan değerli arkadaşların bu süreçlerle ilgili çeşitli çözümlemeler yapmalarını diliyo-

rum. YZ'nin tartışmasız fetişizmine eleştirel bakmak ve hazzı duyumsama fırsatı olacaktır. Bundan sonraki makalede daha ayrıntıya girilecek ve özellikle bilim ve matematik tarihi ve felsefesi kapsamında değerlendirmeler önerilecektir.

İdeoloji Olarak YZ

YZ, dünya toplumları içinde bireyler arasında çok çeşitli anlamlar taşır. Hemen her şeyi YZ ile açıklamak ya da ona atfetmek gibi bir önyargı oluşmuştur. Tanımları ya da betimlemeleri çok farklı sayıda, genellikle muğlak ve iç içe geçmiş durumdadır. Bu belirsizlik YZ'nin bir yönüyle ideoloji olarak da yapılandığını gösterir. İdeoloji kendisini her zaman zengin bir çokluk olarak gösterir. Ancak, gerçekte ideoloji bir ve aynı özelliktedir. Bir yanılsamadan ibarettir. Yanılsama, bir kültür olarak evrilir. Şehir efsaneleri denen olgu böylece inşa edilir. YZ'nin ideolojik veçhesi de böyledir. Dünyanın müesses nizamına uygun olarak yapılanır ve bir kültür biçiminde evrilir. Bu uygunluk, yaşam dinamiklerini oluşturan ekonomik ve politik gelişmelerle uyum içinde bulunur. Artık YZ, teknolojizm paradigmasının çatısı altında anlam kazanır.

Crawford[2] bu durumu çok güzel betimler: "YZ, her şeyden önce ne yapaydır ne de zekidir. Yapay değildir, çünkü somut ve maddidir. Doğal kaynaklardan, enerjiden, insan emeğinden, altyapılardan, lojistiklerden, tarihsel süreçlerden ve sınıflandırmalardan yapılmıştır. Zeki değildir, çünkü YZ sistemleri özerk, rasyonel veya büyük veri kümeleriyle ve önceden tanımlanmış kurallar ve ödüllerle yapılan kapsamlı, yoğun hesaplamalar olmadan herhangi bir şeyi ayırt etme yetisine sahip değildir. YZ'nin maddi edimselliği (performativity), bir dizi teknik ve toplumsal pratiği, kurumu ve altyapıyı, politikayı ve kültürü kapsar. Dahası yapay zekâ, "bir güç kullanma biçimi ve bir gözleme biçimidir; aynı zamanda, tüm gezegeni saran tedarik zincirleriyle, devasa çıkarım ve lojistik sistemleri tarafından desteklenen, son derece örgütlü sermayenin bir tezahürüdür."

YZ'nin sahte çoklu yapılandırmaları ve anlamları vardır. Yapay zekâ teriminin bu sınır tanımazlığı, yani yeniden yapılandırılmaya açık oluşu, onun pek çok farklı biçimde kullanılabileceği anlamına gelir ancak bu durum, tüm bu unsurları ve bunların birbirleriyle nasıl derinlemesine iç içe geçtiğini ele alma imkânı da sağlar. Yapay zekânın "sınır tanımazlığı," başka bir deyişle çoğu kez birbiriyle çelişen sonsuz çeşitlilikteki anlamlarla yapılandırılmış olması, yapay zekânın bir ideoloji olarak ele alınmasına olanak tanıyan bir kapı aralar. YZ kendisini pek çok zengin anlamı barındıran bir olgu olarak sunar (sohbet botları-chatbots, verimlilik araçları, müşteri hizmetleri, sinirbilim, teknolojik ilerleme, özgürleşme, derin düşünme, insanlık için varoluşsal bir tehdit gibi). Ne var ki, YZ, devasa bir ideoloji olarak kavranabilir. YZ'nin kendisi maddi edimselliği olan bir ideolojidir.

Bu, ideolojinin içerdiği edimsel (siyasal, toplumsal, kişisel) konuların ve yapay zekânın ideolojinin çağdaş bir sureti olarak nasıl kavranabileceğinin daha kapsamlı anlaşılmasını sağlar. Althusser'in ifadesiyle ideoloji, her şeyden önce "bireylerin gerçek varoluş koşullarıyla olan hayali ilişkilerinin bir temsili"dir. Althusser'in "hayali" terimini kullanması, yalnızca ideolojinin düşsel niteliğini, yani "gerçek varoluş koşulları" karşısındaki gizleyici ve doğallıktan uzaklaştırıcı işlevini kavramamıza olanak tanımakla kalmaz; aynı zamanda "temsil" terimi de ideolojinin dilsel doğasını anlamamıza yardımcı olur. Lacan'ın, "bilinçdışı bir dil olarak yapılanmıştır" şeklindeki önermesinin altını çizerek ideolojinin günlük kültürde yaşamın dinamik parametreleriyle nasıl bir yumak halinde yapılandığını daha açık görebiliriz. Gündelik yaşamda, YZ'nin her şeye gücü yeten bir olgu olarak kolayca kabul edilmesi ve buna basit bir şekilde inanılması açıklayıcı bir örnektir.

İdeoloji bu biçimde ele alındığı zaman, onu yapay zekâ ile teorik bir karşılaşmaya zaten hazır hâle getirir. Verinin edimsel (performative) dili olan yapay zekâ, aslında bireylerin "gerçek varoluş koşullarıyla kurdukları hayali bir ilişkiyi" temsil eden bir dildir (yani bir göstergeler sistemidir). İdeolojinin gerçekliğe dair "hayali bir ilişki" sunan temsillerinin sırasıyla mübadele, sonra sermaye, sonra gösterim ve nihayetinde veri biçimini aldığını söyleyebiliriz. Dolayısıyla veri, hem sermayenin gösteriye dayalı bir tezahürü hem de ideolojinin edimsel (performative) dili olarak anlaşılmalıdır. Kısacası yapay zekâ; sermaye olarak verinin artı-değer mantığı, yani ideolojinin üretken grameri şeklinde kavranmalıdır. Başka bir deyişle yapay zekâ, ideoloji biçiminde daha fazla veri/sermaye üreten bir süreçten ibarettir.

Bir sonraki makalede YZ'nin daha farklı boyutlarına, özellikle bilim ve matematik tarihi ve felsefesi bağlamında, mühendislik uygulamaları ve mühendisliğin kazanabileceği yeni dinamikler kapsamında ve öğretimle olan ilişkileri dolayımında yer verilmeye gayret edilecektir.

Bazı Kaynaklar

Crawford, K., "AI Atlas", Yale University Press, 2021

Çevik, A., "Yapay Zekâ Ne Yapamaz?", Bilim ve Gelecek Kitaplığı, 2025

Banafa, A., "Introduction to Artificial Intelligence", River Publishers, 2024

Dyer-Witheford, N., Kjosen, A. M., Steinhoff, J., "Inhuman Power", Pluto Press, 2019

Ertel, W., "Introduction to Artificial Intelligence", 3. Baskı, Springer, 2025

Kurt, P. M., "Introduction to Artificial Intelligence and Fundamental Concepts", Dijital Dönüşüm Ofisi, 2025

Pasquinelli, M., "Patronun Gözü", Metis, 2025

Varoufakis, Y., "Teknofeodalizm", Diplomat Yayınları, 2026

İlerlemeye Karşı

Slavoj Zizek, İş Bankası Kültür Yayınları, 2026, İstanbul

Mustafa Atmaca*

Bu sayıda Kitap Yorum'a, Zizek'in "İlerlemeye Karşı" kitabını, dünyanın geldiği günümüz aşamasında; hem büyük toplumsal krizlerin hem de doğal krizlerin herkesi etkiler hale gelmiş olmasını bilince çıkarmak ve dikkat çekmek için seçtim. Tüm bu krizlerde önemli etkisi bulunan "İlerleme"yi sorgulamalıyız. Kitap bunu yapıyor, ben de yorumlu özetlemesini yapmaya çalışayım.

İlerlemenin Muhtelif Halleri

"İnsanlık doğrusal ve küresel bir şekilde ilerliyor" görüşü yanlış çıktı, Marx'ın Avrupa Merkezci İlerleme ve Asya Tipi Üretim Tarzı da.

Yapay Zekânın getirdiği büyük özgürlükten söz edenler Yapay Zekâ (YZ) ağlarına sahip olanlar ve bu sahipliğin yarattığı veya yaratacağı hegemonyadan hiç söz etmiyorlar. YZ sahipliğinin özel mülkiyette olması kamusal bir alanın özel mülk sahipleri tarafından kullanılmasının teknolojik bir oligarşi oluşturacağı açıktır. İlerleme değişim olduğuna göre değişimin yarattığı sorun ve sonuçların da sürekli tanımlanması gerekir.

İlerlemeye Karşı

Bilimsel ilerlemenin, insanların doğa karşısındaki acizliğini azaltacağını söyleyen teknokratik ütopyanın vardığı yer, kapitalist meta üretimi oldu. Etkili bağımlılık yaratan ve giderek daha fazla yan etki üreten bir meta…

İlerleme hiçbir zaman önceden belirlenmiş bir hedefe doğrusal bir yakınlaşma değildir. Japon felsefeci Kohei Saito'nun kesin olarak ispatladığı gibi; "ilerleme" gündelik yaşamımıza da hükmeden ideolojik bir kavramdır.

Saito'nun Eco Marksizmi sınırsız büyümeyi hedefleyen projenin yerine farklı tipte bir sol düşünce biçimi önerir: "Küçülme komünizmi".

Küçülme komünizmi ile Saito yeni bir kemer sıkma programını savunmaz. Küçülme burada belirli bir anlama sahiptir ve Marks'ı bile karakterize eden daha fazla ilerlemeye doğru kayıtsız şartsız yol alma dürtüsünün reddedilmesi demektir.

* İnşaat Mühendisi

Saito, kitlelerin yeni afyonu olarak "sürdürülebilir büyüme"yi hedef aldı. Kapitalist sistemde bunun mümkün olmadığını, bunun yeni bir avutma ve zaman kazanma manevrası olduğunu söyledi.

İlerleme hiç değilse kısmen faşizme karşı sürekli direniş olarak tanımlanabilirse, sürekli bir fedakârlığa, ölçülülüğe ve bastırılmış arzulara dayanan küçülme modeli, ilerleme biçimi olarak görülemez. Kapitalizmin çevikliği, şekil değiştirme kapasitesi bu modeli daima yenecektir. Bu bizi kapitalizmin istisnai doğasına getirir.

Temel soru şu: Hazzı nesne yapmış bir düzen olan kapitalizmi tersine çevirip hazzın olmadığı bir düzeni insanlık ilerleme sayar mı?

Saito'nun anti haz teorisinin Budizm'e denk düştüğü fikri de yanlıştır. Budizm "tam kararında" ilkesi üzerinde temellenir. Batı bireyciliğinin aksine Budizm bütüncüllüğü savunur (Doğa ve toplum bütünlüğü).

Haz ve doyuma yönelişin önemli bir nedeni, "elde edemediğimizi gelecekte elde edebileceğimiz" varsayımıdır. Bu durumda Kapitalizm arzu ile çileciliği bir pakette bütünleştirir. Faşizm bunu bir toplum modeline oturtur.

İvmelenme

İvmecilik, Aydınlanma'nın ayırt edici özelliği olan kesintisiz ilerleme mantığını en uç noktaya taşır.

Holografik Tarih

Tarihsel ilerleme fikrini bırakmak gerekir. Walter Benjamin'in söylediği gibi, "bugünkü görevimiz, tarihsel ilerleme trenini ileriye doğru itmek değil, hep beraber post kapitalist barbarlığa varmadan önce emniyet frenini çekmektir."

Gerçek tarih, parçaların aşamalı gelişimi değil, onun kendi bütününün yapılışındaki bir dizi kaymadır. Biz geçmişteki olguları değiştiremeyiz, yalnızca onları farklı bir sembolik bağlama yerleştirip, anlamlarını değiştiririz.

Bugünkü çıkmazımız, bizi seçim toplumu denen kördüğüm ile karşı karşıya getiriyor. Görünüşte önemli meseleler hakkında özgürce karar verebildiğimiz toplumlarda yaşıyoruz. Gelgelelim hayatlarımızı kökten etkileyecek kararları sorumlu biçimde alabilmek için gerekli bilgiye sahip olmadan karar vermek zorunda kalıyoruz. Bu çok sinir bozucu bir durum: Her şeyin bize bağlı olduğunu bilmemize rağmen eylemlerimizin sonuçlarını öngöremiyoruz. Kudretsiz değiliz ama güçlerimizin etki alanını belirleyemez haldeyiz.

Mevcut olanaklar hangi biçimde çökecek olursa olsun farklı olabilecek yolların hepsinin izini taşıyacaktır. Olumsallığı hatırlamak sınırlılıklarımızın tam ve acı verici bilinciyle geleceğin sorumluluğunu üstlenmek holografik biçimde düşünmektir. Yenilgiyle gündelik bir yakınlık içinde yaşıyor olmamıza rağmen, hatta tam da bu nedenle ancak bunu yaparak umutvar kalabiliriz.

Bugünkü çıkmazımız, bizi seçim toplumu denen kördüğüm ile karşı karşıya getiriyor. Görünüşte önemli meseleler hakkında özgürce karar verebildiğimiz toplumlarda yaşıyoruz. Gelgelelim hayatlarımızı kökten etkileyecek kararları sorumlu biçimde alabilmek için gerekli bilgiye sahip olmadan karar vermek zorunda kalıyoruz. Bu çok sinir bozucu bir durum: Her şeyin bize bağlı olduğunu bilmemize rağmen eylemlerimizin sonuçlarını öngöremiyoruz. Kudretsiz değiliz ama güçlerimizin etki alanını belirleyemez haldeyiz.

İç savaş

ABD'de bir iç savaş çok yakında, çünkü tüm yönetsel ve hegemonya ilkeleri yok oldu. Rıza üretimi için inandırıcı hiçbir şey kalmadı.

Otorite

Otorite ve hegemonya her zaman krizdeydi. Filozof Kierkegaard, Tanrı'nın otoritesinin kayıtsız şartsız bağlanma gerektiğini, İbrahim'in oğlunu kurban etmeye hazır olmasının nedeninin bu olduğunu söyledi. Ancak, filozof bu nedenle etiğin askıya alınmış olduğu yorumunu yapar.

Kötüden Daha Kötüye

Abraham Lincoln'ün, "bütün insanları bazen, bazı insanları her zaman kandırabilirsiniz ama bütün insanları her zaman kandıramazsınız" sözünü şöyle adapte etmeli; ara

Kapitalizmin yarattığı hazcılık ve konformizm, insanların ülke ve dünya sorunlarıyla ilişkisini kesmesine, duyarsızlaşmasına, bencilleşmesine neden oldu. Bugün ne giyilecek, akşam nerede yemek yenecek, hafta sonu nasıl tembellik edilecek gibi…

sıra kandırılmaktan çoğu insan kaçınabilir, her zaman kandırılmaktan bazıları kaçınabilir ama insanların çoğu her zaman kandırılabilir.

İnsanların çoğu politikanın katılımcısı olmak istemiyor. Politika artık insanların çoğu için haz yaratan bir uğraşı değil. Toplumların büyük çoğunluğu, demokrasinin karar vericilerinin aktif katılımcısı olmak yerine kendisinin konformizmine fazla dokunmayan bir partiye özgürce oy vermeyi yeterli sayan bir anlayış içinde. İnsanlar, yöneticilerinin "güven veren olsun, otoriter olması çok da önemli değil" anlayışını benimser duruma geldi.

COVID-19, büyük bir dayanışma modeline fırsat verdi. Böyle fırsatlar yine gelecek, asıl olan o fırsatlara hazır olmaktır.

Dünyanın Sonu

Kapitalizmin yarattığı hazcılık ve konformizm, insanların ülke ve dünya sorunlarıyla ilişkisini kesmesine, duyarsızlaşmasına, bencilleşmesine neden oldu. Bugün ne giyilecek, akşam nerede yemek yenecek, hafta sonu nasıl tembellik edilecek gibi…

Büyük çoğunluk görece yüksek bir yaşam standardına sahip olduğu için, rahatça fanusta yaşayabiliyor. Yarınların bugünden çok farklı olmayacağı kayıtsızlığı ritüel haline gelmiş durumda.

Kabul etmeme

İklim değişikliğinin felaket boyutundaki etkileri, savaşlar, göçler, toplumların bir arada yaşamasını sağlayan sosyal dokunun çözülmesi, zenginlerle yoksullar arasındaki uçurumun büyümesi ve bunun toplumdaki gerilimi had safhaya vardırması, özellikle Batı'da neo-faşist partilerin yükselmesi…

Peki, ne yapmalıyız? Bu soruya cevabımız; "tüm bunları kabul etmiyorum"la sınırlı olmamalı. Cesaret gösterip risk almalı, tüm dağınıklığımıza ve zayıflığımıza rağmen yine de yapılması gerekeni yapmalıyız.

Yorum

"…Küresel eşitsizlikler, ekolojik kriz ve 'post yapısal' uzlaşma söylemi, ilerleme düşüncesinin sınırlarını görünür kılan semptomlar olarak okunuyor. Böylece ilerleme artık güvenilir bir yön duygusu değil, sürekli yeniden tanımlanması gereken bir problem haline geliyor."(kitap arka kapak yazısından)

Kurulu düzenler ilerlemenin herkes için refah yaratacağı sözünü vermişlerdi. Böylece refah toplumunda her sınıftan insan kazanacak ve fayda sağlayacaktı. Ancak sınıflı toplumda, egemenlerin verdikleri sözün tam aksini yapacağını, ilerlemenin rantını egemen sınıfların yiyeceğini söyleyen sol düşünce tarih boyunca bu nedenle kırımdan geçirildi. Fransız Devrimi'nin üç ilkesi olan; eşitlik, özgürlük ve kardeşliğin, "kardeşliği" daha devrim bitmeden burjuva sınıfının müttefiki olan ezilenleri yok etmesiyle buharlaştı. Geri kalan eşitlik ve özgürlük egemen sınıf için geçerli, ezilenler için ise hayal haline geldi. İlerlemenin, kimin için olduğu görünmez kılındı, "kral çıplak" diyenlerin canına okundu. Bu Kapitalist düzen ideolojisi halâ devam ediyor. İlerlemenin nimetini yiyenler külfetini halklara ödetmeye devam ediyor. Dünya insanlığının "yüzde doksan dokuzu", yüzde birlik sömürgenin keyfiyetiyle inim inim inliyor, acı çekiyor. Kapitalist egemenlerin açgözlülüğü artık sadece insanlığı değil, doğanın dengesini de bozdu, iklim kriziyle tüm insanlık toptan yok olma riskiyle karşı karşıya.

İklim ve doğa krizinin, egemenleri de etkileyeceği gerçeğinden giderek onların açgözlülük, vicdansızlık, bencillik ve çıkarcılık inadını kırmada, doğada var kalmanın artık mümkün olmayacağı riskinin kapıya dayandığının onların da bilincine çıkarılması bir çözüm yolu olabilir mi? Bu konuyu inceleyen Alfredo Saad-Fulho'nun "İlerici Kalkınma Politikaları" ana başlıklı kitabının alt başlığı şöyle: "İklim Değişikliği Sonrasında İktisadi Çeşitlendirme ve Toplumsal Kapsayıcılık". Gelecek sayıda da bu kitabı konu edineceğim.

Yorumlu özetlemesini yaptığım Zizek'in bu kitabını okumanızı öneririm.

Göcek-Dalaman Koyları Ayrıcalıklı Sermayeye Değil, Tüm Halkımıza Aittir!

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası tarafından, mühendislik disiplini, kıyı-deniz yapıları etiği ve kamu yararı gözetilerek, Göcek-Dalaman Koylarına ilişkin verilen ÇED Olumlu kararı hakkında 5 Eylül 2026 tarihinde yapılan basın açıklaması.

Muğla'mızın ve ülkemizin eşsiz doğa mirası Fethiye-Göcek Özel Çevre Koruma Bölgesi'nde, Türkiye Çevre Ajansı (TÜÇA) tarafından yürütülen "Göcek-Dalaman Koylarında Mapa Şamandıra Sistemi Projesi" kapsamında yaşanan gelişmeler, teknik ve hukuki açıdan kaygı verici bir boyuta ulaşmıştır.

Muğla 2. İdare Mahkemesi'nin 9 Temmuz 2026 tarihinde, hassas ekosistem üzerindeki kümülatif etkilerin araştırılmadığı gerekçesiyle oybirliğiyle verdiği yürütmeyi durdurma kararı henüz tazeliğini korurken; karardan sadece 47 gün sonra, 25 Ağustos'ta "ÇED Olumlu" kararı verilmiştir. Yargı kararının gerekçesi ve ortaya koyduğu bilimsel-teknik tespitler dikkate alınmadan yürütülen bu süreç, mahkeme kararını etkisizleştiren ve mühendislik disiplinini hiçe sayan bir anlayışı ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım, kıyı ve deniz mühendisliği ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, revize edilen projede tespit ettiğimiz temel teknik, ekolojik ve hukuki sakıncaları kamuoyunun bilgisine sunuyoruz:

Bilimsel haritalama yoktur, "ekolojik koruma" iddiası asılsızdır. Projenin, Akdeniz ekosistemi için hayati önem taşıyan endemik deniz çayırlarını (Posidonia oceanica) çapa tahribatından koruma iddiasının bilimsel bir dayanağı yoktur. Hassas habitatların sınırları, yoğunlukları ve yayılımları akredite metotlarla haritalandırılmadan hazırlanan bir ÇED raporu, teknik geçerlilikten uzaktır. Neyin korunduğu dahi tespit edilmeden sahada mühendislik müdahalesi yapılamaz.

Taşıma kapasitesi ve hidrodinamik etkiler görmezden gelinmiştir. Göcek Körfezi'ndeki mevcut marina ve iskelelerle birlikte tekne bağlama kapasitesi hali hazırda 2.006'ya ulaşmıştır. Bu yoğun kullanımın dar bir su alanında yaratacağı kümülatif çevresel baskı modellenmemiş; koyların su sirkülasyonu, akıntı rejimleri ve rüzgâr-dalga hareketleri gibi denizel dinamikler hesaba katılmamıştır. Taşıma kapasitesi sınırları belirlenmeden körfeze yüzlerce yeni bağlama noktası eklenmesi, ciddi ekolojik riskler yaratacaktır.

Yargı kararı sümen altı edilmiştir. Hazırlanan bin 164 sayfalık yeni Proje Tanıtım Dosyası'nda, projenin hukuksuzluğunu tescil eden Muğla 2. İdare Mahkemesi'nin yürütmeyi durdurma kararına tek bir satır dahi atıf yapılmamıştır. Yargı kararını yok sayan bir anlayışın hazırladığı rapora "Olumlu" kararı vermek hukukun açıkça çiğnenmesidir.

Kamu yararı yerine rant önceliklendirilmiştir. Toplam kapasite kağıt üzerinde 864'ten 856'ya çekilerek kapasitede azalma olduğu yönünde yanıltıcı bir algı oluşturulmuştur. Oysa halkın ve yerel denizcilerin kullandığı 5-8 metre arası küçük teknelerin bağlama noktası %56 azaltılarak 182'den 80'e düşürülmüş; 20-40 metre arası süper yatlar için ayrılan alan ise artırılarak 27'den 238'e çıkarılmıştır. Kamu alanı niteliğindeki koylar, lüks yatların özel otoparkına dönüştürülmüştür.

Kamuoyunun haklı tepkisi ve Odamızın da dahil olduğu hukuki mücadeleler sonucunda projenin uygulandığı koylarda değişiklik yapılmıştır. Ancak, bu değişiklikler içinde kara mapalarından vazgeçilmesi önemli bir yanlışlıktır. Kara mapalarının sayısının artırılması ve kıyılardaki tonozlara bağlı mapaların azaltılması ve kaldırılması doğru bir uygulama olacaktır. Ayrıca tonozlu tonozsuz tüm koyları kapsayan bilimsel modelleme olmaksızın yürütülen müdahaleler yeterli başarıyı sağlayamaz.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak; doğaya, kamu yararına, bilime ve mühendislik etiğine aykırı olan bu "ÇED Olumlu" kararına karşı tüm yasal yollara başvuracağımızı; Fethiye-Göcek Koyları'nın rant odaklı projelere kurban edilmesine izin vermeyeceğimizi kamuoyuna saygıyla duyururuz.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu

Kamusal Ulaşım Altyapısı Özel Sermayenin Kâr Alanına Dönüştürülemez!

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulunun ulaşım altyapısının özelleştirilmesi hakkında 6 Eylül 2026 tarihinde yaptığı açıklama.

Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı kararıyla, daha önce 2010 yılında özelleştirme programına alınan Boğaziçi ve Fatih Sultan Mehmet köprüleri ile Edirne-İstanbul-Ankara, Pozantı-Tarsus-Mersin, Tarsus-Adana-Gaziantep ve Toprakkale-İskenderun otoyollarına; Niğde-Pozantı Otoyolu, Gaziantep Çevre Otoyolu ve Bursa Çevre Otoyolu'nun Çağlayan Kavşağı-Yenişehir Kavşağı arasındaki kesimi de eklenmiştir.

Kararla birlikte söz konusu ulaşım altyapısının 30 yıllığına özel sektöre devredilmesinin önü açılmıştır. Özelleştirme kapsamında işletme hakkının verilmesinin yanı sıra kiralama, mülkiyetin gayri ayni haklarının tesisi, gelir ortaklığı ve benzeri hukuki tasarruf yöntemlerinin de kullanılabileceği belirtilmiştir. Sürecin 31 Aralık 2031 tarihine kadar tamamlanması öngörülmektedir.

Öncelikle, altını çizerek ifade etmek gerekir ki ulaşım altyapısı ticari bir meta değildir. Karayolları, köprüler ve otoyollar, toplumun ekonomik ve sosyal yaşamının sürekliliğini sağlayan temel kamu hizmetleridir. Halkın ortak kaynaklarıyla oluşturulan bu altyapının özel sermayeye uzun yıllar boyunca gelir sağlayacak biçimde devredilmesi kamu yararına aykırıdır.

Kamu hizmetleri, yalnızca kâr-zarar hesabı üzerinden değerlendirilemez. Bir köprünün, otoyolun ya da karayolunun topluma sağladığı fayda, elde ettiği gelirle veya işletme kârlılığıyla ölçülemez. Ulaşım hakkının güvenli, erişilebilir ve sürdürülebilir biçimde karşılanması; ekonomik ve sosyal yaşamın sürekliliğinin sağlanması ve ülkenin farklı bölgeleri arasındaki ulaşım bağlantılarının korunması kamusal sorumluluktur. Bu nedenle kamu hizmetlerinin sunumunda temel ölçüt özel sermayenin kârlılığı değil, toplumun ihtiyaçları ve kamu yararı olmalıdır.

Mülkiyetin Kamuda Kalması, Uzun Süreli İşletme Hakkı Devrinin Sonuçlarını Ortadan Kaldırmaz

Kamuoyuna yapılan açıklamalarda köprü ve otoyolların mülkiyetinin devlette kalacağı, özelleştirmenin işletme hakkının belirli bir süreyle devredilmesi yoluyla gerçekleştirileceği ifade edilmektedir.

Ancak değerlendirilmesi gereken yalnızca mülkiyetin kime ait olduğu değildir.

Bir ulaşım altyapısının uzun yıllar boyunca işletilmesi, geçiş gelirlerinin elde edilmesi, bakım ve yenileme kararlarının alınması ve bu altyapının ekonomik değerinin kullanılması özel bir işletmeye bırakıldığında, bunun ulaştırma politikaları ve kamu kaynakları üzerinde uzun vadeli sonuçları olacaktır.

Otuz yıllık bir işletme hakkı devri basit bir işletmecilik tercihi değildir; gelecekteki ulaştırma politikalarının hareket alanını da etkileyebilecek stratejik bir karardır.

KGM'nin Kendi Verileri, Geçiş Gelirlerinin Kurum Açısından Önemini Ortaya Koymaktadır

Karayolları Genel Müdürlüğünün 2025 Yılı Faaliyet Raporuna göre kurumun 2025 yılı öz geliri 28 milyar 606 milyon 942 bin 494 TL'dir. Bu gelirin %82,5'i yol, köprü ve tünel ücret gelirlerinden oluşmaktadır. Başka bir ifadeyle, KGM'nin 2025 yılı öz gelirlerinin yaklaşık 23,6 milyar TL'si bu kalemden sağlanmıştır.

KGM aynı raporda, kurumsal olarak en önemli gelir kaynağının otoyol ve köprülerden sağlanan gelirler olduğunu belirtmektedir. Bununla birlikte kurum, söz konusu gelirlerin karayolu yatırımlarının finansmanı için tek başına yeterli olmadığını ve genel bütçe kaynaklarına ihtiyaç duyulduğunu da ifade etmektedir.

Bu veriler, yol ve köprü gelirlerinin tamamının "kâr" olarak değerlendirilmesinin doğru olmadığını; ancak aynı zamanda söz konusu gelirlerin KGM'nin mali yapısında son derece önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir.

Kamu Varlıklarının Gerçek Ekonomik Değeri Şeffaf Biçimde Ortaya Konulmalıdır

Özelleştirme kapsamındaki köprü ve otoyolların önemli bir bölümü kamu kaynaklarıyla yapılmış, yatırım maliyetleri geçmiş yıllarda karşılanmış ve trafik talebi oluşmuş altyapılardır.

Bu nedenle yapılacak değerleme yalnızca bugünkü gelirler veya ihale sonucunda ortaya çıkacak teklif bedeli üzerinden ele alınamaz.

Mevcut trafik değerleri ve uzun dönem trafik tahminleri, geçiş gelirleri, bakım-onarım ve yenileme maliyetleri, gelecekte ihtiyaç duyulacak güçlendirme yatırımları ve kamunun işletmeye devam etmesi durumunda ortaya çıkacak ekonomik sonuçlar birlikte değerlendirilmelidir.

Bakım ve Deprem Güvenliği Bir Maliyet Kalemi Değil, Can Güvenliği Meselesidir

İnşaat mühendisliği açısından sürecin en kritik boyutlarından biri köprü ve otoyolların bakım, onarım, izleme ve yapısal güvenliğidir.

Köprüler, viyadükler, tüneller, istinat yapıları ve diğer karayolu yapıları sürekli mühendislik denetimi ve düzenli bakım gerektiren kritik altyapılardır.

Özellikle deprem tehlikesinin yüksek olduğu ülkemizde büyük köprülerin yapısal sistemlerinin sürekli izlenmesi, deprem performanslarının değerlendirilmesi, gerekli güçlendirmelerin zamanında yapılması ve afet sonrasında ulaşım sürekliliğinin sağlanması ticari bir tercih değil, doğrudan kamu ve can güvenliği sorumluluğudur.

Olası işletme hakkı devirlerinde bakım-onarım standartları, yapısal sağlık izleme sistemleri, periyodik mühendislik kontrolleri, deprem performans değerlendirmeleri, yenileme ve güçlendirme yatırımları açık ve ölçülebilir kriterlerle belirlenmeli; bağımsız teknik denetime ve etkin kamu denetimine tabi tutulmalıdır.

Maliyetleri azaltmak amacıyla bakım ve mühendislik hizmetlerinin ertelenmesine veya niteliğinin düşürülmesine izin verebilecek hiçbir işletme modeli kabul edilemez.

30 Yıl Sonra Kamuya Nasıl Bir Altyapı Devredileceği Bugünden Belirlenmelidir

Uzun süreli işletme hakkı devirlerinde göz ardı edilmemesi gereken konulardan biri de sözleşme sonunda altyapının fiziksel ve teknik durumudur.

İşletme döneminin sonuna yaklaşıldıkça uzun vadeli bakım ve yenileme yatırımlarının azaltılması riski bulunmaktadır.

Bu nedenle köprülerin, viyadüklerin, tünellerin ve yol altyapısının sözleşme sonunda sahip olması gereken asgari yapısal performans, kalan hizmet ömrü ve bakım koşulları ihale aşamasında açıkça tanımlanmalıdır.

Kamu, 30 yılın sonunda yüksek bakım, yenileme ve güçlendirme maliyetleriyle karşı karşıya bırakılmamalıdır.

KGM'nin Kurumsal ve Mühendislik Kapasitesi Korunmalıdır

Karayolları Genel Müdürlüğü, ülkemizde karayollarının, köprülerin ve tünellerin projelendirilmesi, yapımı, bakımı ve işletilmesi konusunda uzun yıllara dayanan önemli bir mühendislik birikimine sahiptir.

Geniş bir otoyol ağının uzun sürelerle özel işletmeye devredilmesi, kamu kurumunun mühendislik ve işletme kapasitesinin zaman içinde zayıflaması riskini de beraberinde getirebilir.

Kamunun rolü yalnızca özel işletmeciyle sözleşme yapan ve sözleşmenin uygulanmasını izleyen bir yapıya indirgenmemelidir.

Kamu; planlayan, projelendiren, işleten, denetleyen ve gerektiğinde doğrudan müdahale edebilecek teknik ve kurumsal kapasiteye sahip olmalıdır.

KGM'nin mühendislik kadroları, teknik bilgi birikimi ve kamusal hizmet kapasitesi korunmalıdır.

Ulaştırma Politikası Kârlılık Üzerinden Kurulamaz

Türkiye'nin ulaştırma politikalarının temel sorunlarından biri, yük ve yolcu taşımacılığında uzun yıllardır devam eden karayolu ağırlığıdır.

İklim değişikliği, enerji maliyetleri, kentleşme sorunları ve artan ulaşım talebi; demiryolu ve toplu taşımanın güçlendirilmesini, yük ve yolcu taşımacılığında türler arası dengenin kurulmasını zorunlu kılmaktadır.

Özel bir otoyol işletmecisinin ekonomik hedefi, işlettiği altyapıdan gelir elde etmektir. Kamunun ulaştırma politikasının hedefi ise daha fazla araç geçişi ve daha fazla ücret geliri yaratmak olamaz.

Kamunun görevi toplum için güvenli, erişilebilir, ekonomik, çevresel açıdan sürdürülebilir ve bütüncül bir ulaşım sistemi oluşturmaktır.

Bu nedenle mevcut otoyolların işletme modellerine ilişkin kararlar da ülkenin bütüncül ulaştırma politikası içerisinde değerlendirilmelidir.

Kamuoyunun Yanıt Beklediği Sorular

- Köprü ve otoyolların 30 yıllık ekonomik değeri hangi yöntemlerle hesaplanacaktır?
- Trafik ve gelir projeksiyonları kamuoyuna açıklanacak mıdır?
- Kamu işletmesi ile özel işletme seçeneklerinin ekonomik ve toplumsal sonuçları karşılaştırılmış mıdır?
- İşletmeciye araç geçişi veya gelir garantisi verilecek midir?
- Geçiş ücretleri ve ücret artışları hangi esaslara göre belirlenecektir?
- Kamu otoritesinin ücretlere müdahale yetkisi nasıl korunacaktır?
- Bakım, onarım, yenileme ve deprem güçlendirme yükümlülükleri hangi teknik kriterlere bağlanacaktır?
- Bu yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediği kim tarafından ve nasıl denetlenecektir?
- 30 yıl sonunda altyapının kamuya hangi teknik performans koşullarında teslim edileceği bugünden belirlenecek midir?
- KGM'nin gelir yapısı ile mühendislik ve işletme kapasitesi üzerindeki uzun vadeli etkiler hesaplanmış mıdır?
- İstanbul Boğaz köprülerinin ücretlendirilmesinin İstanbul ulaşım sistemi üzerindeki etkilerine ilişkin ulaşım modellemesi yapılmış mıdır?

İnşaat Mühendisleri Odası olarak yıllardır vurguladığımız üzere, kamu yatırımları bilimsel ve teknik gereklilikler, bütünlüklü planlama, şeffaflık, hesap verebilirlik ve kamu yararı esasları doğrultusunda gerçekleştirilmelidir. Özellikle otoyollar ve köprüler gibi büyük altyapı yatırımlarında karar alma, finansman, işletme ve denetim süreçlerinin kamusal sorumluluk ve denetimden uzaklaştırılması kabul edilemez.

Özelleştirme kararından derhal vazgeçilmeli; köprü ve otoyollar başta olmak üzere tüm ulaşım altyapısı kamusal planlama, kamu yararı ve toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda yönetilmelidir.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu

İMO'dan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına, İmar Barışlı Binalara Acil Yapı Güvenliği Denetimi ve Tapuda Şeffaflık Çağrısı!

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası, kamuoyunda "İmar Barışı" olarak bilinen düzenleme kapsamında Yapı Kayıt Belgesi verilen yapıların deprem güvenliğinin sağlanması ve bu yapılara ilişkin bilgilerin şeffaf hale getirilmesi amacıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına 27 Ağustos 2026 tarihinde başvuruda bulundu.

İMO tarafından Bakanlığa gönderilen yazıda, 2018 yılında 3194 sayılı İmar Kanunu'na eklenen Geçici 16. madde kapsamında ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine

aykırı yapılara herhangi bir teknik inceleme ve denetim yapılmadan, yapı sahibinin beyanına göre Yapı Kayıt Belgesi düzenlendiği hatırlatıldı.

Yazıda ayrıca, Anayasa Mahkemesinin 23 Temmuz 2024 tarihli kararıyla, Yapı Kayıt Belgesi verilen yapıların deprem güvenliğine ilişkin denetim sorumluluğunun idarenin üzerinden kaldırılamayacağının hükme bağlandığına dikkat çekildi. Kararla birlikte devletin yaşam hakkını korumaya yönelik pozitif yükümlülüğünün ve yapıların denetlenmesine ilişkin idari sorumluluğun devam ettiği vurgulandı.

Aradan geçen sekiz yıllık süreçte Yapı Kayıt Belgeli yapıların bir bölümünün satış veya kiralama yoluyla el değiştirdiği, bu yapılarda yaşayan yurttaşların ise yapıların ruhsat ve proje aykırılıkları ile olası deprem risklerinden haberdar olmadığına dikkat çekilen yazıda, Yapı Kayıt Belgesi bilgilerinin tapu kütüğüne otomatik olarak işlenmemesi nedeniyle, taşınmazların alım-satımı sırasında alıcıların bu durumdan haberdar olmasının da mümkün olmayabildiği belirtildi.

Olası bir depremde telafisi mümkün olmayan can ve mal kayıplarının önüne geçilmesi amacıyla İMO, Bakanlıktan Yapı Kayıt Belgeli tüm yapıların ve bağımsız bölümlerin bilgilerinin TAKBİS'e entegre edilmesini ve tapu işlemleri sırasında alıcıların bu durumu açıkça görebilmesini sağlayacak düzenlemelerin yapılmasını istedi.

İMO ayrıca, Yapı Kayıt Belgeli tüm yapıların deprem performans analizlerinin yapılmasını, riskli olduğu belirlenen binalar için tahliye, güçlendirme veya yıkım süreçlerinin gecikmeksizin başlatılmasını ve bu yapıların idarenin denetim ve gözetim sorumluluğu altında olduğunun tüm valilik ve belediyelere bildirilmesini talep etti.

Eğitim Yapılarının Güvenliği Kamusal Bir Sorumluluktur; Mühendislik Hizmetleri Halkın İhtiyaçlarına ve Mevzuata Uygun Yürütülmelidir

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu tarafından, eğitim yapılarının afetlere hazırlıklı hale getirilmesi konusunda, 16 Eylül 2026 tarihinde yapılan açıklama.

Millî Eğitim Bakanlığı İnşaat ve Emlak Genel Müdürlüğü ile 15 üniversite arasında, Bakanlığa bağlı eğitim kurumlarının afetlere karşı dirençliliğinin artırılması, mevcut afet risklerinin tespit edilmesi ve risklerin azaltılmasına yönelik çalışmaların yürütülmesi amacıyla imzalanan protokol, 3 Eylül 2026 tarihinde Bakanlığın internet sitesinden kamuoyuna duyurulmuştur.

Açıklamaya göre protokol kapsamında Türkiye genelindeki 81 il çalışma bölgelerine ayrılmış; eğitim yapılarında yerinde ve ayrıntılı teknik incelemeler, bina performans analizleri, malzeme ve zemin incelemeleri, hasar tespit çalışmaları ile güçlendirme, büyük onarım ve tadilat projelerinin hazırlanması ve kontrolü gibi çalışmaların üniversiteler tarafından yürütülmesi öngörülmüştür. Bakanlık tarafından yapılan açıklamada bugüne kadar yaklaşık 900 okul binasının incelendiği ve 396 bina hakkında yıkım kararı verildiği de belirtilmiştir.

Öncelikle belirtmek isteriz ki; çocuklarımızın, gençlerimizin ve eğitim emekçilerimizin can güvenliğini doğrudan ilgilendiren okul binalarının deprem ve diğer afet risklerine karşı dayanıklı hale getirilmesi son derece yerinde, gerekli ve geciktirilemez bir adımdır. Binaların bilimsel ve teknik ölçütlerle incelenmesi, riskli yapıların belirlenerek güçlendirme veya yenileme süreçlerinin başlatılması kamusal bir zorunluluktur. Çünkü güvenli yapılarda yaşamak ve eğitim görmek bir ayrıcalık değil, Anayasal yaşam hakkının gereğidir.

Ancak bu çalışmaların taşıdığı kamusal önem kadar, üniversitelerin bu süreçte üstleneceği rolün bilimsel danışmanlık ve akademik katkı sınırları içinde kalması; doğrudan mühendislik hizmetlerinin uygulayıcısı konumuna getirilmemesi de önem taşımaktadır.

Anayasa'nın 130. ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun ilgili maddeleri uyarınca üniversitelerin temel görevi; eğitim-öğretim yürütmek, bilimsel araştırma yapmak ve bilgi üretmektir. Kanun'un 37. maddesi üniversitelere bilimsel görüş ve danışmanlık verme imkânı tanımakla birlikte; bu düzenleme, üniversitelerin piyasada faaliyet gösteren birer mühendislik, proje veya danışmanlık firması gibi hareket etmesine imkân vermez. 81 ilde binaların tek tek taranması, saha incelemeleri, malzeme-zemin testleri ve güçlendirme projelerinin yapılması doğrudan Serbest İnşaat Mühendisliği faaliyetidir. Üniversiteler bilimsel danışmanlık sınırını aşarak rutin mühendislik hizmetlerinin doğrudan uygulayıcısı konumuna getirilmemelidir.

Ayrıca protokolle öngörülen hizmetlerin döner sermaye veya teknokent şirketleri aracılığıyla yürütülüp yürütülemeyeceği hususu da açıklığa kavuşturulmalıdır. 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında bir faaliyetin AR-GE niteliği taşıyabilmesi için özgün bir teknolojik çıktı, yeni bir ürün, sistem veya yöntemin geliştirilmesi gibi yenilikçi unsurlar içermesi gerekmektedir. Oysa mevcut yapılardan karot alınması, donatı tespiti yapılması, yapı performansının değerlendirilmesi ve yürürlükteki mevzuat çerçevesinde güçlendirme projelerinin hazırlanması inşaat mühendisliği hizmetleri kapsamındadır. Bu nedenle, niteliği itibarıyla mühendislik faaliyeti olan hizmetlerin "AR-GE" kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir.

Sonuç olarak; kamu gücü ve kamu kaynaklarından doğan imkânların, serbest çalışan inşaat mühendisleri ile tescilli mühendislik büroları açısından rekabet koşullarını bozacak, mesleki faaliyet alanlarını daraltacak ya da belirli aktörler lehine ayrıcalıklı bir yapı oluşturacak biçimde kullanılmaması gerekmektedir. Kamu idarelerinin tüm işlem ve uygulamalarında eşitlik, kamu yararı, ölçülülük ve hukuka bağlılık ilkelerini gözetmesi zorunludur.

Bu çerçevede, söz konusu Protokolün ilgili mevzuata, mesleki yetki ve sorumluluk esaslarına ve yükseköğretim kurumlarının kuruluş amaçlarına uygun hâle getirilmesi, üniversitelerin bu süreçteki rolünün bilimsel ve akademik danışmanlık sınırları içerisinde tutulması gerekmektedir.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, çocuklarımızın ve gençlerimizin güvenli yapılarda eğitim görmesini sağlayacak, bilimsel ve teknik esaslara dayanan her türlü çalışmayı desteklediğimizi bir kez daha vurguluyoruz.

Ancak yapı güvenliği için atılacak adımların da bilimsel ve teknik ilkelere uygun, şeffaf, kamu yararını gözeten ve hukuk devleti ilkelerine uygun, mesleğimizin hak ve yetkilerini, serbest mühendislik faaliyetinin temel ilkelerini yok saymayan bir anlayışla yürütülmesi zorunludur.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu

İMO'dan AFAD'a "Teknik Genelge" Çağrısı

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası tarafından, 6 Şubat 2023 depremleri sonrasında yürütülen kusur ve sorumluluk incelemelerinde yaşanan teknik ve idari tereddütlerin giderilmesi amacıyla "Teknik Genelge" hazırlanması için Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına (AFAD), 22 Eylül 2026 tarihinde bir yazı gönderildi.

Yazıda, deprem sonrası yargılama süreçlerinde teknik mevzuatın yorumlanması ve uygulanmasına ilişkin yaşanan sorunlara dikkat çekilerek; mevcut yapıların deprem performansının değerlendirilmesi, yapıların sonradan geçirdiği değişiklikler, bakım ve denetim sorumlulukları, deprem yönetmelikleri ve deprem tehlike haritalarındaki değişiklikler ile artçı depremlerin yapılarda oluşturduğu birikimli etkiler gibi konularda teknik ve idari açıklamalara ihtiyaç duyulduğu belirtildi. Bu hususların açıklığa kavuşturulması ve yargılama süreçlerinde farklı yorum ve uygulamalardan kaynaklanan belirsizliklerin giderilmesi amacıyla AFAD tarafından kapsamlı bir "Teknik Genelge" yayımlanması talep edildi.

İMO'dan Kamu İhale Kurumuna, Kamu İhale Süreçleri Hakkında Yazı Gönderildi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası tarafından kamu ihale süreçlerinde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin, 29 Eylül 2026 tarihinde Kamu İhale Kurumu Başkanlığına yazı gönderildi. Yazıda, kamu ihale süreçlerinde yaşanan aksaklıklar, mevzuatın uygulanmasından kaynaklanan farklılıklar ve yapısal sorunlara ilişkin Odamızın değerlendirmelerine ve çözüm önerilerine yer verildi.

İMO tarafından gönderilen yazıda; pazarlık usulünün istisnai niteliğinden uzaklaşması, sınır değer ve aşırı düşük teklif uygulamalarındaki sorunlar, mesleki ve teknik yeterliliğin ihale süreçlerindeki ağırlığının azalması, iş deneyim belgelerinin amacı dışında kullanılması ile ihale öncesi hazırlık ve projelendirme süreçlerindeki yetersizlikler ele alındı.

Yazıda ayrıca teknik personel kriterlerinin yetersizliği ve personel takibindeki eksikliklere dikkat çekilerek, anahtar teknik personelin takibi için merkezi bir "Teknik Personel Takip Sistemi" kurulması ve teknik personelin mesleki deneyim ve kısıtlılık durumlarının etkin biçimde denetlenebilmesi amacıyla Oda kayıt belgesinin ihale dokümanlarında zorunlu hale getirilmesi önerildi.

İMO, kamu ihale sisteminin mühendislik hizmetlerinin niteliğini, mesleki yeterliliği, yapı güvenliğini ve bilimsel-teknik gereklilikleri esas alan bir anlayışla geliştirilmesi gerektiğini belirterek, bu doğrultuda gerçekleştirilecek mevzuat ve uygulama çalışmalarına katkı sunmaya hazır olduğunu Kamu İhale Kurumuna iletti.

Güvenli Yapılarda Yaşamak ve Yaşadığımız Yapının Güvenli Olup Olmadığını Bilmek Anayasal Bir Haktır

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulunun, yapıların güvenliği konusunda bilgi edinme hakkıyla ilgili olarak, 23 Eylül 2026 tarihinde yaptığı açıklama.

Deprem gerçeğinin hayatımızın bir parçası olduğu ülkemizde, güvenli konutlarda yaşamak, en temel yaşam hakkı ile doğrudan ilişkilidir. Çünkü yaşam hakkının korunması, herkesin insan onuruna yaraşır, sağlıklı ve afetlere karşı güvenli konutlarda yaşamasının güvence altına alınmasıyla mümkündür.

Bu çerçevede yurttaşların yaşadığı, satın alacağı ya da kiralayacağı konutun veya işyerinin yapı güvenliği hakkında bilgi sahibi olması, yaşam hakkı ile barınma hakkının ayrılmaz bir parçasıdır. Yapı güvenliğine ilişkin bilgilerin erişilebilir, güvenilir ve şeffaf olması, bu hakların korunmasının bir gereğidir.

Bugün ülkemizde çok sayıda insan, yaşadığı yapının deprem karşısındaki durumunu ve güvenli olup olmadığını bilmeden yaşamını sürdürmektedir. Eski deprem yönetmeliklerine göre inşa edilmiş, yeterli mühendislik hizmeti almamış, zaman içinde denetimsiz müdahalelere ve kaçak eklentilere maruz kalmış yapıların gerçek güvenlik durumu hâlâ bütüncül biçimde ortaya konulmuş değildir. Ülke çapında kapsamlı ve sürekli güncellenen bir yapı stoku envanterinin bulunmaması ise bu belirsizliği daha da derinleştirmektedir.

Üstelik 2018 yılında "imar barışı" adıyla yürürlüğe giren düzenleme kapsamında, ruhsatsız veya projeye aykırı yapılara yalnızca yapı sahibinin beyanı esas alınarak ve herhangi bir teknik inceleme yapılmadan Yapı Kayıt Belgesi verilmiştir. Söz konusu belgeye dayanılarak bu yapılara su, elektrik ve doğal gaz bağlanmasının önü açılmış; böylece yapıların kullanılmasına ve yaşam alanı olarak varlığını sürdürmesine olanak tanınmıştır. Aradan geçen zaman içinde bu yapıların bir kısmı satış veya kiralama yoluyla el değiştirmiş; Yapı Kayıt Belgesi'nin alınması sürecinde yer almayan üçüncü kişiler tarafından kullanılmaya başlanmıştır. Bu yapılarda yaşayan ve çalışan kişiler, karşı karşıya oldukları riskin boyutunu bilmeden yaşamaya devam etmektedir.

Can güvenliğini doğrudan ilgilendiren bu bilgilerin şeffaf biçimde kamuoyuna açılması; doğrudan yaşam hakkını korumakla sorumlu olan idarelerin görevidir.

Bu nedenle:

1. Kiralama ve alım-satım süreçlerinde, taşınmazın yapı güvenliğine ilişkin bilgilerinin yurttaşlara sunulması zorunlu hale getirilmelidir.

2. Yapı Kayıt Belgesi düzenlenerek kayıt altına alınan tüm yapılara ve bağımsız bölümlere ait veriler Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü (TAKBİS) veri tabanına entegre edilmeli ve tapuda gerçekleştirilecek tüm alım, satım ve devir işlemleri esnasında alıcı konumundaki vatandaşların doğrudan ve açıkça görebilmesini sağlayacak düzenlemeler ivedilikle yapılmalıdır.

3. Farklı kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan yapı güvenliğine ilişkin veriler, bütünleşik bir sistem üzerinden entegre edilmeli ve yurttaşların doğrudan erişimine açık hâle getirilmelidir.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak yıllardır dikkat çektiğimiz bu sorunun artık ertelenemez bir noktaya ulaştığını bir kez daha vurguluyoruz. Yapı güvenliği; yalnızca teknik bir düzenleme konusu değil, yaşam hakkının, barınma hakkının ve bilgi edinme hakkının korunmasının temel bir gereğidir. Bu hakların kâğıt üzerinde kalmaması, yapı güvenliğine ilişkin belirsizliğin ortadan kaldırılması ve kamusal sorumluluğun yerine getirilmesi için gerekli adımlar gecikmeksizin atılmalıdır.

Emeklilerimiz İnsan Onuruna Yaraşır Bir Yaşamı Hak Ediyor!

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulunun, emeklilerin zam talepleri ve yaşam koşulları hakkında 25 Eylül 2026 tarihinde yaptığı açıklama.

Ankara'da emeklilerin seyyanen zam talebiyle gerçekleştirdiği eylem sırasında bir emeklinin yaşamına son vermesi, Türkiye'de emeklilerin içinde bulunduğu ağır ekonomik ve sosyal koşulların geldiği noktayı bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Yaşanan olay, bireysel bir trajedi olarak görülemez! Bu, milyonlarca emekli için bıçağın kemiğe dayandığını ortaya koyan toplumsal bir gerçekliktir!

Yıllarını çalışarak, üreterek ve ülkenin geleceğine katkı sunarak geçiren milyonlarca emekli bugün temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanıyor, emeklilik yıllarını insanca ve güvenli bir yaşam sürme dönemi olmaktan çıkaran ağır bir geçim mücadelesiyle karşı karşıya bırakılıyor. Emekli aylıkları ile başta gıda, barınma, sağlık ve ulaşım olmak üzere temel yaşam giderleri arasındaki makas giderek açılıyor.

Emeklilik, çalışma yaşamı boyunca ödenen primlerin ve verilen emeğin karşılığıdır. Yurttaşların yıllar boyunca verdikleri emeğin ve ödedikleri primlerin karşılığı olan bu sosyal hak, bir lütuf olarak görülemez! Emeklileri yoksullukla, borçla ve yeniden çalışma zorunluluğuyla karşı karşıya bırakan bir sistem adil ve sürdürülebilir değildir.

Bugün emeklilerin yaşadığı sorun yalnızca aylıkların belirli oranlarda artırılması meselesi de değildir. Yüksek enflasyon ve hayat pahalılığı karşısında ücretlerin ve emekli aylıklarının sürekli değer kaybetmesi, çalışanların ve emeklilerin geleceğe ilişkin güvencesini de ortadan kaldırmaktadır.

Bu tablo, emekli mühendisler açısından da ağır sonuçlar doğurmaktadır!

Ülkemizin yollarını, köprülerini, barajlarını, konutlarını, altyapısını ve kentlerini inşa eden; mesleki bilgi ve birikimleriyle kamu yararı için yıllarca sorumluluk üstlenen mühendisler, emeklilik dönemlerinde yoksullukla karşı karşıya kalmaktadır. Mesleki kıdemi, teknik uzmanlığı ve çalışma yaşamı boyunca üstlendiği sorumluluklar emekli aylıklarına yeterince yansımayan mühendisler, bugün temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek için yeniden çalışmak zorunda kalmaktadır.

Vurgulamak gerekir ki adil bir emeklilik sistemi, yalnızca bugünün emeklilerini değil, halen çalışma yaşamında bulunan milyonlarca insanın da geleceğini ilgilendirmektedir. Bugün çalışanların sosyal güvenlik haklarının zayıflatılması, emeklilik aylıklarının yetersiz bırakılması ve emekliliğin bir hak olmaktan çıkarılarak yeniden çalışma

zorunluluğuna dönüştürülmesi, toplumun tamamını ilgilendiren yapısal bir sorundur.

Bu nedenle emekli aylıkları, güncel hayat pahalılığı ve insanca yaşam koşulları gözetilerek yeniden ele alınmalı; çalışanlar ve emekliler arasındaki aylık farklılıklarını derinleştiren uygulamalara son verilmelidir. Sosyal güvenlik sistemi, piyasanın koşullarına terk edilmemeli; herkesin barınma, sağlık, beslenme ve temel yaşam ihtiyaçlarını karşılayabileceği bir yaşam güvencesi sağlayacak biçimde düzenlenmelidir.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak emeklilerimizin yıllarca verdikleri emeğin karşılığını alabilecekleri, insan onuruna yaraşır bir yaşam sürdürebilecekleri bir emeklilik sisteminin derhal hayata geçirilmesi gerektiğinin altını çiziyor, emeklilik hakkını bir yük olarak gören anlayışın terk edilerek; adil ve güvenceli bir sosyal güvenlik sisteminin inşa edilmesini talep ediyoruz.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu

İMO'dan SGK'ya İnşaat Mühendislerinin Yaşadığı Sorunlara İlişkin Yazı Gönderildi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası tarafından, inşaat, yapı denetim, mühendislik, proje, kontrollük ve müşavirlik alanlarında çalışan inşaat mühendisleri, denetçi mühendisler ve şantiye şeflerinin yaşadığı sosyal güvenlik sorunlarına ilişkin yazı, 30 Eylül 2026 tarihinde Sosyal Güvenlik Kurumu Sigorta Primleri Genel Müdürlüğüne gönderildi.

Yazıda, çok sayıda inşaat mühendisinin fiilen yürüttüğü göreve uygun olmayan meslek kodlarıyla SGK'ya bildirildiği, hak ettikleri ücretlerin altında ve çoğunlukla asgari ücret düzeyinde prime esas kazanç üzerinden tescil edildikleri ve çalışma gün sayılarının eksik bildirildiğine ilişkin Odaya ulaşan bildirim ve tespitlere dikkat çekildi. Bu uygulamaların mühendislerin sosyal güvenlik haklarının yanı sıra Kurumun prim gelirleri açısından da sorunlara yol açtığı belirtildi.

İMO tarafından SGK'ya; inşaat mühendislerinin fiili çalışma koşulları ile SGK bildirimlerinin etkin biçimde denetlenmesi, meslek kodu, prime esas kazanç ve çalışma gün sayılarının fiili çalışma koşullarıyla karşılaştırılması talep edildi. Ayrıca Şantiye-M, Yapı Denetim Sistemi ve belediyelerdeki yapı ruhsat kayıtları ile SGK bildirimleri arasında kurumsal bir çapraz kontrol mekanizması kurulması ve farklı işverenler nezdinde veya farklı illerde gösterilen teknik personelin çalışma durumlarının incelenmesi istendi.

Yazıda ayrıca, TMMOB ile SGK arasında 2012 yılında imzalanan ve mühendis, mimar ve şehir plancılarının kayıt dışı istihdamı ile ücretlerinin eksik bildirilmesini önlemeye yönelik düzenlemeler içeren iş birliği protokolünün günümüz koşullarına uygun biçimde yenilenmesi talep edildi. İMO, meslektaşların sosyal güvenlik haklarının korunması ve kayıt dışı istihdamın önlenmesine yönelik çalışmalara mesleki ve teknik katkı sunmaya hazır olduğunu bildirdi.

Yeni Yasama Döneminde Mühendislerin Talepleri Meclis Gündemine Alınmalıdır

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulunun, TBMM'nin yeni yasama döneminin açılışı dolayısıyla inşaat mühendislerinin sorunlarına çözüm üretilmesi çağrısıyla Meclis Başkanı, Başkanvekilleri ve Komisyon Başkanlarına gönderdiği yazı doğrultusunda yaptığı, 1 Ekim 2026 tarihli açıklama.

Türkiye Büyük Millet Meclisi yeni yasama yılına başlamaya hazırlanırken ülkemiz; ekonomik krizlerin süreklilik kazandığı, demokrasi ve hukuk sisteminin işlemez hâle geldiği, toplumsal yaşamın kutuplaştırıldığı bir dönemden geçmektedir.

Demokrasinin olmazsa olmaz organı olan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin bu dönemde demokrasinin inşasında öncü olması, hukuk devletini koruması ve halkın iradesinin gerçek temsilcisi olarak; ekonomik, siyasal ve toplumsal yaşamı doğrudan etkileyen sorunların çözümü için gerekli çalışmaları yürütmesi ülkemizin geleceği açısından zorunludur.

Yeni yasama yılından beklentimiz, çözüm bekleyen pek çok sorunun yanında, toplumun yaşam hakkını doğrudan etkileyen inşaat mühendisliği alanında uzun yıllardır çözümü ertelenen, mesleğin niteliğini ve mühendislik hizmetlerinin etkinliğini zayıflatan yapısal sorunların çözülmesidir.

Mesleki yetkinlik ve uzmanlaşmanın yasal güvenceye kavuşturulmaması; inşaat mühendislerin yetkileri ile hukuki ve cezai sorumlulukları arasında adil bir dengenin kurulamaması; şantiye şefliğinin fiilen ve sürekli yürütülen bir mühendislik hizmeti olmaktan uzaklaşması; yapı denetiminin ticari ilişkilerin baskısı altında kalması ve proje hizmetlerinin sınırsız fiyat rekabetine terk edilmesi, yapı üretim sürecinin niteliğini ve güvenilirliğini zedeleyen başlıca sorunlardır.

Kamuda çalışan inşaat mühendisleri, üstlendikleri ağır teknik, hukuki ve mali sorumluluklara rağmen hak ettikleri ücret ve özlük haklarından yoksun bırakılmakta;

kamu kurumlarında ihtiyaç duyulan sayıda ve nitelikte mühendis istihdam edilmemesi, mevcut teknik kadroların yetersiz bırakılması ve taşeronlaşma kamunun teknik kapasitesini ve denetim gücünü zayıflatmaktadır.

Özel sektörde çalışan inşaat mühendisleri; düşük ücretler, uzun çalışma süreleri, fazla mesai, iş güvencesizliği ve mesleki hak kayıplarıyla karşı karşıya bırakılmaktadır. Mühendisin teknik kararlarını işveren baskısı altında vermek zorunda kaldığı, denetim ve kontrol görevinin yalnızca imzaya indirgendiği bir sistemde mesleki bağımsızlıktan, etkin bir denetimden ve gerçek anlamda yapı güvenliğinden söz edilemez. Bu nedenle mühendislerin ücret, çalışma koşulları ve iş güvencesinin korunması yalnızca bir özlük hakkı meselesi değil; nitelikli mühendislik hizmetinin, kamusal denetimin ve toplumun yaşam güvenliğinin temel koşullarından biridir.

Odamızın yaptığı araştırmaya göre her üç mühendisten biri, genç mühendislerin ise yaklaşık yarısı işsizdir. Bu durum mühendislik hizmetine duyulan ihtiyacın azalmasından değil; kamuda istihdamın daraltılması, mühendislik hizmetlerinin taşeronlaştırılması, şantiye ve denetim süreçlerinin yetersiz teknik kadrolarla yürütülmesi ve nitelikli mühendis istihdamını destekleyen düzenlemelerin yetersizliğinden kaynaklanmaktadır.

Genç mühendislerin işsizliğe ve geleceksizliğe mahkûm edildiği, emekli mühendislerin insanca yaşam koşullarından uzaklaştırıldığı, kadın mühendislerin istihdam ve çalışma yaşamında ayrımcılıkla karşı karşıya kaldığı bir ortam mesleğimiz açısından sürdürülebilir değildir.

Yeni yasama döneminde, meslek ve meslektaşımızın sorunlarının, ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılamayacağı bilinciyle bir kez daha kamuoyuna ve Meclis'e sesleniyoruz:

Taleplerimiz yalnızca meslektaşlarımızın ekonomik ve sosyal haklarının iyileştirilmesine yönelik değildir. Bu talepler; mesleğimizin saygınlığını korumayı, üyelerimizin kamuda ve özel sektörde yaşadığı hak kayıplarını gidermeyi ve en önemlisi halkımızın güvenli ve insanca yaşam hakkını savunmayı amaçlamaktadır.

Biliyoruz ki:

- Mesleğimizi savunmak, halkın yaşam hakkını savunmaktır.
- Mühendislik emeğini savunmak, kamu yararını savunmaktır.
- Bilimi ve tekniği savunmak, ülkemizin güvenli geleceğini savunmaktır.

Bu doğrultuda TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası olarak talep ve önerilerimizi TBMM Başkanı, Başkanvekilleri ve Komisyon Başkanlarına iletiyor, sorunlarımızın bir an önce çözüme kavuşturulmasını talep ediyoruz.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu

Maltepe'deki Bina Çökmesi Bir Kez Daha Gösterdi: Yapıların Durumu Hakkında Bilgi Edinmek Yurttaşın Hakkıdır

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulunun, Maltepe'de yaşanan bina çökme olayı üzerine yurttaşların kullandıkları binalar hakkında bilgi edinme hakkına ilişkin, 8 Ekim 2026 tarihli açıklaması.

İstanbul Maltepe'de 8 Ekim 2026 tarihinde meydana gelen bina çökmesi, yapı güvenliği konusundaki ihmallerin ve bilgi eksikliğinin ağır sonuçlarını bir kez daha gözler önüne sermiştir. Yedi katlı binanın üç katının çökmesi sonucunda, şu ana kadar edinebildiğimiz bilgilere göre iki yurttaşımız hayatını kaybetmiş, iki yurttaşımızın ise enkaz altında olduğu bildirilmiştir. Arama kurtarma ekiplerinin çalışmaları sürerken, hayatını kaybeden yurttaşlarımızın yakınlarına başsağlığı diliyor, enkaz altında bulunan yurttaşlarımıza bir an önce ulaşılmasını temenni ediyoruz.

Bu olay, nedenleri henüz kesinleşmemiş olsa dahi, çok daha temel bir soruyu yeniden gündeme getirmektedir: Yurttaşlar, yaşadıkları binanın nasıl inşa edildiğini, ruhsat ve proje durumunu, sonradan herhangi bir müdahale yapılıp yapılmadığını ve yapı güvenliği açısından taşıdığı riskleri bilmiyor, öğrenemiyor.

Altını çizerek ifade etmek gerekir ki güvenli yapılarda yaşama yaşam hakkının bir parçasıdır. Yurttaşların yaşadığı, satın aldığı veya kiraladığı yapıların güvenliği hakkında bilgi sahibi olması ise barınma ve bilgi edinme hakkının ayrılmaz bir unsurudur.

Bir yapının ruhsatlı olarak inşa edilmiş olması, yapının sonraki yıllarda ruhsat ve projeye aykırı biçimde değiştirilmediği anlamına gelmemektedir. Kat ilaveleri, taşıyıcı sisteme yapılan müdahaleler, kullanım değişiklikleri, kaçak eklentiler ve benzeri müdahaleler yapının güvenliğini doğrudan etkileyebilecek niteliktedir. Bu nedenle yalnızca yapının ilk inşa edildiği tarihteki kayıtlarının bilinmesi yeterli değildir. Yapının zaman içerisindeki bütün değişikliklerinin ve mevcut durumunun da izlenebilir olması gerekmektedir.

Daha da önemlisi, bu bilgiler yalnızca ilgili idarelerin arşivlerinde bulunan ve ancak bir olay yaşandığında açılan dosyalardan ibaret olmamalıdır.

Yurttaşın yaşadığı evin yapı güvenliği konusunda bilgi sahibi olması için bir binanın çökmesini beklememek gerekir.

Yapı güvenliğine ilişkin bilgiler erişilebilir, güvenilir ve şeffaf olmalı, farklı kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan veriler bütünleşik bir sistem üzerinden yurttaşların doğ-

rudan erişimine açılmalıdır. Ayrıca alım-satım ve kiralama süreçlerinde taşınmazın yapı güvenliğine ilişkin bilgilerin yurttaşa sunulması zorunlu hale getirilmelidir.

Her yapının ruhsat, proje, iskân, tadilat, kaçak yapı ve yapı güvenliğine ilişkin bilgilerinin güncel olarak tutulduğu kapsamlı bir yapı envanteri oluşturulmalıdır. Özellikle eski yapı stokunun mevcut durumunun belirlenmesi için ülke ve kent ölçeğinde kapsamlı yapı envanteri çalışmaları hızla tamamlanmalı, riskli yapıların tespit ve güçlendirme süreçleri kamusal bir program çerçevesinde yürütülmelidir.

Farklı kamu kurumlarında bulunan yapı güvenliğine ilişkin veriler bütünleşik bir dijital sistemde bir araya getirilmeli ve yurttaşların erişimine açılmalıdır.

Konut ve işyerlerinin alım-satım ve kiralama süreçlerinde, yapının mevcut hukuki ve teknik durumuna ilişkin bilgiler yurttaşa açık ve anlaşılır biçimde sunulmalıdır.

Ruhsat ve projeye aykırı imalatlar ile sonradan gerçekleştirilen kaçak kat ve eklentiler konusunda etkin denetim mekanizmaları oluşturulmalı; tespit edilen aykırılıkların yapı güvenliği üzerindeki etkisi mutlaka mühendislik hizmetleriyle değerlendirilmelidir.

Maltepe'deki çökme, yapı güvenliğinin yalnızca deprem sonrasında konuşulacak bir konu olmadığını bir kez daha hatırlatmıştır. Yapıların güvenliği; deprem, yangın, zemin sorunları, taşıyıcı sisteme yapılan müdahaleler veya kullanım değişiklikleri gibi pek çok başlıkla birlikte ele alınması gereken sürekli bir kamusal sorumluluktur.

Yaşanan her bina çökmesinin ardından yalnızca enkazı kaldırmak ve sorumluları aramakla yetinilemez. Asıl sorumluluk, yurttaşların can güvenliğini tehdit eden riskleri ortaya çıkmadan önce tespit etmek, gerekli önlemleri almak ve yapı güvenliğine ilişkin bilgiyi toplumun erişimine açmaktır.

Maltepe'de yaşanan olay tüm yönleriyle, bilimsel ve teknik esaslara dayalı biçimde araştırılmalı; binanın çökmesine neden olan tüm unsurlar ortaya çıkarılmalı ve sorumluları belirlenmelidir.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

Akhisar'da Yaşanan Kaza, Karayolu Güvenliğinde Sistemsel Önlemlerin Önemini Bir Kez Daha Göstermiştir

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulunun, Akhisar'da yaşanan trafik kazasının ardından Karayolu Güvenliği Sistemi hakkında, 11 Ekim 2026 tarihinde yaptığı açıklama.

Manisa'nın Akhisar ilçesinde çekici ile yolcu otobüsünün çarpışması sonucu 11 kişinin hayatını kaybettiği, 27 kişinin yaralandığı kazada yaşamını yitirenlerin yakınlarına başsağlığı, yaralılara acil şifalar diliyoruz.

Ülkemizde her yıl binlerce insanımızı kaybettiğimiz trafik kazaları, karayolu güvenliğinin bireysel sürücü davranışlarına indirgenemeyeceğini açıkça göstermektedir. Kazaların ardından yalnızca sürücü hatalarına, hız ihlallerine veya yol koşullarına odaklanmak, sorunun sistemsel boyutunu ve önlenebilir riskleri göz ardı etmektir.

Modern karayolu güvenliği politikalarının temelini oluşturan Güvenli Sistem yaklaşımı, insanın hata yapabileceği ve insan vücudunun çarpışmalarda oluşan fiziksel etkilere karşı sınırlı bir dayanıklılığa sahip olduğu gerçeğinden hareket eder. Amaç kazaları ve kaza meydana geldiğinde ölüm ve ağır yaralanma riskini en aza indirmektir. Bu anlayışta sorumluluk; yolu tasarlayan, inşa eden, işleten ve denetleyen idareler ile araç üreticileri ve yol kullanıcıları arasında paylaşılır.

Bu doğrultuda yolların geometrisi, şerit genişlikleri, kaplama özellikleri, kavşak düzenlemeleri ve hız sınırları bir bütün olarak ele alınmalıdır. Sürücünün güvenli hızda seyretmesini sağlayan, yolun niteliğini ve beklenen sürüş davranışını açık biçimde ortaya koyan tasarımlar benimsenmelidir. Araçların yoldan çıkma riskini azaltan düzenlemeler yapılmalı; uygun otokorkuluklar, güvenli yol kenarları, yeterli toparlanma alanları ve enerji sönümleyici sistemlerle olası kazaların ölümcül sonuçlara dönüşmesi önlenmelidir.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası olarak kamu idarelerini; karayolu altyapısını Güvenli Sistem yaklaşımı doğrultusunda değerlendirmeye, riskli yol kesimlerini bilimsel verilerle belirlemeye, projelendirme ve uygulama süreçlerini etkin biçimde denetlemeye ve gerekli iyileştirmeleri gecikmeksizin hayata geçirmeye çağırıyoruz. Yol güvenliği yatırımları, yalnızca trafik akışını ve kapasiteyi artırma hedefiyle değil, insan yaşamını koruma önceliğiyle planlanmalıdır.

Karayolu güvenliği, kazalardan sonra sorumlu aramakla sınırlı bir mesele değildir. Kalıcı çözüm; bilimsel ve teknik gerekliliklerı esas alan, denetimi güçlendiren ve insan yaşamını merkeze koyan bir güvenlik sisteminin kurulmasından geçmektedir.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

Afet Sonrası Müdahale Yetmez, Önleyici Politikalar Hayata Geçirilmelidir!

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulunun İstanbul'da yaşanan sel felaketine ilişkin 16 Ekim 2026 tarihli açıklaması.

İstanbul'da etkili olan şiddetli yağışın ardından meydana gelen sel ve su baskınları can kayıplarına neden olmuş, ilk açıklamalara göre 3 yurttaşımız hayatını kaybetmiş, kayıp ihbarında bulunulan İstanbul'da 5, Kocaeli'de 1 olmak üzere 6 yurttaşımız için arama çalışmaları sürdürülmektedir. Hayatını kaybeden yurttaşlarımızın yakınlarına başsağlığı diliyor, arama çalışmalarının bir an önce sonuçlanarak yurttaşlarımıza sağ salim ulaşılmasını temenni ediyor, selden etkilenen tüm yurttaşlarımıza da geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz.

Ne yazık ki ülkemizde her şiddetli yağışın ardından benzer görüntülerle ve acı kayıplarla karşılaşıyoruz. Yaşananlar, kentlerimizin afetlere karşı ne ölçüde hazırlıklı olduğu ve mevcut risklerin azaltılması için gerekli önlemlerin alınıp alınmadığı sorularını yeniden gündeme getirmektedir.

Yetkili kişilerce sorumluluk bir kez daha doğaya yüklenmiş, etkili yağışlar yaşanan felaketin gerekçesi olarak sunulmuştur. Ancak yağan yağışların yerleşim yerlerinde felakete dönüşmesinin temel nedenleri iklim değişikliği kaynaklı değil, plansız ve çarpık kentleşme, yetersiz altyapı, tarım alanlarının yapılaşmaya açılması, merkezi ve yerel yönetimlerin kentleri rant politikalarına teslim etmesi, kent içinde yapılan projelerin meslek odalarının fikir ve görüşleri alınmadan ve gerekli asgari mühendislik çalışmaları yapılmadan hayata geçirilmesidir.

Doğal bir olayın can ve mal kayıplarına yol açan bir afete dönüşmesi kaçınılmaz değildir. Tehlikelerin önceden belirlenmesi ve risklerin azaltılması, bilimsel planlama ve mühendislik uygulamalarıyla mümkündür.

İstanbul gibi yoğun yapılaşma olan bir metropolde yağış sularının doğal yollarla toprağa sızabileceği alanların azalması, beton ve asfalt yüzeylerin yaygınlaşması, suyun kısa sürede yüzeysel akışa geçmesine neden olmaktadır. Dere yataklarının daraltılması veya üzerlerinin kapatılması, doğal su akış güzergâhlarının yapılaşma ve ulaşım yatırımlarıyla değiştirilmesi, yetersiz kesitli ya da tıkanmış menfezler ve yağmursuyu drenaj sistemlerinin kapasite sorunları taşkın riskini artırabilecek etkenlerdir. Bu etkenlerin İstanbul'da yaşanan olayın meydana geldiği havzalar ve bölgeler özelinde incelenmesi, risklerin doğru tespit edilmesi açısından zorunludur.

Özellikle alt geçitler, düşük kotlu bölgeler ve yoğun araç trafiğinin bulunduğu ulaşım aksları, su baskınlarının insan yaşamını doğrudan tehdit edebildiği alanlardır. Yağışın hangi güzergâhlardan aktığı, mevcut altyapının hangi debileri karşılayabildiği, suyun tahliyesini engelleyen fiziksel koşulların bulunup bulunmadığı ve acil durum müdahale sistemlerinin yeterliliği birlikte değerlendirilmelidir.

Bir kez daha altını çiziyoruz; afet yönetimi yalnızca olay sonrasında müdahale etmek ve oluşan zararları gidermekten ibaret değildir. Esas olan, afet meydana gelmeden önce riskleri belirlemek, zararları azaltmak ve kentleri güvenli hâle getirmektir. Buna karşın ülkemizde afet risklerinin önlenmesine ve azaltılmasına yeterince öncelik verilmediği; planlama, yapılaşma ve altyapı kararlarının bütünlüklü bir risk yönetimi anlayışıyla ele alınmadığı bilinmektedir.

Bu kapsamda;

- İstanbul'un taşkın riski altındaki havzaları, dere yatakları ve düşük kotlu bölgeleri güncel verilerle yeniden değerlendirilmeli; risk haritaları ve taşkın yönetim planları güncellenerek uygulamaya geçirilmelidir.
- Yağmursuyu drenaj sistemlerinin hidrolik kapasitesi, menfezler, köprü geçişleri, mazgallar ve deşarj noktaları ayrıntılı biçimde incelenmeli; yetersiz kalan altyapı gerekli mühendislik hesapları doğrultusunda yenilenmelidir.
- Dere yataklarının daraltılmasına, doğal akış güzergâhlarının engellenmesine ve taşkın riski taşıyan alanların yapılaşmaya açılmasına son verilmeli; mevcut sorunlu kesimler bilimsel ve teknik esaslara göre yeniden düzenlenmelidir.
- Yağmursuyu ve atıksu sistemleri ayrıştırılmalı, altyapı yatırımları iklim değişikliğiyle birlikte artan etkili yağış riskleri dikkate alınarak havza ölçeğinde planlanmalıdır.
- Betonlaşmayı artıran uygulamalar yerine yeşil alanlar, yağmur bahçeleri ve yağmur suyunu geçici olarak depolayıp akışı geciktiren doğa temelli çözümler yaygınlaştırılmalıdır.
- Mazgal, ızgara, menfez ve drenaj hatlarının bakım ve temizlikleri düzenli, periyodik ve kayıt altına alınmış biçimde yürütülmeli; taşkın riski yüksek bölgelerde erken uyarı, trafik yönetimi ve acil müdahale düzenlemeleri güçlendirilmelidir.
- Can güvenliğini tehdit eden alt geçitler, bodrum katlar ve benzeri kritik noktalar belirlenerek bu alanlara yönelik taşkın önleme ve tahliye tedbirleri alınmalıdır.

İstanbul'da yaşanan can kayıpları, afetlere hazırlık konusunun ertelenebilecek bir mesele olmadığını bir kez daha göstermiştir. Her felaketin ardından benzer açıklamaların yapılması, yurttaşlarımızın güvenliğini sağlamaya yetmemektedir. Önceki afetlerden çıkarılan derslerin planlama ve uygulama süreçlerine yansıtılması, bilimsel uyarıların dikkate alınması ve kamu kurumlarının sorumluluklarını yerine getirmesi gerekmektedir.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası olarak bir kez daha uyarıyoruz: Doğa olaylarının afete dönüşmesi kader değildir. Kentleşmeden imara, altyapı yatırımlarından yapılaşmaya ve afet yönetimine kadar bütün süreçlerde bilimi ve mühendisliği esas alan, kamusal yararı gözeten politikalar hayata geçirilmelidir. İstanbul'da yaşanan selin tüm yönleriyle araştırılmasını, sorumlulukların açıklığa kavuşturulmasını ve benzer acıların yeniden yaşanmaması için gerekli önlemlerin gecikmeksizin alınmasını talep ediyoruz.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu

İMO Genel Merkezi Tarafından Teknik Değerlendirme Raporlarının Sorumluluk ve İmza Süreçlerine İlişkin Belediyelere Yazı Gönderildi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi tarafından, yapı ruhsatlandırma süreçlerinde üniversiteler veya öğretim üyelerince hazırlanan teknik değerlendirme raporlarının kullanımı ve bu süreçlerdeki yetki ve sorumluluklara ilişkin 19 Ekim 2026 tarihinde, belediyelere yazı gönderildi.

Oda'ya ulaşan bilgiler doğrultusunda hazırlanan yazıda, statik, güçlendirme ve esaslı tadilat projeleri ile yapı performans analizlerinin değerlendirilmesi amacıyla alınan teknik raporlar doğrultusunda projelerde değişiklikler yapıldığı, ancak teknik kararların alınmasında belirleyici rol üstlenen öğretim üyelerinin kimlik, uzmanlık ve imza bilgilerinin proje kapaklarına ve yapı ruhsatlarına yansıtılmadığına dikkat çekildi.

Teknik kararları alan ve uygulayan kişilerin yetki ve sorumluluklarının açık biçimde belirlenmesi gerektiği vurgulanarak, teknik raporları hazırlayan öğretim üyelerinin kimlik, uzmanlık, kurum ve rapor bilgilerinin yanı sıra imzalarının da statik proje kapağında ve yapı ruhsatında yer alması talep edildi. Ayrıca raporlar doğrultusunda yapılan proje değişikliklerinin teknik gerekçelerinin yazılı olarak kayıt altına alınması ve belediyelerde proje inceleme görevini yürüten inşaat mühendislerinin kendi yetki ve denetimleri dışındaki kararlardan kaynaklanan sorumluluklarla karşı karşıya bırakılmaması gerektiği belirtildi.

Yazıda ayrıca, yapı güvenliği ve kamusal denetimin etkin biçimde yürütülebilmesi için belediyelerin kurumsal ve teknik kapasitelerinin güçlendirilmesi, başta inşaat mühendisleri olmak üzere yeterli sayıda ve nitelikte teknik personel istihdam edilmesi istendi.

Genç Mühendislerin Geleceği, Ülkemizin Geleceğidir; Kamuda ve Özel Sektörde Zorunlu İstihdam Sağlansın

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulunun, genç mühendis istihdamına ilişkin 21 Ekim 2026 tarihli açıklaması.

Bir ülkenin geleceği, bilimsel ve teknik birikimine, yetişmiş insan gücüne ve bu birikimi toplum yararına kullanabilme kapasitesine bağlıdır. İnşaat mühendisliği; ülkemizin sanayileşmesinde, kalkınma hamlelerinin sürdürülmesinde, teknik altyapının geliştirilmesinde, güvenli kentlerin ve yaşanabilir bir çevrenin oluşturulmasında vazgeçilmez bir yere sahip, hayati önemde bir meslek alanıdır.

Ancak bugün ülkemizde mesleğe yeni adım atan genç meslektaşlarımız, istihdam, işsizlik ve güvencesizlik alanlarında derin bir krizle karşı karşıyadır. Genç meslektaşlarımız yalnızca iş bulamama sorunuyla değil; düşük ücretler, güvencesiz çalışma koşulları, özlük haklarının ihlali ve mesleki itibarlarını zedeleyen uygulamalarla da mücadele etmek zorunda bırakılmaktadır. Bu koşullar, insanca yaşayabilecekleri bir gelecek kurmalarını giderek zorlaştırmaktadır.

Odamız tarafından hazırlanan 2026 İş, İstihdam ve İşsizlik Raporu, genç meslektaşlarımızın karşı karşıya olduğu sorunların ulaştığı boyutu bütün açıklığıyla ortaya koymaktadır.

Araştırmaya göre yeni mezun inşaat mühendisleri arasında işsiz olduğunu ve iş aradığını belirtenlerin oranı %42,3'tür. Ayrıca 25–34 yaş grubundakilerin %70,3'ü borçlu olduğunu, %74,8'i tasarruf yapamadığını, %62'si ise bugün yeniden tercih yapacak olsa mesleğini seçmeyeceğini belirtmektedir.

Bu veriler, yeni mezun inşaat mühendislerinin mesleklerine ve geleceklerine duydukları güvenin ne ölçüde zedelendiğini göstermektedir. Bu durum, ülkemizdeki çalışma ve yaşam koşullarının sorgulanmasını gerektiren toplumsal bir sorundur. Genç meslektaşlarımızın insanca yaşayabilecekleri, mesleklerini özgürce ve güvenceli biçimde yapabilecekleri koşulların oluşturulması kamusal bir sorumluluktur.

Ülkemizde inşaat mühendisliği hizmetlerine ihtiyaç duyulduğu açıktır. Bu nedenle hem kamuda hem de özel sektörde istihdamın artırılması, nitelikli mühendislik

hizmetinin güvence altına alınması ve şeffaf, adil, liyakat temelli bir mesleki düzenin sağlanması için kapsamlı düzenlemeler yapılmalıdır.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası olarak genç meslektaşlarımızın sorunlarının çözümünün planlı, kamucu, bilimsel ve nitelikli istihdam politikalarından geçtiğini bir kez daha vurguluyor; ilgili bakanlıklara, yerel yönetimlere ve tüm kamu kurumlarına sesleniyoruz:

1. Kamu ihalelerinde bütün yapım ve danışmanlık hizmet alım işlerinde en az bir yeni mezun inşaat mühendisi istihdamı zorunlu hale getirilmeli ve söz konusu işler kapsamında istihdamın fiilen gerçekleşip gerçekleşmediği SGK kayıtları, hakediş süreçleri ve saha denetimleriyle kontrol edilmelidir.
2. Kamudaki teknik bilgi birikiminin ve kamusal hizmet kapasitesinin artırılması ve korunması için kamu kurumlarında, yatırımcı kuruluşlarda ve belediyelerde inşaat mühendisi kadroları açılarak istihdam artırılmalı, teknik hizmetlerin taşeronlaştırılmasından vazgeçilmelidir. Ayrıca mühendis alımlarında mülakat kaldırılmalı; merkezi sınav başarısı ve liyakat esas alınmalıdır.
3. Yeni mezun meslektaşlarımızın ücret güvencesi sağlanmalı; alacakları asgari ücretin, kamuda ilk kez işe başlayan bir inşaat mühendisinin net maaşından düşük olmamasını sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır.
4. TMMOB ile SGK arasındaki iş birliği protokolü yeniden yürürlüğe konulmalı; mühendislik emeğinin niteliği ve sorumluluğuyla uyumlu bir denetim mekanizmasını da içeren taban ücret güvencesi oluşturulmalıdır.
5. Ruhsata tabi işlerde faaliyet gösteren müteahhitlik firmaları için, yaptıkları işlerle uyumlu oranda yeni mezun inşaat mühendisi istihdamı zorunlu hale getirilmelidir.
6. Ülkemizde yürütülen uluslararası projelerde veya yurt dışında hizmet veren müteahhitlik ve müşavirlik firmalarının en az bir yeni mezun inşaat mühendisi istihdam etmeleri teşvik edilmeli ve bu amaçla mevzuatta gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası olarak, genç meslektaşlarımızın işsizliğe, yoksulluğa ve güvencesizliğe mahkûm edilmesine karşı mücadelemizi sürdüreceğiz.

Çünkü biliyoruz ki genç mühendislerin geleceği, ülkemizin geleceğidir.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

İMO Genel Merkezi Tarafından İnşaat Mühendislerinin Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi İçin Hazırlanan Tip Sözleşmeleri Bakanlığa Sunuldu

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi, inşaat mühendislerinin mesleki haklarının korunması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi amacıyla hazırladığı tip sözleşme örneklerinin ilgili mevzuatta düzenlenerek kullanımının zorunlu hale getirilmesi talebiyle 2 Kasım 2026 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına yazı gönderdi.

İMO tarafından yapılan çalışmalarda; yıkım işlerinde şantiye şefi, proje ve uygulama denetçisi, uygulama denetçisi, laboratuvar denetçisi, yardımcı kontrol elemanı ve deney yapan eleman olarak görev üstlenen inşaat mühendislerinin mesleki faaliyetlerinde kullanabilecekleri tip sözleşmelerin bulunmadığı, yapım işlerinde görev yapan şantiye şefleri için mevcut sözleşme örneğinin ise güncellenmesi gerektiği tespit edildi.

Söz konusu eksikliklerin çalışma koşullarında belirsizliklere yol açtığına dikkat çekilen yazıda; çalışma süreleri, fazla çalışma ve izin hakları, ücret ve sigorta primlerinin beyanı, bildirim, istifa ve sözleşmenin feshi gibi konularda açık ve bağlayıcı düzenlemelere ihtiyaç duyulduğu belirtildi. Ayrıca mühendislerin sigorta primlerinin 30 gün üzerinden yatırılmaması, gerçek ücretleri üzerinden beyan edilmemesi ve üstlendikleri mesleki sorumluluklarla bağdaşmayacak düzeyde düşük ücretlerle çalıştırılması gibi sorunlara dikkat çekildi.

İMO tarafından hazırlanan tip sözleşme örnekleri ve gerekçeleri Bakanlığa sunularak, sözleşmelerin ilgili mevzuatta gerekli düzenlemeler yapılarak yayımlanması ve kullanımının zorunlu hale getirilmesi talep edildi. Oda, bu düzenlemelerin mühendislerin mesleki haklarının korunması, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve yapı üretim sürecinde mühendislik hizmetlerinin niteliğinin artırılması açısından önem taşıdığını vurguladı.

Odamız TBMM'de Grubu Olan Partilere "Talebimiz Geleceğimiz" Kampanyası Kapsamında Ziyaretler Düzenledi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi, "Talebimiz Geleceğimiz" kampanyası kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu olan partileri ziyaret ederek kampanyanın amaç ve taleplerini aktardı. Görüşmelerde inşaat mühendisliği mesleğinin ve mühendislik hizmetlerinin karşı karşıya olduğu sorunlar ile bu sorunlara yönelik çözüm önerileri paylaşıldı.

Görüşmelerde kampanyanın amaç ve talepleri aktarılırken inşaat mühendisliği mesleğinin ve mühendislik hizmetlerinin karşı karşıya olduğu sorunlar ile çözüm önerileri paylaşıldı.

Görüşmelerde mesleki yetkinlik ve uzmanlaşmanın yasal güvenceye kavuşturulmaması, mühendislerin yetki ve sorumlulukları arasındaki dengesizlik, şantiye şefliği uygulamalarındaki sorunlar, yapı denetiminin ticari ilişkilerin baskısı altında kalması ve proje hizmetlerinin fiyat rekabetine terk edilmesi gibi yapısal sorunlar gündeme getirildi. Ayrıca kamu kurumlarında yeterli sayıda ve nitelikte mühendis istihdam edilmemesi, taşeronlaşma, mühendislerin ücret ve özlük haklarındaki kayıplar, özel sektörde düşük ücret, uzun çalışma süreleri ve iş güvencesizliği konularında değerlendirmeler paylaşıldı.

Genç mühendislerin işsizliği ve geleceksizliği, emekli mühendislerin yaşam koşulları ve kadın mühendislerin çalışma yaşamında karşılaştıkları sorunlara da dikkat çekilen görüşmelerde, mühendislik mesleğinin ve mühendislik emeğinin korunmasının yalnızca mesleki haklarla sınırlı olmadığı; güvenli yapılaşma, kamu yararı, nitelikli mühendislik hizmetleri ve toplumun yaşam hakkıyla doğrudan bağlantılı olduğu vurgulandı.

Görüşmelerde ayrıca, başta deprem olmak üzere afet risklerine karşı güvenli yapılaşmanın sağlanması, nitelikli mühendislik hizmetlerinin geliştirilmesi ve kamusal denetimin güçlendirilmesi konuları da ele alındı. Yapı ve kent güvenliğinin sağlanmasında bilimsel ve teknik bilginin karar süreçlerinde belirleyici olması, mühendislik hizmetlerinin niteliği ve yapı üretim sürecindeki tüm tarafların yetki ve sorumluluklarının açık biçimde tanımlanmasının önemi vurgulandı.

Oda Genel Merkezimiz, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Abdülhamit Gül ile Talebimiz Geleceğimiz Kampanyası Kapsamında Görüştü

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi, "Talebimiz Geleceğimiz" kampanyası kapsamında 3 Kasım 2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Abdülhamit Gül ile görüştü.

Görüşmeye İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi Eylem Ulutaş Ayatar, Sayman Üyesi İhsan Kaş, Yönetim Kurulu Üyeleri Burkay Güçyetmez ve Hüseyin Orkun Kılıç ile Genel Sekreter Bülent Tatlı katıldı.

Oda Genel Merkezimiz, Yeni Parti Grup Başkan Vekili Murat Emir ile Talebimiz Geleceğimiz Kampanyası Kapsamında Görüştü

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi, "Talebimiz Geleceğimiz" kampanyası kapsamında 3 Kasım 2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde Yeni Parti Grup Başkan Vekili Murat Emir ile görüştü.

Görüşmeye İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi Eylem Ulutaş Ayatar, Sayman Üyesi İhsan Kaş, Yönetim Kurulu Üyeleri Burkay Güçyetmez ve Hüseyin Orkun Kılıç ile Genel Sekreter Bülent Tatlı katıldı.

Oda Genel Merkezimiz, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Serkan Sarı ile Talebimiz Geleceğimiz Kampanyası Kapsamında Görüştü

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi, "Talebimiz Geleceğimiz" kampanyası kapsamında 3 Kasım 2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Serkan Sarı ile görüştü.

Görüşmeye İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi Eylem Ulutaş Ayatar, Sayman Üyesi İhsan Kaş, Yönetim Kurulu Üyeleri Burkay Güçyetmez ve Hüseyin Orkun Kılıç ile Genel Sekreter Bülent Tatlı katıldı.

Oda Genel Merkezimiz, Yeni Yol Partisi Grup Başkanı Mehmet Emin Ekmen ve Grup Başkan Vekili Selçuk Özdağ ile Talebimiz Geleceğimiz Kampanyası Kapsamında Görüştü

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi, "Talebimiz Geleceğimiz" kampanyası kapsamında 3 Kasım 2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde Yeni Yol Partisi Grup

Başkanı Mehmet Emin Ekmen, Grup Başkan Vekili Selçuk Özdağ, İstanbul Milletvekili Elif Esen ve Bursa Milletvekili Mehmet Atmaca ile görüştü.

Görüşmeye İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi Eylem Ulutaş Ayatar, Sayman Üyesi İhsan Kaş, Yönetim Kurulu Üyeleri Burkay Güçyetmez ve Hüseyin Orkun Kılıç ile Genel Sekreter Bülent Tatlı katıldı. Oda Genel Merkezimiz, İyi Parti Grup Başkan Vekili Turhan Çömez ile Talebimiz Geleceğimiz Kampanyası Kapsamında Görüştü

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi, "Talebimiz Geleceğimiz" kampanyası kapsamında 5 Kasım 2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde İyi Parti Grup Başkan Vekili Turhan Çömez ile görüştü.

Görüşmeye İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Yönetim Kurulu Sayman Üyesi İhsan Kaş ile Genel Sekreter Bülent Tatlı katıldı.

Oda Genel Merkezimiz, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili Gülistan Kılıç Koçyiğit ile Talebimiz Geleceğimiz Kampanyası Kapsamında Görüştü

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi, "Talebimiz Geleceğimiz" kampanyası kapsamında 5 Kasım 2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili Gülistan Kılıç Koçyiğit ile görüştü.

Görüşmeye İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Yönetim Kurulu Sayman Üyesi İhsan Kaş ile Genel Sekreter Bülent Tatlı katıldı.

Oda Genel Merkezimiz, TBMM'de Milletvekilleriyle Görüşerek "Talebimiz Geleceğimiz" Kampanyasını Anlattı

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi, "Talebimiz Geleceğimiz" kampanyası kapsamında 3 Kasım 2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekilleriyle görüşmeler gerçekleştirdi.

Görüşmelere İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi Eylem Ulutaş Ayatar, Sayman Üyesi İhsan Kaş, Yönetim Kurulu Üyeleri Burkay Güçyetmez ve Hüseyin Orkun Kılıç ile Genel Sekreter Bülent Tatlı katıldı. Yeni Parti Medyadan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve TBMM Dışişleri Komisyonu Üyesi Utku Çakırözer, Yeni Parti Gaziantep Milletvekili ve TBMM İçişleri Komisyonu Üyesi Melih Meriç, CHP İstanbul Milletvekili ve TBMM Dışişleri Komisyonu Üyesi Oğuz Kaan Salıcı, CHP Gaziantep Milletvekili ve TBMM Adalet Komisyonu Üyesi Hasan Öztürkmen ile görüştü.

Odamızdan Yapı İşleri Genel Müdürlüğüne Ziyaret

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu tarafından, 1 Ekim 2026 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğüne ziyaret gerçekleştirildi.

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Yönetim Kurulu Üyesi Recep Yılmaz ve Genel Sekreter Bülent Tatlı'nın gerçekleştirdiği ziyarette, Yapı İşleri Genel Müdürü Murat Oral ve Yapı Denetim Daire Başkanı Doğan Yorulmaz ile bir araya gelindi.

Görüşmede, inşaat mühendislerinin meslek alanında yaşadığı güncel sorunlar ile mesleki uygulamalar ve sahada karşılaşılan sorunlara ilişkin konular ele alınarak karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu.

Odamızdan SGK Genel Müdürlüğüne Ziyaret

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası tarafından, 15 Eylül 2026 tarihinde #talebimizgeleceğimiz kampanyası kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumu Genel Müdürlüğü ziyaret edildi.

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Sayman Üyesi İhsan Kaş ve Oda Genel Sekreteri Bülent Tatlı tarafından yapılan görüşmede; inşaat mühendislerinin sigorta bildirimlerinde karşılaştıkları meslek kodu, prime esas kazanç ve çalışma günü sorunları ele alındı. Mühendislerin fiilen yaptıkları iş, aldıkları ücret ve çalışma sürelerinin SGK kayıtlarına doğru biçimde yansıtılmasının önemine dikkat çekilerek, yalnızca sigortalılık durumunun değil, mühendislerin yaptıkları işe uygun meslek koduyla bildirilip bildirilmediğinin ve gerçek ücretleri üzerinden primlerinin yatırılıp yatırılmadığının da takip edilmesi gerektiği ifade edildi. Şantiye şeflerinin sigortalılığı konusu da görüşmede özel olarak değerlendirilirken, ruhsat ve sözleşmelerde sorumluluk üstlenen mühendislerin fiili çalışma koşulları ile sigorta kayıtlarının uyumlu olması gerektiği vurgulandı.

Odamızın SGK Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü ile daha önce gerçekleştirdiği görüşmelerde gündeme gelen tam zamanlı çalışma, her şantiye için ayrı sözleşme, uygun meslek koduyla bildirim ve ilgili düzenlemelerin güncellenmesi konularının uygulamada takip edilmesi gerektiği belirtilerek, meslek kodu, eksik ücret ve gün bildirimi konularında ortak çalışma yürütülmesi konusunda görüş alışverişinde bulunuldu.

Odamızdan Kamu İhale Kurumuna Ziyaret

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu tarafından 16 Eylül 2026 tarihinde Kamu İhale Kurumuna ziyaret gerçekleştirildi. İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Sayman Üyesi İhsan Kaş ve Genel Sekreter Bülent Tatlı'nın katıldığı görüşmede, kamu ihalelerinde anahtar teknik personel uygulamasına ilişkin Odamızın görüş ve talepleri ele alındı.

Görüşmede, kamu yapım işlerinde mühendislik hizmetlerinin niteliğinin ve teknik yeterliliğin güvence altına alınması açısından anahtar teknik personel uygulamasının önemi üzerinde duruldu. Anahtar teknik personel yeterlilikleri ve mevcudiyetlerinin merkezi bir sistem üzerinden takip edilmesi ve bir personelin birden fazla yapım işinde gösterilmesinin engellenmesi gerektiği, deneyim süresinin ispatında meslek odası üye kayıt süresini gösteren belgenin yeniden aranması konularının gündeme getirildiği görüşmede, kamu ihalelerinde teknik yeterliliğin ve mesleki niteliklerin korunmasına yönelik değerlendirmelerde bulunuldu.

Şubelerimizden Kurumlara Ziyaret

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Şube ve Temsilcilikleri tarafından Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdürlükleri ile Sanayi ve Ticaret Odaları ziyaret edildi.

SGK'ya yapılan ziyaretlerde; inşaat mühendislerinin sigorta bildirimlerinde karşılaştıkları meslek kodu, prime esas kazanç ve çalışma günü sorunları ele alındı. Mühendislerin fiilen yaptıkları iş, aldıkları ücret ve çalışma sürelerinin SGK kayıtlarına doğru biçimde yansıtılmasının önemine dikkat çekilerek, yalnızca sigortalılık durumunun değil, mühendislerin yaptıkları işe uygun meslek koduyla bildirilip bildirilmediğinin ve gerçek ücretleri üzerinden primlerinin yatırılıp yatırılmadığının da takip edilmesi gerektiği ifade edildi. Şantiye şeflerinin sigortalılığı konusu da görüşmede özel olarak değerlendirilirken, ruhsat ve sözleşmelerde sorumluluk üstlenen mühendislerin fiili çalışma koşulları ile sigorta kayıtlarının uyumlu olması gerektiği vurgulandı. Odamızın SGK Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü ile daha önce gerçekleştirdiği görüşmelerde gündeme gelen tam zamanlı çalışma, her şantiye için ayrı sözleşme, uygun meslek koduyla bildirim ve ilgili düzenlemelerin güncellenmesi konularının illerdeki uygulamalar açısından da takip edilmesi gerektiği belirtilerek, meslek kodu, eksik ücret ve gün bildirimi konularında ortak çalışma yürütülmesi konusunda görüş alışverişinde bulunuldu.

Sanayi ve Ticaret Odaları ile yapılan görüşmelerde, illerde proje hizmeti veren inşaat mühendislerinin ve proje bürolarının yaşadığı sorunlar ele alındı. Proje bedellerinin düşüklüğünün nitelikli mühendislik hizmeti sunulmasını ve proje bürolarının sürdürülebilirliğini zorlaştırdığına dikkat çekilirken, mühendislik projelerinin yalnızca ruhsat işlemlerinin tamamlanması için gerekli bir evrak olarak görülmemesi gerektiği vurgulandı. Projesini gerçekten hazırlayan ve sorumluluğunu üstlenen mühendislerle yalnızca imzasını kullandıran kişilerin aynı piyasa koşullarında faaliyet göstermesinin yarattığı "imzacılık" sorununun da değerlendirildiği görüşmelerde, şehir dışına verilen proje işlerinin yerel mühendislerin istihdamı ve mesleki deneyim kazanması açısından yarattığı sorunlar üzerinde duruldu. Genç mühendislerin yerel proje bürolarıyla buluşturulması, deneyimli bürolarla ortak çalışmalarının desteklenmesi ve proje bedelleri, imzacılık, nitelikli proje üretiminin önündeki engeller ile yerel mühendislerin işe erişimi konularında ilgili meslek komitesi ve proje bürolarının katılımıyla ortak çalışmalar yürütülmesi konusunda görüş alışverişinde bulunuldu.

Taleplerimizi Kurumlara İletmeye Devam Ediyoruz

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Şube ve Temsilcilikleri tarafından "Talebimiz Geleceğimiz" kampanyası kapsamında taleplerimiz, görüşlerimiz ve önerilerimiz kurum ve kuruluşlara iletilmeye devam ediyor. Valilikler, kaymakamlıklar, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği il müdürlükleri ile belediyelere yapılan ziyaretlerde mesleğimiz ve meslektaşlarımızın sorunları ve çözüm önerilerimiz iletildi.

Büyükşehir, il ve ilçe belediyeleriyle yapılan görüşmelerde, belediyelerin yapı güvenliği, ruhsat ve yapı kontrol süreçleri ile teknik personel kapasitesi kapsamında yürüttüğü çalışmalar değerlendirildi. Şantiye şefliği ve fenni mesullük işlemlerinde mühendislerin Oda kayıtlarının ve aktif mesleki belgelerinin kontrol edilmesinin önemine dikkat çekilirken, ruhsat ve yapı kontrol birimlerinde yeterli sayıda ve ilgili uzmanlığa sahip teknik personel bulundurulması gerektiği vurgulandı. Statik hesap ve taşıyıcı sistem projelerinin inşaat mühendisleri tarafından, diğer teknik projelerin ise ilgili uzmanlık alanlarına sahip meslek mensuplarınca incelenmesinin yapı güvenliği açısından zorunlu olduğu ifade edildi. Belediyelerin kendi hizmet binaları, kültür merkezleri ve spor tesisleri gibi yapılarının deprem güvenliğinin değerlendirilmesi, mevcut teknik kadroların güçlendirilmesi ve ihtiyaç duyulan eğitimlerin belirlenmesi konuları da görüşmede ele alındı. Yeni yatırımlarda ihale ve sözleşmelerde öngörülen teknik kadroların sahada fiilen görev yapmasının sağlanması, taşeronlaşmanın mühendislerin çalışma koşullarına etkilerinin değerlendirilmesi ve bölgede yürütülen yatırımların genç mühendislerin deneyim kazanmasına ve istihdamına katkı sunacak biçimde değerlendirilmesi konusunda görüş alışverişinde bulunuldu.

Valilikler, kaymakamlıklar, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği il müdürlükleriyle yapılan görüşmelerde, il genelindeki yapı güvenliğinin bütüncül biçimde ele alınması amacıyla ayrıntılı bir yapı stoku envanteri ve ilgili kurumların verilerini bir araya getirecek bir Yapı Stoku Bilgi Sistemi oluşturulması; başta 1975 ve 2007 yönetmeliklerine göre inşa edilen yapılar ile İmar Barışı kapsamında Yapı Kayıt Belgesi alan yapılar olmak üzere mevcut yapı stokunun değerlendirilmesi konuları ele alındı. Kamu binaları ve konaklama tesislerinin deprem performanslarının değerlendirilmesi, yetersiz performans gösteren yapıların güçlendirme veya yenileme süreçlerinin başlatılması, dere ve akarsu yataklarının kapatılmaması ve taşkın riski bulunan alanlarda yapılaşmaya izin verilmemesi gerektiği vurgulandı. Ayrıca özel imalatlarda münhasıran inşaat mühendisi şantiye şefi görevlendirilmesi, kamu ihalelerinde teknik personel denetiminin güçlendirilmesi, genç mühendislerin istihdamını destekleyecek düzenlemeler yapılması, idarelere sunulan teknik raporların bilimsel ve mühendislik kriterlerine uygun olması ve denetçi mühendislerin saha güvenliğinin sağlanması konuları görüşüldü. Bunun yanı sıra kamudaki mühendis kadrolarının güçlendirilmesi, şantiye şefliği süreçlerinde Oda kayıtlarının ve mesleki belgelerin kontrol edilmesi, müteahhitlerin teknik eleman bulundurma zorunluluğunun ertelenmemesi, periyodik bakım yönetmeliğinin bir an önce çıkarılması, müteahhitlere zorunlu mesleki sorumluluk sigortası ve arsa sahiplerine All Risk sigortası getirilmesi, mühendislerin sorumluluğunun belirli bir sürenin ardından sona ermesine yönelik düzenlemeler yapılması ve yapı denetiminde proje denetiminin belediyelere verilmesi yönündeki öneriler de gündeme getirildi. Görüşmede ayrıca, nitelikli yapılaşma, denetim, mesleki kontrol, belgelendirme ve kamuda görev yapan personelin eğitimi gibi alanlarda İMO ile kurumlar arasında teknik iş birliği protokolleri yapılması önerildi.

Taleplerimizi Kurumlara İletmeye Devam Ediyoruz

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Şube ve Temsilcilikleri tarafından "Talebimiz Geleceğimiz" kampanyası kapsamında taleplerimiz, görüşlerimiz ve önerilerimiz kurum ve kuruluşlara iletilmeye devam ediyor.

Karayolları ve DSİ İl Müdürlükleri ile TCDD ve İLBANK Bölge Müdürlüklerine yapılan ziyaretlerde mesleğimiz ve meslektaşlarımızın sorunları ve çözüm önerilerimiz iletildi.

Karayolları İl Müdürlüklerine yapılan ziyaretlerde bölgede yürütülen yol, köprü, tünel ve diğer ulaşım yatırımlarında mühendislik hizmetlerinin niteliği ile bu yatırımların ilimizdeki mühendislerin istihdamına sağlayabileceği katkılar değerlendirildi. Yatırımların güvenli ve uzun ömürlü olması için projelendirme ve uygulama süreçlerinde yeterli sayıda ve işin gerektirdiği uzmanlığa sahip inşaat mühendislerinin görev almasının önemi vurgulandı. İhale ve sözleşmelerde mühendislerin görev, deneyim ve sahada bulunma sürelerinin açık biçimde tanımlanması, oda kayıt belgesinin ihale dokümanlarında zorunlu tutulması ve belirlenen teknik kadronun sahada fiilen görev yapmasının takip edilmesi gerektiği ifade edildi. Genç mühendislerin deneyim kazanabilmesi amacıyla ihale ve sözleşmelerde genç mühendis kontenjanına yer verilmesi, genç mühendislerin deneyimli meslektaşlarıyla birlikte saha uygulamaları, metraj ve hakediş, malzeme ve kalite kontrolü gibi alanlarda görev almasının desteklenmesi konuları da görüşmede ele alındı. Kurumun kendi kontrol kadrolarındaki inşaat mühendisi ihtiyacının yanı sıra yüklenici firmaların teknik personel gereksinimlerinin de değerlendirilmesi ve bu alanlarda Odamız tarafından işe hazırlayıcı teknik eğitimler düzenlenmesi konusunda görüş alışverişinde bulunuldu.

DSİ İl Müdürlüklerine yapılan ziyaretlerde bölgede yürütülen baraj, gölet, sulama, içme suyu ve taşkın koruma yatırımlarında mühendislik hizmetlerinin niteliği ile bu

yatırımların yerel mühendislerin istihdamına katkısı değerlendirildi. Uzun yıllar hizmet verecek bu yapıların proje, yapım ve işletme aşamalarının tamamında nitelikli mühendislik hizmetine ihtiyaç duyulduğu belirtilerek, ihale ve sözleşmelerde inşaat mühendislerinin görev, uzmanlık, deneyim ve çalışma sürelerinin işin kapsamına uygun biçimde tanımlanması gerektiği vurgulandı. İhale dokümanlarında Oda kayıt belgesinin zorunlu olması ve belirlenen teknik kadroların sahada fiilen görev yapmasının takip edilmesi gerektiği ifade edildi. Genç mühendislerin deneyimli meslektaşlarıyla birlikte beton ve zemin imalatlarının kontrolü, kanal uygulamaları, metraj ve hakediş, saha ölçümleri ve iş takibi gibi alanlarda görev almasının hem teknik kapasitenin geliştirilmesine hem de mesleki bilgi aktarımına katkı sağlayacağı belirtildi. Kurumun kontrol kadrolarındaki inşaat mühendisi ihtiyacının da ele alındığı görüşmede, teknik birimler ve yüklenici temsilcileriyle birlikte mühendislik kadrolarının ve genç mühendislerin deneyim kazanabileceği çalışma alanlarının değerlendirilmesi konusunda görüş alışverişinde bulunuldu.

TCDD Bölge Müdürlüklerine yapılan ziyaretlerde bölgede yürütülen demiryolu yatırımlarında mühendislik hizmetlerinin niteliği, mevcut yapıların bakım, onarım ve güçlendirme çalışmaları ile bu yatırımların ilimizdeki mühendislerin istihdamına sağlayabileceği katkılar değerlendirildi. Demiryolu hatları, köprüler, tüneller ve istasyon yapılarının taşıdığı teknik sorumluluklara dikkat çekilerek, projelerin ve saha uygulamalarının işin gerektirdiği uzmanlıklara sahip yeterli sayıda inşaat mühendisiyle yürütülmesinin önemi vurgulandı. İhale ve sözleşmelerde mühendislerin görev, uzmanlık, deneyim ve sahada bulunacakları sürelerin açık biçimde tanımlanması, ihale dokümanlarında Oda kayıt belgesinin zorunlu tutulması ve belirlenen teknik kadroların sahada fiilen görev yapmasının sağlanması gerektiği ifade edildi. Genç mühendislerin saha imalatlarının takibi, beton ve zemin kalite kontrolü, metraj, hakediş ve teknik raporlama gibi alanlarda deneyimli mühendislerin yanında çalışarak mesleki deneyim kazanmasının desteklenmesi de görüşmede ele alınırken, kurumun kendi kontrol kadrolarındaki mühendis ihtiyacı ile yüklenici firmaların teknik personel gereksinimlerinin birlikte değerlendirilmesi konusunda görüş alışverişinde bulunuldu.

İLBANK Bölge Müdürlüklerine yapılan ziyaretlerde belediyelerin içme suyu, kanalizasyon, yağmur suyu ve arıtma tesisi gibi altyapı yatırımlarına verilen destekler kapsamında mühendislik hizmetlerinin niteliği ve bu yatırımların yerel mühendislerin istihdamına sağlayabileceği katkılar değerlendirildi. Altyapı yatırımlarının doğru projelendirilmesi, uygun biçimde uygulanması ve işletmeye sorunsuz alınabilmesi için her aşamada nitelikli mühendislik hizmetinin gerekli olduğu vurgulanarak, ihale ve sözleşmelerde teknik personelin uzmanlık, deneyim, görev ve çalışma sürelerinin işin ihtiyaçlarına uygun biçimde açıkça tanımlanmasının önemi ifade edildi. Genç mühendislerin deneyim kazanabilecekleri işlere erişmekte yaşadığı güçlüğe dikkat çekilerek, büyük altyapı projelerinde genç mühendislerin istihdam edilmesi ve deneyimli mühendislerin yanında görev almalarının desteklenmesi gerektiği belirtildi. Kurumun kendi kontrol kadrolarındaki inşaat mühendisi ihtiyacının da değerlendirildiği görüşmede, belediyeler ve yüklenici firmalarla iş birliği içinde genç mühendislerin mesleki deneyim kazanmasına yönelik çalışmalar yapılması ve ihtiyaç duyulan mühendislik kadrolarının somut biçimde belirlenmesi konusunda görüş alışverişinde bulunuldu.

Taleplerimizi Kurumlara İletmeye Devam Ediyoruz

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Şube ve Temsilcilikleri tarafından "Talebimiz Geleceğimiz" kampanyası kapsamında taleplerimiz, görüşlerimiz ve önerilerimiz kurum ve kuruluşlara iletilmeye devam ediyor.

Valilikler, kaymakamlıklar, siyasi partiler, milletvekilleri, barolara yapılan ziyaretlerde mesleğimiz ve meslektaşlarımızın sorunları ve çözüm önerilerimiz iletildi.

Görüşmelerde, başta deprem olmak üzere afet risklerine karşı güvenli yapılaşmanın sağlanması, nitelikli mühendislik hizmetlerinin geliştirilmesi ve kamusal denetimin güçlendirilmesi konuları ele alındı.

Yapı ve kent güvenliğinin bilimsel ve teknik bilginin karar süreçlerinde belirleyici olmasına, mühendislik hizmetlerinin nitelikli biçimde yürütülmesine ve yapı üretim sürecindeki tüm tarafların yetki ve sorumluluklarının açık biçimde tanımlanmasına bağlı olduğu vurgulandı.

Mesleki yetkinlik ve uzmanlaşmanın yasal güvenceye kavuşturulmaması, mühendislerin yetki ve sorumlulukları arasındaki dengesizlik, şantiye şefliği uygulamalarındaki sorunlar, yapı denetiminin ticari ilişkilerin baskısı altında kalması ve proje hizmetlerinin fiyat rekabetine terk edilmesi gibi yapısal sorunların yapı güvenliğini doğrudan etkilediği ifade edildi.

Kamu kurumlarında yeterli sayıda ve nitelikte mühendis istihdam edilmemesi, taşeronlaşma, mühendislerin ücret ve özlük haklarındaki kayıpları ile özel sektördeki düşük ücret, uzun çalışma süreleri ve iş güvencesizliği de görüşmede gündeme getirildi.

Genç mühendislerin işsizliği ve geleceksizliği, emekli mühendislerin yaşam koşulları ve kadın mühendislerin çalışma yaşamında karşılaştıkları sorunlara da dikkat çekilerek, mühendislik mesleğinin niteliğinin ve mühendislik emeğinin korunmasının yalnızca mesleki haklarla değil, güvenli yapılaşma, kamu yararı, nitelikli mühendislik hizmeti ve toplumun yaşam hakkının korunmasıyla doğrudan bağlantılı olduğu vurgulandı.

11. Ulusal Kıyı ve Deniz Mühendisliği Sempozyumu Tamamlandı

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası adına Aydın, İzmir ve Muğla Şubeleri tarafından "Kıyılardan Geleceğe Strateji ve Sürdürülebilirlik" temasıyla düzenlenen 11. Ulusal Kıyı ve Deniz Mühendisliği Sempozyumu 8- 9- 10 Ekim 2026 tarihinde, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi.

Sempozyumun açılışında; İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, İMO Muğla Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Levent Çimen, Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı Prof. Dr. Ayşen Ergin, Sempozyum Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Esin Çevik, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Saleh Abdalla, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Rektör Yardımcısı Deniz Ülgen, KTMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Nüshet İlktuğ ve Muğla Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Tayfun Yılmaz konuşma yaptı.

Prof. Dr. Yalçın Yüksel, Prof. Dr. Mutlu Sümer, Prof. Dr. Ahmet Cevdet Yalçıner'in çağrılı konuşmacı olarak katıldığı sempozyumda 15 oturumda sunumlar yapıldı. 2. Günün sonunda "Kentlerimiz, Kıyılarımız, Denizlerimiz" Sorunlar ve Çözüm Önerileri" paneli düzenlenen sempozyum "Göcek Dalaman Koyları Mapa Şamandıra Uygulaması Üzerine Gözlemler, Değerlendirmeler ve Öneriler" forumuyla tamamlandı.

Sempozyuma; İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, 2. Başkanı Hatice Ülkü Özer, Sekreter Üyesi Eylem Ulutaş Ayatar, Sayman Üyesi İhsan Kaş, Yönetim Kurulu Üyeleri Tansel Önal, Burkay Güçy etmez, Hüseyin Orkun Kılıç, Engin Fırat Ata, Elif Ersoy, Murat Yılmaz, Cafer Çetin, Ufuk Akın, Temel Pirli, Onur Kurulu Başkanı Arif Emre Sağsöz, Denetleme Kurulu Başkanı Abdulkadir Orhan, TMMOB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Özgür Topçu, TMMOB Yüksek Onur Kurulu Üyesi Abdullah Bakır, TMMOB Denetleme Kurulu Üyesi Evren Korkmazer, İMO Genel Sekreteri Bülent Tatlı, Genel Sekreter Yardımcıları Rezan Bulut ve Eylem Gümüş Yılmaz ile çok sayıda meslektaşımız ve inşaat mühendisliği öğrencisi katıldı.

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata'nın açılışta yaptığı konuşma:

Saygıdeğer Konuklar, Değerli Deniz Dostları, Kıymetli Akademisyenler ve Değerli Meslektaşlarım…

Sizleri İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu adına sevgiyle ve saygıyla selamlıyorum.

Bugün; doğanın, tarihin ve mavinin en cömert ama bir o kadar da kırılgan coğrafyasında, Muğla'dayız. 11. Ulusal Kıyı ve Deniz Mühendisliği Sempozyumu vesilesiyle sizlerle bir araya gelmekten büyük onur duyuyorum.

Sözlerime, deniz edebiyatının o unutulmaz hikayelerinden biriyle başlamak istiyorum: **Bell Rock — yani Çan Kayalığı ve Korsan Ralph'in hikayesi…**

İskoçya'nın doğu kıyılarında, Kuzey Denizi'nin hırçın suları altında saklanan sinsi bir kayalık vardı: *Bell Rock*. Sular çekildiğinde aniden ortaya çıkan, sular yükseldiğinde ise tamamen kaybolan bu kayalık; sayısız geminin parçalanmasına, binlerce denizcinin can vermesine sebep olmuştu.

14. yüzyılda bir başrahip, bu felaketlerin önüne geçmek için zekice bir çözüm buldu: Kayalığın üzerine devasa bir şamandıra ve buna bağlı bronz bir çan yerleştirdi. Fırtına çıktığında yükselen dalgalar çanı sallıyor; sisin ve karanlığın içinde yolunu kaybeden denizciler, o çanın sesini duyarak tehlikeyi anlıyor ve rotasını değiştiriyordu.

O çan, denizciler için **umudun ve merhametin sesiydi**.

Ancak o bölgeden geçen Ralph adında bir korsan, denizcilerin başrahibe duyduğu minneti kıskandı ve o çanı yerinden söküp çaldı! Efsane bu ya… Çok geçmeden aynı korsan, zifiri karanlık bir fırtınada yolunu kaybetti. Ve uyarı sesini duyamadığı o kayalığa çarparak gemisiyle birlikte sulara gömüldü.

Yıllar sonra, 1807'de mühendis Robert Stevenson imkânsız denileni başardı. Anakaradan 18 km açığa, o hırçın suların ortasına, insan yaratıcılığı ve insan ruhunun azmi hakkında da çok şey ortaya koyan dünyanın en zorlu deniz mühendisliği eserlerinden biri olan Çan Kayalığı Deniz Feneri'ni inşa etti. Efsaneyi kalıcı bir bilime dönüştürdü.

Deniz suyu ve hırçın dalgalar altında geleneksel harçların kuruması imkânsızdı. Stevenson, volkanik kül içeren antik Roma çimentosu formülünü inceleyip fener projesine uyarladı. Bu özel harç su altında bile birkaç saat içinde donuyor ve suyla temas ettikçe daha da sertleşiyordu. Dünyanın en dikkat çekici 7 mühendislik harikasından biri olarak kabul edilen Bell Rock Deniz Feneri, 200 yılı aşkın süredir Kuzey Denizi'nin en sert fırtınalarına tek bir taşı bile sarsılmadan direnmeye devam ediyor.

Değerli Konuklar; Bu hikâye bize iki temel gerçeği öğretir:

Birincisi: Kıyı ve deniz mühendisliği sadece teknik hesaplardan ibaret değildir. Bilimi ve kamu yararını merkeze alarak insan hayatını ve doğayı koruma sorumluluğudur.

Mühendislik; karanlığa çan olmak, fırtınaya karşı fener dikmektir!

İkincisi ise şudur: Bugün kıyılarımıza baktığımızda; bilimin o aydınlık fenerini söndürmek isteyen, uyarı çanlarını söküp atan bir rant hırsıyla karşı karşıyayız!

Antik Çağ'ın büyük coğrafyacısı Strabon, tam da bulunduğumuz bu Karia kıyıları için ne diyordu?

"İnsanoğlu burada doğayla savaşmaz; doğanın ritmine çıraklık eder."

Oysa bugün; "ben yaptım oldu" diyen anlayış, bilimin uyarı çanlarını yok sayarak kıyılarımızı felakete sürüklüyor. Rant uğruna bilimi sümen altı edenler, korsanın söktüğü o çan gibi doğanın uyarısını sessizleştirmeye çalışıyorlar.

Ama unutmayın: Denizin hakkını denize vermeyenlerden, doğa o hakkı günü geldiğinde çok ağır bedellerle geri alır!

Sadece rant hırsına karşı değil; Bodrum'u Bodrum yapan o özgün ruhu korumak için de bu bilinci taşımak zorundayız.

Halikarnas Balıkçısı Cevat Şakir'i hatırlayın… Küçük bir ahşap tekneyle, minder yerine yatak çuvallarıyla, peynir ve ekmekle çıkılan o ilk Mavi Yolculuklar; doğaya tahakküm etmek için değil, doğayı ve antik mirası anlamak için yapılmıştı. Bugün o bakir koyları betonlaştıranlar, Halikarnas Balıkçısı'nın mirasına da halkın deniz hakkına da ihanet etmektedirler!

İşte bu yüzden buradan kararlılıkla vurguluyoruz:

Kıyı ve deniz mühendisliği; politik bir duruş, kamusal bir dalgakıran ve anayasal bir sorumluluktur!

Kıyılar; rantın, sermayenin ya da tekellerin değil; amasız, fakatsız tüm halkındır, kamunundur!

Mühendisin sesini kısmak, liyakatli kararları sermaye baskısıyla gölgelemek, felakete davetiye çıkarır!

Sermayenin hırsı da rantın saltanatı da çökmeye mahkûmdur; Halkın, doğanın ve bilimin yanında duran mesleki onur daima ayakta kalır!

Sevgili Dostlar,

Bu sempozyum; akademik bir kürsü olmanın ötesinde, kıyı ve denizlerimizin geleceğini savunan bilimsel bir duruştur.

Strabon'un bahsettiği o doğaya çıraklık etme erdemini modern mühendislik aklıyla birleştirecek; Çan Kayalığı feneri gibi geleceğe ışık tutacağız.

Denizlerimizi koruyan, kıyılarımıza ışık tutan tüm bilim insanlarına ve meslektaşlarıma teşekkür ediyor; Sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçen Düzenleme Kuruluna, Bilim ve Danışma Kuruluna, Aydın, İzmir ve Muğla Şubelerimizin değerli başkan ve yöneticilerine, çalışma arkadaşlarımıza şükranlarımı sunuyorum. Verimli bir sempozyum diliyorum.

Yolumuz bilim, pusulamız kamusal yarar, mücadelemiz adil bir gelecek olsun!

Saygılarımla,

Sempozyum Programına ulaşmak için QR kodu okutabilirsiniz.

genç-İMO 13. Yaz Eğitim Kampı Tamamlandı

genç-İMO 13. Yaz Eğitim Kampı 31 Ağustos-5 Eylül 2026 tarihlerinde İzmir-Özdere' de, 100. yıl Gençlik ve Spor Yerleşkesinde gerçekleştirildi.

Bu sene on üçüncüsü düzenlenen kamp boyunca gerçekleştirilen seminer, söyleşi ve forumlarla genç İMO'lular fikir alışverişinde bulundu, atölye çalışmalarıyla da kolektif üretimin örneklerini verdi.

Kampın ilk günü kamp alanına yerleşilmesinin ardından yapılan tanışma etkinliği 13. Dönem Öğrenci Konseyi üyelerinin ve İMO Yönetim Kurulunun kendilerini tanıtmalarıyla başladı. Etkinlikte genç-İMO'lular birbirleriyle tanışırken kampın işleyişi hakkında bilgilendirmeler yapıldı.

Katılımcıların eşit oranda dağılım sağladığı Fotoğraf, Kısa Film, Tiyatro ve Gazetecilik olmak üzere dört farklı alanda atölye grupları oluşturuldu.

İnşaat Mühendisleri Odası ve genç-İMO ilişkisi konulu seminerde İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Genel Sekreter Bülent Tatlı ve genç-İMO 16. Dönem Konsey Onat Buğra Karademir söz aldı.

Aynı günün akşamı Tamer Özşeker eğitmenliğinde buz kırıcı oyunlar oynandı.

Kampın ikinci gününden itibaren sabah sporuyla güne başlandı. İlk olarak İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata tarafından, İnşaat Mühendisliğine Giriş konulu seminer verildi. Daha sonra atölye çalışmalarına geçildi.

Öğleden sonra yapılan seminerde, Neden Meslek Odası? başlığında TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar ile önceki dönem İMO Yönetim Kurulu Başkanı Nusret Suna söz aldı. Akşam yemeğinin ardından da film gösterimi gerçekleştirildi.

Kampın üçüncü günün ilk etkinliği olarak Barış İnce tarafından Ülkemizde Sanat, Edebiyat ve Özgürlük başlığında seminer verildi. Günün ikinci seminerinde gazeteciler Nurcan Gökdemir ve İsmail Arı tarafından Başka Bir Gelecek Mümkün Mü? semineri verilerdi. Günün üçüncü semineri ise Levent Mazılıgüney tarafından Mesleğe Başlarken; Hukuki Sorumluluklarımız ve Meslek Etiği başlığında düzenlendi. Seminerlerde konuşmacılar, öğrencilerin sorularını yanıtladı.

Atölye çalışmalarıyla devam eden günün akşamında ise Murat Meriç tarafından Müzikli Memleket Tarihi semineri verildi.

Kampın dördüncü gününde ilk olarak Av. Özlem Durmaz tarafından Toplumsal Cinsiyet Eğitimi düzenlendi. Eğitimin ardından öğrenciler atölye çalışmalarına katıldı. Öğleden sonra ise inşaat mühendisi Şeref Alpago tarafından Şantiye Günlükleri ve Bilgi Yarışması düzenlendi. Etkinlikten sonra çeşitli konu başlıklarında oluşturulan tartışma gruplarında öğrenciler birbirleriyle görüş ve düşüncelerini paylaştı. Günün akşamında ise genç-İMO forumu düzenlendi.

Kampın beşinci gününde Tamer Özşeker eğitmenliğinde Farkındalık Atölyesi gerçekleştirildi. Atölye çalışmalarıyla devam eden kampta daha sonra Yapay Zekaya Giriş başlığında Ahmet Hasan Koltuksuz tarafından seminer düzenlendi.

Günün akşamında Atölye Sergileri ve Kapanış etkinliği düzenlendi. Gecede emekleri için İMO Yönetim Kurulu Üyelerine, atölye eğitmenlerine, genç-İMO Öğrenci Konseyi Üyelerine, Oda çalışanlarına ve katılımcı öğrencilere teşekkür belgesi verildi.

Odamız Bölge Çalışma Toplantılarının 4. Trabzon'da Yapıldı

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Trabzon, Erzurum ve Samsun Şubeleri Ortak Bölge Çalışma Toplantısı, 23 Eylül 2026 tarihinde Trabzon Şubemizin ev sahipliğinde gerçekleştirildi.

Toplantıda, şubeler ve temsilcilikler tarafından yürütülen çalışmalar değerlendirilirken, meslek alanımıza ilişkin güncel sorunlar, çözüm önerileri ve gerçekleştirilecek ortak çalışmalar hakkında görüş alışverişinde bulunuldu.

Ayrıca önümüzdeki dönemde yürütülecek çalışmalar ve örgütlenme faaliyetleri üzerine değerlendirmeler yapıldı.

Toplantıya, İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Sayman Üyesi İhsan Kaş, Genel Sekreter Bülent Tatlı, İMO Denetleme Kurulu Başkanı Abdulkadir Orhan, Trabzon Şube Başkanı Mustafa Tiryaki, II. Başkanı Zehra Gül Turhan, Sekreter Üyesi Semih Nehar Nalbantoğlu, Sayman Üyesi Mustafa Karadeniz, Yönetim Kurulu Üyeleri Hakkı Şahintaş ve Furkan Yılmaz, Yönetim Kurulu Yedek Üyeleri Furkan Aytekin, Sinan Aydın, Mehmet İlker Bozlar ve Rümeysa Gülşah Çamur, Erzurum Şube Başkanı Rahmi Sağiroğlu, II. Başkanı Coşar Yılmaz, Sayman Üyesi Rıdvan Bulut, Samsun Şube Başkanı Hüseyin Talak, II. Başkanı Neriman Çağla Pehlivan, Sekreter Üyesi Sedat Kurnaz, Artvin Temsilci Yardımcıları Ahmet Yavuz ve Levent Keskin, Giresun Temsilcisi Mehmet Halit Şensoy ve Temsilci Yardımcısı Cansu Elmalı Güngör ile Gümüşhane Temsilcisi Muammer Canlı ve Temsilci Yardımcısı Hasan Basri Demirci katıldı.

Odamız Bölge Çalışma Toplantısının 5. Bursa'da Yapıldı

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Kocaeli, Sakarya ve Tekirdağ Şubelerinin Ortak Bölge Çalışma Toplantısı, 3 Ekim 2026 tarihinde Bursa Şubemizin ev sahipliğinde gerçekleştirildi.

Toplantıda, Şubeler ve temsilcilikler tarafından yürütülen çalışmalar değerlendirilirken, meslek alanımıza ilişkin güncel sorunlar, çözüm önerileri ve gerçekleştirilecek ortak çalışmalar, önümüzdeki dönemde yürütülecek çalışmalar ve örgütlenme faaliyetleri üzerine görüş alışverişinde bulunuldu.

"Talebimiz Geleceğimiz" kampanyasının detaylarına ilişkin değerlendirmeler yapıldı.

Toplantıya, İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, İMO Yönetim Kurulu 2. Başkanı Hatice Ülkü Özer, İMO Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi Eylem Ulutaş Ayatar, İMO Yönetim Kurulu Üyeleri Hüseyin Orkun Kılıç, Tansel Önal, Temel Pirli, Cafer Çetin, Murat Yılmaz, İMO Genel Sekreteri Bülent Tatlı, Balıkesir Şube Başkanı Gürkan Özcan, Balıkesir Şube 2. Başkanı İsmail Eken, Balıkesir Şube Yönetim Kurulu Üyesi Alp Eren Altınok, Bursa Şube Başkanı Serdar Atilla Erdem, Bursa Şube Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Erdem Yardımcı, Bursa Şube Yönetim Kurulu Üyeleri Mahmut Sami Döven, Oğuzhan Kurt, Ozan Olgun, Yiğit Can Sezgin, Murat Kaplan, Kudret Sena Erdoğan, Burak İslam Tuğcu, Bursa Şube Sekreteri Ahmet Şener, Kocaeli Şube Başkanı Ali Akgün, Kocaeli Şube 2. Başkanı Behra Sayan Erşan, Kocaeli Şube Sekreteri Berkay Güngör, Çanakkale Şube Başkanı Fatih Erkan, Çanakkale Şube Yönetim Kurulu Üyesi Nihatcan Nasip, Sakarya Şube Başkanı Semih Uçar, Sakarya Şube 2. Başkanı Çağlar Baltaoğlu, Sakarya Şube Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Mustafa Emre Yurdakul, Tekirdağ Şube Başkanı Hakan Okuş, İMO Bursa Şubesi Yalova Temsilcisi Nevzat Çelikten, Temsilci Yardımcısı Hayrullah Can Şahin, Bilecik Temsilcisi Aytaç Yılmaz, Temsilci Yardımcısı Hüseyin Demiral, İnanç Taşkın, Mustafakemalpaşa Temsilcisi Burak Acar katıldı.

İMO Yönetim Kurulu ve Şube Başkanları Ortak Toplantısı Gerçekleştirildi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu, Şube Yönetim Kurulu Başkanları, Oda Onur ve Denetleme Kurulu Başkanları, TMMOB Yönetim, Yüksek Onur ve Denetleme Kurulları toplantısı, 7 Ekim 2026 tarihinde, Muğla'da gerçekleştirildi.

İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, İMO Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi Eylem Ulutaş Ayatar ve Muğla Şube Yönetim Kurulu Başkanı Levent Çimen'in konuşmalarıyla başlayan toplantıda Odamız tarafından düzenlenen Talebimiz Geleceğimiz kampanyası kapsamında yürütülen çalışmaların örgütün tüm birimlerinin katkısıyla etkin bir biçimde sürdürülmesi, üyelerin taleplerinin ortak bir anlayışla kamuoyuna taşınması ve yapı denetim sistemi, etüt, proje ve müşavirlik hizmetleri, kamuda ve özel sektörde çalışan meslektaşların çalışma yaşamına ilişkin sorunları ile emekli üyelere yönelik çalışmalar başta olmak üzere belirlenen kampanya başlıklarına ilişkin görüş alışverişinde bulunuldu. Kampanyanın ülke genelinde güçlü bir örgütlenme ve koordinasyon içerisinde yürütülmesinin önemi vurgulandı. Toplantıda ayrıca, İMO Ankara Şube Sekreteri Mahir Kaygusuz'un yaptığı, proje müellifliği iş kapasitesi sunumu üzerine katılımcılar görüş ve düşüncelerini paylaştı.

Toplantıda sırasıyla; Ahmet Onur Özergene, Serdar Atilla Erdem, Mehmet Soner Akdoğan, Bengi Atak, Mustafa Tiryaki, Yakup Ebiri, Erdem Naltekin, Berdan Dinçyürek, Gökhan Dürgen, Feride Betül Hacımusalar Yörükcü, Abdülkadir Orhan, Arif Emre Sağsöz, Semih Uçar, Nebil İstanbullu, Gürkan Özcan, Anıl Kılınç, Murat Yılmaz, Koray Coşkun, Abdurrahman Arslan ve Erbil Gökhan Sözeri söz olarak görüşlerini ifade etti.

Toplantıya; İMO Yönetim Kurulu Üyeleri, İMO Şube Yönetim Kurulu Başkanları, İMO Onur ve Denetleme Kurulu Başkanları, TMMOB Yönetim Kurulu, Yüksek Onur Kurulu ve Denetleme Kurulu Oda temsilcileri katıldı.

İMO Genel Merkezi Tarafından Samsun Valiliğine Ziyaret Gerçekleştirildi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi tarafından, 22 Ekim 2026 tarihinde Samsun Valiliğine ziyaret gerçekleştirildi.

Ziyarete, İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Yönetim Kurulu Sayman Üyesi İhsan Kaş, Yönetim Kurulu Üyesi Burkay Güçyetmez, İMO Genel Sekreteri Bülent Tatlı ile Samsun Şube Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Talak, 2. Başkanı Neriman Çağla Pehlivan, Sekreter Üyesi Sedat Kurnaz katılarak Samsun Valisi Orhan Tavlı ile görüştü.

Görüşmede, inşaat mühendisliği meslek alanına ilişkin konuların yanı sıra genç mühendislerin istihdamı ve kamuda mühendis istihdamının artırılması konuları ele alındı. Genç inşaat mühendislerinin mesleki deneyim kazanabilecekleri istihdam olanaklarının geliştirilmesi ve kamu kurumlarında yeterli sayıda inşaat mühendis görevlendirilmesinin önemi üzerine karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu.

İMO Genel Merkezi ile Samsun Şube ve Temsilcilikleri Ortak Toplantısı Gerçekleştirildi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi ile İMO Samsun Şube ve temsilciliklerinin katılımıyla düzenlenen ortak toplantı, 22 Ekim 2026 tarihinde gerçekleştirildi.

Toplantıya, İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Yönetim Kurulu Sayman Üyesi İhsan Kaş, Yönetim Kurulu Üyesi Burkay Güçyetmez, İMO Genel Sekreteri Bülent Tatlı; İMO Samsun Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Talak, II. Başkanı Neriman Çağla Pehlivan, Sekreter Üyesi Sedat Kurnaz, Yönetim Kurulu Üyeleri Mustafa Ufuk Toraman, Serdar Bektaş ve Yasin Kaya, Afet Hazırlık Müdahale Kurulu Üyesi İhsan Kırbıyık ve Şube Sekreteri Sibel Atılgan ile Amasya Temsilcisi Gürsoy Sakarya ve Temsilci Yardımcısı Semih Dudak, Tokat Temsilcisi Mustafa Türker ve Temsilci Yardımcısı Ahmet Hamdi Kaymak, Ordu Temsilcisi Rasim Eken ve Temsilci Yardımcıları Atakan Demirkol ve Batuhan Gündoğdu katıldı.

Toplantıda, İMO tarafından yürütülen "Talebimiz Geleceğimiz" kampanyası ele alındı. Kampanyanın hedefleri ve meslek alanına ilişkin talepler üzerine değerlendirmeler yapıldı. Ayrıca Samsun Şubesi ve bağlı temsilciliklerin çalışmaları, yürütülen faaliyetler ve meslektaşların sorunları değerlendirildi; çalışma süreçlerinin geliştirilmesine yönelik görüş ve öneriler paylaşıldı.

İMO Genel Merkezi Tarafından Samsun Ticaret ve Sanayi Odasına Ziyaret Gerçekleştirildi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi ve İMO Samsun Şubesi Yönetim Kurulu, 22 Ekim 2026 tarihinde Samsun Ticaret ve Sanayi Odasını ziyaret etti. Ziyarete, İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Yönetim Kurulu Sayman Üyesi İhsan Kaş, Yönetim Kurulu Üyesi Burkay Güçyetmez, İMO Genel Sekreteri Bülent Tatlı, İMO Samsun Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Talak, 2. Başkanı Neriman Çağla Pehlivan, Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi Sedat Kurnaz ile İMO 50. Dönem Danışma Kurulu Üyesi ve TMMOB Delegesi Cevat Öncü katılarak, Samsun Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Salih Zeki Murzioğlu ve Yönetim Kurulu Üyesi Muzaffer Özteli ile görüştü.

Görüşmede, inşaat sektörünün güncel sorunları ve çözüm önerileri ele alındı. Daha sonra statik proje müellifi inşaat mühendislerinin ücretleri, genç inşaat mühendislerin istihdamı ve yapı denetim sektörünün sorunları ve çözüm önerilerine ilişkin görüş alışverişinde bulunuldu.

İMO Genel Merkezi Tarafından Samsun Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğüne Ziyaret Gerçekleştirildi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) Genel Merkezi tarafından 22 Ekim 2026 tarihinde Samsun Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğüne ziyaret gerçekleştirildi.

Ziyarete, İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Yönetim Kurulu Sayman Üyesi İhsan Kaş, Yönetim Kurulu Üyesi Burkay Güçyetmez ve İMO Genel Sekreteri Bülent Tatlı ile İMO Samsun Şube Başkanı Hüseyin Talak, 2. Başkan Neriman Çağla Pehlivan ve Sekreter Üye Sedat Kurnaz katılarak Samsun Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğünde görev yapan İnşaat Mühendisi Dr. Ali Sarıalioğlu ile görüştü.

Görüşmede, inşaat mühendisliği meslek alanına ilişkin konularda karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu. Tarihi eserlerin güçlendirilmesi korunması yönelik konularda görüş alışverişinde bulunuldu.

İMO Genel Merkezi Tarafından Samsun Büyükşehir Belediyesine Ziyaret Gerçekleştirildi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi ve İMO Samsun Şubesi Yönetim Kurulu tarafından, 23 Ekim 2026 tarihinde Samsun Büyükşehir Belediyesine ziyaret gerçekleştirildi.

Ziyarete, İMO Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, Yönetim Kurulu Sayman Üyesi İhsan Kaş, Yönetim Kurulu Üyesi Burkay Güçyetmez ve İMO Genel Sekreteri Bülent Tatlı, Afet Hazırlık ve Müdahale Kurulu Üyesi İhsan Kırbıyık ile İMO Samsun Şube Başkanı Hüseyin Talak, 2. Başkan Neriman Çağla Pehlivan ve Sekreter Üye Sedat Kurnaz katılarak Samsun Büyükşehir Belediye Başkanı Halit Doğan, Samsun Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı İbrahim Eken ve Samsun Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürü Dr. İnş. Müh. Bahattin Yanık ile görüştü.

Görüşmede, inşaat mühendisliği meslek alanına ilişkin konuların yanı sıra genç mühendislerin istihdamı ve belediyelerde mühendis istihdamının artırılması konuları ele alındı. Genç mühendislerin mesleki deneyim kazanabilecekleri istihdam olanaklarının geliştirilmesi ve kamu kurumlarında yeterli sayıda mühendis görevlendirilmesinin önemi üzerine karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu.

Oda Merkezimizden İBB'ye "Talebimiz Geleceğimiz" Kampanyası Kapsamında Ziyaret

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi tarafından 19 Ekim 2026 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ziyaret gerçekleştirildi. Yönetim Kurulu 2. Başkanı Hatice Ülkü Özer, Yönetim Kurulu Üyeleri Elif Ersoy ve Temel Pirli ile TMMOB Denetleme Kurulu Üyesi Evren Korkmazer, "Talebimiz Geleceğimiz" kampanyası kapsamında, İBB Başkanı Nuri Aslan, Genel Sekreter Yardımcısı Oktay Özel ve Kentsel Dönüşüm Daire Başkanı Murat Yün ile bir araya geldi.

Görüşmede, başta deprem olmak üzere afet risklerine karşı güvenli yapılaşmanın sağlanması, kentsel dönüşüm süreçlerinin kamu yararı ve bilimsel-teknik esaslar doğrultusunda yürütülmesi ve inşaat mühendislerinin mesleki birikimlerinin kentlerin sorunlarının çözümünde değerlendirilmesi başta olmak üzere meslek alanımız ve meslektaşlarımıza ilişkin konular ele alındı.

genç-İMO 16. Dönem Konsey Toplantısı Mersin'de Gerçekleştirildi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası genç-İMO 16. Dönem Konsey Toplantısı, 23 Ekim 2026 tarihinde İMO Mersin Şubesi hizmet binasında gerçekleştirildi.

Toplantıya, genç-İMO Konsey Sekreteri Mehmet Burak Karataş ile konsey üyeleri Ata Mert Kerküt, Zeynep Melis Öztürk, Ezgi Hastarla, Hüseyin Faruk Dinç, Ömer Beşirli ve Cengiz Kutay Sönmez katıldı. Toplantıda ayrıca İMO Mersin Şube Başkanı Hüseyin Erkan, Şube Yönetim Kurulu Üyeleri Masum Aksu, Abdulkadir Aslan, Kerime İlkan, Ferhat Barut ve Onur Aktolun, Şube Sekreteri Nejat Demirci ile Araştırma Görevlisi Atakan Yasin Atan yer aldı.

Toplantıda, genç-İMO çalışmaları ve konsey faaliyetlerine ilişkin değerlendirmelerde bulunularak görüş alışverişinde bulunuldu.

TMMOB ve Oda Sekreterleri Ortak Toplantısı Yapıldı

TMMOB'ye bağlı odaların sekreter üyeleri, TMMOB çalışma programı, program kapsamındaki etkinliklerin örgütlenmesi ve genel değerlendirme gündemiyle 26 Eylül 2026 tarihinde bir araya geldi.

Toplantıya; Odamız adına Genel Sekreter Yardımcısı Eylem Gümüş Yılmaz, TMMOB Genel Sekreter V. Sezgin Çalışkan, Hülya Küçükaras (BMO), Özge Ergen Güvenç (ÇMO), Doğukan Yurttaş (EMO), Esef Özat (Gıda MO), Mahmut O. Korkmaz (HKMO), Hazal G. Gümüşdağ (İÇMO), Selda Gülpınar (JFMO), Burhan Gülek Özel (JMO), Deniz Alp Yılmaz (MMO), İrfan Yayla (Meteoroloji MO), Deniz Alaydın Aksoy (ŞPO) ile TMMOB Teknik Görevlileri Ilgaz Su Aktaş ve Fatoş Çağla Çepe katıldılar.

Odamız Statik Proje Üretim Süresi ve Maliyetinin Hesaplanmasına Yönelik Çalışma Başlattı

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası, üyelerinin statik proje üretimi için gereken mühendislik emeğini adam-saat cinsinden hesaplayabilmeleri ve proje maliyetlerini farklı ölçütler üzerinden değerlendirebilmeleri amacıyla bir hesap modülü hazırlanmasına yönelik çalışma başlattı.

Çalışma kapsamında; yapı sınıfı, yapı alanı, taşıyıcı sistem ve temel sistemi ile blok türleri ve tekrarları gibi ölçütler dikkate alınarak statik proje üretim süresinin hesaplanması hedefleniyor. Hesaplanan süre üzerinden ücretli çalışan mühendis açısından işveren maliyetinin ve Oda hizmet bedelinin ayrı ayrı değerlendirilebilmesi de öngörülüyor.

Hesaplama sonuçlarının raporlanması ve teklif hazırlama süreçlerinde kullanılabilmesi üzerinde de çalışılıyor. Hazırlık sürecinde şube ve temsilcilikler aracılığıyla proje faaliyeti yürüten üyelerin görüş ve önerilerinin alınması, modülün bu değerlendirmeler doğrultusunda geliştirilmesi amaçlanıyor.

Turkish Journal of Civil Engineering Cilt 37 Sayı 6 Yayımlandı

Turkish Journal of Civil Engineering Volume 37 - Issue 6 – November 2026 issue has been published. (Turkish Journal of Civil Engineering Cilt 37- Sayı 6- Kasım 2026 sayısı yayımlandı.)

Contents (İçindekiler)

Research Artıcle

Liang Wang, Kai Hu, Haoyu Wang, Xiangqing Yan, Jinfeng Ren, Lingwei Lu, Xianghai Liu, Lixiang Guan

SWOT Uydu Verilerinin Dar Nehir Kesitlerinde Kullanım Potansiyelii

Cahit Yerdelen, Gülnur Ay, Ebru Eriş, Mert Sıtkı Şen, Tuğrul Tokatlı, Mustafa Serkan Kartal, Tolga Aksakallı, Nesrin Özbek, Hafzullah Aksoy

Durability Characteristics of Concrete Containing Perlite and Recycled Aggregates

Sahibdeep Singh Setia, Navdeep Singh

Void Ratio of Porous Asphalt Mixtures as a Performance Determinant in Semi-Rigid Pavements: An Experimental and Artificial Neural Network (Ann) Approach

Alev Akıllı El, Seda Yetkin Yeşil

Piezoelektrik Silindirin Çin Feneri Tipi Stabilite Kaybının Legendre Serileri ile Çözümü

Fatih Aylıkcı

TECHNICAL NOTE

Risk Evaluation of Harmonized Contracts in Sulawesi Post-Disaster Reconstruction

Arif Hidayat, Tutang Muchtar Kamaludin, Sukiman Nurdin

Eırgash

TMMOB Yönetim Kurulu ve Oda Başkanları Toplantısı Yapıldı

TMMOB Yönetim Kurulu ile Oda Yönetim Kurulu Başkanları ortak toplantısı 16 Ekim 2026 tarihinde Makina Mühendisleri Odası toplantı salonunda gerçekleştirildi.

Toplantıya; TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Uluata, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar, TMMOB Yönetim Kurulu II. Başkanı Ekrem Poyraz, Sayman Üye Özgür Topçu, Yürütme Kurulu Üyeleri Cem Nuri Aldaş, Bahadır Acar, Yusuf Songül, Müdevvet Hanze Gürkaş, Hüsnü Meydan, Arif Balkanay, Ayşegül Oruçkaptan, Gencay Serter, Yönetim Kurulu Üyeleri Feramuz Aşkın, Mustafa Zorlu, M. Kubilay Yıldırım, Hakan Yavuz, Hüseyin Alan, Ferhat Yaşar, İsmail Küçük, Rüştü Öztürk, Sefa Apaydın, TMMOB Genel Sekreter V. Sezgin Çalışkan, Oda Yönetim Kurulu Başkanları Hülya Küçükaras (BMO), Ahmet Kırmızı (ÇMO), Eylem Ölmezoğlu (EMO Bşk. Yrd.), Abdullah Zararsız (FMO), Özgür Ergin (Gemi MO YK üye), Orkun Aksoy (Gemi Mak. İşl.MO Sayman), İ. Uğur Toprak (GıdaMO), Ali İpek (HKMO), Emrah Kaymak (İÇMO), Cem Demirel (JFMO), Düzgün Esina (JMO), Ayhan Yüksel (MadenMO), Yunus Yener (MMO), Barış Özgün (MeteorolojiMO), Tores Dinçöz (Mimarlar Odası Genel Sekreteri), Özay Yerlikaya (PeyzajMO), Akif Burak Atlar (ŞPO), Hasan Murat Kapıkıran (ZMO), TMMOB Teknik Görevlileri Ilgaz Su Aktaş, Fatoş Çağla Çepe ve Basın Danışmanı İlda Alçay Sepetoğlu katıldı.

Toplantı TMMOB ve Odaların çalışmaları, meslektaşlarımızın sorunlarının çözümlerine yönelik mücadele programı oluşturulması ve genel değerlendirme gündemleriyle gerçekleştirildi.

Betonarme Bina Taşıyıcı Sistemlerinin Deprem Etkileri Altında Değerlendirilmesi ve Güçlendirilmesi

İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi tarafından, meslektaşlarımızın mesleki bilgi ve becerilerini güncel tutmak, teknik yetkinliklerini artırmak amacıyla hazırlanan " Betonarme Bina Taşıyıcı Sistemlerinin Deprem Etkileri Altında Değerlendirilmesi ve Güçlendirilmesi" eğitimi İMO Sürekli Eğitim Merkezi (İMO SEM) kapsamında çevrimiçi olarak üyelerimizin erişimine sunulmuştur.

8 farklı eğitmen tarafından hazırlanan bu kapsamlı eğitim programını satın alan katılımcılar, 60 gün boyunca istedikleri zaman ve istedikleri yerden bilgisayar, tablet veya cep telefonu aracılığıyla eğitim içeriklerine erişebileceklerdir.

Eğitim hakkında ayrıntılı bilgi almak ve kayıt yaptırmak için imosem.imo.org.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

İMO Genel Merkezi tarafından hazırlanan ve İMO SEM çevrimiçi eğitim platformu üzerinden sunulan eğitimde, katılımcılar 7 gün 24 saat eğitim videolarına erişim sağlayabileceklerdir. Çevrimiçi eğitim sistemlerinde kullanılan çağdaş takip yöntemleriyle katılımcıların devam durumu izlenecek olup, eğitim süresince %90 devamlılık sağlayan üyelerimize Katılım Belgesi verilecektir. Katılım belgesini alan 3 yıl ve üzeri meslek yaşına sahip olan üyelerimiz eğitim sonunda yapılacak olan sınava katılım hakkı kazanacaktır. MBDG yönergesi kapsamında sınavda başarılı olan üyelerin SİM, İTB bilgileri web sayfamızda ve kurum ve kuruluşlarla paylaşılacaktır.

İMO Genel Merkezi tarafından hazırlanan bu eğitim programı meslektaşlarımıza mevcut betonarme ve yığma yapıların deprem etkileri altındaki davranışlarının, hasar durumlarının ve deprem performanslarının değerlendirilmesi ile bu yapıların güçlendirilmesine yönelik temel ilke, yöntem ve uygulamaları kapsamaktadır.

Eğitim İçeriği:

Binalarda betonarme çerçeveli, perdeli taşıyıcı sistemler ve düşey ve deprem yükleri altındaki davranışları

Deprem hasar türleri

Depremde hasar belirlenmesi

Zemin şartlarının bina davranışına ve meydana gelen hasara etkisi

Değerlendirme ve güçlendirme işlemlerine zemin özelliklerinin göz önüne alınması

Taşıyıcı sistem değerlendirilmesinde genel kurallar

Doğrusal hesap yöntemi ile değerlendirme

Doğrusal olmayan hesap yöntemi ile değerlendirme

Şekil değiştirme sınırları

Binalardan bilgi toplanması, sınırlı ve kapsamlı bilgi düzeyleri

Mevcut malzeme dayanımı

Yapı elemanlarında hasar sınırları ve hasar durum ve bölgeleri

Mevcut binaların deprem performansının belirlenmesi

Binalarda hedeflenen deprem sınırlı, kontrollü ve göçmenin önlenmesi performansı düzeyleri

Betonarme binaların güçlendirilmesi

Döşemelerin güçlendirilmesi

Kolonların sarılması

Kolonların eğilme kapasitesinin arttırılması

Kirişlerin sarılması

Perde eklenmesi ile güçlendirme

Temellerin güçlendirilmesi

Bölme duvarlarının güçlendirilmesi

Lifli polimer uygulaması ile güçlendirme

Yığma binaların deprem yükleri altında davranışı ve güçlendirilmesi

Örnek bir yığma bina değerlendirme ve güçlendirme projesinin tanıtımı

Örnek bir betonarme bina değerlendirme projesinin tanıtımı

Örnek bir betonarme bina güçlendirme projesinin tanıtımı

Eğitmenler:

Prof. Dr. Zekai Celep

Prof. Dr. Kadir Güler

Prof. Dr. Alper İlki

Doç. Dr. Medine İspir

Dr. İnş. Müh. Cem Demir

Öğr. Gör. Dr. Özgür Bozdağ

İnş. Yük. Müh. Ozan Dadaşbilge

İnş. Yük. Müh. Ömer Ülker

TBDY 2018 Tebliğe Göre Perde Duvarlı Yapı Konusunda Örnek Bir Binanın Projelendirilmesi

İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi tarafından, meslektaşlarımızın mesleki bilgi ve becerilerini güncel tutmak, teknik yetkinliklerini artırmak amacıyla hazırlanan " **TBDY 2018 Tebliğe Göre Perde Duvarlı Yapı Konusunda Örnek Bir Binanın Projelendirilmesi",** İMO Sürekli Eğitim Merkezi (İMO SEM) kapsamında çevrimiçi olarak üyelerimizin erişimine ücretsiz olarak sunulmuştur.

İnşaat Mühendisi Aziz Baburhan tarafından hazırlanan bu kapsamlı eğitim programı, üyelerimizin mesleki gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla **ücretsiz** olarak erişime açılmıştır. Erişim talebinde bulunan üyelerimiz, eğitim içeriklerinden 30 gün süreyle bilgisayar, tablet veya cep telefonları üzerinden istedikleri zaman ve istedikleri yerde yararlanabileceklerdir.

Eğitim hakkında ayrıntılı bilgi almak için imosem.imo.org.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

İMO Genel Merkezi tarafından hazırlanan ve İMO SEM çevrimiçi eğitim platformu üzerinden sunulan eğitimde, katılımcılar 7 gün 24 saat eğitim videolarına erişim sağlayabileceklerdir. Çevrimiçi eğitim sistemlerinde kullanılan çağdaş takip yöntemleriyle katılımcıların devam durumu izlenecek olup, eğitim süresince %90 devamlılık sağlayan üyelerimize Katılım Belgesi verilecektir.

İMO Genel Merkezi tarafından hazırlanan bu eğitim programının amacı; Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği kapsamında yapılacak binalara ilişkin uygulama esaslarının incelenmesi ve örnek bina projeleri üzerinden yönetmelik hükümlerinin uygulamalı olarak değerlendirilmesidir.

Eğitim İçeriği:

TBDY Kapsamında Yapılacak Binalarla İlgili Uygulama Esaslarına Dair Tebliğ İncelemesi

Örnek Bina Tasarımı

Zemin Sınıfı Farkları

Örnek ZC Zemin Sınıfı Bina Tasarımı

Örnek BYS=7 Bina Tasarımı

Eğitmen:

Aziz Baburhan

Aziz Baburhan 1998'de İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümünden mezun olmuştur. Yapı ve deprem mühendisliği alanında çalışmaktadır.

Adli Mühendislik Yapı Bilirkişiliği

İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi tarafından, meslektaşlarımızın mesleki bilgi ve becerilerini güncel tutmak, teknik yetkinliklerini artırmak amacıyla hazırlanan " Adli Mühendislik Yapı Bilirkişiliği", İMO Sürekli Eğitim Merkezi (İMO SEM) kapsamında çevrimiçi olarak üyelerimizin erişimine sunulmuştur.

İki farklı eğitmen tarafından hazırlanan bu kapsamlı eğitim programını satın alan katılımcılar, 70 gün boyunca istedikleri zaman ve istedikleri yerden bilgisayar, tablet veya cep telefonu aracılığıyla eğitim içeriklerine erişebileceklerdir.

Eğitim hakkında ayrıntılı bilgi almak ve kayıt yaptırmak için imosem.imo.org.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

İMO Genel Merkezi tarafından hazırlanan ve İMO SEM çevrimiçi eğitim platformu üzerinden sunulan eğitimde, katılımcılar 7 gün 24 saat eğitim videolarına erişim sağlayabileceklerdir. Çevrimiçi eğitim sistemlerinde kullanılan çağdaş takip yöntemleriyle katılımcıların devam durumu izlenecek olup, eğitim süresince %90 devamlılık sağlayan üyelerimize Katılım Belgesi verilecektir.

İMO Genel Merkezi tarafından hazırlanan bu eğitim programının amacı meslektaşlarımızın bilirkişilik ve adli mühendislik alanlarındaki hukuki ve teknik bilgi birikimlerini geliştirmek; yapı hasarları ve yıkılma nedenlerini bilimsel yöntemlerle inceleyebilmelerini, kusur ve ned-

ensellik ilişkilerini değerlendirebilmelerini ve mevzuata uygun, objektif, gerekçeli ve denetlenebilir bilirkişi raporları hazırlayabilmelerini sağlamaktır.

Eğitim İçeriği:

Hukukun Temel Kavramları

Bilirkişilerin ihtiyaç duyacağı temel kavramlar,

Ceza yargısı, hukuk yargısı, idari yargı, yargı teşkilatı,

Süjeler, temel hak ve ilkeler

İspat Hukuku, Delil Kavramı

İspat kavramı

İspat yükü ve ispat hakkı

İspat araçları (deliller)

İspat aracı olarak bilirkişi raporu ve uzman mütalaası

Delillerin kesinliği, derecelendirmesi

Bilirkişilik ve Taraf Bilirkişiliği (Uzmanlık)

Bilirkişilik Kurumu ve Hukukumuzdaki Yeri

İlgili Mevzuat ve maddeleri

Hukuki ve Cezai Sorumluluk

Bilirkişinin Yetkileri, Hakları ve Sorumlulukları

Rehber İlkeler

Bilirkişi Raporlarında Uyulması Gereken Standartlar

Bilirkişi İncelemesi

Liste kapsamında olanlar için görevlendirmeye kısaca değinilecek

Bilirkişiye yöneltilecek soruların belirlenmesi

Hukuki konu- teknik konu ayrımı
Hukuki konularda bilirkişi görüşüne başvurulamayacağı

Bilirkişinin hukuki konuda oy ve görüş bildiremeyeceği

İnceleme aşamaları, incelemenin kapsamı

İhtiyaç duyulan kayıt ve belgelerin temini

Teknik İnceleme

Deprem nedeniyle yapılacak teknik incelemeler ve hukuki değerlendirmesi

Deprem nedeniyle oluşacak hasarlar sonrası olası hukuki ve cezai müeyyideler, bilirkişi raporlarının sürece etkisi

Hasar tespiti ve hukuki değerlendirmesi

Kusur ve illiyet bağı (nedensellik) tespiti ile hukuki değerlendirmesi

Bilirkişi Raporu Yazımı

Rapor içeriği

Rapor sonucu

Rapor teslim prosedürü

Bilirkişi Raporuna Karşı İtiraz Hakları, Ek Rapor Düzenlenmesi

Hüküm vermeye ve denetime açıklık

Yeni bilirkişi raporu veya uzman görüşü alınması

Bilirkişi Raporu ve Uzman Görüşü Arasında Çelişki Olması Hali

Adli Mühendislik

Adli Mühendis ve Tasarım Mühendisi Farkları

Adli Mühendisin İşlevi, Nitelikleri, Yetki ve Sorumlulukları

Adli Mühendis Yaklaşımı

Yapıda Hasar Oluşma Nedenleri

Depremde Hasar Görmüş Yapıların Güvenliği, Yapıların İncelenmesi

Yıkılma ya da Hasarı Açıklama

Adli Mühendislik Raporlarında Neler Olmalı

Hasar Örnekleri, Hasar Nedenlerine Örnekler

Yapı Malzemesi, Eleman ve Yapının Bütün Olarak Davranışı

Bu Davranış Nedir?

Yükler Nasıl Taşınır? / Nasıl Aktarılır?

Tasarım: Bina Tasarlama

Yükleri Belirleme

Yük Analizi Yapıp Eleman Boyutlarını Belirleme

Donatıları Belirleme

Yapının Hasarının/Yıkılma Nedeninin Belirlenmesi

Yapıya Etkiyen Yükün (Deprem Yükü Gibi) Belirlenmesi

Eleman Dayanımlarının Belirlenmesi

Depremde Yıkılmaya Neden Olan Olası Ayrıntıları Belirleme,

Ayrıntıların Katkısını İrdeleme,

Yargılama ile En Geçerli Olasılığı Bulma,

Yıkılmayan Yapılardan Ne Farkı Vardı?

Tasarım ile Adli Mühendislik Yapı Bilirkişiliği Arasındaki Fark

Adli Mühendislik Yapı Bilirkişiliğinin Bileşenleri

Eğitmenler:

Dr. İnş. Müh. Av. Levent MAZILIGÜNEY

Dr. Levent Mazılıgüney, 2000 yılında ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümünden mezun olmuştur. Daha sonra sırasıyla Gazi Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü Ulaştırma Bilim Dalında, ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümü Yapı Malzemeleri Bilim Dalında ve Anadolu Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü Yapı İşletmesi Bilim Dalında üç ayrı tezli yüksek lisans programını tamamlamıştır. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesini 2014 yılında, Anadolu Üniversitesi İktisat Bölümünü ise 2017 yılında tamamlamıştır. ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümü Yapı Mekaniği (Deprem) Bilim Dalında doktora eğitimini 2020 yılında tamamlamıştır.

Yayımlanmış teknik ve edebî kitapları ile çok sayıda teknik ve hukuki makalesi bulunmaktadır. Adli Bilişim Uzmanlığı başta olmak üzere birçok farklı alanda uzmanlığı bulunan Dr. Levent Mazılıgüney, hâlen avukatlık mesleğini icra etmekte ve insan hakları alanındaki çalışmalarıyla da tanınmaktadır.

İnş. Yük. Müh. Nejat BAYÜLKE

ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümünden 1969 yılında mezun olmuş, 1971 yılında yüksek lisansını tamamlamıştır. Japonya'da deprem mühendisliği eğitimi almıştır. 1970-2003 yılları arasında Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Deprem Araştırma Dairesinde görev yapmıştır. Depreme dayanıklı yapı tasarımı, deprem analizi ve yapıların güçlendirilmesi alanlarında çalışmaları ve yayınları bulunmaktadır.

Zemin Etüt Raporu ve Dayanma Yapıları Tasarımı

İnşaat Mühendisleri Odası Sürekli Eğitim Merkezi çalışmaları çerçevesinde 3 farklı eğitmen tarafından sunulan Zemin Etüt Raporu ve Dayanma Yapıları Tasarımı Eğitimini satın alarak 80 gün boyunca istediğiniz herhangi bir saatte ya da istediğiniz herhangi bir mekânda bilgisayar ya da cep telefonunuzla izleyebilirsiniz.

İnşaat Mühendisleri Odası Sürekli Eğitim Merkezi çalışmaları çerçevesinde Zemin Etüt Raporu ve Dayanma Yapıları Tasarımı Eğitimine kayıt yaptırabilirsiniz.

Eğitim İnşaat Mühendisleri Odası Sürekli Eğitim Merkezi çevrimiçi eğitim platformu üzerinden yayınlanacak, katılımcılar 7 gün 24 saat eğitim videolarına ulaşabileceklerdir. Eğitime imosem.imo.org.tr adresinden erişebilirsiniz.

Çevrimiçi eğitim sistemlerinde kullanılan en çağdaş yöntemler ile katılımcıların takibi yapılacak, eğitimin sonunda %90 devamlılık sağlayan üyelerimize katılım belgesi verilecektir.

Yapısal Hasarların Tespitinde Elastik Dalga Yayılımı Tabanlı Tahribatsız Muayene Yöntemleri

İnşaat Mühendisleri Odası Genel Merkezi tarafından, meslektaşlarımızın mesleki bilgi ve becerilerini güncel tutmak, teknik yetkinliklerini artırmak amacıyla hazırlanan " Yapısal Hasarların Tespitinde Elastik Dalga Yayılımı Tabanlı Tahribatsız Muayene Yöntemleri", İMO Sürekli Eğitim Merkezi (İMO SEM) kapsamında çevrimiçi olarak üyelerimizin erişimine ücretsiz olarak sunulmuştur.

İnşaat Mühendisi Prof. Dr. Ninel Alver tarafından hazırlanan bu kapsamlı eğitim programı, üyelerimizin mesleki gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla ücretsiz olarak erişime açılmıştır. Erişim talebinde bulunan üyelerimiz, eğitim içeriklerinden 25 gün süreyle bilgisayar, tablet veya cep telefonları üzerinden istedikleri zaman ve istedikleri yerde yararlanabileceklerdir.

Eğitim hakkında ayrıntılı bilgi almak için imosem.imo.org.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

Eğitmen:

Prof. Dr. Ninel Alver

Prof. Dr. Ninel Alver, Ege Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü Yapı Ana Bilim Dalı öğretim üyesi olup, Tahribatsız Muayene (NDT), Akustik Emisyon (AE) yöntemi ve Yapısal Sağlık İzleme (SHM) alanlarında dünyanın önde gelen uzmanlarındandır. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Ege Üniversitesi'nde tamamladıktan sonra, doktora derecesini Japonya'daki Kumamoto Üniversitesi'nden almış; ardından Almanya (BAM) ve ABD'de (University of Central Florida) ileri düzey akademik araştırmalar yürütmüştür. Betonarme yapılarda mikro hasar tespiti, çatlak lokalizasyonu ve AE verilerinin yapay zeka/makine öğrenmesi algoritmalarıyla işlenmesi konularında öncü çalışmalara imza atan Alver, bilimsel başarıları ve uluslararası iş birlikleri doğrultusunda saygın Alexander von Humboldt Vakfı tarafından Türkiye Elçi Bilim İnsanı olarak atanmıştır.

KAYIPLARIMIZ

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, aramızdan ayrılan üyelerimizi üzüntüyle bildirir yakınlarına başsağlığı dileriz.

70583 A. Erol Gürocak İDMMA Galatasaray 1946 - 2024
18438 Abbas Akkan İDMMA Işık 1951 - 2025
16702 Abdulaziz Tunç İDMMA Işık 1944 - 2025
8129 Abdulgani Ünver Aitia Zafer 1942 - 2025
30122 Abdulhalik Özaydın Isparta DMMA 1960 - 2025
64426 Abdulkadir Göçer İTÜ 1964 - 2024
22249 Abdulkadir Melek İDMMA 1954 - 2024
17113 Abdulkadir Utlu Fachhochschule Bielfeld 1947 - 2025
3891 Abdulkerim Ağma İTÜ 1938 - 2025
11881 Abdulkerim Demir İDMMA Vatan 1944 - 2024
9149 Abdullah Çağlar Dikmen İTÜ 1946 - 2024
22613 Abdullah Gündüz İDMMA Vatan 1955 - 2024
21683 Abdullah Karadeniz İDMMA Vatan 1953 - 2025
31882 Abdurrahman Abıcılar Akdeniz Ünv. Isparta MF 1963 - 2024
4305 Abdurrahman Naci Ural Bextehude Devlet Müh.Mek. 1931 - 2024
16602 Abdurrahman Öksüz Konya DMMA 1946 - 2024
2539 Abdurrahman Satoğlu İTÜ 1934 - 2024
16792 Abdülbaki Aday İTİA Adana MYO 1950 - 2025
16603 Abdülcelil Kurtaran İTÜ 1950 - 2024
5661 Abdülhamit İlker Berkan İTÜ 1946 - 2025
11014 Abdülkadir Işıldar Elazığ DMMA 1948 - 2024
4148 Abdülkadir Körükçü İTÜ 1938 - 2025
15126 Abidin Engürlü İDMMA Vatan 1949 - 2025
39043 Adil Ahmetoğlu İTÜ 1955 - 2024
34074 Adil Bartu Fırat Üni. 1964 - 2025
11709 Adil Ünal İTÜ 1947 - 2024
19160 Adnan Demirel Eskişehir DMMA 1950 - 2024
32110 Adnan Özbalaban Gazi Üni. 1960 - 2024
50651 Adnan Özcan Yıldız Üni. 1961 - 2024
24427 Ahmet Ali Yavuz İDMMA 1940 - 2024
17514 Ahmet Altıntaş Ankara DMMA Yükşeliş 1944 - 2025
74351 Ahmet Aygör Çukurova Üni. 1985 - 2024
18096 Ahmet Baştuğ Konya DMMA 1953 - 2022
8708 Ahmet Bayrak İDMMA Işık 1946 - 2024
23866 Ahmet Bilal Bildirici İTİA Adana MYO 1949 - 2025
5246 Ahmet Bilgiç İTÜ 1941 - 2025
5403 Ahmet Bilir İTÜ 1939 - 2025
10804 Ahmet Bostan Ankara DMMA Yükseliş 1945 - 2025
15074 Ahmet Bozdoğan İTİA Adana MYO 1942 - 2025
36920 Ahmet Bülent Önder Akdeniz Ünv. Isparta MF 1962 - 2024
10464 Ahmet Cahit Erkmen İDMMA Işık 1945 - 2024
14080 Ahmet Cihan Ankara DMMA Yükşeliş 1946 - 2024
58842 Ahmet Dehri Çokbilik İDMMA Kadıköy 1945 - 2024
13316 Ahmet Demiral Ankara DMMA Yükşeliş 1949 - 2025
22961 Ahmet Demirel İDMMA Işık 1948 - 2024
17317 Ahmet Doğan Ankara DMMA Yükşeliş 1949 - 2024
25685 Ahmet Duran Coşkun Ankara DMMA 1952 - 2024
21217 Ahmet Efecan Ege Üni. 1951 - 2025
10829 Ahmet Er Ankara DMMA 1948 - 2025
10521 Ahmet Erdal Şahin Ankara DMMA Yükseliş 1947 - 2024
4621 Ahmet Faik Çakıllı İTÜ 1940 - 2025
15541 Ahmet Faruk İş İDMMA Vatan 1949 - 2024
7204 Ahmet Gülüm KTÜ 1946 - 2024
19604 Ahmet Hatay İTÜ 1952 - 2024
7498 Ahmet İhsan Erzurumlu Ege Özel MMYO 1940 - 2024
14020 Ahmet Kaşkaoğlu İDMMA Işık 1940 - 2024
14218 Ahmet Kaya İDMMA Işık 1947 - 2024
19178 Ahmet Kaykın İDMMA Vatan 1953 - 2025
74981 Ahmet Keskin İstanbul Üni. 1943 - 2024
4786 Ahmet Mahir Barutçu ODTÜ 1940 - 2024
45056 Ahmet Mustafa Kuruştak İTÜ 1972 - 2024
26719 Ahmet Özyurt Ankara DMMA 1959 - 2025
2528 Ahmet Rıza İrfanoğlu İTÜ 1930 - 2025
16360 Ahmet Sabancı İDMMA Vatan 1949 - 2025
21824 Ahmet Sevi Konya DMMA 1951 - 2024
10112 Ahmet Süreyya Kalakoğlu İDMMA Işık 1942 - 2025
25341 Ahmet Şenyurt Adana MYO 1952 - 2024
20798 Ahmet Tahir Benli Ankara DMMA 1954 - 2024
18436 Ahmet Ünal İDMMA Işık 1949 - 2024
14183 Ahmet Yalçın Tansel İTÜ 1946 - 2025
15071 Ahmet Yavrutürk İTÜ 1953 - 2024
27486 Ahmet Yıldıran Arslantürk Adana İA MBF 1939 - 2024
45862 Ahmet Yılmazoğlu Dicle Üni. 1970 - 2025
9757 Ahmet Yücel İDMMA Işık 1946 - 2025
13411 Ahmet Zeki Diker İDMMA Kadıköy 1947 - 2024
17505 Akın Akbay Ankara DMMA Ankara MMYO 1951 - 2024
19227 Alaettin Hepduman Ege Üni. 1951 - 2024
786 Alaittin İncesulu İTÜ 1928 - 2025
19060 Alev Gültekin İDMMA Vatan 1948 - 2024
85 Ali Agah Taşar İTÜ 1920 - 2016
21997 Ali Akgül Ankara DMMA 1949 - 2024

KAYIPLARIMIZ

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, aramızdan ayrılan üyelerimizi üzüntüyle bildirir yakınlarına başsağlığı dileriz.

23923 Ali Aksak Adana İTİA MYO 1953 - 2025
48825 Ali Akyüz Uludağ Ünv. Balıkesir MF 1974 - 2025
38644 Ali Aydın Yıldız Üni. 1962 - 2025
57245 Ali Aydın ODTÜ 1972 - 2025
18224 Ali Badur Ege Üni. 1947 - 2024
19165 Ali Caner Öztaşkın Eskişehir DMMA 1949 - 2024
45328 Ali Cenk Dönmez İTÜ 1970 - 2024
31348 Ali Cumhur Zibel ODTÜ 1961 - 2024
7499 Ali Çapartı Ege Özel MMYO 1945 - 2024
35383 Ali Demirci Yıldız Üni. 1961 - 2023
8748 Ali Ekber Tanrıverdi Aitia Yükseliş 1950 - 2024
81336 Ali Gökhan Gökçe Pamukkale Üni. 1983 - 2025
21689 Ali Güneş Ankara DMMA 1952 - 2025
41560 Ali Hakan Gökçe İTÜ 1967 - 2024
7175 Ali Hayri Özden İTÜ 1945 - 2025
9842 Ali İhsan Ay İDMMA Işık 1946 - 2024
9011 Ali İhsan Erşen İDMMA Vatan 1947 - 2025
31068 Ali İhsan Toprak Adana İTİA MBF 1945 - 2024
12956 Ali İhsan Yükselen İDMMA Vatan 1951 - 2024
14368 Ali İlyas Terzi Ankara DMMA AFER 1935 - 2025
88086 Ali Kalkan Pamukkale Üni. 1989 - 2020
22530 Ali Kocaşaban İDMMA Işık 1949 - 2025
27610 Ali Kültürel İTÜ 1953 - 2025
18958 Ali Mete Ege Üni. 1954 - 2024
5713 Ali Mukadder Erbay İTÜ 1944 - 2024
2400 Ali Müfit Aslanoba İTÜ 1932 - 2025
1818 Ali Nihat Baran İTÜ 1931 - 2025
21008 Ali Özsoy Fachhochschule Wiesbaden 1948 - 2024
22279 Ali Öztürk İDMMA Vatan 1949 - 2024
56458 Ali Recai Davaslı Ege Üni. 1950 - 2024
31587 Ali Rıza Diniz İTÜ 1962 - 2025
74728 Ali Rıza Yılmaz İTÜ 1978 - 2025
30199 Ali Söker Adana İTİA MBF 1957 - 2024
13371 Ali Şahin Feyzioğlu Karadeniz Teknik Üni. 1950 - 2025
7686 Ali Toprak İDMMA 1947 - 2024
2657 Ali Ulvi Gülbey İTÜ 1933 - 2022
24355 Ali Uysal İTİA Adana MYO 1947 - 2024
16708 Ali Yanmaz Universita Degli Studi Di Padova 1943 - 2025
27230 Alp Eraslan İDMMA 1957 - 2024
25318 Altan Sabuncu İTÜ 1939 - 2024
949 Aram Kamburyan İTÜ 1926 - 2024
4179 Argon Özpınar Yıldız Teknik Üni. 1937 - 2025
39916 Arif Doğan Gümüş Gazi Üni. 1947 - 2025
33172 Arif Egemen İDMMA Galatasaray 1952 - 2025
6801 Arif Şengün Kayalar ODTÜ 1948 - 2025
23276 Arif Yılmaz Ankara DMMA 1938 - 2025
3789 Arif Zeki Tutumlu İTÜ 1935 - 2025
13327 Asef Metin Onurlu İDMMA Vatan 1947 - 2025
8536 Atalay Coşkuner İTÜ 1948 - 2024
27526 Atalay Oğul İDMMA Galatasaray 1959 - 2025
11724 Ataman Özder İDMMA Vatan 1947 - 2024
12926 Atif Gürsoy Ankara DMMA Yükşeliş 1949 - 2024
4429 Atila Göksel İstanbul Robert Koleji1936 - 2024
32094 Atilla Akkan Yıldız Teknik Üni.1956 - 2024
7584 Atilla Pınar İDMMA Kadıköy 1944 - 2024
13771 Avni Öztürk Ankara DMMA Yükşeliş 1949 - 2025
15469 Aydın Alpaydın İTİA Adana MYO 1952 - 2025
11319 Aydın Danış İDMMA Kadıköy 1950 - 2024
22663 Aydın Yıldırım İTÜ 1948 - 2025
9397 Ayhan Oyman İDMMA Kadıköy 1948 - 2024
6135 Ayhan Sönmez KTÜ 1946 - 2024
16301 Aykut Erkut İDMMA Vatan 1947 - 2024
11006 Aysun Tandoğan İDMMA Işık 1946 - 2025
10750 Ayşe Karasan İTÜ 1946 - 2025
66484 Ayşe Musluoğlu ODTÜ 1959 - 2025
3925 Aytaç İzat İTÜ 1939 - 2024
11121 Ayten Aksoylar ODTÜ 1945 - 2025
15752 Azimet Kaya Elazığ DMMA 1947 - 2024
20926 Aziz Altuntop İTÜ 1946 - 2025
2191 Aziz Oktay Atasü İTÜ 1929 - 2024
34418 Baha Akın Gazi Üni. 1961 - 2024
40049 Bahadır Canfer Ekşioğlu İTÜ 1968 - 2024
11694 Bahadır Oflu İTÜ 1944 - 2025
10081 Bahattin Erdem İDMMA Kadıköy 1947 - 2024
14337 Bahattin Tevfik Hiçsönmez İDMMA Galatasaray 1949 - 2024
9519 Bahri Alyurt Aitia Zafer 1944 - 2024
17589 Bahri Duru İTÜ 1954 - 2024
28025 Bahri Haliloğlu ODTÜ 1947 - 2024
24950 Bahri Tolgun Adana İTİA MBF 1950 - 2024
17486 Baki Ergül İTÜ 1952 - 2024
8907 Baki İrfan Yaşar Aitia Zafer 1940 - 2025
78417 Baran Koçer Celal Bayar Üni. 1980 - 2024
47660 Barbaros Erdal Çiftci İDMMA Kadıköy 1954 - 2024
57017 Barış Balaban Yıldız Teknik Üni. 1978 - 2025
54980 Barış Bayram Doğu AkdenizÜni. KKTC 1976 - 2025
16368 Barış Gürtürk İTÜ 1944 - 2023
49795 Başar Egemen ODTÜ 1975 - 2025
8279 Bayram Ali Ünver İDMMA Işık 1945 - 2025
22275 Bayram Alpaslan İDMMA 1953 - 2024
40344 Bayram Çimen İstanbul Üni. 1935 - 2025
24991 Bayram Zanapalıoğlu Adana MYO 1952 - 2025
20633 Bedrettin Can Erer Ankara DMMA 1955 - 2025
15701 Bedri Bedirhan Bilginoğlu Ankara DMMA Yükşeliş 1941 - 2024

KAYIPLARIMIZ

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, aramızdan ayrılan üyelerimizi üzüntüyle bildirir yakınlarına başsağlığı dileriz.

2013 Bedriye Gavuzoğlu İTÜ 1932 - 2025
3142 Behçet Erdal Över İTÜ 1934 - 2024
45103 Behzat Yıldırım Yalçın İTÜ 1967 - 2025
9387 Bekir Atalay Koçak Aitia Zafer 1945 - 2024
20152 Bekir Aykaç Ankara DMMA 1949 - 2025
6423 Bekir Buğur İDMMA 1941 - 2025
30425 Bekir Yıldırım İTÜ 1953 - 2025
6655 Bilgin Yılmazkuday İTÜ 1939 - 2024
16869 Birsel Şentürk İDMMA Vatan 1948 - 2024
23556 Bora Zompoğlu İTİA Adana MYO 1946 - 2025
63252 Bozan Karataş Harran Üni. 1971 - 2024
3832 Bozdoğan Gündalan İTÜ 1935 - 2024
24766 Burhan Çakmak İTİA Adana MYO 1955 - 2024
3303 Burhan Dillioğlugil İTÜ 1934 - 2024
1205 Bülent Lemi Yüngül İTÜ 1925 - 2024
32562 Bülent Saraçoğlu İTÜ 1955 - 2024
8645 Bülent Tepeciklioğlu Ege Üni. 1945 - 2024
907 Cahit Karakaş İTÜ 1928 - 2025
2726 Cahit Urun İTÜ 1932 - 2025
38326 Can Akdoğan Uludağ Ünv. Balıkesir MF 1967 - 2025
27728 Can Özbingül İTÜ 1958 - 2024
8973 Caner Büyüktaşkın İTÜ 1949 - 2024
25902 Caner Ekşi Ankara DMMA 1956 - 2024
25001 Caner Erer Ege Üni. 1947 - 2025
29964 Celal Şakru Gazi Üni. 1957 - 2024
9060 Cemal Altıntaş Ege Üni. 1951 - 2024
6250 Cemil Babur Yılanlıoğlu İTÜ 1945 - 2025
6622 Cemil Mandacı İTÜ 1937 - 2025
33148 Cemil Öğüncü Yıldız Üni. 1962 - 2025
8837 Cemil Türk İDMMA Vatan 1947 - 2024
12731 Cengiz Dikmen Ankara DMMA Yükseliş 1948 - 2024
74097 Cengiz Ekşioğlu Yıldız Teknik Üni.1980 - 2025
17663 Cengiz Küheylan Ankara DMMA Yükşeliş 1953 - 2024
10202 Cengiz Önal İTİA Adana MYO 1950 - 2025
25509 Cevdet Reçel İDMMA 1953 - 2024
8806 Ceyhan Çağlayan Aitia Yükseliş 1949 - 2024
3700 Cezmi Günaydın İTÜ 1934 - 2025
15915 Cihangir İlhan Ankara DMMA 1950 - 2025
71388 Coşkun Altıntepe Erciyes Ünv.Yozgat MMF 1974 - 2024
40245 Coşkun Deniz İstanbul Üni. 1938 - 2024
3332 Coşkun Erkay İTÜ 1935 - 2024
4835 Coşkun Şazi Turan Die Technische Hochschule Karlsruhe 1933 - 2024
24879 Cumali Şeker Adana DMMA 1948 - 2025
21807 Cumhur Dilek İTÜ 1951 - 2024
20220 Cüneyt İlengiz Ege Üni. 1951 - 2025
36625 Cüneyt Sezai Ercan İTÜ 1965 - 2024
24575 Çiğdem Gürel İTÜ 1955 - 2024
6818 Dimitri Miovski İTÜ 1944 - 2025
13356 Dinçer Şenyuva Ankara DMMA Yükşeliş 1943 - 2025
23117 Doğan Özbodur İTİA Adana MYO 1955 - 2025
4222 Doğan Serpen İTÜ 1939 - 2025
30270 Doğan Yüksel Gazi Üni. 1959 - 2025
71959 Doruk Yormaz Ege Üni. 1984 - 2024
4504 Duran Çeki İTÜ 1938 - 2024
9021 Dursun Hızır İDMMA Işık 1945 - 2025
16607 Dursun Öztürk Ankara DMMA ZAFER 1947 - 2024
86703 Dursun Tari İTÜ 1962 - 2024
22272 Efrahim Doğan Ege Üni. 1952 - 2024
22294 Ekrem Baldıran İTİA Adana MYO 1952 - 2025
10710 Emin Şişman İTÜ 1949 - 2025
12025 Emin Yalçınkaya İDMMA Vatan 1950 - 2024
8367 Emine Yüksel Temizel İDMMA Vatan 1947 - 2024
87626 Emre Eyikul İstanbul Üni. 1989 - 2024
9186 Ender Aksu ODTÜ 1947 - 2024
22137 Engin Ahmet İnceefe ODTÜ 1951 - 2025
9173 Enis Akyüz İDMMA Işık 1946 - 2024
25437 Enver Özel Ege Üni. 1945 - 2024
8126 Eray Uz Aitia Zafer 1939 - 2025
40275 Erbil Bayraktar İstanbul Üni. 1948 - 2024
4480 Ercan Gürsel İTÜ 1941 - 2024
5943 Erdal Günerler İTÜ 1945 - 2024
2653 Erdoğan Pancaroğlu Missouri Üni. 1934 - 2024
11062 Erdoğan Suranoğlu İDMMA Işık 1948 - 2024
25438 Ergin Ören Adana İTİA MBF 1951 - 2024
40834 Ergün Atlı Uludağ Ünv. Balıkesir MF 1968 - 2024
78373 Erhan Çiftci Çukurova Üni. 1982 - 2021
5564 Erhan Yekta Özütürk Technıschen Fachhochschule 1933 - 2025
26301 Erkan Uçar İTÜ 1955 - 2025
63748 Erol Dilekçi Karadeniz Teknik Üni.1981 - 2025
3553 Ersayın Soyak İTÜ 1935 - 2025
34598 Ersin Büyüktopcu İTÜ 1963 - 2024
3677 Ertan Sungur İTÜ 1936 - 2024
18517 Ertuğ Uludağ Fachhochschule Lübeck 1952 - 2025
8328 Esat Akpınar Ankara DMMA 1947 - 2025
6834 Ethem Yavuz Deniz ODTÜ 1947 - 2025
62800 Evren Yıldız ODTÜ 1976 - 2025
10791 Faik Baş İDMMA Işık 1944 - 2025
13592 Faik Kutlu Bilgin İDMMA Işık 1949 - 2024
14816 Fazıl Bay İDMMA Kadıköy 1943 - 2024
59239 Fazıl Okan Gözüm ODTÜ 1979 - 2025
10268 Fehmi Zafer Heperler İTÜ 1951 - 2024

KAYIPLARIMIZ

İnşaat Mühendisleri Odası olarak, aramızdan ayrılan üyelerimizi üzüntüyle bildirir yakınlarına başsağlığı dileriz.

20510 Ferhun Büyükkeçeci Ege Üni. 1949 - 2024
3917 Ferid İşcan İTÜ 1934 - 2024
32602 Feridun Eskizara Fırat Üni. 1961 - 2025
7922 Feridun Fikret Özbay İDMMA Kadıköy 1939 - 2024
39724 Feridun Övüdür Cumhuriyet Üni. 1944 - 2024
36394 Ferit Kaya Fırat Üni. 1945 - 2024
84898 Ferit Yılmaz Atılım Üni. 1986 - 2018
9121 Fethi Şahinoğlu Aitia Yükseliş 1946 - 2024
11366 Fevzi Soykan İTİA Adana MYO 1947 - 2024
10049 Fevzi Suyun İDMMA Işık 1944 - 2025
12509 Feyyaz Yenigün Ankara DMMA Zafer 1945 - 2025
24137 Feyzi Koçak Ankara DMMA 1955 - 2025
28511 Feyzullah Karaarslan Ankara DMMA 1950 - 2024
37600 Fırat Sayılgan İTÜ Ssakarya MF 1957 - 2024
3897 Fikret Aytanır Yıldız Teknik Üni. 1937 - 2025
26501 Fikret Erkal Ankara DMMA 1946 - 2025
24967 Fikret Kara Ankara DMMA 1952 - 2024
6046 Fikret Sarı KTÜ 1946 - 2024
4035 Fikret Tüzel İstanbul Robert Koleji 1936 - 2024
3034 Fuat Dikici Purdue Üni. 1930 - 2025
10074 Galip Yiğit İDMMA Cağaloğlu 1946 - 2025
46101 Gökhan Günaydın Uludağ Ünv. Balıkesir MF 1967 - 2025
5522 Gökhan Özber İTÜ 1945 - 2025
7494 Göksal Çetintürk Ege Özel MMYO 1943 - 2024
22402 Güler Sancılı İDMMA Kadıköy 1955 - 2024
2492 Gültekin Kadirbeyoğlu İTÜ 1929 - 2025
8777 Günay Baday Ege Üni. 1948 - 2024
5402 Gündoğdu Aytemür Stuttgart Üni. 1934 - 2024
20050 Gündüz Gezci Ege Üni. 1949 - 2024
39451 Güner Akca Cumhuriyet Üni. 1947 - 2024
3538 Güneş Egel İTÜ 1936 - 2024
85743 Güney Koç Gaziantep Üni. 1984 - 2021
532 Güngör Başol İTÜ 1932 - 2025
19849 Gürkan Mutlu Ankara DMMA 1945 - 2024
14908 Güven Barutçu İDMMA Işık 1944 - 2025
40337 Hacı Veliddin Hışır İstanbul Üni.1943 - 2024
17744 Haçer Murat Özsu İDMMA Vatan1951 - 2025
71011 Hakan Akçevre YAKIN DOĞU ÜNV. - KKTC 1973 - 2024
59443 Hakan Yılmaz Süleyman Demirel Üniversitesi 1974 - 2025
16331 Hakkı Özmen İDMMA Vatan 1948 - 2024
6204 Hakki Suat İTÜ 1944 - 2025
69345 Haldun Arif Sarı İTÜ 1972 - 2025
30462 Haldun Yüceel Karadeniz Teknik Ünv.İnş.Mim. Fak. 1960 - 2024
27740 Halef Berent İDMMA Vatan 1957 - 2025
19631 Halil Aslan Ankara DMMA 1953 - 2025
4048 Halil Çalım İTÜ 1939 - 2024
33646 Halil Demir İTÜ 1964 - 2025
37233 Halil İbrahim Kurt İTÜ 1969 - 2024
6516 Halil Karadeniz İTÜ 1946 - 2024
8986 Halil Karakurum Ege Üni. 1949 - 2024
35533 Halil Kurt Yıldız Üni. 1965 - 2025
5456 Halil Orhan Atmaca ODTÜ 1945 - 2024
20459 Halil Uğur Dragumanlılar Ege Üni. 1953 - 2024
15778 Halim Bekiroğlu Ankara DMMA Yükseliş 1950 - 2024
17221 Halit Ahmet Alptekin İTÜ 1952 - 2024
8653 Halit Eren İTÜ 1944 - 2024
6820 Halit Mustafa Özgit ODTÜ 1948 - 2024
11422 Halit Yiğit Ankara DMMA Yükseliş 1949 - 2025
33859 Haluk Bilgiç Yıldız Üni. 1961 - 2024
19525 Haluk Önlem Ankara DMMA 1955 - 2024
7161 Haluk Özdilek KTÜ 1947 - 2024
4857 Haluk Tolunay ODTÜ 1941 - 2025
36450 Hami Çakmak Elazığ DMMA 1956 - 2025
24417 Hamit Çelenli İDMMA Vatan 1956 - 2025
17752 Hanifi Şirin Özkan İTİA Adana MYO 1953 - 2025
27774 Harun Serdar Bayraktar İDMMA Vatan 1957 - 2024
4243 Harutün Hagop Kebabçıyan İTÜ 1936 - 2024
8649 Hasan Ali Par Aitia Zafer 1945 - 2024
6171 Hasan Altuntaş KTÜ 1945 - 2024
10100 Hasan Bayrak İDMMA Vatan 1943 - 2025
26735 Hasan Çalışkan Ege Üni. 1949 - 2025
12861 Hasan Çokeker İDMMA Işık 1944 - 2024
8534 Hasan Dağdelen KTÜ 1947 - 2025
4645 Hasan Emecen İTÜ 1941 - 2024
9306 Hasan Fehmi Aydın Aitia Zafer 1943 - 2024
9291 Hasan Hilal İDMMA Işık 1950 - 2025
16216 Hasan Hümülü 1947 - 2024
19655 Hasan Hüseyin Acun Sakarya DMMA 1952 - 2024
42764 Hasan Hüseyin Duramaz Dokuz Eylül Ünv. Denizli Mf 1967 - 2024
24108 Hasan Hüseyin Kaplan Elazığ DMMA 1956 - 2025
13278 Hasan Kuçin İDMMA Işık 1943 - 2024
11089 Hasan Mete İDMMA Işık 1944 - 2025
12871 Hasan Özyiğit ODTÜ 1945 - 2025
44282 Hasan Patel Dokuz Eylül Ünv. Denizli Mf 1967 - 2025
5135 Hasan Petekkaya İstanbul Robert Koleji 1945 - 2025
28121 Hasan Said Akçay Akdeniz Ünv. Isparta Mf 1955 - 2024

İMO SEM
Sürekli Eğitim Merkezi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
Online Eğitim Platformu

imosem

imosem.imo.org.tr

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
TALEBİMİZ GELECEĞİMİZ
TALEBİMİZ ORTAK
GELECEĞİMİZ ORTAK.
Akademik Personel
Meslekiçi Eğitim
Bina Envanteri
KONUT SORUNU
Deprem
İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği
Toplumsal
Cinsiyet Eşitliği
İSTİHDAM
Ödenmeyen Mesai
Güçlendirme
ÖZLÜK HAKKI
KAMU
YOLSUZLUK
LİYAKAT
Nitelikli Mühendis
BİLİM
Konut Sorunu
Kamusal
Ülkenin İnşası
Politikalar
YETKİ
İŞSİZLİK
Meslekte Etik
AFET
KONTENJAN
Yapı Denetimi
Adil Ücret
Genç Meslektaşlar
Emek
YOKSULLUK
İSTİHDAM
EŞİTLİK
Şantiye Şefliği
ONUR
DEMOKRASİ
Deprem
İmar Afları
STAJ
Emekli Mühendisler
Yargılamaları
Bir Şantiye, Gelecek Kaygısı
Bir şef
TEKNİK PERSONEL
GÜVENCE
ETİK
AFET YÖNETİMİ
ADALET
Özel Sektör
Can Güvenliği
GÜVENLİ YAPILAR
Yetki ve Sorumluluk
Kentsel Altyapı
İnsanca Yaşam
TOPLUM
Beyin Göçü
GÜVENLİ
Proje Denetimi
Bağımsızlık
GELECEK
Nitelikli Mühendislik